

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

026000284849

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

96017

Σωτ. 4
1,28

ΤΗΣ

ΑΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

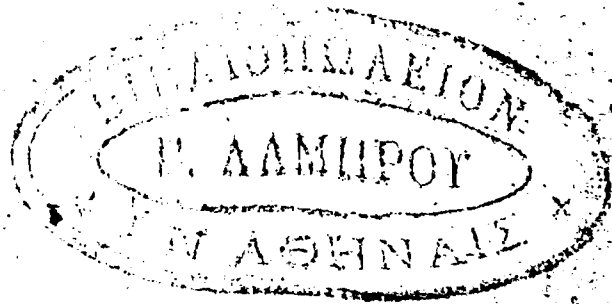
ΥΠΟ

ΧΑΡΙΣΗ ΠΟΥΛΙΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΕΝ ΤΩΙ Α. ΓΥΜΝΑΣΙΩΙ ΑΘΗΝΩΝ

Παυλ
Καφε

να γίνει το εγχειρίδιο

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΠΑΡΑ ΤΩ ΕΚΔΟΤΗ Σ. Κ. ΒΛΑΣΤΩ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

14 ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ 14

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

63 ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

1889

Τοῖς κ. κ. Γυμνασιάρχαις καὶ Καθηγηταῖς.

Ἡ ὑποδοχή, ἧς ἔτυχεν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Σχολείοις πέρυσιν ἐκδοθὲν Στοιχειῶδες ἡμῶν Συντακτικόν, καὶ ἡ προπῆ πολλῶν συναδέλφων νὰ συντάξωμεν κατὰ τὸ αὐτὸ στήμα καὶ Συντακτικὸν πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῶν Γυμνασίων, ἐνεθάρρυνεν ἡμᾶς νὰ προβῶμεν εἰς τὴν σύντακα καὶ ἐκτύπωσιν τοῦ ἀνα χεῖρας βιβλίου.

Ἀκολουθοῦντες τὴν ἀρχὴν «οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ, ἀλλὰ τῷ εὖ τὸ πολὺ» καὶ ἐκ πείρας γνωρίζοντες ὅτι ὁ μαθητὴς μείζονα ὠφέλειαν ἔχει μελετῶν σύντομον διδακτικὸν βιβλίον συμπληρουμένων τινῶν διὰ ζώσης φωνῆς ὑπὸ τοῦ διδασκάλου, ἢ διεξοδικῶς γεγραμμένον, παραλειπομένων πολλά προετιμήσαμεν νὰ διαλάβωμεν ἐν τῷ ἀνα χεῖρας Συντακτικῷ τοὺς κυριωτέρους κανόνας μετὰ τῶν κυριωτέρων ἐξαιρέσεων.

Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐν τῷ ἔργῳ ἡμῶν τούτῳ πολλὰ τὰ καινὰ εὐρήσει τις, ἀλλ' ὅπερ ὠφελιμώτατον τοῖς μαθηταῖς ἀποβήσεται εἶνε ἡ διάταξις τῆς ὕλης γενομένης ὡδὸν λαβόντες ὡς βάσιν τὰ τρία εἶδη τῶν προτάσεων, Ἀπλή, Σύνθετον καὶ Ἐπηυξημένην, ἐκτιθέμεθα τὰ κατ' αὐτὰς καὶ τὰ ἀφορῶντα εἰς ἕκαστον τῶν συντακτικῶν ὄρων τῶν ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ τὰ περὶ ἑκάστου τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ λόγου ἐν τῇ συντάξει· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τὰ περὶ συνδέσεως τῶν προτάσεων, καὶ τέλος ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ ιδιωμάτων τινῶν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

Οὕτως ἐργασθέντες ὁμολογοῦμεν ὅτι ἐνδέχεται μὲν τὸ προκείμενον ἡμῶν ἔργον νὰ ἔχη πλημμελείας τινάς, καὶ πρὸ τούτου ἐπικαλούμεθα τὴν ἐπιεικῆ κρίσιν τῶν κυρίων συναδέλφων, ἐπιτρέπεται ὅμως ἡμῖν νὰ δισχυρισθῶμεν ὅτι αὐτὰ εἶνε ὀλιγώτεροι ἢ ἐν ἄλλῳ ὁμοειδεῖ, καὶ ἔχομεν δι' ἐλπίδος ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ θέλουσιν ἐκλείψει καὶ αὐτά.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἀπριλίου 1889

ΧΑΡΙΣΗΣ ΠΟΥΛΙΟΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Ἔορισμὸς συντακτικοῦ, προτάσεως καὶ λόγου (§ 1).

1. Συντακτικὸν λέγεται ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς, ὃπερ διδάσκει τὴν σύνταξιν τῶν λέξεων, τοῦτέστι τὴν ὀρθὴν καὶ κατὰ κανόνας πλοκὴν αὐτῶν πρὸς σχηματισμὸν προτάσεως καὶ λόγου.

2. Πρότασις λέγεται ἡ διὰ λέξεων ἔκφρασις διανοήματός τινος· π. χ. ὁ Θεὸς ἐστὶ δίκαιος· — ὁ φίλος εὐτυχεῖ· λόγος δὲ ἐν ἡ πλείονα διανοήματα (ἦτοι μία ἢ πλείονες προτάσεις) συνδεόμενα πρὸς ἄλληλα, ὅστις καὶ περίοδος ὀνομάζεται. π. χ. ὁ ἀνὴρ ἐστὶ πλούσιος· — Κῦρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα· — εὐρήσεις, εἰάν ζητῆς καλῶς.

3. Ἔργον τοῦ συντακτικοῦ εἶνε νὰ διδάξῃ α) τί ἐστὶ πρότασις, πόσων εἰδῶν εἶνε αὕτη καὶ περὶ τῶν μερῶν αὐτῆς· β) περὶ τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ λόγου ἐν τῇ συντάξει· γ) πῶς συνδέονται πρὸς ἀλλήλας αἱ προτάσεις πρὸς κατασκευὴν τῆς περιόδου, καὶ δ) ἰδιώματά τινά τῆς Ἑλλην. γλώσσης, καθ' ἃ οἱ ἀρχαῖοι παρέβαινον τοὺς συνήθεις κανόνας τῆς συντάξεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Εἶδη προτάσεως (§ 2).

Ἡ πρότασις εἶνε α) ἀπλή· β) σύνθετος· γ) ἐπηυξημένη ἢ συμπεπληρωμένη.

Α'. Ἀπλή πρότασις (§ 3).

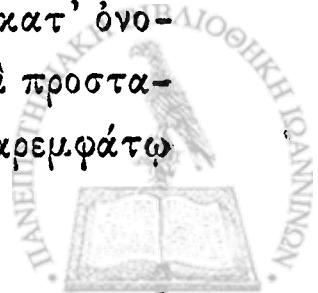
1. Ἀπλή πρότασις λέγεται ἡ συνισταμένη ἐκ δύο μερῶν, τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ κατηγορουμένου ἢ κατηγορήματος, ἅτινα ὀνομάζονται κύριοι ὅροι τῆς προτάσεως· π. χ. τὸ ρόδον θάλλει.

2. Πᾶσα πρότασις εἶνε ἢ πρωτεύουσα (κυρία ἢ ἀνεξάρτητος) ἢ δευτερεύουσα (ἐξηρημένη). Καὶ πρωτεύουσα μὲν λέγεται ἢ ἐκφράζουσα αὐθυπόστατον ἢ αὐτοτελεῖ ἔννοιαν· π. χ. τιμῶ τοὺς γονεῖς· δευτερεύουσα δὲ ἢ ἐκφράζουσα ἔννοιαν ὑποταγμένην εἰς ἄλλην ἢ ὑποτελεῖ· π. χ. ὅταν ὀρῶ τοὺς ἀστέρας· — ἵνα θαυμάσω τὸν δημιουργόν· καὶ ἢ μὲν πρωτεύουσα εἶνε προσδιοριζομένη, ἢ δὲ δευτερεύουσα προσδιορίζουσα· π. χ. ὁ πατήρ λυπεῖται ὅτι ὑβριστῆς εἰμι· ὁ πατήρ λυπεῖται εἶνε ἢ προσδιοριζομένη· ὅτι ὑβριστῆς εἰμι εἶνε ἢ προσδιορίζουσα.

3. Αἱ κύριαι προτάσεις διαιροῦνται εἰς προτάσεις κρίσεως καὶ εἰς προτάσεις ἐπιθυμίας. Καὶ κρίσεως μὲν προτάσεις λέγονται ἐκεῖναι, δι' ὧν ἐκφράζει τις κρίσιν περὶ τινος· π. χ. ὁ ἄνθρωπός ἐστι θνητός· — ὁ θεὸς οὐκ ἔστιν ἄδικος· προτάσεις δὲ ἐπιθυμίας λέγονται ἐκεῖναι, δι' ὧν ἐκφράζει τις ἐπιθυμίαν· π. χ. μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσης.

α') Ὑποκείμενον (§ 4).

1. Ὑποκείμενον καλεῖται τὸ πρόσωπον ἢ ζῶον ἢ πρᾶγμα, περὶ οὗ λέγεται τι. Ὡς τοιοῦτον δὲ χρησιμεύει πρὸ πάντων τὸ οὐσιαστικὸν καὶ ἢ προσωπικὴ ἀντωνυμία, καὶ τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν μὲν ἐν τῇ ὀριστικῇ, ὑποτακτικῇ, εὐκτικῇ καὶ προστακτικῇ, κατ' ὀνομαστικὴν δὲ ἢ αἰτιατικὴν ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ

(ἔνθα βλέπε), ἐν δὲ τῇ μετοχῇ, καθ' ἣν καὶ αὕτη κεῖται πτωσιν· π. χ. ὁ παῖς ἀναγινώσκει· — σὺ μὴ εἶπης ταῦτα· — ὁ πατὴρ εἴλετο ζῆν· — μανθανέτω ὁ Παῦλος τάδε· — ἡ μήτηρ πείθει σε λέγειν· — ὁ παῖς ἀναγινώσκων· — θεοῦ θέλουτος.

Σημ. Τὸ ὑποκείμενον τίθεται καὶ κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῶν προθέσεων πρὸς, περὶ ἢ ἀμφί, εἰς, ὑπέρ, ἐπὶ καὶ κατά· π. χ. πρὸς ἑσπέραν ἐγίγνετο (ἑσπέρα ἐπλησίαζε)· — πρὸς (περί, εἰς) πεντακοσίους ἀπέθανον· — εἰ κατασκαφείη τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα στάδια· — ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ δισχιλίους.

2. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπίθετον καὶ ἄλλαι ἀντωνυμῖαι, καὶ τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ὀλόκληρος πρότασις, καὶ πᾶν μέρος λόγου, ὡς οὐσιαστικὰ λαμβανόμενα, δύνανται τὰ τεθῶσιν ὡς ὑποκείμενα· π. χ. ὁ ὑγιής ἐστι εὐδαίμων· — οὗτος τέθνηκε· — τὸ μανθάνειν ἐστὶ ἡδύ· — δεινόν ἐστι (τὸ) εἰ οὕτως ἔχοι· — ἡ κατά ἐστι πρόθεσις.

3. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀ. καὶ β'. προσώπου (ἐγώ, ἡμεῖς, σύ, ὑμεῖς) παραλείπεται, διότι ἡ κατάληξις τοῦ ῥήματος ἀναπληροῖ αὐτό· π. χ. πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· — εἶδομεν τὸν ἄνδρα· — ποῦ βλέπεις; — τίνος ἐπιθυμεῖτε· ἐὰν δὲ εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως ἢ ἀντιθέσεως ἢ διαστολῆς, τίθεται ἐν τῇ προτάσει· π. χ. σὺ ἀπέκτεινας τὸν στρατηγόν· — ὑμεῖς γενναιότεροι τῶν πατέρων ἐστέ· — σὺ μὲν παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ.

4. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ γ'. προσώπου παραλείπεται ἀ) ἐπὶ πράξεων, τὰς ὁποίας ὠρισμένοι ἄνδρες ἔχουσιν ἴδιον ἔργον· π. χ. ἐσάλπιγξεν ἡδὴ (ὁ σαλπικτής)· — ἐκήρυξεν (ὁ κήρυξ)· — τὸν νόμον ἀνέγνω (ὁ γραμματεὺς)· β') ἐπὶ τοῦ φασὶ καὶ λέγουσι καὶ τῶν ὁμοίων, τῶν ὁποίων ὡς ὑποκείμενον νοεῖται τὸ οἱ ἄνθρωποι· π. χ. τὰς Ἀθήνας φασὶ θεοσεβεστάτας εἶναι· γ') ἐπὶ τῶν ἀστράπτει, βροντᾶ, βρέχει, ὕει, νίφει κτλ. ἔνθα ὡς ὑποκείμενον νοεῖται τὸ ὁ Ζεὺς ἢ ὁ Θεός· δ') ὅταν παραλαμβάνεται ἐκ τῶν ἡγουμένων· π. χ. Σωκράτη δ' ἐξαιρῶ λόγου,

ικανὸς γὰρ ἐστὶ (Σωκράτης)· ἐ) ἐπὶ ἀπαρεμφάτου ἐνίοτε ἢ ἀόριστος ἀντωνυμία τινά, ἐξ ἧς λαμβάνεται καὶ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐκ τοῦ ἀπαρεμφάτου τούτου ἐξαρτωμένου ῥήματος· π.χ, ἴδὺ (ἐστὶ) τὸ οἶεσθαι (τινα) τεύξεσθαι ὧν ἐφίεται (τις).

Σημ. Πολλάκις τὸ ὑποκείμενον τῆς ἐξηρητημένης προτάσεως κεῖται ὡς ἀντικείμενον τῆς κυρίας· π. χ. λέγουσιν ἡμᾶς ὡς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν (ἀντί: ὡς ἡμεῖς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν)· τοῦτο δὲ γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῶν λεκτικῶν, γνωστικῶν καὶ φόβου σημαντικῶν ῥημάτων καὶ λέγεται πρόληψις.

6'. Κατηγορημα (§ 5).

Κατηγορημα ἢ κατηγορούμενον καλεῖται τὸ περὶ τοῦ ὑποκειμένου λεγόμενον· ἐκφράζεται δὲ τοῦτο ἢ μονολεκτικῶς δι' ἐνὸς ῥήματος, ὅπερ λέγεται ῥηματικὸν κατηγορούμενον ἢ ῥῆμα, π. χ. ὁ ἥλιος λάμπει, ἢ περιφραστικῶς διὰ τοῦ εἰμί καὶ ὀνόματος ἐπιθέτου ἢ οὐσιαστικοῦ, καὶ τότε ἡ πρότασις σύγκειται ἐκ τριῶν ὄρων· καὶ τὸ μὲν εἰμί λέγεται συνδετικόν, διότι συνδέει τὸ ἐπίθετον μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, τὸ δὲ ὄνομα ὀνοματικὸν κατηγορούμενον ἢ ἀπλῶς κατηγορούμενον· π. χ. τὸ ῥόδον ἐστὶ θάλλον· — ὁ χρυσός ἐστὶ μέταλλον.

1. Ῥηματικὸν κατηγορούμενον ἢ ῥῆμα (§ 6).

1. Τὸ ῥηματικὸν κατηγορούμενον ἢ ῥῆμα δύναται ἐνίοτε ν' ἀναλυθῆ εἰς τὸ εἶναι καὶ τὸ ὀνοματικὸν κατηγορούμενον, καὶ τὰνάπαλιν τὸ ὀνοματικὸν κατηγορούμενον νὰ συμπτυχθῆ μετὰ τοῦ εἶναι εἰς ῥηματικὸν κατηγορούμενον, ἥτοι εἰς ῥῆμα· π. χ. ὁ Πλάτων εὐδαιμονεῖ = ὁ Πλάτων ἐστὶ εὐδαίμων· — ὁ Σωκράτης ἐστὶ σώφρων = ὁ Σωκράτης σωφρονεῖ.

Σημ. Τὸ ῥηματικὸν κατηγορούμενον πολλάκις εὔρηται ἀναλελυμένον εἰς τὸ εἶναι καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μετοχὴν· π.χ. εἰμί γράφων (= γράφω). Ἡ ἀνάλυσις αὕτη γίνεται πάντοτε μὲν ἐν τῷ παθητικῷ παρακειμένῳ τῆς ὑποτ. καὶ εὐκτ. καὶ ἐν τῷ ἐνεργητ. τετελεσμένῳ μέλ., ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν τῷ ἐνεργητ. πα-

ρακειμένω τῆς ὑποτ. καὶ εὐκτ., ἐν τῷ τρίτῳ πληθ. πρῶσώπω τοῦ παθητ. παρακ. καὶ ὑπερσ. τῆς ὀριστ. καὶ ἐν τῷ παθητικῷ τετελεσμένω μέλλοντι.

2. Τὸ ῥῆμα παραλείπεται α) ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἠγουμένων ἢ ἐπομένων· π. χ. ἔδοσαν ἐκεῖνοι ἡμῖν καὶ ἡμεῖς ἐκεῖνοις ὄρκους (ἔδομεν)· — σὺ μὲν οἶνον (πίνεις), ἐγὼ δὲ ὕδωρ πίνω· β) ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων καὶ ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως· π. χ. οἱ σύμμαχοι ἀριστείου τῆ Ἀθηναῖ (ἀνέθεσαν)· — πόθεν, ὦ βέλτιστε (ἔρχει); γ) ἐπὶ τοῦ ὅπως μετὰ μέλλοντος ὀριστικῆς πρὸς δῆλωσιν ἐντόνου προτροπῆς, ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ ὅπως μὴ ἐπὶ ἀποτροπῆς συνήθως παραλείπεται τὸ ὄρα ἢ σκόπει, ὀράτε ἢ σκοπεῖτε· π. χ. ὅπως ἀνὴρ ἔσει ἄξιος τῆς ἐλευθερίας· — ὅπως μὴ διδάξετε μηδένα.

3. Τὸ ῥῆμα ὡς καὶ τὸ συνδετικὸν συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατ' ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον· π. χ. ὁ παῖς ἐπιμελεῖται τοῦ πατρός· — οἱ Ἕλληνες φιλοσοφοῦσιν· — ἡμεῖς ὑβριζόμεθα· — ὑμεῖς ἐστε φίλοι· — ἐγὼ εἰμι πτωχός.

4. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνος τούτου·

α) ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν· 1) ὑποκείμενον ἀριθμοῦ ἐνικοῦ ὀνόματος περιληπτικοῦ, τ. ε. ὀνόματος, ὅπερ ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ σημαίνει πολλά, οἷα τὰ πλῆθος, ὄμιλος, στρατός, δῆμος, πόλις κ.τ.τ., συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθ. ἀριθμοῦ· π. χ. τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρουν· — ὁ δῆμος ἐψηφίσαντο· — ἡ πόλις καὶ τὸν Περικλέα ἐν ὀργῇ εἶχον· ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται σχῆμα περιληπτικὸν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον· 2) ὑποκείμενον οὐδετέρου γένους ἀριθ. πληθ. συντάσσεται μετὰ ῥήματος ἀριθ. ἐνικοῦ· π. χ. τὰ παιδιά παίζει· — τὰ πλοῖα ἠφάνιστο· ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται ἀπτική ἢ σχῆμα ἀπτικόν· ἀλλὰ πολλάκις συντάσσεται καὶ μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ· π. χ. φανερά ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἰχνη πολλά· 3) ὑποκείμενον δυϊκοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθ. ἀριθμοῦ, π. χ. τὰ (= τούτω) δὲ τάχ' ἐγγύθεν ἦλθον ἐλαύνοντ' ὠκέας ἵππους· 4) τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ οὐχί

πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἀλλὰ πρὸς τὸ κατηγορούμενον, ἂν τοῦτο εἶνε οὐσιαστικὸν καὶ κῆται πλησιέστερον· π.χ. τὸ χωρίον τοῦτο ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο· — οἱ σοφισταὶ φανερά ἐστι λώβη. . . .

5) ὑποκείμενον πληθ. ἀριθμοῦ ἢ ὑποκείμενα πολλὰ ἕκαστον ἐνικοῦ συντάσσεται μετὰ ῥήματος δυϊκοῦ, ὅταν ὁ λόγος εἶνε περὶ δύο προσώπων ἢ πραγμάτων συνημμένων ἢ στενὴν τινα σχέσιν πρὸς ἄλληλα ἐχόντων, ἢ περὶ δύο ζευγῶν· π. χ. δυνάμεις δὲ ἀμφότεραι ἔστων, δόξα τε καὶ ἐπιστήμη. — Ξάνθε τε καὶ σὺ Πόδαργε, καὶ Αἴθων Λάμπε τε δῖε, (οἱ τέσσαρες ἵπποι τοῦ Ἀχιλλέως, οἵτινες ἀπετέλουν δύο ζεύγη) νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίμετον· 6) ὑποκείμ. πληθυντικὸν γένους ἄρσεν. ἢ θηλ. συντάσσεται ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ, ἢ τοιαύτη σύνταξις λέγεται σχῆμα Βοιωτίου ἢ Πινδαρικόν· π. χ. ὕμνοι τέλλεται. — δύο ἡμέραι γυναικὸς ἐστὶν ἡδισταί.

6) Ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον. Σπανίως ἐν τῷ Ἀττικῷ διαλόγῳ συντάσσεται τὸ 6' πρόσ. τῆς προστακτικῆς μετὰ τῆς ἀορίστου ἀντωνυμίας τις ἢ πᾶς ἢ πᾶς τις, ἢ μετὰ οὐσιαστικοῦ καὶ τοῦ πᾶς ἢ τις· π. χ. ἀλλὰ ἔρπε πᾶς· — τόξευε πᾶς τις· — χῶρει δεῦρο πᾶς ὑπηρέτης· ἀλλ' ἢ τοιαύτη ἐξαίρεσις εἶνε φαινομένη, διότι ἐν τῷ τις καὶ πᾶς ἐννοεῖται ἢ ἀντωνυμία ὑμῶν.

2. Τὸ συνδετικὸν (§ 7).

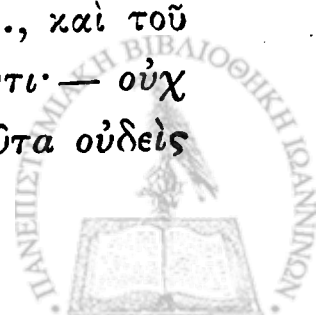
1. Τὸ εἶναι χρησιμεύει ὡς συνδετικὸν τῆς ιδιότητος μετὰ τῆς οὐσίας, ἥτοι τοῦ κατηγορουμένου μετὰ τοῦ ὑποκειμένου· ἐπομένως τοιοῦτον ὄν ἀπαιτεῖ κατηγορούμενον· π. χ. ἡ Κέρκυρά ἐστι εὐφορος· πολλάκις ὁμῶς δηλοῖ ἀπλῶς ὑπαρξίν, π.χ. ἔστι Θεὸς = ὑπάρχει Θεός, καὶ ἐν τοιαύτῃ σημασίᾳ δὲν δέχεται κατηγορούμενον, ἀλλὰ μίαν δοτικὴν ἐνίοτε, ἥτις προσωπικὴ λέγεται, καὶ ἐπιρρηματικὸν προσδιορισμόν· π. χ. ἔστι μοι χρήματα· — ἦν δὲ αὐτῷ φίλος ἀληθής· — ἐνταῦθα ἦν πόλις.

2. Ὡς συνδετικὸν χρησιμεύει α') τὸ πέλειν, πέλεσθαι, τελέθειν, τετύχθαι, τυχθῆναι, κυρεῖν, ὑπάρχειν, φύεσθαι, φῦναι, πεφυκέναι, αὐξάνεσθαι, αἶρεσθαι, γίγνεσθαι, π. χ.

Οὐ μὲν πως ἄλιον πέλει ὄρκιον. — Ἡ (μέριμνα) κακόφρων τελέθει. — Ταμίης πολέμοιο τέτυκται. — Διὸς ἕμερος οὐκ εὐθήρατος ἐτύχθη. — Κακῶν μὲν ὅστις ἔμπειρος κυρεῖ. — Οἱ πλουσιώτατοι τριηραρχοῦντες αἰεὶ τῶν χορηγιῶν ἀτελεῖς ὑπάρχουσιν. — Ἀπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ. — Οὐ γὰρ αἰχμητῆς πέφυκεν, ἐν γυναιξὶ δὲ ἄλκιμος (Μενέλεως). — Τὸ τοῦ Κύρου ὄνομα μέγιστον ἠὔξετο. — Ἡρετο τὸ ὕψος τοῦ τείχους μέγα. — Ἰλεως γενοῦ ἡμῖν Κύριε. — β') πρὸς τούτοις καὶ τὰ καθεστηκέναι, καταστῆναι, μένειν, τὸ φαίνεσθαι, δηλοῦσθαι, δοκεῖν καὶ τὰ ὅμοια, τὸ καλεῖσθαι, ὀνομάζεσθαι καὶ τὰ ὅμοια, ἐπομένως καὶ τὸ ἀκούειν καὶ κλύειν, τὸ αἰρεῖσθαι ἀποδείκνυσθαι, χειροτονεῖσθαι, λαγχάνειν, τὸ νομίζεσθαι, κρίνεσθαι, ὑπολαμβάνεσθαι καὶ τὰ ὅμοια· π. χ. Οἱ μὲν ὀφθαλμῶν ἰητροὶ κατεστέασι, οἱ δὲ κεφαλῆς. — Δοκοῦσιν οἱ Λυκούργου νόμοι ἀκίνητοι διαμένειν. — Ὅστις σοι ἀδικώτατος φαίνεται ἄνθρωπος. — Αὐτοὶ νομοθέται κληθήσονται. — Ἀντὶ φίλων καὶ ξένων νῦν κόλακες καὶ θεοῖς ἐχθροὶ ἀκούουσιν (= καλοῦνται). — (Δημοσθένης) οὔτ' ἔλαχε τειχοποιὸς οὔτ' ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ δήμου. — Ὅσοι ἂν διαφερόντως ἐν τῷ βίῳ ἀγαθοὶ κριθῶσι· γ') ἐν γένει τὰ σημαίνοντα μεταβολὴν καταστάσεως· π. χ. ὁ δὲ ἐποίησέ με τυφλόν.

Σημ. Ὅτι τὰ ῥήματα γίνεσθαι, φῦναι, πεφυκέναι κ.τ.λ., ὅπως καὶ τὸ εἶναι εὔρηται καὶ ὡς ὑπαρκτικά, συντασσόμενα μετὰ ἐπιρρημάτων, οἴκοθεν ἐννοεῖται· π. χ. χαλεπῶς αὐτοῖς ἡ ἀνάστασις ἐγένετο. — Τὰ πράγματα πολλάκις οὐχ οὕτω πέφυκε.

3 Τὸ συνδετικὸν εἶναι πολλάκις παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως γοῆται· π. χ. Ἕλληνας ἐγώ. — σὺ γὰρ ὁ φονεύς. — τὸ μέλλον ἀόρατον. Συνήθως δὲ παραλείπεται α) ἐπὶ γνωμικῶν· π. χ. σοφὸν τὸ σαφές, οὐ τὸ μὴ σαφές· β') ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκη, χρεῶν, θέμις, ὥρα, καιρός, ἀκμή, κ.τ.τ., καὶ τοῦ οὐδεὶς φθόνος· π. χ. ἀνάγκη ὑπακούειν τοῦ ἄρχοντι. — οὐχ ὥρα ἀπιέναι. — ἀνάγκη φυλάττεσθαι. — πρὸς ταῦτα οὐδεὶς

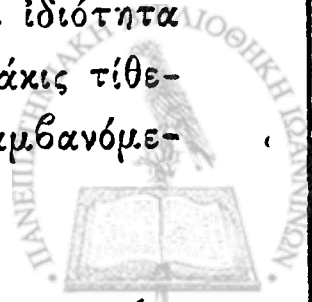
φθόνος ἀμφισβητήσαι τῷ λόγῳ· ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων ἔτοιμος, πρόθυμος, δυνατός, οἶος, οἶός τε, δίκαιος, ἄξιος, φροῦδος, κ.τ.τ. π. χ. ἡ ψυχὴ δουλεύειν ἑτοίμη. — ἐγὼ πάσχειν ὀτιοῦν ἔτοιμος· — εἰδέναι πρόθυμος· — ὁ μὲν ἄτην μεγάλην προσπεσοῦσαν ἐνεῖκαι δυνατώτερος· — δίκαιος σὺ ἡγεῖσθαι· — ἄξιος γὰρ τά τε ἄλλα καὶ γεωμετρίας ἕνεκα· — ὅτι γε οἶος παρρησιάζεσθαι, αὐτὸς φῆς· — θανῶν Ἀντίλοχος αὐτῷ φροῦδος. — πρὸς δὲ τούτοις ἐπὶ τῶν θεμιτόν, ῥάδιον, χαλεπόν, ἄξιον καὶ δῆλον· π. χ. ἄξιον δ' αὐτοῦ (Σωκράτους) καὶ ἂ πρὸς Ἀντιφῶντα διελέχθη μὴ παραλιπεῖν· — δῆλον οὖν, ὅτι οὐκ ἂν προέλεγεν, εἰ μὴ ἐπίστευεν ἀληθεύσειν· — ῥάδιόν μοι σιωπᾶν· δ') ἐπὶ τῶν ἐπιθετικῶς λαμβανομένων μετοχῶν εἰκός, δέον, πρέπον, προσῆκον, ἐξόν· π. χ. βαρβάρων Ἕλληνας ἄρχειν εἰκός· — σκέψασθαι δέον· — Οὐδέν μοι προσῆκον κακόνου εἶναι τῷ πλήθει· — ἰδεῖν ἂ οὐκ ἐξόν αὐτῇ· — ἐ) ἐπὶ τῶν εἰς τέος ῥηματικῶν· π. χ. πειρατέον ὀρθῶς λέγειν· — οὐκ ὀκνητέον μνησθῆναι περὶ αὐτῶν· ς') ἐπὶ τῶν θαυμαστὸν ὅσον, ἀμήχανον ὅσον· ζ') ὅταν παραλαμβάνηται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐπομένων· π. χ. αἱ λύπαι αἱ μὲν χρησταί εἰσιν, αἱ δὲ κακαί (εἰσι)· — μέτρον δ' αὐτῷ οὐχ ἡ ψυχὴ (ἐστι), ἀλλ' ὁ νόμος ἐστί.

Σημ. Τὸ εἶναι παραλείπεται καὶ ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς ἐννοίας· π. χ. ποῦ μοι τὰ ῥόδα ; πρὸ πάντων δὲ ἐπὶ τῆς φράσεως οὐδεὶς ὅστις οὐ.

4. Περὶ τῆς συμφωνίας τοῦ συνδετικοῦ πρὸς τὸ ὑποκείμενον βλέπε § § 3 καὶ 4 καὶ ἐξῆς.

5. Τὸ κατηγορούμενον (§ 8).

1. Κατηγορούμενον ἀπλῶς λέγεται ἡ ιδιότης ἢ ποιότης, ἣτις ἀποδίδεται εἰς τὸ ὑποκείμενον. Ὡς κατηγορούμενον χρησιμεύει πρὸ πάντων τὸ ἐπίθετον, διότι τοῦτο σημαίνει ιδιότητα ἢ ποιότητα· π. χ. ὁ Θεός ἐστίν ἀγαθός· ἀλλὰ πολλάκις τίθεται καὶ τὸ οὐσιαστικὸν καὶ πᾶν μέρος τοῦ λόγου, λαμβανόμε-

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

νον ὡς ἐπίθετον, καὶ ὀλόκληρος πρότασις· π. χ. ὁ Σόλων ἦν νομοθέτης· — ὁ χρυσὸς ἐστὶ μέταλλον· — σὸς εἰμι ἐγώ· — ἡ περὶ ἐστὶ πρόθεσις· — ὁ Φίλιππος ἐστὶν ὅ,τι ἂν εἴποι τις κλ.

Σημ. 1. Ἐπὶ ῥημάτων καὶ μάλιστα κινήσεως σημαστικῶν τίθεται κατηγορούμενον ἐπίθετον, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἐπίρρημα καὶ σημαίνει χρόνον, τρόπον, τόπον· ὡς τριταῖος, ἄσμενος = τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἀσμένως, π. χ. ὑπαίθριοι σκηνοῦμεν (= ἐν ὑπαίθρῳ)· — ἡ κρήνη ρεῖ ἄφθονος (= ἀφθόνως).

Σημ. 2. Τὸ πρότερος, πρῶτος, ὕστερος, ὕστατος, τελευταῖος καὶ μόνος, τίθενται ὡς κατηγορούμενα, ὅταν ἀντιπαραβάλλωνται διάφορα ὑποκείμενα τὸ αὐτὸ πράττοντα, τὸ δὲ πρότερον, πρῶτον, ὕστερον, ὕστατον, τελευταίου καὶ μόνον, ὅταν ἀντιπαραβάλλωνται πράξεις διάφοροι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου πραχθεῖσαι· π. χ. οἱ στρατηγοὶ πρῶτοι ἐξῆσαν (καὶ ἔπειτα ἄλλοι ἐξῆσαν)· — οἱ στρατηγοὶ πρῶτον ἐξῆσαν (εἶτα δὲ ἐνέπρησαν τὴν πόλιν).

2. Τὸ κατηγορούμενον οὐδέποτε δύναται νὰ παραλειφθῇ ἐν ἀρχῇ λόγου, ἀλλ' ἐν ἀκολουθίᾳ μόνον, νοούμενον ἐκ τῶν ἡγούμενων· δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ λεχθῇ π. χ. ἐγώ εἰμι· κάλλιστα ὁμῶς λέγεται ἐγώ μὲν ἰατρός εἰμι, σὺ δὲ οὐκ εἶ (δηλ. ἰατρός).

3. Τὸ κατηγορούμενον, ὅταν μὲν εἶνε οὐσιαστικόν, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ πτώσιν μόνον, κατὰ τύχην δὲ καὶ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν· π. χ. ὁ Ὀλυμπός ἐστὶν ὄρος· — τὰ πρόβατά ἐστὶ πλοῦτος· — ἡ Κέρκυρά ἐστὶ νῆσος· — ὅταν δὲ εἶνε ἐπίθετον, πρέπει νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν· π. χ. ὁ Κῦρος ἦν καλός· — οἱ θεοὶ μόνου εἰσὶν ἀθάνατοι.

4. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἶνε γενικόν, τὸ κατηγορούμενον τίθεται κατὰ γένος οὐδέτερον καὶ ἀριθμὸν ἐνικόν· π. χ. ἄδικον ὁ πλοῦτος· — αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν· — δεινὸν οἱ πολλοί.

Σημ. 1. Εἰς ταῦτα ἢ καθωμιλημένα ὡς κατηγορούμενον μεταχειρίζεται τὴν λέξιν πρᾶγμα· π. χ. ἡ πατρίς εἶνε πολυτιμότερον πρᾶγμα.

Σημ. 2. "Όταν τὸ ὑποκείμενον εἶνε ἀπαρέμφατον ἢ ὀλόκληρος πρότασις, τὸ κατηγορούμενον, ἂν εἶνε ἐπίθετον, καὶ μάλιστα ῥηματικὸν εἰς του ἢ τεον, τίθεται ἐνίοτε κατὰ πληθ., ἀριθ. π. χ. ἀδύνατα ἦν τοὺς Λοκροὺς ἀμύνεσθαι (ἀντὶ ἀδύνατον)· — ὡς ἐγὼ οὐ μαίνομαι δῆλα γέγονε (ἀντὶ δῆλον)· — δῆλα (ἐστὶ), ὅτι δεῖ ἓνα γέ τινα ἡμῶν βασιλέα γενέσθαι.

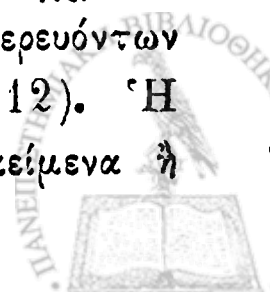
5. Καὶ κατὰ πτώσιν πολλάκις τὸ κατηγορούμενον δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον; τιθέμενον κατὰ γενικήν, ἣτις σημαίνει κτήσιν, ἡλικίαν, ιδιότητα, ὕλην, ἀξίαν, τὸ διηρημένον ὄλον· π. χ. ἡ πόλις οὐκ ἐστὶν ἐνός· — ἐγένετο ὁ Εὐμάρης Νικοκλέους (δοῦλος)· — εἰμὶ εἴκοσιν ἐτῶν· — Ἀλέξανδρος ἦν Φιλίππου· — ἀνδριάντα χαλκοῦ ἔστησε· — τὸ βιβλίον τοῦτο δραχμῆς ἐστίν· — ὁ Σόλων τῶν σοφῶν ἦν.

Σημ. Ἐνίοτε τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται διὰ τῆς εἰς, περί, ἀμφί, ὑπὲρ μετὰ αἰτιατ. ὅταν πρόκηται νὰ δηλωθῇ τὸ ὡς ἐγγιστα· π. χ. οἱ μισθοφόροι ἦσαν εἰς μυρίους· — λέγονται Πέρσαι ἀμφὶ (περὶ) τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι.

6. Πολλάκις παραλείπεται τό τε κατηγορούμενον καὶ τὸ ὑποκείμενον, ὅταν νοῶνται εὐκόλως ἐκ τῶν ἡγουμένων· π. χ. ἔστι Σωκράτης σοφός; ἔστι (Σωκράτης σοφός). Ὡσαύτως δύναται νὰ παραλειφθῇ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ συνδετικὸν συγχρόνως ἢ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδετικόν· π. χ. οὗτος δὲ τίς ἐστι; βασιλεὺς (οὗτός ἐστιν)· — κάτοπτρον εἴδους χαλκός ἐστ', οἶνος δὲ νοῦ (κάτοπτρόν ἐστι). Ἐνίοτε δὲ παραλείπεται καὶ ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον καὶ συνδετικόν· π. χ. ἐς κόρακας (ἔσο σὺ ἀπιών).

Β'. Σύνθετος πρότασις (§ 9).

Πολλάκις ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ προτάσει ὑπάρχουσι πλείονα τοῦ ἐνός ὑποκείμενα ἢ κατηγορούμενα, ἢ πλείονα συγχρόνως ὑποκείμενα καὶ κατηγορούμενα, ἢ πλείονες τῶν δευτερευόντων ὄρων αὐτῆς, ἥτοι προσδιορισμοὶ ἢ ἀντικείμενα (§ 12). Ἡ τοιούτη πρότασις λέγεται σύνθετος κατὰ τὰ ὑποκείμενα ἢ

κατηγορούμενα ἢ καὶ κατ' ἀμφοτέρα, ἢ κατὰ τοὺς προσδιορισμοὺς ἢ κατὰ τὰ ἀντικείμενα, ἢ καὶ κατ' ἀμφοτέρα. π. χ. Ξενοφῶν καὶ Χειρίσοφος ἦσαν φίλοι. — Ὁ θεράπων ἐστὶν ἀργότατος καὶ φιλαργυρώτατος. — Ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐταῖροι καὶ φίλοι ἡμεν. — Τὸ θράσος ἀμέλειαν καὶ ἀπείθειαν ἐμβάλλει. — Ἀδίκως καὶ οἰκτρῶς ἔθανε.

α'. Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς πλείονα τοῦ ἐνὸς ὑποκείμενα (§ 10).

1. Ὄταν τὰ ὑποκείμενα τῆς αὐτῆς προτάσεως εἶνε δύο ἢ πλείονα τοῦ αὐτοῦ ὅμως προσώπου, τὸ ῥῆμα ἢ τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ πρόσωπον τῶν ὑποκειμένων, ἢ συμφωνεῖ πρὸς τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιεστέρου ἢ σπουδαιότερου. π. χ. *Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς ἀφικόμενοι εἰς Κέρκυραν ἐστράτευσαν.* — *Δήθη καὶ δυσκολία καὶ μανία ἐμπίπτουσιν.* — *Ἀθήνησι καὶ οἱ πένητες καὶ ὁ δῆμος πλέον ἔχει τῶν γενναίων καὶ πλουσίων.* — *Βασιλεὺς καὶ στρατιῶται εἰσπίπτει.*

Σημ. Ὄταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἐνικά, τὸ ῥῆμα δύναται νὰ τεθῆ καὶ κατὰ δυϊκὸν ἀριθμὸν. π. χ. *Μίνως καὶ Δυκοῦργος νόμους ἐθέτην.*

Σημ. 2. Ἐνίοτε τίθεται τὸ ῥῆμα εἰς πληθυντ. ἀριθμὸν ἐπὶ ὑποκειμένου ἐνικοῦ, μεθ' οὗ συνδέεται διὰ τῆς μετὰ ὄνομα ἐνικὸν ἢ πληθυντ. π. χ. *Ἀλκιβιάδης μετὰ Μαντιθεοῦ ἀπέδρασαν.*

2. Ὄταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε διαφόρων προσώπων, τὸ ῥῆμα τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ συμφωνοῦν πρὸς τὸ ἐπικρατέστερον πρόσωπον. Εἶνε δὲ τὸ μὲν πρῶτον πρόσωπον ἐπικρατέστερον τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου, τὸ δὲ δεύτερον ἐπικρατέστερον τοῦ τρίτου. π. χ. *ἐγὼ καὶ σὺ συμφωνοῦμεν.* — *Ἐγὼ καὶ ὁ διδάσκαλος ἀναγινώσκωμεν.* — *Οὐ σὺ μόνος οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι εἰρήνην ἔσχετε.*

Σημ. Ἐνίοτε τὸ ῥῆμα εἶτε προτασσόμενον εἶτε ἐπιτασσόμενον συμφωνεῖ πρὸς τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πλησιεστέρου, π. χ. *ἔγραφες σύ τε καὶ οἱ γονεῖς.* — *σύ τε καὶ δι*

γονεῖς ἔγραφον· — ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἀναγινώσκετε· — ἀναγινώσκω ἐγὼ τε καὶ ὑμεῖς.

Σημ. Ὅταν δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα διαφόρου ἀριθμοῦ καὶ προσώπων συνδέωνται διὰ τοῦ ἢ - ἤ, οὔτε - οὔτε, τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ πρὸς τὸ πλησιέστερον κατὰ τε τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον, ἐὰν ἕκαστον ὑποκείμενον θεωρῆται ἰδιαιτέρως· π. χ. οὔτ' ἂν ἐγὼ, οὔτ' ἂν σύ, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς ἀνθρώπων δέξαιτ' ἂν... — ὦν ἂν ἢ σὺ ἢ ἄλλος τις πράττη.

β'. Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς πλείονα τοῦ ἐνὸς ὑποκείμενα (§ 11).

Ὅταν τὰ ὑποκείμενα τῆς αὐτῆς προτάσεως εἶνε δύο ἢ πλείονα, τὸ κατηγορούμενον τίθεται

α') ἂν μὲν ταῦτα εἶνε ἔμψυχα καὶ τοῦ αὐτοῦ γένους (ὁμοιογενῆ), κατὰ τὸ γένος τῶν ὑποκειμένων ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ· π. χ. Σωκράτης καὶ Πλάτων ἦσαν σοφοί· — Κριτίας καὶ Ἀλκιβιάδης ἐγενέσθην φιλοτιμοτάτῳ πάντων Ἀθηναίων· ἂν δὲ ἔμψυχα μὲν, ἀλλὰ διαφόρων γενῶν (ἑτερογενῆ), τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον γένος· εἶνε δὲ ἐπικρατέστερον τὸ μὲν ἀρσενικὸν τοῦ θηλυκοῦ καὶ οὐδετέρου, τὸ δὲ θηλυκὸν τοῦ οὐδετέρου· π. χ. ἡ Ἑλένη καὶ ὁ Δημήτριος καθαροί εἰσιν· — αἶτε γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά γενναῖαι ἐγένοντο.

Σημ. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο, ἀλλ' ἑκάτερον ἀριθμοῦ ἐνικοῦ, τὸ κατηγορούμενον δύναται νὰ τεθῆ κατὰ δυϊκὸν ἀριθμὸν· π. χ. σύ τε καὶ αὐτὸς φίλω ἐστόν.

β') ἂν τὰ ὑποκείμενα εἶνε ἄψυχα καὶ ὁμοιογενῆ, τὸ κατηγορούμενον τίθεται 1) ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ ἢ κατὰ τὸ γένος τῶν ὑποκειμένων ἢ κατ' οὐδέτερον γένος· π. χ. ἡ ἰατρικὴ καὶ ἡ δικαστικὴ εἰσι σεμναί· — φθόνος καὶ ἔρωσ ἐναντία ἐστίν· 2) ἢ κατ' οὐδέτερον γένος ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ, ἢ κατὰ τὸ προσεχέςτερον· π. χ. ἐπιστήμη καὶ αἴσθησις ταυτό· — καὶ νόμος καὶ φόβος ἱκανὸς ἔρωτα κωλύειν· ἂν δὲ ἄψυχα μὲν ἀλλὰ

έτερογενῆ, τίθεται 1) ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατ' οὐδέτερον γένος· π. χ. λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμοι ἀτάκτως ἐρριμμένα, οὐδὲν χρήσιμά ἐστι· 2) κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ γένος τοῦ πλησιεστέρου· π. χ. ὦτα καὶ ὀφθαλμοὶ βασιλέως πολλοί.

γ') ἂν ἐκ τῶν πολλῶν ὑποκειμένων τὰ μὲν εἶνε ἔμφυχα, τὰ δὲ ἄψυχα, τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ ἢ κατὰ τὸ γένος τῶν ἐμφύχων ὑποκειμένων, ἢ κατ' οὐδέτερον γένος· π. χ. ἡ τύχη καὶ ὁ Φίλιππος κύριοί εἰσι· — ἡ καλλίστη πολιτεία τε καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ λοιπὰ ἂν ἡμῖν εἶη διελθεῖν.

γ'. Ἐπηξημένη ἢ συμπεπληρωμένη πρότασις (§ 12).

1. Πολλάκις καὶ αἱ ἀπλαῖ καὶ αἱ σύνθετοι προτάσεις, ἐπειδὴ δὲν ἐπαρκοῦσι πρὸς τελείαν ἔκφρασιν διανοήματός τινος, περιέχουσιν ἐκτὸς τῶν κυρίων ὄρων καὶ δευτερεύοντας, οἵτινες χρησιμεύουσιν εἰς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν ἢ συμπλήρωσιν τοῦ ὑποκειμένου ἢ τοῦ κατηγορουμένου τοῦ ῥήματος καὶ εἶνε προσδιορισμοὶ ἢ ἀντικείμενα. Αἱ τοιαῦται προτάσεις ὀνομάζονται ἐπηξημέναι ἢ συμπεπληρωμέναι.

2. Τὸ ὑποκείμενον δύναται νὰ προσδιορίζηται· α') δι' ἐπιθέτου ἢ ἄλλης λέξεως ἐπιθετικῶς λαμβανομένης, π. χ. ἡ σώφρων γυνὴ τέθνηκε· — οἱ πάλαι καλῶς ὤκουν τὴν ἑαυτῶν πόλιν· β') δι' οὐσιαστικοῦ ἢ συμφωνοῦντος πρὸς αὐτὸ κατὰ πτώσιν ἢ τιθεμένου κατὰ γενικὴν· π. χ. Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἦν ἀνδρείος· — ὁ ἀγρὸς τοῦ Περικλέους ἦν μέγας.

3. Τὸ κατηγορούμενον, ἐὰν μὲν εἶνε οὐσιαστικόν, προσδιορίζεται ὡς καὶ τὸ ὑποκείμενον, ἐὰν δὲ ἐπίθετον, προσδιορίζεται α') διὰ τινος τῶν πλαγίων πτώσεων· π. χ. ἐνδεὴς χρημάτων εἰμι· — οἱ γονεῖς εὖνοί εἰσι ἡμῖν· — καλὸς τὸ εἶδος ἦς· β') δι' ἐπιρρήματος· π. χ. ὁ γεωργὸς ἐστι λίαν φιλόπουνος.

4. Τὸ ῥῆμα προσδιορίζεται· α') δι' ἐπιρρήματος ἢ ἄλλης λέξεως ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν ἐχούσης· π. χ. καλῶς ἔχω· —

ταύτη τῇ ἡμέρᾳ ἦλθες· β') διὰ πλαγίας πτώσεως ἐμπροθέτου· π. χ. Φίλιππος διέτριβεν ἐν Κορίνθῳ· γ') διὰ τινος τῶν πλαγίων πτώσεων, εἰς ἣν μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου καὶ ἣτις ὀνομάζεται ἀντικείμενον· π. χ. λούω τὸν νεκρόν· — τυγχάνεις τιμῆς· — φθονεῖ τοῖς ἀγαθοῖς· δ') δι' ἀπαρεμφάτου· π. χ. οὐ τολμῶ λέγειν· ε') διὰ μετοχῆς· π. χ. δούλος ὢν, ἔφασκες εἶναι δεσπότης.

5. Τὸ ἀντικείμενον προσδιορίζεται ὅπως τὸ ὑποκείμενον, ὃ δὲ προσδιορισμὸς δύναται νὰ δέχεται ἄλλον προσδιορισμόν.

Σημ. Πολλάκις εἰς τῶν ὄρων τῆς προτάσεως ἢ ὅλη ἢ πρότασις προσδιορίζεται δι' ἄλλης προτάσεως. Ἡ προσδιορίζουσα πρότασις λέγεται ὡς εἶπομεν ἐξηρητημένη ἢ ὑποτελής, ἡ δὲ προσδιοριζομένη κυρία· π. χ. ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὄρα· — ὅτε πλούσιος ἦν, ἐφοβούμην.

Προσδιορισμοὶ (§ 15).

Οἱ προσδιορισμοὶ εἶνε α') ὀνοματικοὶ ἢ ὡς ὀνοματικοί, τ. ε. ἄλλα μέρη τοῦ λόγου λαμβανόμενα ὡς ὀνόματα· π. χ. ὁ Δημοσθένης ἦν ῥήτωρ δεινός· — Περικλῆς ὁ πάνυ τέθνηκε· β) ἐπιρρηματικοὶ ἢ ὡς ἐπιρρηματικοί, τοῦτέστι πλάγιαι πτώσεις ὀνομάτων ἐμπροθέτων ἢ ἀπροθέτων καὶ ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν ἐχόντων· π. χ. ὀρθῶς εἶπε ταῦτα· — ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς· — τρίτην ταύτην ἡμέραν (προχθές) ἀφίκετο ὁ πατήρ.

Α'. Ὀνοματικοὶ προσδιορισμοὶ (§ 14).

Οἱ ὀνοματικοὶ προσδιορισμοὶ εἶνε δύο εἰδῶν, ἐπιθετικοὶ καὶ οὐσιαστικοί.

α'. Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ (§ 15),

1. Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ λέγονται τὰ ἐπίθετα, ἅτινα τίθενται εἰς προσδιορισμὸν οὐσιαστικῶν, π. χ. ὁ χρηστὸς ἀνὴρ, ἡ σώφρων γυνή.

2. Ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται καὶ μετοχαί, καὶ

ἐπιθετικαὶ ἀντωνυμῖαι καὶ ἀριθμητικά, τὰ ὅποια συμφωνοῦσι πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν· π. χ. οἱ ἐπιμελούμενοι μαθηταί· — ὁ ἡμέτερος βασιλεύς· — ἐν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν ᾠκοδόμηται ὁ ναός.

Σημ. 1. Τὸ δύο καὶ δυοῖν συντάσσονται καὶ μετὰ οὐσιαστικοῦ πληθ. ἀριθμοῦ· π. χ. δύο ἀδελφοὶ ἡμεν· — δυοῖν ὀνόμασι· — δυοῖν ἀνδρῶν.

Σημ. 2. Ἀντὶ τοῦ πλείων, πλείονος κτλ. ἐλάττων, ἐλάττωνος κτλ. τίθεται πλεόν, καὶ ἔλαττον, ὅταν ἔπηται ἀριθμὸς ἢ λέξις σημαίνουσα ποσόν· π. χ. ἔπεσον μυριάδες πλεόν ἢ δώδεκα.

3. Εἰς τὸ αὐτὸ οὐσιαστικὸν πολλάκις ἀποδίδονται δύο ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί, οἵτινες συνδέονται πρὸς ἀλλήλους διὰ τοῦ καὶ ἢ διὰ τοῦ τε καί, ἐὰν ἐκάτερος αὐτῶν προσδιορίζῃ ὁμοίως τὸ οὐσιαστικόν· π. χ. ὁ καλὸς τε καὶ σοφὸς Ἴππίας· ἐὰν δὲ ὁ εἷς ἀποτελῇ μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ τρόπον τινὰ μίαν ἔννοιαν, ἐκφέρονται ἀσυνδέτως· π. χ. ἐνταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη μεγάλη.

4. Καὶ οὐσιαστικά, εἴτε ὁμοιοπτώτως πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον εἴτε κατὰ γενικὴν τιθέμενα, καὶ ἐπιρρήματα καὶ ἐμπρόθετα ὀνόματα, διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνοντα ἐπιθέτου σημασίαν, χρησιμεύουσιν ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί· π. χ. ἀνὴρ ῥήτωρ· — ἄνδρες δικασταί· — ὁ Ἀθηναίων δῆμος ἐψηφίσατο (ὁ Ἀθηναϊκός)· — οἱ πάλαι ἄνθρωποι (οἱ παλαοί)· — τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς κατὰ νόμον (νομίμους).

5. Πολλάκις ἐλλείπει τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν, καὶ τότε τὸ ἐπίθετον λαμβάνεται ἀντὶ οὐσιαστικοῦ· π. χ. οἱ θνητοὶ (ἄνθρωποι)· — οἱ περὶ τὸν Κῦρον (ἄνδρες)· — τῇ ὑστεραίᾳ (ἡμέρᾳ)· — ἡ ῥητορικὴ (τέχνη)· — βάδιζε τὴν εὐθείαν (ὁδόν)· — διὰ πολεμίας ἐπορεύετο (χώρας)· — οἱ λέγοντες (= οἱ ῥήτορες).

β'. Οὐσιαστικοὶ προσδιορισμοὶ (§ 16).

1. Οὐσιαστικοὶ προσδιορισμοὶ λέγονται τὰ οὐσιαστικά,
(ΣΥΝΤ. ΤΗΣ ΕΛΛ. ΓΛ.)

ἄτινα τίθενται, ἵνα προσδιορίσωσιν ἄλλα οὐσιαστικά, εἴτε ὁμοιοπτῶτως εἴτε ἑτεροπτῶτως.

2. Οἱ ὁμοιοπτῶτως τιθέμενοι οὐσιαστικοὶ προσδιορισμοὶ εἶνε ἢ παράθεσις καὶ ἢ ἐπεξήγησις. Καὶ παράθεσις μὲν λέγεται τὸ οὐσιαστικόν, ὅπερ τίθεται πλησίον ἄλλου οὐσιαστικοῦ (ἢ προσωπικῆς ἀντωνυμίας) ἄνευ συνδέσμου, ἵνα προσδιορίσῃ αὐτό, καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς πρότασιν μετὰ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας. Συμφωνεῖ δὲ ἢ παράθεσις πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον ἐξ ἀνάγκης μὲν κατὰ πτώσιν, κατὰ τύχην δὲ καὶ κατὰ γένος καὶ ἀριθμόν· π.χ. Φίλιππος ὁ Μακεδῶν τέθνηκε· (= Φίλιππος, ὃς ἦν Μακεδῶν)· — ὁ θυμὸς καὶ ἡ ἀξυνεσία, δύο μεγάλῳ κακῳ, πολλοὺς ἀπώλεσαν (= ἄτινά ἐστι δύο. . .)· — περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀβεβαίου πράγματος (= ἄ ἀβέβαιον πράγμα ἐστι)· — ἐγὼ ὁ Θεμιστοκλῆς ἦλθον πρὸς σέ· Ἐπεξήγησις δὲ εἶνε τὸ οὐσιαστικόν, τὸ ὁποῖον τίθεται, ἵνα ἐπεξηγήσῃ ἄλλο προηγούμενον οὐσιαστικόν γενικόν καὶ ἀόριστον, ἢ ἀπαρέμφατον ἢ καὶ ὀλόκληρος πρότασις· π. χ. ὁ θάνατος τυγχάνει ὦν δυοῖν πραγμάτων διάλυσις, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος· — εἰς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης· — τοῦτο θεωρεῖτε, εἰ τάληθῆ λέγω.

Σημ. 1. Ὄταν ἢ παράθεσις ἀναφέρηται εἰς δύο οὐσιαστικά, συνήθως τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ· π. χ. Ἅγις καὶ Κλεομένης οἱ βασιλεῖς.

Σημ. 2. Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ ἐκφράζεται ἢ ἐπεξήγησις διὰ τοῦ δηλαδή· π. χ. ὁ θάνατος εἶνε δύο πραγμάτων διάλυσις, δηλαδή τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.

3. Ἐπειδὴ ἢ κτητικὴ ἀντωνυμία ἰσοδυναμεῖ τῇ γενικῇ τῆς προσωπικῆς, τίθεται ἐνίοτε παράθεσις κατὰ γενικὴν πτώσιν, εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἀναφερομένη· π. χ. τὰμὰ δυστήνου κακὰ (= τὰ κακὰ ἐμοῦ τοῦ δυστήνου)· — τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἔργα (= τὰ ὑμῶν αὐτῶν)·

4. Αἱ λέξεις ὄρος, πόλις, νῆσος, κ.τ.τ. τίθενται παραθετικῶς μετὰ τῶν κυρίων ὀνομάτων τῶν ὀρέων, τῶν πόλεων,

τῶν νήσων κ.τ.τ. π. χ. Πάρνης τὸ ὄρος. — Τραγία ἡ νήσος· ἢ τὸ κύριον ὄνομα τίθεται ὡς παράθεσις· π. χ. ἡ νήσος Σφακτηρία. Ἐὰν δὲ τὸ κύριον ὄνομα εἶνε τοῦ αὐτοῦ γένους μὲ τὸ ὄνομα ὄρος, πόλις, νήσος, τότε δύναται νὰ τεθῇ τὸ κύριον ὄνομα ὡς ἐπιθετ. προσδιορισμός· π. χ. Τὸ Αἰγάλεων ὄρος. Ἐνίοτε δὲ τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ κύριον ὄνομα· π. χ. Ἴλιου πόλις.

5. Ἐτερόπρωτοι προσδιορισμοὶ τίθενται καὶ εἰς οὐσιαστικὰ καὶ εἰς ἐπίθετα, ἵνα δηλωθῇ ἡ μεταξύ των συνυπάρχουσα σχέσις.

Καὶ εἰς μὲν τὰ οὐσιαστικὰ τίθενται

α') κατὰ γενικὴν

1. τῆς κτήσεως, δηλοῦσαν τὸν κτήτορα καὶ λεγομένην κτητικὴν, ἐνῶ τὸ οὐσιαστικὸν σημαίνει τὸ κτῆμα· π. χ. ὁ ἀγρὸς τοῦ Περικλέους. — ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου.

2. τῆς ιδιότητος, τιθεμένην μετ' ἀριθμητικῶν εἰς δήλωσιν τοῦ μέτρου, τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἡλικίας· π. χ. ὁδὸς τριῶν ἡμερῶν. — μισθὸς τεσσάρων μηνῶν. — ἦν δὲ ὁ παῖς δέκα ἐτῶν.

3. τῆς ὕλης καὶ τοῦ περιεχομένου· π. χ. ἀνδριάς χαλκοῦ ἔστηκε. — πλοῖα πολλὰ σίτου εἰς Πειραιᾶ κατέθεον.

4. τῆς αἰτίας· π. χ. γραφὴ ἀσεβείας.

5. τοῦ ὅλου, ἥτις διαιρετικὴ γενικὴ λέγεται π. χ. ἀνὴρ τοῦ δήμου (ἐκ τοῦ δήμου). — ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων.

Σημ. Τοιαύτη γενικὴ τίθεται α') εἰς ὀνόματα δηλοῦντα τόπον χώρας ἢ λαοῦ τινος· π. χ. ἔπλευσε τῆς Καρίας εἰς τὸν Κεραμεικὸν κόλπον. — τῆς Ἰταλίας Λοκροὶ μὲν Συρακουσίων ἦσαν, Ῥηγῖνοι δὲ Λεοντίων. Ἡ γενικὴ τῶν τοιούτων συνήθως προτάσσεται· ἐὰν ὁ μὲν μεγαλητέρα ἔμφασις ὑπάρχη ἐν τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως, τότε προτάσσεται τοῦτο· π. χ. ἀφίκοντο εἰς Χρυσόπολιν τῆς Χαλκηδονίας. Ἡ γενικὴ τοῦ ὀνόματος τῆς χώρας οὐδέποτε τίθεται μεταξύ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ τόπου· λοιπὸν δὲν λέγεται ἐς τῆς Ἀττικῆς Οἰνόην, ἀλλὰ πάντοτε τῆς Ἀττικῆς ἐς Οἰνόην ἢ ἐς Οἰνόην τῆς Ἀττικῆς· β') εἰς ἐπιρρήματα καὶ δὴ τόπου καὶ

χρόνου ποῦ, πόθεν, οὐδαμοῦ, κτλ. καὶ τὸ ἄλλισ' π. χ. τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; — παλαιῶν ἔργων ἄλλισ' ἔστω.

β. τῆς ἐνεργείας καὶ τοῦ πάθους καὶ λεγομένην γενικὴν ὑποκειμενικὴν (ἢ ἐνεργητικὴν), καὶ γενικὴν ἀντικειμενικὴν (ἢ παθητικὴν): π. χ. ἡ νίκη τῶν Ἑλλήνων (= οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν). — τὸ ἄνθος τοῦ ῥόδου (= τὸ ῥόδον ἀνθεῖ). — γραφεὺς τῆς ἐπιστολῆς (= γράφων τὴν ἐπιστολὴν). — πόθος τῆς πατρίδος ἐγένετό μοι (= ἐπόθησα τὴν πατρίδα).

Σημ. 1. Ἐνίοτε τὸ αὐτὸ οὐσιαστικὸν προσδιορίζεται διὰ δύο γενικῶν, ὧν ἡ μὲν μία εἶνε ὑποκειμενικὴ, ἡ δὲ ἄλλη ἀντικειμενικὴ: π. χ. Πέλοπος Πελοποννήσου κατάληψις. ἡ μὲν γενικὴ Πέλοπος εἶνε ὑποκειμενικὴ, ἡ δὲ γενικὴ Πελοποννήσου ἀντικειμενικὴ, διότι εἶνε = ὁ Πέλοψ κατέλαβε τὴν Πελοπόννησον.

Σημ. 2. Ἐνίοτε ἡ αὐτὴ γενικὴ εἶνε ὁτὲ μὲν ὑποκειμενικὴ, ὁτὲ δὲ ἀντικειμενικὴ: π. χ. ἡ τοῦ πατρὸς φιλία = ὁ πατὴρ φιλεῖ καὶ φιλῶ τὸν πατέρα.

β') κατὰ δοτικὴν ἐπὶ ἀφηρημένων τινῶν οὐσιαστικῶν, τῶν ὁποίων τὰ ῥήματα ἢ ἐπίθετα ἀπαιτοῦσι δοτικὴν: π. χ. κοινω-
νίαν ἀλλήλοις ἢ τῶν γενῶν φύσις ἔχει. — φιλία τοῖς Ἀθη-
ναίοις. — ὁμοιότης ἑαυτοῖς.

Εἰς δὲ τὰ ἐπίθετα τίθενται:

α' κατὰ γενικὴν

1. τῆς κτήσεως: τοιαύτην δὲ ἀπαιτοῦσι τὰ οἰκειότητος καὶ ἀλλοτριότητος σημαντικά, ὡς ἴδιος, οἰκείος, κύριος, ἱερός, ἐπιχώριος, πρέπων: π. χ. οἱ κίνδυνοι τῶν ἐφεστηκότων ἴδιοι. — οἰκείος τῆς χώρας. — κυρία πολλῶν ἀγαθῶν κ.τ.λ.

2. τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος: τοιαύτην δ' ἀπαιτοῦσι τὰ ἄξιος, ἀνάξιος, ἀντάξιος, ὠνητός: π. χ. τὸ βιβλίον ἐστὶ δραχμῆς ἄξιον. — ἡ ἀρετὴ αἵματός ἐστιν ὠνία.

3. τῆς αἰτίας: τοιαύτην δ' ἀπαιτοῦσι τὰ ἔνοχος, ὑπόδικος, ὑπεύθυνος, αἴτιος κ.τ.τ. π. χ. ἔνοχος κλοπῆς. — ὑπόδικος φόνου. — ὑπεύθυνος ἀρχῆς.

4. τοῦ ὅλου, γενικὴν διαιρετικὴν λεγομένην· τοιαύτῃ γενικῇ τίθεται εἰς ἐπίθετα θετικά, συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικά, εἰς μετοχάς, ἀντωνυμίας καὶ ἀριθμητικά, λαμβανόμενα ἀντὶ οὐσιαστικῶν· π. χ. οἱ χρηστοὶ τῶν ἀνθρώπων· — οἱ πλουσιώτατοι τῶν Ἑλλήνων· — ταῖς ἀριστα τῶν νεῶν πλεούσαις· — ὅποσα ἀλλήλων πολέμῳ... εἶχον· — τρεῖς ἡμῶν ἦσαν.

Σημ. Καὶ τὰ οὐδέτερα τῶν ἐπιθέτων καὶ ἀντωνυμιῶν οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα δέχονται γενικὴν τοῦ ὅλου· π. χ. τὸ πολὺ τοῦ στρατεύματος. Πολλάκις τὸ ἐπίθετον τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς γενικῆς· π. χ. ὁ πλεῖστος τοῦ χρόνου (ἀντὶ τὸ πλεῖστον)· — ὁ ἥμισυς τοῦ ἀριθμοῦ (ἀντὶ τὸ ἥμισυ).

5. τοῦ ἀντικειμένου· τοιαύτην δὲ ἀπαιτοῦσι τὰ ἐπίθετα, ἅτινα σημαίνουσι

α') μνήμην ἢ λήθην· π. χ. μνήμων ἐργασίας· ἐπιλήσμων τῆς χάριτος.

β') ἐπιμέλειαν ἢ ἀμέλειαν· π. χ. ἐπιμελής τῶν θείων· — ἀμελής τῶν φίλων· — φειδωλὸς χρημάτων· — ἀφειδῆς ἑαυτοῦ.

γ') ἐμπειρίαν ἢ ἀπειρίαν· π. χ. ἔμπειρος πολέμου· — ἀπειρος ἰατρικῆς εἰμι.

δ') μετοχήν, πλησμονήν, ἔνδειαν καὶ κράτος· π. χ. μέτοχος ἀρετῆς· — πλήρης θηρίων· — ἔνδεῆς χρημάτων· — ἐγκρατῆς ἡδονῶν.

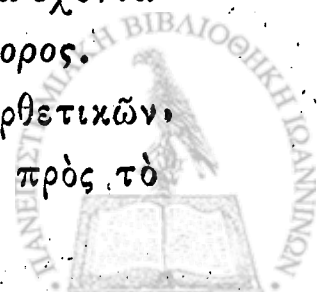
Σημ. Εἰς τὰ ἔνδειαν σημαίνοντα ἀνήκουσι καὶ τὰ ἐκ τοῦ στερητικοῦ α σύνθετα· π. χ. ἄπαις ἀρρένων παίδων.

ε') ἐπιτυχίαν καὶ ἀποτυχίαν· π. χ. ἐπιτυχῆς τῶν καιρῶν· — ἀτυχῆς συνέσεως.

ς'. τὰ εἰς ἰκὸς κτητικά· π. χ. νόμος ἀρχικὸς τοῦ λόγου.

6. τὰ παραθετικά, ἥτοι τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικά· π. χ. κρείττων τοῦ πατρός· — ὁ Σωκράτης ἦν σοφώτατος πάντων. Εἰς ταῦτα ὑπάγονται καὶ τὰ διαφορικὰ καὶ ἐν γένει τὰ ἔχοντα ἔννοιαν παραθετικὴν· π. χ. ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορος.

Σημ. 1. Ὁ προσδιορισμὸς τῶν συγκριτικῶν καὶ ὑπερθετικῶν ἀντὶ γενικῆς ἐκφέρεται καὶ διὰ τοῦ ἢ ὁμοιοπτώτως πρὸς τὸ

συγκρινόμενον· π. χ. ἐγὼ εἰμι ἐπιμελέστερος ἢ σὺ (ἀντὶ σοῦ).

Σημ. 2. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται πολλάκις διὰ τοῦ ἢ κατὰ καὶ αἰτιατικῆς ἢ διὰ τοῦ ὡς ἢ ὥστε καὶ ἀπαρεμφάτου· π. χ. οἱ Ἀθηναῖσι μείζω ἢ κατὰ δάκρυα ἐπέπόνθησαν· — τὸ δαιμόνιον μεγαλοπρεπέστερον ἠγοῦμαι ἢ ὡς τῆς ἐμῆς θεραπείας προσδεῖσθαι.

Σημ. 3. Ὄταν συγκρίνωνται δύο ιδιότητες τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, ἀμφοτέρω τὰ ἐπίθετα τίθενται ἐν τῷ συγκριτικῷ βαθμῷ μεσολαβοῦντος τοῦ ἢ· π. χ. στρατηγοὶ ἦσαν πλείονες ἢ βελτίονες.

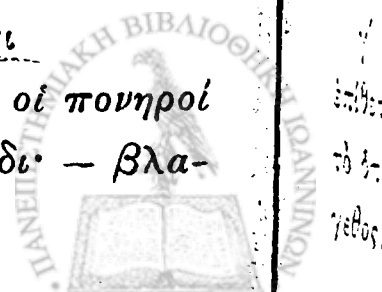
Σημ. 4. Ὄταν πρόκηται νὰ δηλωθῇ ὅτι ιδιότης τις ὑπάρχει εἰς τι πρόσωπον ἐν μεγαλειτέρῳ βαθμῷ ἢ πρότερον, ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται διὰ τῆς γενικῆς τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. πλουσιώτεροι ἑαυτῶν εἰσιν (δηλ. ἢ πρότερον ἦσαν).

Σημ. 5. Οἱ παραθετικοὶ βαθμοὶ ἐπιτείνονται καὶ δὴ ὁ μὲν συγκριτικὸς α) διὰ τοῦ μᾶλλον· π. χ. μᾶλλον εὐτυχέστερος· β) διὰ τοῦ πολὺ, πολλῶ, ὀλίγον, ὀλίγω καὶ τῶν ὁμοίων· π. χ. πολλῶ χειρόν· γ) διὰ τοῦ ἔτι· π. χ. ἔτι χαλεπώτερα ταῦτα· ὁ δὲ ὑπερθετικὸς α) διὰ τοῦ μάλιστα· π. χ. μάλιστα δεινότατος· β) διὰ τοῦ πολὺ, πολλῶ· π. χ. πολὺ εὐδαιμονέστατος· γ) διὰ τοῦ ὡς καὶ ὅτι· π. χ. ὡς ἄριστος ἐγένετο· — ὅτι πλείστα διεπράξατο· δ) διὰ τοῦ οἶος· π. χ. χωρίον οἶον χαλεπώτατον· ε) διὰ τοῦ ἐν τοῖς· π. χ. ἐν τοῖς πρεσβύτατος ἦν.

7. Καὶ τὰ ὁμοίας πρὸς τὰ ἀνωτέρω σημασίας καὶ τὰ ἀφηρημένα καὶ τὰ ἐπιρρήματα αὐτῶν, ὅσα ἔχουσι τοιαῦτα, ἀπαιτοῦσι προσδιορισμὸν κατὰ γενικὴν· π. χ. ὀλίγωρος φίλων εἰμί· — ἐλεύθερος μομφῆς· — ἀπάντων ἐστὶ πλησμονή· — μέθεξις οὐσίας· — ἀξίως τῶν ἔργων ἐπηνέθη.

β) κατὰ δοτικὴν ἐπὶ ἐπιθέτων, ἅτινα σημαίνουσι

1. φιλίαν ἢ ἔχθραν, ὠφέλειαν ἢ βλάβην· π. χ. οἱ πονηροὶ εἰσι φίλοι ἀλλήλοις· — ἔργον ὠφέλιμον τῇ πατρίδι· — βλαβερὸς τῇ πόλει ἐστί·

2. εὐπείθειαν ἢ ὑποταγὴν· π. χ. εὐπειθῆς τῷ ἄρχοντι εἰμι·
— ὑπήκοος ἦν Κυμαξάρη.

3. ταυτότητα, ὁμοιότητα, ἰσότητα ἢ συμφωνίαν· π. χ. τὰ ἀγαθὰ οὐ ταῦτὰ τῆς ἡδέσι γίγνεται· — ὅμοιος τῷ πατρὶ ἐγένετο· — ἴσοι τοῖς πολεμίοις ὄντες· — σύμφωνοι τῇ μητρὶ ἦσαν·

Σημ. Ἐπὶ τοῦ ὁ αὐτός, ὅμοιος καὶ ἴσος ἡ δοτικὴ κεῖται βραχυλογικῶς· π. χ. ὁμοίαν ταῖς δούλαις εἶχε τὴν ἐσθῆτα (= τῇ ἐσθῆτι τῶν δούλων).

4. προσέγγισιν, μίξιν καὶ συγκοινωνίαν· π. χ. πλησία τῷ νυμφίῳ· — συμμιγῆς φόνῳ· — πενία σύντροφός ἐστι τῇ Ἑλλάδι·

5. ἀρμόζον ἢ μὴ ἀρμόζον· π. χ. κόσμος ἀρμόδιος γυναικί· ἀνάρμοστον τῷ Θεῷ·

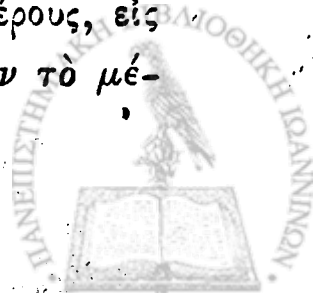
6. τὰ σύνθετα μετὰ προθέσεων συντασσομένων μετὰ δοτικῆς, ὡς ἐν, σύν, πρὸς· π. χ. ὁ φόβος ἔμφυτός ἐστι τοῖς ἀνθρώποις.

Σημ. 1. Δοτικὴν δέχονται καὶ πάντα τὰ ὁμοίας πρὸς τὰ ἀνωτέρω σημάσιος ἐπίθετα, τὰ ἐπιρρήματα, ἅτινα παράγονται ἐκ τῶν εἰρημένων ἐπιθέτων καὶ τὰ σύστοιχα αὐτῶν οὐσιαστικά· ἔτι δὲ καὶ τὸ ἅμα καὶ ὁμοῦ· π. χ. ἀστυγείτουες ἦσαν τοῖς Ἀθηναίοις· — ὁμοίως ἐκείνῳ ἐλάλησε· — τὸ ὕδωρ ἐπίνετο ὁμοῦ τῷ πηλῷ· — ἄτοπος ἢ ὁμοιότης τούτων ἐκείνοις.

Σημ. 2. Πολλὰ τῶν ἀνωτέρω ἐπιθέτων ἀντὶ δοτικῆς δέχονται τὴν πρὸς μετὰ αἰτιατικῆς· π. χ. χρήσιμος, βλαβερὸς πρὸς τὴν πατρίδα ὁ ῥήτωρ.

Σημ. 3. Πολλὰ τῶν εἰρημένων ἐπιθέτων οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα συντάσσονται μετὰ γενικῆς, ἥτις εἶνε κτητικὴ· π. χ. οἱ ἄρχοντες δούλοι τοῦ νόμου εἰσί· — φίλος τοῦ πατρὸς ἦν ὁ γεωργός.

γ') Κατ' αἰτιατικὴν δέχονται τὸν προσδιορισμὸν αὐτῶν ὅσα ἐπίθετα ἔχουσιν ἀνάγκην τοῦ κατὰ τι, τουτέστι τοῦ μέρους, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ἰδιότης τις· π. χ. θαυμάσιος μὲν τὸ μέγεθος, δεινὸς δὲ τὸν λόγον εἰς.

Β'. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ (§ 17).

1. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ εἶνε οἱ ἐκφερόμενοι δι' ἐπιρρημάτων καὶ προσδιορίζουσι τοὺς κυρίους ἢ δευτερεύοντας ὄρους τῆς προτάσεως· π.χ. κατέβην χθές εἰς Πειραιᾶ· — πάνυ ὀλίγοι ἀφίκοντο· — σαφῶς ὁ ἄνθρωπος ἐδήλωσε.

2. Εἰς τοὺς ἐπιρρηματικούς προσδιορισμούς ἀνήκουσι καὶ οἱ ὡς ἐπιρρηματικοὶ λεγόμενοι, τούτεστι πλάγιαι πτώσεις ὀνομάτων μετὰ ἢ ἄνευ προθέσεως ἢ καὶ ὀλόκληροι προτάσεις ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν λαμβάνουσαι· π.χ. ἐν Ἀθήναις διέτριβον· — τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐτείχισαν τὴν πόλιν· — μαινόμεθα, ὅποτεν ὀργιζώμεθα.

3. Οἱ τε ἐπιρρηματικοὶ καὶ οἱ ὡς ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ δηλοῦσι α) χρόνον· β) τόπον· γ) τρόπον· δ) ὄργανον ἢ μέσον· ε) ποσόν· ς) κατὰ τι ἢ ἀναφορὰν καὶ ζ) αἷτιον.

α') Προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου (§ 18).

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου ἐκφέρεται

1. δι' ἐπιρρημάτων χρονικοῦ· π.χ. κατέβην χθές εἰς Πειραιᾶ· — νῦν ἀφίκετο ὁ πατήρ.

2. διὰ γενικῆς α) χρονικοῦ ὀνόματος ἀπροθέτου, ὡς ὄρθρου μεσημβρίας, δείλης, ἐσπέρας, νυκτός, χειμῶνος, ἡῖρος (ἔαρος), θέρους, ὀπώρας· π.χ. οἱ λαγὼ τῆς νυκτός νέμονται· — ἢ οἰκία χειμῶνος εὐήλιος ἐστι· β) διὰ γενικῆς ἐμπροθέτου· κατὰλληλοι πρὸς τοῦτο προθέσεις εἶνε ἢ ἐπὶ καὶ δὴ ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων, ἢ διὰ καὶ ἢ πρό· π.χ. ἐπὶ τοῦ δεκελεικοῦ πολέμου τὸ ναυτικὸν τῶν Ἀθηναίων ἀπώλετο· — ἐπὶ Κέκροπος ἢ Ἀττικῆ κατὰ πόλεις ὤκειτο· — διὰ βίου ἐπένετο ὁ Ἐπαμεινώνδας· — πρὸ μεσημβρίας ἦλθεν ὁ βασιλεὺς.

3. διὰ δοτικῆς ἀπροθέτου μὲν, ἵνα δηλωθῆ ὠρισμένος χρόνος πράξεώς τινος· π.χ. νυκτί, ἡμέρα, μηνί, ἐνιαυτῷ, ἔτει ἐβδόμῳ ἐνέκων· μετὰ δὲ τῆς ἐν, ἵνα δηλωθῆ χρονικὴ περίοδος, ἐντὸς τῆς ὁποίας γίνεται τι· π.χ. ἐν ἐβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν

εἰς λάθοι πονηρὸς ὦν. — ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐχειροτονήθη στρατηγός.

Σημ. Ἡ τοιαύτη χρονικὴ δοτικὴ ὅταν εἶνε μετὰ τῶν ἀντωνυμιῶν ὅδε, οὗτος, ἐκείνος καὶ ὁ αὐτὸς τίθεται ἢ ἐμπρόθετος ἢ ἀπρόθετος· π. χ. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

4. δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ, μετά, περί· π. χ. κατὰ τοὺς Ἡρακλείδας ἐγένετο (= κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρακλειδῶν. — μετὰ μεσημβρίαν διδάσκει. — περί λύχνων ἀφὰς δειπνοῦμεν.

Σημ. Ἡ ἀπλῆ αἰτιατικὴ ἔτος, μῆνα, ἡμέραν κ.τ.τ. μετὰ τῶν τακτικῶν ἀριθμητ. καὶ τῆς δεικτ. ἀντων. οὗτος ἢ ἄνευ αὐτῆς δηλοῖ χρόνον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου γίνεται τι ἢ πρὸ τοῦ ὁποίου ἐγένετό τι· π. χ. ἐξήλθομεν ἔτος τουτὶ τρίτον (= εἶνε τώρα τρία ἔτη ἀφ' ὅτου, ἢ πρὸ τριῶν ἐτῶν).

5. Διὰ χρονικῶν ἐπιθέτων, μετοχῶν καὶ χρονικῶν προτάσεων· π. χ. σκοτιαῖοι διῆλθον τὸ πεδίου. — παῖς ὦν ἐκεῖ διέτριβεν. — ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, ἐσάλπιγξεν

6') Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τόπου (§ 19).

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τόπου φανερώνει 1) τὴν ἐν τόπῳ στάσιν· 2) τὴν ἐκ τόπου κίνησιν· 3) τὴν εἰς τόπον κίνησιν· 4) τὴν διὰ τόπου κίνησιν.

1. Ἡ ἐν τόπῳ στάσις ἐκφέρεται·

α) δι' ἐπιρρημάτων στάσιν σημαίνοντων· τοιαῦτα δὲ εἶνε τὰ λήγοντα εἰς οὐ, θι καὶ οἶ, ὡς πανταχοῦ, ἀλλαχοῦ, αὐτόθι, ἀλλαχόθι, οἴκοι, Ἴσθμοῖ καὶ ἄλλα, ὡς Ἀθήνησι, Μαραθῶνι, ἐνθάδε, ἐνταῦθα, ἐκεῖ· π. χ. ἐκεῖ ἦλθον. — ἐνίκησεν Ἴσθμοῖ.

β') διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς ἐν· π. χ. ἐν τῷ ναῶ ἐκήρυσσε·

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς κατὰ πρὸς δήλωσιν τῆς ἐκτάσεως ἢ τοῦ ἀπέναντι. π. χ. Πελοποννησίοις ἐγένετο ἀφορία κατὰ τὴν χώραν αὐτῶν. — οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες (= οἱ κατὰ τὴν ἑκτασιν τῆς Ἀσίας). — προσέμιξαν τῇ κατὰ Κέρκυραν ἠπειρῷ (= ἀπέναντι τῆς. . .).

2. ἡ ἐκ τόπου κίνησις ἐκφέρεται

α) δι' ἐπιρρημάτων ληγόντων εἰς θεν· π. χ. οἴκοθεν ἀφίκετο· — ἐκείθεν ἤρπασθη·

β') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς ἐκ ἢ ἀπό· π. χ. ἐκ Λακεδαιμόνος· — ἀπὸ Κερκύρας ἔρχονται.

3. Ἡ εἰς τόπον κίνησις ἐκφέρεται

α) δι' ἐπιρρημάτων ληγόντων εἰς σε, δε, ζε, ὡς ἐκείσε, ἄλλοσε, οἴκαδε, Ἀθήναζε, καὶ δι' ἄλλων, ὡς ἐνταῦθα, ἐιθάδε, ποί, οἶ, ὅποι, εἴσω κ.τ.τ. π. χ. ἄλλοσε ἐξῆλθες· — Μεγάραδε εἰσέβαλον· — ποί γῆς φέρει; — ἐνθάδε ἦκεις·

β') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς ἐπί· π. χ. ἐπὶ Σάμου ἔπλευσαν·

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς εἰς, πρὸς, ἐπί, παρά, ὡς· π. χ. εἰς Περσίαν ἔπεμψεν ἄνθρωπον· — πρὸς (ὡς) βασιλέα ἀνήγαγε τοὺς πρέσβεις· — παρὰ τὸν Χειρίσοφον ἤγε τοὺς νεανίσκους· — ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν Ποτίδαιαν.

Σημ. Παρὰ ποιηταῖς ἡ αἰτιατικὴ τίθεται καὶ ἀπρόθετος· π. χ. ἔκοντο Ἄργος· ὡσαύτως καὶ ἐπὶ ἐπιθέτου· π. χ. θαλάσσιον ἐκρίψατε (= ῥίψατε εἰς τὴν θάλασσαν).

5. Ἡ διὰ τόπου κίνησις ἐκφέρεται

α) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς διὰ· π. χ. διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται·

β') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς κατά, ὅποτε συγχρόνως δηλοῦται καὶ ἡ ἔκτασις· π. χ. ἐπορεύοντο κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν (διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης).

γ') Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τρόπου (§ 20).

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τρόπου ἐκφέρεται

1. δι' ἐπιρρημάτων τροπικῶν· π. χ. εὐδαιμόνως ζῶμεν· — εὐ φρονῶ· — κακῶς πράσσει·

2. διὰ γενικῆς μετὰ τῆς ἐκ, ἀπό, μετά, διὰ· π. χ. ἐκ τοῦ αὐτοῦ τρόπου μισανθρωπία γίγνεται· — ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου πλανᾶται· — μετ' ἀδικίας ἐκθήσατο πολλά· — διὰ τάχους ἔφευγον·

3. διὰ δοτικῆς ἀπλῆς ἢ μετὰ τῆς ἐν ἢ σύν· π. χ. βία, σπουδῇ ταῦτα ἐγένετο· — ἐν λόγοις πείθει· — σύν γέλωτι ἐπορεύετο.

Σημ. Ἡ τοιαύτη ἀπλή δοτικὴ σημαίνει πολλάκις συνοδίαν· π. χ. ἐπορεύοντο ὀπλίταις τρισχιλίους· — ἔλαβον τὰς τριήρεις αὐτοῖς ἀνδράσιν·

4. δι' αἰτιατικῆς ἀπλῆς ἢ μετὰ τῆς κατὰ ἢ πρὸς· π. χ. τοῦτον τὸν τρόπον· — καθ' ἡσυχίαν· — πρὸς βίαν ἄγω·

5. διὰ τροπικῆς μετοχῆς· π. χ. σπουδάζων ἐλυσιτέλει.

δ') Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ὄργάνου (§ 21).

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ὄργάνου ἐκφέρεται

1. διὰ δοτικῆς ἀπλῆς ἢ μετὰ τῆς ἐν· π. χ. ῥάβδῳ ἔκρουον τὴν θύραν· — ἐν λόγοις ἔπειθε τοὺς Ἀθηναίους·

2. διὰ γενικῆς μετὰ τῆς διὰ· π. χ. δι' ὀφθαλμῶν ὀρώμεν·

3. δι' ὀργανικῆς μετοχῆς· π. χ. ἀκοντίσας καταβάλλει τὴν ἔλαφον (= δι' ἀκοντίου).

ε') Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ (§ 22).

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ ἐκφέρεται

1. δι' ἐπιρρημάτων σημαίνοντων ποσόν, οἷον πάνυ, ἄγαν, λίαν, σφόδρα, πολὺ, ὀλίγον κττ. π. χ. λίαν ὠργίσθη·

2. διὰ γενικῆς, ἥτις, τιθεμένη πρὸ πάντων μετὰ τῶν πωλήσεως καὶ ἀγοράσεως σημαντικῶν ῥημάτων, δηλοῖ τὸ τίμημα καὶ γενικὴ τοῦ τιμήματος λέγεται· π. χ. ὁ Ἴσοκράτης ἐδίδασκε δραχμῶν ἑκατόν· — τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ οἱ θεοί·

3. διὰ δοτικῆς ἐπὶ τῶν παραθετικῶν καὶ τῶν ἐχόντων ἔννοιαν παραθετικὴν, ἥτις δοτικὴ τοῦ μέτρου λέγεται· π. χ. ἐνιαυτῷ πρεσβύτερος· — πολλῶ μείζων· — ὀλίγῳ πρότερον·

4. δι' αἰτιατικῆς· π. χ. ἀπέχει Πλάταια Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα· — πολὺν χρόνον μ' ἐπέσχον.

στ') 'Ο προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς (§ 23).

'Ο προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς ἐκφέρεται

1. δι' αἰτιατικῆς ἀπλῆς ἢ μετὰ τῆς κατὰ, πρὸς, εἰς, περί· π. χ. ἀλγεί τὸν πόδα· — καθαρὸς κατὰ τὸ σῶμα· — καρτερικώτατος πρὸς χειμῶνα· — ἔνδοξος εἰς τὰ πολεμικά· — δεινὸς περὶ τὴν τῶν πραγμάτων ἐπιμέλειαν·

2. διὰ δοτικῆς· π. χ. τοῖς μὲν σώμασιν ἀδύνατοι, ταῖς δὲ ψυχαῖς ἀνόητοί ἐσμεν·

Σημ. Κατ' αἰτιατικὴν συνήθως τίθεται ἡ λέξις ὄνομα· π. χ. πόλις ὄνομα Κανναί· ἀλλὰ καὶ κατὰ δοτικὴν ὀνόματι σπονδαὶ ἔσονται·

3. δι' ἀπαρεμφάτου· π. χ. ἦν δ' αὐτῆ γυνὴ εὐπρεπῆς ἰδεῖν (= κατὰ τὴν ὄψιν).

ζ') 'Ο προσδιορισμὸς τοῦ αἰτίου (§ 24).

Τὸ αἷτιον εἶνε 1) ποιητικόν, 2) ἀναγκαστικόν, 3) τελικόν, 4) ἠθικόν.

1. Τὸ ποιητικὸν αἷτιον σημαίνει τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον, καὶ ἐπὶ μὲν τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων εἶνε αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον αὐτῶν, ἐπὶ δὲ τῶν παθητικῶν ἐκφέρεται

α) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς ὑπό, ἐνίοτε δὲ καὶ τῆς πρὸς, παρά, ἐκ· π. χ. ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπαιδεύθη· — πρὸς (ἢ παρά) πάντων ὁμολογεῖται· — ἐκ Θεοῦ δέδοται·

Σημ. Ἡ ἐκ εἰς δήλωσιν τοῦ ποιητ. αἰτίου εἶνε συνήθως παρά τοῖς Ἰωσι καὶ ποιηταῖς, σπανίως δὲ παρά τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις καὶ δὴ ἐπὶ τῶν δόσεως σημαντικῶν ῥημάτων· π. χ. τὸ προσταχθὲν ἐκ τοῦ Κύρου· — ἡ χώρα δῶρον ἐκ βασιλέως ἐδόθη·

β') διὰ δοτικῆς ἀπροθέτου, συνήθως ὅταν τὸ ῥῆμα εἶνε παθητικοῦ παρακειμένου ἢ ὑπερσυντελείου ἢ τετελεσμένου μέλλοντος· π. χ. ταῦτά μοι γέγραπται·

2. τὸ ἀναγκαστικόν, ὅπερ καὶ πειστικὸν ἢ προτρεπτικὸν λέγεται, δηλοῖ τὸ ἀναγκάζον τὸ ποιητικὸν αἷτιον εἰς ἐνέργειαν, καὶ ἐκφέρεται

α) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς ὑπό, ἀπό, ἐκ, ἔνεκα· π.χ. οὐκ ἠδύναντο καθεύδειν ὑπὸ λύπης· — ἀπὸ (ἢ ἐκ) τούτου τοῦ τολμήματος ἐπηνέθη· — τῶν ἀδικημάτων ἔνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειναν.

Σημ. Ἐπὶ πολλῶν ῥημάτων, οἷα τὰ θαυμάζω, εὐδαιμονίζω, μακαρίζω, οἰκτίρω, φθονῶ κ.τ.τ. τίθεται γενικὴ ἀπρόθετος· π.χ. εὐδαιμονίζω σε τοῦ τρόπου· — θαυμάζω σε τῆς τόλμης· ὡσαύτως ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων διώκειν, φεύγειν, κρίνειν, δικάζειν· π.χ. φεύγω φόνου (= ἔνεκα φόνου).

β') διὰ δοτικῆς ἀπλῆς ἢ μετὰ τῆς ἐπί· π.χ. φόβῳ ἔπραττον ταῦτα· — χαίρω λυπούμαι, αἰσχύνομαι κτλ. ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσι·

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς διὰ, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τῆς παρὰ ἢ κατά· π.χ. δι' εὐνοίαν ἐτετίμητο ὑπὸ Κύρου· — οὐκ ἐπηνύξηται παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν (= διὰ τὴν ἀμέλειαν)· — κατὰ φιλίαν οἱ πλεῖστοι εἶποντο (= διὰ φιλίαν).

δ') δι' αἰτιολογικῶν μετοχῶν καὶ προτάσεων· π.χ. δαίμων γέγονο ἑμαυτῷ γήμας πλουσίαν· — χαίρω ὅτι ὑγιαίνεις·

3. τὸ τελικὸν αἷτιον σημαίνει τὸν σκοπὸν, πρὸς ὃν γίνεται τι, καὶ ἐκφέρεται

α) διὰ γενικῆς μετὰ τοῦ ἔνεκα ἢ ἔνεκεν· π.χ. πολλοὶ κολακεύουσιν ἔνεκα ἀργυρίου·

β') διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς ἐπί· π.χ. ἐπὶ κακῷ ἀνθρώπου σίδηρος ἀνεύρηται·

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς πρὸς, ἐπί, διὰ, κατά, εἰς· π.χ. πρὸς τοῦτο ἦλθε· — ἴτω τις ἐφ' ὕδωρ (= ὑδρευσόμενος)· — διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται· — ἀπεδήμει κατ' ἐμπορίαν· — εἰς συμβουλήν παρεκάλεσαν ἡμᾶς·

δ') διὰ τελικῶν μετοχῶν, προτάσεων καὶ ἀπαρεμφάτων· π.χ. ἦλθε λυσόμενος· — πολλὰ μὲ διδάσκεις, ὅπως πολλὰ μάθω· — οὐκ ἐθέλουσι παρασχεῖν ταῦτα·

4. Ἡθικὸν αἷτιον λέγεται ἡ δοτικὴ, ἣτις σημαίνει α) τὸ συμπαθοῦν πρόσωπον· π. χ. ὡς καλὸς μοι ὁ πάππος ἐστίν (= πόσον ὠραῖος μοῦ εἶνε ὁ πάππος)· β) τὸ πρόσωπον, πρὸς ὠφέλειαν ἢ βλάβην τοῦ ὁποῖου γίνεται τι, χαριστικὴ ἢ ἀντιχαριστικὴ ὀνομαζομένη· π. χ. πᾶς ἀνὴρ ἑαυτῷ πονεῖ (— πρὸς ὠφέλειαν ἑαυτοῦ).

Σημ. Μετὰ τῆς δοτικῆς τοῦ συμπαθοῦντος προσώπου εὐρίσκειται ἐνίοτε τὸ βουλομένω, ἀχθομένω, ἡδομένω καὶ ἀσμένω πρὸς δῆλωσιν τοῦ εἴδους τῆς συμπαθείας· π. χ. τῷ πλήθει τῶν Πλαταιῶν οὐ βουλομένω ἦν ἀφίστασθαι τῶν Ἀθηναίων (= οὐκ ἐβούλετο. . .).

II. Ἀντικείμενον (§ 25)

1. Ἀντικείμενον λέγεται τὸ πρόσωπον ἢ τὸ ζῶον ἢ τὸ πρᾶγμα, εἰς τὸ ὁποῖον μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου, καὶ εἶνε τόσον ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τοῦ ῥήματος, ὥστε ἀποβαίνει τρίτος κύριος ὅρος τῆς προτάσεως· τίθεται δὲ κατὰ μίαν τῶν πλαγίων πτώσεων, ἢτοι γενικὴν, δοτικὴν, αἰτιατικὴν, εἰς τὰ ἐνεργητικὰ μεταβατικὰ ῥήματα, ἔνθα βλέπε· π. χ. τυγχάνουσι τῶν δικαίων — τὰ ἔργα συμφωνεῖ τοῖς λόγοις — οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον.

Σημ. Τὸ ἀντικείμενον πολλάκις ἐκφέρεται καὶ κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῆς προθέσεως εἰς, περί, ὑπέρ, ὅταν πρόκηται νὰ δηλωθῇ ποσὸν ὡς ἔγγιστα ὠρισμένον· π. χ. διέφθειραν ἐς ὀκτακοσίους· διὰ τῆς κατά, ὅταν πρόκηται νὰ δηλωθῇ χωρισμός· π. χ. βούλομαι καθ' ἕκαστον ἐξετάσαι· διὰ τῆς ἐπί, ὅταν πρόκηται νὰ δηλωθῇ ἔκτασις· π. χ. τῶν μακρῶν τειχῶν ἐπὶ δέκα σταδίους καθελεῖν ἑκατέρου.

2. Πολλάκις εἰς τὸ αὐτὸ ῥήμα εἶνε ἀναγκαῖα δύο ἀντικείμενα, ὧν τὸ μὲν εἶνε ἄμεσον ἀντικείμενον, τὸ δὲ ἄλλο ἔμμεσον. Καὶ ὅταν μὲν τὸ ῥήμα λαμβάνῃ ἓν ἀντικείμενον, καλοῦμεν αὐτὸ μονόπτωτον, ὅταν δὲ δύο, καλοῦμεν δίπτωτον. π. χ. δίδωμί σοι χρήματα.

3. Ὡς ἀντικείμενον χρησιμεύει πρὸ πάντων τὸ οὐσιαστικόν· ἀλλὰ καὶ ἐπίθετον, καὶ μετοχή, ὡς οὐσιαστικὸν λαμβανομένη, καὶ ἀντωνυμία, καὶ ἀπαρέμφατον, καὶ ὀλόκληρος πρότασις, καὶ ἐν γένει πᾶν μέρος λόγου δύναται νὰ τεθῆ ὡς ἀντικείμενον, λαμβάνον διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ δύναμιν οὐσιαστικοῦ· π. χ. θεραπεύω τὸ δένδρον· — τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποίει· — μίσει τοὺς κολακεύοντας· — ἐμοὶ ὠνείδισε· — βούλομαι πλουτεῖν· — Κῦρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα.

Σημ. 1. Πολλάκις δύναται νὰ παραλειφθῆ τὸ ἀντικείμενον, ὅταν νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῶν ἠγουμένων· π. χ. δικαιοσύνη λυσιτελεῖ τῷ ἔχοντι (τὴν δικαιοσύνην).

Σημ. 2. Πολλὰ ῥήματα συντίθενται μετὰ τοῦ ἀντικειμένου εἰς μίαν λέξιν· π. χ. ἀγαλματοποιῶ, τεκνοποιούμαι, ξενοτροφῶ, σιδηροφορῶ κτλ. Τινὰ ὅμως τῶν τοιούτων ῥημάτων ἀποβαλόντα τὴν σημασίαν τοῦ πρώτου συνθετικοῦ μέρους δέχονται ἀντικείμενον, ὡς ἐὰν ἦσαν ἀπλᾶ· π. χ. οἰκοδομῶ οἰκίαν, τείχος κτλ.

α) Ἀντικείμενον κατὰ γενικὴν (§ 26).

τίθεται

1. εἰς τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας σημαντικὰ ῥήματα· π. χ. ἐπιμελοῦμαι, κήδομαι, φροντίζω κτλ. ὀλιγορῶ τοῦ πατρός· — ἡμέλει τοῦ ἀδελφοῦ. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ φείδομαι καὶ ἀφειδῶ· π. χ. φείδου χρόνου· — ἀφειδοῦσι πόνων·

2. εἰς τὰ μνήμης καὶ λήθης· π. χ. μνημονεύομεν τῆς ἀρχῆς· — ἐπιλανθάνομαι τῆς σωφροσύνης·

3. εἰς τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως· π. χ. μετέσχον τῆς νίκης· — κοινωνῶ τοῦ ἔργου· — μεταλαμβάνω τῶν μυστηρίων·

Σημ. Ἐν τοῖς τοιούτοις ῥήμασιν ἡ γενικὴ εἶνε διαιρετικὴ.

4. εἰς τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας· π. χ. τυγχάνω τιμῆς· — ἀποτυγχάνω (ψεύδομαι) τῆς ἐλπίδος·

5. εἰς τὰ ἐφετικά· π. χ. ἐπιθυμῶ (διψῶ) ἐλευθερίας· — ἐφίεμαι κέρδους·

Σημ. Τὸ φιλω̄, ἀγαπῶ καὶ ποθῶ συντάσσεται αἰτιατικῇ· π. χ. φιλω̄, ἀγαπῶ τὸν πατέρα· — ἐπόθησαν τὴν πατρίδα· ἀλλὰ τὸ ἀγαπῶ, ὅταν σημαίνει ἀρκοῦμαι, εὐχαριστοῦμαι, συντάσσεται δοτικῇ· π. χ. ἀγαπῶ τοῖς παροῦσι·

6. εἰς τὰ ἀπολαύσεως, βρώσεως καὶ πόσεως· π. χ. σχολῆς ἀπολαύομεν· — εὐωχοῦ λόγων· — ἐσθίων κρεῶν· — πίνειν οἴνου. Ἐν τοῖς τοιούτοις ἡ γενικὴ εἶνε διαιρετικῇ.

Σημ. Τὸ καρποῦσθαι συντάσσεται αἰτιατικῇ· π. χ. καρποῦσθαι τὴν χώραν· ἐπίσης αἰτιατικῇ πολλάκις συντάσσεται καὶ τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν.

7. τὰ χωρισμοῦ καὶ ἀπομακρύνσεως· π. χ. πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης . . . πανουργία φαίνεται . . . — ἀπέχει Πλάταια Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα· ὁμοίως συντάσσονται καὶ τὰ ἐλευθεροῦσθαι, ἄρχειν, λήγειν, παύεσθαι κ.τ.τ. π. χ. τυράννων ἠλευθερώθησαν· — ἄρχεις χειρῶν ἀδίκων·

8. εἰς τὰ πλησμονῆς καὶ ἐνδείας· π. χ. γέμω ἐλπίδων· — εὐπορῶ (ἀπορῶ) χρημάτων· — δεῖται ἐπικουρίας ὁ στρατός·

9. εἰς τὰ αἰσθήσεως· π. χ. ὀσφραίνομαι πυρίτιδος· — τῆς δίκης ἀκούω· — γεύομαι καρπῶν· ἠψάμην τῆς χειρός· ἐπίσης ὡς ἀφῆς σημαντικὰ συντάσσεται καὶ τὰ ἔχεσθαι, ἀντέχεσθαι, λαμβάνεσθαι, ἀντιλαμβάνεσθαι, προσέτι δὲ τὸ πειρᾶν καὶ πειρᾶσθαι· π. χ. τοιούτου λόγου εἶχετο· — ἀντέχομαι τῆς ἐλευθερίας· — λαβόμενος τῆς δεξιᾶς τοῦ Κυμαξάρου· — ἀντιλαμβάνεσθε τῶν λόγων· — πειρῶ τοῦ χωρίου.

Σημ. 1. τὸ ὄραν καὶ βλέπειν συντάσσεται αἰτιατικῇ· π. χ. οὐχ ὄρᾶς τὸ πῦρ ; βλέπειν Ἄρην.

Σημ. 2. Τὸ ἀκούειν συνηθέστερον συντάσσεται αἰτιατικῇ πράγματος, ὅταν τὸ ἀντικείμενον εἶνε αὐτὸ τὸ ἀντιληπτὸν αἴσθημα· π. χ. ἀκούω τὸν ἦχον, γενικῇ προσώπου ἢ πράγματος· π. χ. ἀκούσας τοῦ πατρὸς (= ὑπακούσας τῷ πατρί)· ἤκουον κραυγῆς.

10. τὰ ἀρχικά καὶ τὰ παραθέσεως ἔννοιαν ἔχοντα· π. χ. ἄρχει γαστρός· — ἔρωσ τῶν θεῶν βασιλεύει· — ἀλήθεια πάντων

ἀγαθῶν ἡγεῖται· — Πολυκράτης Σάμου ἐτυράννει· — θυμοῦ κράτει· — μειονεκτῶ σοῦ· — ὑπερέχω τῶν ἄλλων.

Σημ. Τὸ κρατεῖν συντάσσεται καὶ αἰτιατικῇ καὶ τότε σημαίνει νικᾶν· π.χ. Ἀθηναῖοι Σικυωνίους ἐκράτησαν· τὸ ὑπερβάλλειν συντάσσεται συνήθως αἰτιατικῇ.

14. πολλὰ σύνθετα μετὰ τῶν προθέσεων, ἀπό, ἐκ, πρό, ὑπέρ, κατά· π. χ. ἀφίσταμαι τῆς ἀρχῆς· — ἐκβαίνει τῆς ἑαυτοῦ γνώμης· — πρόκειται τοῦ πύργου· — καταφρονεῖ τοῦ πλήθους.

β'. Ἀντικείμενον κατὰ δοτικὴν (§ 27).

τίθεται

1. εἰς τὰ φιλικῆς ἢ ἐχθρικῆς διαθέσεως καὶ τὰ βοηθείας σημαντικά· π. χ. εὐνοῶ, φθονῶ, ὀργίζομαι, χαλεπαίνω τινί· — βοηθεῖ, ἀμύνει, ἐπικουρεῖ σοι.

2. εἰς τὰ εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς καὶ ἀκολουθίας· π. χ. πείθομαι τοῖς νόμοις· — ὑπέικω ταῖς τιμαῖς· — τῇ ἀχαριστίᾳ ἔπεται ἡ ἀναισχυντία.

3. εἰς τὰ ὁμοιότητος, ἰσότητος, συνδιαλλαγῆς καὶ συμφωνίας· π. χ. ἐσκεμμένῳ ἔοικας, ὦ πάτερ· — ἰσοῦμαί σοι· — διηλλαγῆμεν τοῖς πολεμίοις· — ὁμονοεῖτε ἀλλήλοις.

4. εἰς τὰ ἐρίσεως· π. χ. ἐρίζω, πολεμῶ, ἀγωνίζομαι, ἀμφισβητῶ, διαφέρω τῷ στρατηγῷ· — ἐστασίασαν τοῖς ἄρχουσι.

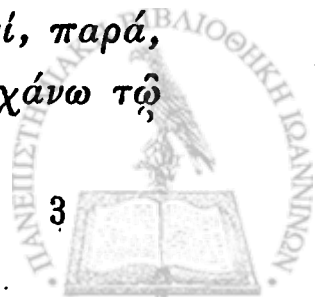
5. εἰς τὰ προσεγγίσεως, μίξεως καὶ συγκοινωνίας· π. χ. ὁμοιος ὁμοίῳ πελάζει· — μεμιγμένα ἀλλήλοις· — ὀμιλῶ κακοῖς (συναναστρέφομαι)· ὡσαύτως καὶ τὸ χρῶμαι καὶ διαλέγομαι.

6. εἰς τὰ σημαίνοντα τὸ ἀρμόζον· π. χ. ὁ κόθορνος ἀρμόττει τοῖς ποσὶν ἀμφοτέροις.

Σημ. Τὰ εἰρημένα ῥήματα εὐρηνται πολλάκις συντασσόμενα τῇ πρὸς μετὰ αἰτιατικῆς· π. χ. ἐπολέμησαν πρὸς τοὺς ἠπειρώτας.

7. εἰς τὰ σύνθετα μετὰ τῶν προθέσεων ἐν, σύν, ἐπί, παρά, πρὸς, ἀντί, περί· π. χ. ἐντυγχάνω, συν (περι) τυγχάνω τῷ φίλῳ· — ἐπιτιμῶ τοῖς ἀμελέσι κτλ.

(ΣΥΝΤ. ΤΗΣ ΕΛΛ. ΓΛ.)

γ'. Ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικὴν (§ 28).

τίθεται

1. εἰς τὰ κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν μεταβατικὰ ῥήματα, ἅτινα πρὸ πάντων σημαίνουσι καθαρὰν ἐνέργειαν, π. χ. τύπτω, γράφω, τρίβω, ὀρώ τινα· λούω, σκάπτω, πλάττω κτλ. νοῶ, κρίνω, οἶδά τι κτλ. τιμῶ, αἰδοῦμαι, φοβοῦμαι τινα κτλ.

Σημ. Ἡ αἰτιατικὴ εἰς τὸ αἰδοῦμαι, φοβοῦμαι κττ. κυρίως εἶνε αἴτιον.

2. εἰς τὰ ὠφελείας ἢ βλάβης σημαντικά· π. χ. ταῦτα τοῦτον μὲν ὠφελεῖ, ἐκεῖνον δὲ βλάπτει.

Σημ. 1. Τὸ λυσιτελεῖν συντάσσεται δοτικῇ· τὸ μέμφεσθαι ἐπὶ μὲν τῆς σημασίας τοῦ ἐπιτιμᾶν συντάσσεται δοτικῇ, ἐπὶ δὲ τῆς σημασίας τοῦ ψέγειν αἰτιατικῇ· π. χ. Ταῦτα τοῖς ἀντιπάλοις λυσιτελεῖ· — ἐμέμφεσθε τοὺς υἱεῖς· — μέμφομαι σοι.

Σημ. 2. Τὸ λοιδορεῖσθαι συντάσσεται μετὰ δοτ., ἐνῶ τὸ λοιδορεῖν μετὰ αἰτιατ. π. χ. ἡ γυνὴ ἐλοιδορεῖτο τῷ ἀνδρὶ· — οἱ φύλακες ἐλοιδόρουσιν αὐτόν.

3. εἰς τὰ πλεῖστα ῥήματα τίθεται σύστοιχον οὐσιαστικὸν ἢ συνώνυμον πρὸς αὐτό, ὅπερ λέγεται σύστοιχος ἢ συνώνυμος αἰτιατικὴ τοῦ οὐσιαστικοῦ· π. χ. φυλάττω φυλακᾶς· — δικάζω δίκην· — κινδυνεύω κίνδυνον· — ἐνόσουν ἀσθένειαν· — πορεύομαι μακρὰν ὁδόν.

Σημ. Ὅταν ἡ σύστοιχος αἰτιατικὴ ἔχη προσδιορισμὸν ἐπιθετικόν, συνήθως παραλείπεται, καὶ τότε ὁ προσδιορισμὸς μεταβάλλεται εἰς γένος οὐδέτερον, ὅπερ ἐξηγοῦμεν διὰ συστοίχου ἐπιρρήματος· π. χ. ἐμὲ δὲ καὶ τὴν πόλιν μεγάλα ἐξημίωσε (ἀντὶ μεγάλης ζημίας = μεγάλως)· — οὐδὲν δέομαι (ἀντὶ οὐδεμίας δέσης = οὐδαμῶς).

δ'. Ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικὴν (ἄμεσον) καὶ κατὰ γενικὴν (ἔμμεσον) (§ 29).

τίθεται

1. εἰς τὰ πληρώσεως καὶ κενώσεως σημαντικά· π. χ. ἐπλή-

ρωσε (ἢ ἐκένωσε) τὴν φιάλην ὕδατος· — ὡσαύτως καὶ τὸ γεύω καὶ ἐστιῶ· π. χ. γεύω σε ἡδονῆς· — λόγων ὑμᾶς Δυσίας εἰστία.

2. τὰ χωρισμοῦ, ἀπομακρύνσεως καὶ κωλύσεως· π. χ. ἀπαλλάττω (ἢ λύω) σε τῶν δεσμῶν· — τὰ πλοῖα εἶργε τοῦ εἰσπλου· — κωλύω σε τοῦ ἔργου.

3. τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ μανθάνειν τι παρά τινος· π. χ. ἐπυθόμην σοῦ ταῦτα· — μάθε μου καὶ τάδε· — ἀκούω σου λόγους φρονίμους.

Σημ. Ἐν τούτοις πολλάκις τίθεται μετὰ τῆς γενικῆς τοῦ προσώπου καὶ ἢ παρὰ ἢ ἐκ· π. χ. ἤκουσε παρὰ Τισσαφέρνους τὸν Κύρου στόλον· — ἀκούσας ταῦτα ἐκ τοῦ κήρυκος.

4. τὰ ἀξίας, πωλήσεως καὶ ἀγορᾶς· π. χ. τιμῆς ἠξιώσέ με· — τοῦτο ἐγὼ πλείστου τιμῶμαι· — τὰ βιβλία ταῦτα ἐπριάμην (ὠνησάμην) δραχμῶν πέντε· — ἡ οἰκία ἐκεῖνη τιμᾶται χιλίων δραχμῶν· — τῶν πόνων πωλοῦσιν οἱ θεοὶ τὰ ἀγαθὰ· ἐν τούτοις ἡ γενικὴ ὀνομάζεται γενικὴ τοῦ τιμήματος.

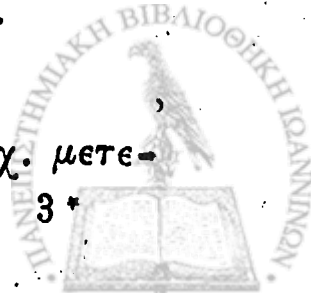
5. τὰ ἀπαιτοῦντα τὸ ἔνεκα τίνος γίνεται τι· π. χ. θαυμάζω (ἐπαινῶ) σε τῆς ἀρετῆς· — ψέγω τὸν ἀδελφὸν τῆς κακίας, ἐν οἷς ἡ γενικὴ δηλοῖ τὴν αἰτίαν τοῦ θαυμασμοῦ· ἐπὶ δὲ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων διώκω, φεύγω, κρίνω, δικάζω ἢ γενικὴ δηλοῖ τὸ ἔγκλημα, δι' ὃ τις διώκει, φεύγει κ.τ.λ. π. χ. διώκω σε τῆς δειλίας (= ἐπὶ δειλίᾳ).

6. πολλὰ σύνθετα μετὰ τῶν προθέσεων ἐκ, ἀπό, ὑπέρ, κατά, ἐν οἷς δυνάμει τῆς ἐννοίας τοῦ ῥήματος τίθεται αἰτιατική, δυνάμει δὲ τῆς προθέσεως γενική· π. χ. θάνατον αὐτοῦ κατέγνωσαν· — ἀπέκλεισε τὸν ἀνδροφόνου τῶν ἱερῶν· — ἐξάγει τῆς οἰκίας τὰνδράποδα· — προέταξε τοὺς πεζοὺς τῶν ἰππέων κτλ.

ε'. Ἀντικείμενον κατὰ γενικὴν (τοῦ πράγματος) καὶ δοτικὴν (τοῦ προσώπου) (§ 30).

τίθεται

1. εἰς τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικά· π. χ. μετε-

σχήκαμεν ὑμῖν τῶν ἑορτῶν· — πάντων κοινωνοῦμεν ἀλλή-
λοις.

2. τὰ παραχωρητικά· π. χ. οὐδ' ἂν εἰς παραχωρήσειέ σοι
τῶν ἑαυτοῦ.

3. τὸ μεταδίδωμι· π. χ. μετάδος καὶ ἐμοὶ τῶν ταινιῶν.

Γ'. Ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικὴν (ἄμεσον)
καὶ δοτικὴν (ἔμμεσον) (§ 31).

τίθεται

1. εἰς τὰ δόσεως καὶ προσταγῆς σημαντικά· π. χ. οἱ θεοὶ
ταῦτα παρέχουσι (προστάττουσι) τοῖς ἀνθρώποις· — οὐδεὶς
ταῦτα τοῖς πρέσβεσιν ἐγχειρίζει· οὕτω συντάσσεται καὶ τὸ λέ-
γειν, παραινεῖν κ.τ.τ.

Σημ. Τὸ κελεύειν παρὰ τοῖς πεζοῖς συντάσσεται μετ' αἰ-
τιατ. καὶ ἀπαρεμφάτου· π. χ. καὶ με κελεύει ἰκέσθαι.

2. εἰς τὰ ἐναντιώσεως· π. χ. ἀντιτίθημι ἴσους ἴσοις· —
ἀλλήλοισι ὀπλίτην στρατὸν ἀντέταξαν.

3. εἰς τὰ προσεγγίσεως καὶ μίξεως· π. χ. ὕμνους τῷ Θεῷ
προσάγει· — ὁμοῦ λύπας ἡδοναῖς παρατίθησι· — αἱ Σειρήνες
τὰς χεῖρας οὐδενὶ πρέφερουν· — μίγνυμι κόπρον τῇ γῆ· —
τὴν σῶφρονα δύναμιν ἔμιξε τῇ αὐθάδει ῥώμη.

4. εἰς τὰ ὁμοιώσεως καὶ ἰσώσεως· π. χ. τὸ ὁμοιοῦν ἑαυτὸν
ἄλλῳ μιμείσθαι ἐστίν· — ὁ σίδηρος ἀνισοῖ τοὺς ἀσθενεῖς τοῖς
ἰσχυροῖς ἐν τῷ πολέμῳ.

5. εἰς τὰ τῆς συνδιαλλαγῆς π. χ. εἰ Ἀθηναίοις διαλλά-
ξειεν ἑαυτόν.

6. εἰς τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρμόζοντος· π. χ. ἤρ-
μοσε τῷ ἑαυτοῦ παιδί τὴν θυγατέρα τῆς γυναικός.

7. εἰς πολλὰ σύνθετα μετὰ τῶν προθέσεων σύν, ἐν, πρὸς,
περί, ἐπί· π. χ. συνέδεσε σάρκας τοῖς ὀστοῖς· — σπάργανά
σοι ἐνήψα· — περιάπτω ἀγαθὸν τῇ πόλει κτλ.

ζ'. Ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικὴν (ἄμεσον) καὶ αἰτιατικὴν (ἔμμεσον) (§ 32).

τίθεται

1. εἰς τὰ παιδευτικά· π. χ. Δάμπρος ἐπαίδευσέ με μουσικὴν· — διδάσκω σε γραμματικὴν. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ὑπομιμνήσκειν καὶ ἀναμιμνήσκειν· π. χ. ἀνάγκη τοὺς χρόνους ὑπομνήσαι ὑμᾶς.

Σημ. Τὸ ὑπομιμνήσκειν καὶ ἀναμιμνήσκειν ἀντὶ τῆς αἰτ. τοῦ πράγματος δέχεται ἐνίοτε γενικὴν ἢ τὴν περὶ μετὰ γεν. π. χ. ὦν ἐγὼ ὑμᾶς ἀναμιμνήσκω· — τὸν εἰδότα ὑπομνήσαι περὶ ὧν ἂν ᾖ τὰ γεγραμμένα.

2. εἰς τὰ ἐνδύσεως καὶ ἐκδύσεως· π. χ. ἐγὼ σε ἐνέδυσα τὸν χιτῶνα· — τὴν ἐσθῆτα ἀπέδυσαν αὐτόν.

3. εἰς τὰ αἰτητικὰ καὶ στερητικὰ· π. χ. αἰτεῖ χρήματα πολλὰ τοὺς Ἀθηναίους· — ἀπεστέρησε τὴν πόλιν τοὺς φρουροὺς. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἰκετεύω, κρύπτω, ἀποκρύπτομαι, πράττω καὶ πράττομαι· π. χ. ἀλλὰ σ' ἰκετεύω τόδε· — Διογείτων τὴν θυγατέρα ἔκρυψε τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός· — πράττετε αὐτὸν τὰ χρήματα· — Σωκράτης τοὺς ἑαυτοῦ ἐπιθυμοῦντας οὐκ ἐπράττετο χρήματα.

Σημ. 1. Τὸ αἰτεῖν καὶ αἰτεῖσθαι, ἀντὶ τῆς αἰτ. τοῦ προσώπου δέχονται πολλάκις γεν. μετὰ τῆς παρά· π. χ. ἡγεμόνα αἰτοῦσι παρὰ τούτου.

Σημ. 2. Τὸ στερεῖν καὶ ἀποστερεῖν συντάσσονται πολλάκις μετὰ αἰτιατ. τοῦ προσ. καὶ γεν. τοῦ πράγματος· π. χ. ὅστις, μὴ ἄλλων ἑαυτὸν ἀποστερῶν, ἀσφαλείας δεῖται.

4. εἰς τὰ κλητικὰ καὶ δοξαστικὰ καὶ ἐν γένει τὰ σημαίνοντα μεταβολὴν καταστάσεως· τούτων ἡ μὲν μία αἰτιατικὴ σημαίνει τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον, ἡ δὲ ἄλλη εἶνε κατηγορούμενον τοῦ ἀντικειμένου· π. χ. ὁ δὲ φίλον με ἐκάλεσε· — νόμιζέ με φίλον· — ὁ δὲ μ' ἐποίησε τυφλόν· — Κῦρον στρατηγὸν πάντων ἀπέδειξε· — τοῦτον εἶλοντο ἄρχοντα. Ἐνταῦθα ἀνή-

κουσι καὶ τὰ τρέφειν, αὔξειν καὶ αἶρειν· π. χ. ἓνα τινὰ ὁ δῆμος ἔτρεφε καὶ ἠύξε μέγαν· — τὸν δῆμον ἦρε καὶ κατέστησεν ἰσχυρόν.

5. πολλὰ τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων πλὴν τῆς αἰτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου λαμβάνουσι καὶ αἰτιατικὴν σύστοιχον· π. χ. Μέλητός με ἐγράψατο τὴν γραφὴν ταύτην· — ἕκαστον εὐεργετῶ τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν.

Σημ. Οὕτω συντάσσονται καὶ τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ λέγειν, ποιεῖν, ἐργάζεσθαι, δρᾶν καὶ ἀγορεύειν τινα ἀγαθόν τι ἢ κακόν· π. χ. τὸ γυναικεῖον φύλον πολλὰ κακὰ ἀγορεύεις· — οἱ πονηροὶ τοὺς ἀγαθοὺς κακὸν ἐργάζονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Τὰ διάφορα μέρη τοῦ λόγου ἐν τῇ συντάξει (§ 33).

Περὶ τῆς χρήσεως τῶν οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων ἐν τῇ συντάξει ἱκανὰ ἐλέχθησαν ἐν τῷ περὶ ὑποκειμένου, κατηγορουμένου καὶ προσδιορισμῶν· ἤδη ὑπολείπεται νὰ διέλθωμεν συντόμως α') τὰ περὶ ῥήματος· β') περὶ ἄρθρου· γ') περὶ ἀντωνυμιῶν· δ.) περὶ ἐπιρρημάτων· ε') περὶ ἐπιφωνημάτων· ς') περὶ συνδέσμων καὶ ζ') περὶ προθέσεων.

Α'. Περὶ τοῦ ῥήματος.

1. Εἶδη τοῦ ῥήματος (§ 54).

1. Τὰ ῥήματα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ κατηγορούμενον διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις, ὧν ἡ μὲν μία περιλαμβάνει τὸ συνδετικὸν εἶναι καὶ τὰ συγγενῆ αὐτοῦ, περὶ οὗ βλέπε (§ 7), ἡ δὲ ἄλλη ὅλα τὰ ἄλλα ῥήματα· ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ ὑποκείμενον, ἄλλα μὲν τούτων εἶνε προσωπικὰ ἄλλα δὲ ἀπρόσωπα.

2. Τὰ ῥήματα ταῦτα, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἢ κατάληξις

των, ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν καὶ σημασίαν ἢ διάθεσιν αὐτῶν διαιροῦνται α') εἰς ἐνεργητικά, β') εἰς παθητικά καὶ γ') εἰς μέσα

α'. Ἐνεργητικά (§ 35).

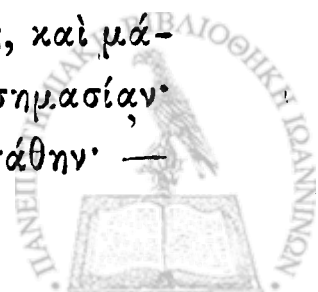
1. Ἐνεργητικά ῥήματα λέγονται ἐκεῖνα, ἅτινα σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον αὐτῶν ἐνεργεῖ, καὶ διαιροῦνται εἰς μεταβατικά καὶ ἀμετάβατα. Καὶ μεταβατικά μὲν λέγονται, ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου μεταβαίῃ εἰς ἄλλο πρόσωπον ἢ ζῶον ἢ πρᾶγμα, ὅπερ, ὡς εἶδομεν, ὀνομάζεται ἀντικείμενον· π. χ. εὐνοῶ τῷ πατρί· — τρέφω ἵππους· — ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν κόσμον· — μὴ ἀμελεῖτε τῆς ψυχῆς· ἀμετάβατα δέ, ὅταν ἡ ἐνέργεια μένῃ ἐν αὐτῷ τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ δέχονται οὐχὶ ἀντικείμενον ἀλλὰ ἐπιρρηματικὸν ἢ ὡς ἐπιρρηματικὸν προσδιορισμὸν· π. χ. ὁ παῖς τρέχει πολὺ· — ὁ ἀδελφὸς παίζει ἐκεῖ (νῦν κτλ.)· — ἐν Ἀθήναις οἰκῶ.

Σημ. 1. Πολλὰ ἀμετάβατα ῥήματα σημαίνουσιν ἀπλῶς κατάστασιν καὶ λέγονται οὐδέτερα· π. χ. ζῶμεν ἐν ταῖς πόλεσι· — καλῶς καὶ ὀσίως ἐβίωσαν· — οὐ πάντες σωφρονοῦσι.

Σημ. 2. Πολλὰ ἐνεργητικά ῥήματα λαμβάνονται ἄλλοτε μὲν μεταβατικῶς, ἄλλοτε δὲ ἀμεταβάτως· π. χ. ἔχω βιβλία (= κρατῶ)· — ἔχω καλῶς (= διάκειμαι)· — ἄγειν = χωρεῖν· ἄγειν τινα ἢ τι = ὀδηγεῖν· τελευτᾶν = λήγειν, θνήσκειν· — τελευτᾶν τι = φέρειν εἰς πέρας.

2. Μεταβατικά τινα ῥήματα, ὅταν εἶνε σύνθετα μετὰ προθέσεων, λαμβάνονται ἀμεταβάτως· π. χ. ὁ ποταμὸς εἰσβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν· — στόλω μεγάλῳ εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἐλευσίνα. Τὸ ἐξιέναι ἐπὶ ποταμῶν λεγόμενον εἶνε = χύνεσθαι· π. χ. εἰς θάλασσαν· τούναντίον ἀμετάβατα καὶ μάλιστα κινήσεως σημαντικὰ γίνονται μεταβατικά· π. χ. διέβην τὸν ποταμόν· — περιέρχομαι τὴν γῆν.

Σημ. 1. Μεταβατικῶν τινῶν ῥημάτων χρόνοι τινες, καὶ μάλιστα ὁ παρακείμενος καὶ ἄορ. β' ἔχουσιν ἀμετάβατον σημασίαν· π. χ. ἔστηκα = εἰμὶ ὄρθιος, στέχομαι· ἔστην = ἐστάθην· —

ἀπόλωλα = εἶμαι κατεστραμμένος· πέφυκα = εἰμί· ἔφυν = ἐγενόμην, ἐγεννήθην.

Σημ. 2. Οὐχὶ σπανίως τὸ ἐνεργητ. μεταβατικὸν ῥῆμα σημαίνει πρᾶξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον οὐχὶ δι' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ ἀλλὰ δι' ἄλλου· π. χ. *Κῦρος τὸν Παράδεισον ἐξέκοψε καὶ τὰ Βασιλεια κατέπαυσε* (= παρήγγειλε νὰ κόψωσι).

3. Τῶν ἐνεργητικῶν μεταβατικῶν ῥημάτων ἄλλα μὲν δέχονται ἓν ἀντικείμενον κατὰ μίαν τῶν πλαγίων πτώσεων (βλέπε §§ 25, 26 καὶ 27) ἢ καὶ προσδιορισμοὺς ἐπιρρηματικοὺς ὡς συμπλήρωμα τῆς ἐννοίας των, καὶ λέγονται μονόπτωτα, ἄλλα δὲ δύο (βλέπε § 29, 30, 31, 32) καὶ λέγονται δίπτωτα.

β'. Παθητικά (§ 36).

1. Παθητικά ῥήματα λέγονται ὅσα σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον αὐτῶν πάσχει· καὶ ἐὰν μὲν τὸ πάθος ἐνυπάρχη ἐν τῷ ὑποκειμένῳ, λέγονται αὐτοπαθῆ παθητικά· π. χ. *νοσῶ, πάσχω*, καὶ δέχονται προσδιορισμὸν τοῦ κατὰ τι· π. χ. *ἀλγῶ τὴν κεφαλὴν*· ἐὰν δὲ προέρχεται ἐξ ἄλλου προσώπου ἢ πράγματος, λέγονται ἑτεροπαθῆ ἢ κύρια παθητικά, καὶ δέχονται τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου (βλέπε § 24, 1.).

2. Ἑτεροπαθῆ παθητικά ῥήματα γίνονται ἐκ τε τῶν μονόπτων μεταβατικῶν καὶ δὴ ἐκ τῶν μετὰ αἰτιατικῆς συντασομένων, καὶ ἐκ τῶν δίπτων. Καὶ ἐκ μὲν τῶν μονόπτων γίνονται, μεταβαλλομένου τοῦ μὲν ἀντικειμένου εἰς ὑποκείμενον, τοῦ δὲ ὑποκειμένου εἰς ποιητικὸν αἷτιον· π. χ. *ὁ διδάσκαλος ἐπαινεῖ τὸν μαθητὴν* = *ὁ μαθητὴς ἐπαινεῖται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου*· — *φθονῶ σοι* = *σύ φθονεῖ ὑπ' ἐμοῦ*· — *ἐκεῖνος καταφρονεῖ τοῦ τυράννου* = *ὁ τύραννος καταφρονεῖται ὑπ' ἐκείνου*. Ἐκ δὲ τῶν δίπτων γίνονται, μεταβαλλομένης τῆς αἰτιατικῆς (τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου) εἰς ὑποκείμενον, τῆς δὲ ἄλλης πτώσεως μενούσης ἀμεταβλήτου· π. χ. *ὁ Λάμπρος ἐπαιδεύσέ με μουσικὴν* = *ὑπὸ τοῦ Λάμπρου ἐπαιδεύθην ἐγὼ μουσικὴν*· — *ἐπλήρωσα τὴν φιάλην ὕδατος* = *ἡ φιάλη ἐπληρώθη ὑπ'*

ἔμοῦ ὕδατος· — τοὺς Ἀθηναίους εἶρξεν ἐκεῖνος τῆς γῆς = οἱ Ἀθηναῖοι εἶρχθησαν ὑπ' ἐκείνου τῆς γῆς· — ὁ πατὴρ ἔδωκέ μοι τὴν βίβλον = ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐδόθη μοι ἡ βίβλος.

Σημ. 1. Μεταβαλλομένων τῶν ῥημάτων ἐπιτρέπειν, ἐπιτάσσειν, πιστεύειν εἰς παθητικά, ἐνίοτε ἢ δοτικὴ τοῦ προσώπου γίνεται ὑποκείμενον, ἢ δὲ αἰτιατικὴ μένει ἀμετάβλητος· π. χ. οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακὴν· — τίς διὰ κήρυκος ἐπετάχθη τὴν φυλακὴν ;

Σημ. 2. Ἐὰν ἐκ τῶν δύο αἰτιατικῶν τοῦ μεταβατικοῦ ῥήματος ἢ μία εἶνε κατηγορούμενον τῆς ἄλλης, τότε ἀμφότεραι μεταβάλλονται εἰς ὀνομαστικάς, ὧν ἢ μία εἶνε πάλιν ὡς καὶ ἐν τῷ ἐνεργητικῷ κατηγορούμενον τῆς ἄλλης· π. χ. ὁ δῆμος εἴλετό σε ἄρχοντα = ὑπὸ τοῦ δήμου σὺ ἠρέθης ἄρχων.

Σημ. 3. Ἐνεργητικὸν μεταβατικόν, ὅπερ ἔχει αἰτιατικὴν συστοίχου οὐσιαστικοῦ, τρεπόμενον εἰς παθητικὸν φυλάττει αὐτήν· π. χ. ἄλλην εὐεργεσίαν εὐηργετήθη.

3. Μεταβατικῶν τινῶν ῥημάτων ὡς παθητικὰ χρησιμεύουσιν ἀμετάβητα ῥήματα μετὰ σημασίας παθητικῆς, ἅτινα διὰ τοῦτο δέχονται τὴν σύνταξιν τῶν κυρίων παθητικῶν· π. χ. τοῦ μὲν ἀποκτείνειν παθητικὸν εἶνε τὸ ἀποθνήσκειν καὶ τελευτᾶν, τοῦ δὲ διώκειν τὸ φεύγειν, τοῦ εὖ ποιεῖν τὸ εὖ πάσχειν, τοῦ εὖ ἢ κακῶς λέγειν τὸ εὖ ἢ κακῶς πάσχειν· π. χ. αὐτοὶ ἀπέθνησκον ὑπὸ ἰππέων· — ἐτελεύτησαν ὑπ' Ἀθηναίων· — ἀσεβείας φεύγειν ὑπὸ σοῦ· — δίκαια πεπονθῶς ἐγὼ ἔσομαι ὑφ' ὑμῶν.

Σημ. Παθητικὸν τοῦ τεθεικέναι εἶνε τὸ κείσθαι· π. χ. πείθου τοῖς ὑπὸ τῶν βασιλέων κειμένοις νόμοις· — τοῦ δὲ αἰτιῶμαι τὸ ἐν αἰτίᾳ εἰμι ἢ αἰτίαν ἔχω· π. χ. αἰτίαν ἔξετε ὑπὸ τῶν βουλομένων τὴν πόλιν λαιδορεῖν.

γ'. Μέσα ῥήματα (§ 37).

Μεταξὺ τῶν ἐνεργητικῶν μεταβατικῶν ῥημάτων καὶ τῶν παθητικῶν κεῖνται τὰ μέσα· τοιαῦτα δὲ εἶνε ὅσα σημαίνουσιν

ἐνέργειαν, ἣτις ἐπιστρέφει ἢ ἀμέσως (κατ' εὐθείαν) ἢ ἐμμέσως (πλαγίως) εἰς τὸ ὑποκείμενον· διαίρουσιν δὲ 1) εἰς μέσα αὐτοπαθῆ, 2) εἰς μέσα ἀλληλοπαθῆ καὶ 3) εἰς μέσα διάμεσα.

Σημ. Ὅσα μέσα ῥήματα δὲν ἔχουσιν ἐνεργητικὸν τύπον, λέγονται ἀποθετικά· π. χ. φθέγγομαι, ἀγωνίζομαι, ἀμιλλῶμαι, ἔρχομαι.

1. Μέσα αὐτοπαθῆ (§ 58).

1. Τὰ μέσα αὐτοπαθῆ σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ καὶ ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ ἐπιστρέφει ἀμέσως ἢ εἰς ὀλόκληρον τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς μέρος τι αὐτοῦ, ἢ εἰς τι ἀνήκον εἰς αὐτό· δύνανται δὲ ν' ἀναλυθῶσι α') εἰς τὸ σύστοιχον ἐνεργητικὸν ῥῆμα καὶ αἰτιατικὴν αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. λούομαι = λούω ἑμαυτόν· β') εἰς τὸ ἐνεργητ. καὶ δοτ. αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. πορίζομαι χρήματα = πορίζω ἑμαυτῶ χρήματα· — εὐρίσκομαί τι = εὐρίσκω ἑμαυτῶ· ἢ εἰς ἐνεργητ. καὶ γενικὴν ἐμπρόθετον ἢ ἀπρόθετον αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. νίπτονται τὰ σώματα = νίπτουσι τὰ ἑαυτῶν σώματα· — ἀπολογούμαι = ὑπὲρ ἑμαυτοῦ ἀπολογία ποιῶμαι· — τρέπομαι τοὺς πολεμίους = τρέπω ἀπ' ἑμαυτοῦ τοὺς πολεμίους· — ἀμύνομαί σε = ἀμύνω ἑμαυτῶ ἢ ἀποκρούω σε ἀπ' ἑμαυτοῦ. — λέγονται δὲ ταῦτα περιποιητικὰ ἢ μέσα ὠφελείας.

Σημ. Πολλάκις ῥημάτων τινῶν τίθενται οἱ παθητικοὶ χρόνοι ἀντὶ τῶν μέσων· π. χ. ἐσώθην = ἔσωσα ἑμαυτόν· — ἐκομίσθην = ἐκόμισα ἑμαυτόν.

2. Τινὰ τῶν αὐτοπαθῶν μέσων σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ μεταχειριζόμενον τὰς ἰδίας του δυνάμεις ἢ μέσα καὶ λέγονται δυναμικὰ ἢ μέσα προσπαθείας· π. χ. ἐλύσατο αὐτὸν (= παρασχὼν λύτρα ἠλευθέρωσεν αὐτόν)· — Σωκράτης προτρέπετο τοὺς συνόντας (= προύτρπε διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ)· — παρέχομαι χρήματα (= παρέχω χρήματα ἐκ τῶν ἑμαυτοῦ).

Σημ. 1. Εἰς τὰ τοιαῦτα ἀνήκει καὶ τὸ ποιῶμαι μετὰ αἰτία·

τικῆς ἀφηρημένου οὐσιαστικοῦ, ὅπερ σχηματίζει περίφρασιν, ἰσοδυναμοῦσαν πρὸς τὸ σύστοιχον τῷ οὐσιαστικῷ ἐνεργητικὸν ῥῆμα· π. χ. ποιοῦμαι πόλεμον = πολεμῶ (γίγνομαι αἴτιος πολέμου)· — ποιοῦμαι διάγνωσιν, διατριβὴν κτλ. = διαγιγνώσκω, διατρίβω κτλ.

Σημ. 2. Τὸ δυναμικὸν μέσον ἐνίοτε ὀλίγον διαφέρει τοῦ ἐνεργητικοῦ· π. χ. σκοπῶ καὶ σκοποῦμαι = παρατηρῶ, ἐξετάζω, σκέπτομαι· διὸ καὶ πολλὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα ἔχουσι μέσον μέλλοντα· π. χ. ὀρῶ μέλλ. ὄψομαι· ἀκούω μέλλ. ἀκούσομαι.

2. Μέσα ἀλληλοπαθῆ (§ 39).

1. Τὰ μέσα ἀλληλοπαθῆ σημαίνουσι ὅτι δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα ἐνεργοῦσι καὶ πάσχουσιν ἀμοιβαίως· τίθενται δὲ εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν καὶ λέγονται ἀλληλοπαθῆ· ἀναλύονται δὲ ταῦτα εἰς τὸ σύστοιχον ἐνεργητικὸν καὶ τὴν ἀλληλοπαθῆ ἀντωνυμίαν· π. χ. οἱ ἄνθρωποι φιλοῦνται = οἱ ἄνθρωποι φιλοῦσιν ἀλλήλους.

2. Ἀλληλοπαθῆ ῥήματα εἶνε ὅσα σημαίνουσι α) ἀμοιβαίαν μίξιν καὶ συμπλοκὴν· π. χ. ἐπεμίγνυντο ἐν αὐταῖς· β) ἔρισιν· π. χ. σφόδρα διαφερόμεθα· γ) συμβιβασμὸν· π. χ. συνεβιβάσθησαν ἐπὶ τούτοις· δ) διανομὴν πρὸς ἀλλήλους· π. χ. διενείμαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

3. Μέσα διάμεσα (§ 40).

Τὰ μέσα διάμεσα σημαίνουσι ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ τι ὑπὲρ ἑαυτοῦ δι' ἄλλου προσώπου, καὶ ἀναλύονται εἰς τὸ σύστοιχον ἐνεργητικὸν καὶ σύστοιχον οὐσιαστικὸν μετὰ τῆς διά· π. χ. διδάσκομαι τὸν παῖδα = διδάσκω τὸν ἑμαυτοῦ παῖδα διὰ τοῦ διδασκάλου· — οἰκοδομοῦμαι τὸν οἶκον = οἰκοδομῶ τὸν ἑμαυτοῦ οἶκον διὰ τοῦ οἰκοδόμου· — τίθεμαι νόμον = διὰ τοῦ νομοθέτου τίθημι ἑμαυτῷ νόμον.

δ') Ἀπρόσωπα ῥήματα (§ 41).

1. Ῥήματά τινα ἐνεργητικοῦ τύπου ἀπαντῶσι μόνον ἐν τῷ

γ'. ἐνικῶ προσώπῳ καὶ διὰ τοῦτο λέγονται τριτοπρόσωπα· ταῦτα δὲ δὲν δέχονται ὑποκείμενον προσωπικόν, καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζονται ἀπρόσωπα· π. χ. δεῖ, χρή, πρέπει, προσήκει.

2. Προσωπικά τινα ἐν τῷ παθητικῷ τύπῳ λαμβάνονται καὶ ἀπροσώπως· π. χ. ἐνδέχεται, πέπρωται, ἄδεται, λέγεται κτλ. π. χ. τοῖς φαύλοις ἐνδέχεται τὰ τυχόντα πράττειν.

3. Εἰς τὰ ἀπρόσωπα ἀνήκει καὶ τὸ συνδετικὸν ἐστὶ μετὰ τοῦ οὐδετέρου πολλῶν ἐπιθέτων, οἷον χαλεπὸν, ἀναγκαῖον, ἄξιον, δίκαιον, δῆλον, εἰκὸς κτλ. ἢ μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκη, χρεῶν, θέμις, ὥρα, καιρὸς κττ.

4. Ὡς ὑποκείμενον τῶν ἀπροσώπων τίθεται

α) ἀπαρέμφατον ἄναρθρον· π. χ. δεῖ λέγειν· — προσήκει πειθέσθαι τοῖς ἄρχουσιν· — ἐνδέχεται γενέσθαι· — πέπρωται θανεῖν· — χαλεπὸν οὕτω ποιεῖν· — ἀναγκαῖον ἀπιέναι· — φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ράδιον· — ὥρα ἀπιέναι.

Σημ. Ὡς ὑποκείμενον τοῦ δῆλόν ἐστι, φανερόν ἐστι, δὲν τίθεται ἀπαρέμφατον, ἀλλὰ πρότασις διὰ τοῦ ὅτι ἐκφερομένη· π. χ. δῆλόν ἐστι ὅτι ἀπέκτεινε.

β') τὸ ἐν αὐτοῖς ἀφηρημένον οὐσιαστικόν· π. χ. δεῖ χρημάτων (= ἐνδεια ἐστὶ χρημάτων)· — οὐ μέλει μοί σου (= οὐκ ἐστὶ μοι μέλησις σου).

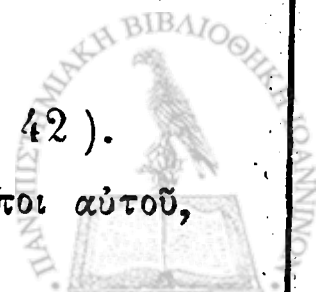
Σημ. Τινὰ ῥήματα εὗρηται ἄλλοτε μὲν ὡς ἀπρόσωπα, ἄλλοτε δὲ ὡς προσωπικά, ὡς δέω καὶ δεῖ, δοκῶ καὶ δοκεῖ· π. χ. δεῖ σε ταῦτα πράττειν· — τοσοῦτου δέω πλασάμενος εἰπεῖν τι· — Εὐαγόρας μικροῦ ἐδέησε Κύπρον κατασχεῖν· — ἔδοξε πάνσοφος εἶναι· — ἔδοξε τῇ βουλῇ στεφανῶσαι τὸν ἄνδρα.

5. Πολλάκις ἀντὶ τῆς ἀπροσώπου συντάξεως εὗρηται ἡ προσωπική· π. χ. Ἐπύαξα ἐλέγετο Κύρῳ δοῦναι χρήματα (ἀντὶ Ἐπύαξαν. . .)

II. Τύποι τοῦ ῥήματος.

α) Περὶ τῶν χρόνων τοῦ ῥήματος (§ 42).

Χρόνοι τοῦ ῥήματος ὀνομάζονται οἱ διάφοροι τύποι αὐτοῦ,

οἵτινες ἐκφράζουσι τὴν χρονικὴν σχέσιν τῆς πράξεως ὡς πρὸς τὸν λέγοντα, τουτέστι τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον· διαιροῦνται δὲ εἰς ἀρκτικούς, καὶ τοιοῦτοι εἶνε τρεῖς, ὁ ἐνεστώς, ὁ μέλλων καὶ ὁ παρακείμενος, καὶ εἰς παραγομένους ἢ ιστορικούς ὡσαύτως τρεῖς, ἦτοι παρατατικόν, ἀόριστον καὶ ὑπερσυντέλικον.

1. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΕΝ Τῇ ΟΡΙΣΤΙΚῇ

α) Ὁ ἐνεστώς (§ 43).

Ὁ ἐνεστώς σημαίνει

α) πράξιν γινομένην ἐν τῷ παρόντι καὶ διαρκούσαν· π. χ. ὁ παῖς γράφει.

β) πράξιν κατ' ἔθος ἐπαναλαμβανομένην· π. χ. πλοῖον εἰς Δῆλον οἱ Ἀθηναῖοι πέμπουσι (= συνηθίζουσι νὰ πέμπωσι κατ' ἔτος) τοιοῦτος ἐνεστώς ὀνομάζεται τῆς συνηθείας· π. χ. ὁ κύων (συνηθίζει νὰ) ὑλακτεῖ.

γ) πράξιν σκοπούμενην, ἢ πράξιν, ἣν τὸ ὑποκείμενον προσπαθεῖ νὰ πράξῃ (ἐνεστώς τοῦ σκοπούμενου ἢ τῆς προσπάθειας)· π. χ. πείθω σε (= προσπαθῶ νὰ σὲ πείσω).

Σημ. 1. Πολλάκις ὁ ἐνεστώς ἐν διηγήσει ιστορικῶν γεγονότων δηλοῖ πράξιν παρελθούσαν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ζωηρότερον ὡς παροῦσαν παρισταμένην, καὶ λέγεται ιστορικός, ἰσοδυναμεῖ δὲ μὲ ἀόριστον· π. χ. Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν (= διέβαλε)· — Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος παῖδες γίνονται δύο (ἐγεννήθησαν).

Σημ. 2. Ἐνίοτε διὰ τοῦ ἐνεστώτος παριστᾶ ὁ λέγων πράξιν μέλλουσαν ὡς παροῦσαν, διότι εἶνε βέβαιος περὶ τῆς πραγματοποιήσεως αὐτῆς· π. χ. εἴ φησι τοιοῦτόν τι εἶναι, δεῖξάτω. . . . . , καὶ γὰρ καταβαίνω (= θὰ καταβῶ). Τὸ εἶμι ἐν τῇ ὀριστικῇ παρὰ τοῖς παιζοῖς Ἴωσι καὶ τοῖς Ἀττικοῖς εἶνε μέλλων τοῦ ἔρχομαι, ἐν δὲ τῇ ἀπαρεμφ. καὶ μετοχῇ εἶνε ἄλλοτε μὲν ἐνεστώς ἄλλοτε δὲ μέλλων.

Σημ. 3. Οἱ ἐνεστώτες ἀκούω, πυνθάνομαι, αἰσθάνομαι,

γιγνώσκω, μανθάνω, λέγω κττ. πολλάκις σημαίνουνσι παρελθόν, ὅπερ τρόπον τινὰ διαρκεῖ καὶ ἐν τῷ παρόντι· π. χ. νῆσός τις Συρίῃ κικλήσκειται, εἴπου ἀκούεις· — πάντα πυνθανόμενος ὁ Κροῖσος ἔπεμπεν εἰς Σπάρτην ἀγγέλους· — οὐδείς ὑμῶν τοῦτον γιγνώσκει.

Σημ. 4. Πολλοὶ ἐνεστῶτες ἔχουσι καὶ παρακειμένου σημασίαν· π. χ. φεύγω = α) φεύγω καὶ β') εἰμὶ φυγὰς· — νικῶ = α) νικῶ καὶ β') εἰμὶ νικητής· π. χ. εἰ μὲν ἀδικεῖ ὑμᾶς, οἴχεται ἀποπλέων, εἰ δὲ μὴ ἀδικεῖ, φεύγει ἐκ τοῦ στρατεύματος· — ἀπαγγέλλετε Ἀριαίῳ ὅτι ἡμεῖς γε νικῶμεν βασιλέα. Ὁ ἦκω ὅμως καὶ οἴχομαι ἔχουσι μόνον παρακειμένου σημασίαν = ἐλήλυθα, ἀπελήλυθα· π. χ. Θεμιστοκλῆς ἦκω παρὰ σέ· — ἡ φύσις οἴχεται.

β') Ὁ παρατατικὸς (§ 44).

Ὁ παρατατικὸς εἶνε ἐν τῷ παρελθόντι ὅ,τι ὁ ἐνεστῶς ἐν τῷ παρόντι ἐπομένως σημαίνει

α) πρᾶξιν γινομένην ἐν τῷ παρελθόντι καὶ διαρκούσαν· π. χ. ἡ Ἀττικὴ κατὰ πόλεις ᾠκείτο· — ὡς εἶδε τὴν καταδρομὴν, ἠσυχίαν ἦγεν.

β') πρᾶξιν κατ' ἔθος ἐν τῷ παρελθόντι ἐπαναλαμβανομένην· π. χ. Σωκράτης ὥσπερ ἐγίγνωσκεν, οὕτως ἔλεγεν·

γ') πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν τὸ ὑποκείμενον ἐσκόπει ἢ προσεπάθει νὰ ἐκτελέσῃ ἐν τῷ παρελθόντι· π. χ. ὁ βασιλεὺς ἔπειθεν αὐτοὺς (= προσεπάθει νὰ πείσῃ)· — ἐδίδου (= ἠβούλετο δίδοναι).

Σημ. 1. Ὡς πολλοὶ ἐνεστῶτες ἔχουσι καὶ παρακειμένου σημασίαν, οὕτως οἱ παρατατικοὶ αὐτῶν ἔχουσι σημασίαν ὑπερσυντελικού· π. χ. ἐνίκων = α) ἐνίκων καὶ β') ἦσαν νικηταί· — ἔφευγον = α) ἔφευγον καὶ β') ἦσαν φυγάδες (ἐξωρισμένοι). Ὁ ἦκον ὅμως καὶ ᾠχόμεν ἔχουσι σημασίαν ὑπερσυντελικού ἢ συνηθέστερον ἀορίστου· ἦτοι = ἐληλύθειν ἢ ἦλθον καὶ ἀπεληλύθειν ἢ ἀπῆλθον.

Σημ. 2. Ἐνίοτε φαίνεται ὅτι ὁ παρατατικός τίθεται ἀντὶ τοῦ ἐνεστώτος, καθόσον ἢ δι' αὐτοῦ δηλουμένη πρᾶξις ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ παρόντι· τοῦτο δὲ γίνεται, διότι ὁ λέγων ἀποβλέπει οὐχὶ εἰς τὸ παρόν, ἀλλ' εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ παρελθόντος, ἐν ἣ ἐγνώρισε τὴν πρᾶξιν ἢ ἐν ἣ ὁ λόγος ἦτο περὶ αὐτῆς· π. χ. οὐ τότε ἦν τὸ δένδρον, ἐφ' ὅπερ ἦγεν ἡμᾶς· — ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν, ὃς ὥριζε τὴν τῶν Μακρῶνων χώραν.

γ') Ὁ ἀόριστος (§ 45).

Ὁ ἀόριστος σημαίνει

α) πρᾶξιν γενομένην ἐν τῷ παρελθόντι ἄνευ διαρκείας· π. χ. ἀπῆλθον στήσαντες τρόπαιον· — Πεισιστράτου τελευτήσαντος, Ἰππίας ἔσχε τὴν ἀρχήν·

β) πρᾶξιν συνήθως γινομένην, καὶ τότε λέγεται γνωμικὸς ἀόριστος· π. χ. τὰς τῶν φαύλων συνηθείας ὀλίγος χρόνος διέλυσε (ἀντὶ διαλύει = συνηθίζει νὰ διαλύη)·

γ) πρᾶξιν, ἣτις ἤρχισεν ἐν τῷ παρελθόντι· π. χ. Δαρείῳ μετὰ Καμβύσην Περσῶν ἐβασίλευσε (= ἤρχισε νὰ βασιλεύη).

δ') Ὁ μέλλων (§ 46).

Ὁ μέλλων σημαίνει

α) πρᾶξιν, ἣτις θὰ γείνη ἐν τῷ μέλλοντι ἢ ἅπαξ (συντετελεσμένος μέλλων), ὡς λήψομαι = θέλω λάβει, ἢ κατὰ διάρκειαν (παρατατικός μέλλων), ὡς λήψομαι = θέλω λαμβάνει· π. χ. ἀπολῶ τὸν ἄνθρωπον· — ἔξομεν τὰ ἐπιτήδεια·

β) πρᾶξιν, ἣτις θὰ ἀρχίσῃ ἐν τῷ μέλλοντι· π. χ. βασιλεύσω = γενήσομαι βασιλεύς.

Σημ. 1. Ὁ μέλλων ἐν τῇ ὀριστικῇ κατὰ β' πρόσωπον μετὰ τοῦ οὐ ἄνευ ἐρωτήσεως σημαίνει προσταγὴν ἠπίαν· π. χ. λέγε εἴ τι βούλει, χειρὶ δὲ οὐ ψεύσεις ποτέ· ἐπὶ δὲ ἐρωτήσεως σημαίνει ἔντονον προσταγὴν· π. χ. ὦ φίλε, οὐ μενεῖς; (= μείνον)· — οὐκ ἀποκτενεῖτε; (= ἀποκτείνετε)· μετὰ δὲ τοῦ οὐ μὴ ἄνευ μὲν ἐρωτήσεως σημαίνει ἔντονον ἄρνησιν, ἐπὶ δὲ

ἐρωτήσεως δυνατὴν ἀπαγόρευσιν· π. χ. τοιοῦτου ἐπιτήδειου οὐ μὴ ποτε εὐρήσει· — οὐ μὴ λαλήσεις; (= μὴ λαλήσης)!

Σημ. 2. Ἐνίοτε ὁ μέλλων ἐπὶ ἐρωτήσεως κατὰ μέλλοντα τῆς ὀριστικῆς τίθεται ἀντὶ ἀορίστου ὑποτ. καὶ δηλοῖ ἀπορίαν περὶ τοῦ πρακτέου· π. χ. τί δράσομεν; = τί δρωμεν;

Σημ. 3. Ἡ πρᾶξις, ἣν μελετᾷ τις νὰ πράξῃ, ἐκφέρεται διὰ τοῦ μέλλω καὶ ἀπαρεμφάτου, συνήθως μὲν κατ' ἐνεστῶτα ἢ μέλλοντα, ἐνίοτε δὲ καὶ κατ' ἀόριστον· π. χ. μέλλων τι πράττειν μὴ προείπης μηδενί· — ὁ μέλλω ποιήσειν οἶδ' ὅτι χαλεπὸν ἐστί

ε'. Ὁ παρακείμενος (§ 47).

Ὁ παρακείμενος σημαίνει πρᾶξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρόντι καὶ σωζομένην· π. χ. εὐρήκαμεν ὅν πάλαι ἐζητούμεν. — οἰκήματα ᾠκοδόμηται.

Σημ. 1. Τινὲς παρακείμενοι ἰσοδυναμοῦσι πρὸς ἐνεστῶτα· π. χ. μέμνημαι (= ἐνθυμοῦμαι)· — δέδοικα (= φοβοῦμαι)· — κέκτημαι (= ἔχω).

Σημ. 1. Ὁ παρακείμενος τίθεται ἐνίοτε πρὸς δήλωσιν μελλούσης πράξεως, ἣν ὁ λέγων θεωρῶν βεβαίαν ἐκφράζει ὡς τετελεσμένην· π. χ. εἰ πτώμα θανάσιμον πεσῆ, τέθνηκα καγώ.

Σημ. 2. Τὸ ἔχω μετὰ μετοχῆς (συνήθως μὲν ἀορίστου, σπανίως δὲ παρακειμένου καὶ σπανιώτερον τοῦ ἐνεστῶτος) ἀποτελεῖ περίφρασιν τοῦ παρακειμένου· π. χ. ἔχω τι λαβὼν = ἔλαβόν τι καὶ ληφθὲν ἔχω = εἴληφά τι.

στ'. Ὁ ὑπερσυντέλικος (§ 48).

Ὁ ὑπερσυντέλικος εἶνε τρόπον τινὰ ὁ παρατατικὸς τοῦ παρακειμένου· ἐπομένως σημαίνει πρᾶξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρελθόντι πρὸ ἄλλης καὶ σωζομένην· π. χ. ἐτέθαπτο (= ἦν τεθαμμένος)· — ἡ θύρα ἠνέωκτο (= ἦν ἠνεωγμένη).

Σημ. Τινὲς ὑπερσυντέλικοι ἰσοδυναμοῦσι πρὸς παρατατικόν· π. χ. ἐμεμνήμην (= ἐνεθυμούμην)· — ἐδεδοίκειν (= ἐφοβούμην)· — ἐκεκτήμην (= εἶχον).

ζ'. Ὁ τετελεσμένος μέλλων (§ 49).

Ὁ τετελεσμένος μέλλων σημαίνει πράξιν, ἥτις θὰ εἶνε τετελεσμένη ἐν τῷ μέλλοντι καὶ θὰ σώζηται· ἐπομένως εἶνε μέλλων τοῦ παρακειμένου· π. χ. τοῦτο προστετάξεται (= θέλει εἶναι προστεταγμένον)· — κερτήσομαι (= θὰ ἔχω κερτημένον).

1. Ἡ σημασία τῶν χρόνων ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσι (§ 50).

Ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ ὁ μὲν ἐνεστώσως δηλοῖ πράξιν διαρκοῦσαν ἢ ἐπαναλαμβανομένην, ὁ δὲ ἀόριστος τὸ στιγμιαῖον αὐτῆς, ὁ δὲ παρακειμένος τετελεσμένην καὶ σωζομένην, εἴτε εἰς τὸ παρελθόν, εἴτε εἰς τὸ παρόν, εἴτε εἰς τὸ μέλλον ἀναφέρεται· ὁ δὲ μέλλων ἐν τῇ εὐκτικῇ καὶ τῷ ἀπαρεμφάτῳ, ὡς καὶ ἐν τῇ ὀριστικῇ, σημαίνει πράξιν μέλλουσαν· ἐν δὲ τῇ μετοχῇ ἐπὶ τῶν κινήσεως σηματικῶν ῥημάτων σημαίνει σκοπόν· π. χ. ἦν δὲ παρὰ ταῦτα ἀδικεῖν τις ἐπιχειρῆ, πολέμιοι τούτοις ἐσόμεθα (ἢ ὑποτακτικῇ δηλοῖ ἐνέργειαν γενησομένην)· — ἔγνωσαν οἱ στρατιῶται ὅτι κενὸς ὁ φόβος εἶη (= ἦν)· — τοὺς γονεῖς τίμα· — ὁ Κῦρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα (= ἐμελλεν ἔσεσθαι)· — οὐχ οἷος τ' ἔσει σαυτῷ βοηθῆσαι, ὅταν ἡ δίκη σοι ᾖ· — ἂ ἂν μάθη τις, ταῦτα σώζεσθαι φιλεῖ πρὸς γῆρας.

Σημ. Εἰς τὴν εὐκτικὴν, τὸ ἀπαρέμφατον καὶ τὴν μετοχὴν ὁ μὲν παρατατικὸς παρίσταται διὰ τῶν τύπων τοῦ ἐνεστώτος, ὁ δὲ ὑπερσυντέλικος καὶ τετελεσμένος μέλλων διὰ τῶν τύπων τοῦ παρακειμένου.

β') Περὶ τῶν ἐγκλίσεων τοῦ ῥήματος (§ 51).

Ἐγκλίσεις λέγονται οἱ διάφοροι τύποι τοῦ ῥήματος, δι' ὧν ἐκφράζεται ὁ τρόπος, καθ' ὃν παρίσταται πράξις τις· διαιροῦνται δὲ εἰς παρεμφατικές, τ. ε. παρεμφαινούσας πρόσωπον καὶ ἀριθμόν, αἵτινες εἶνε τέσσαρες, ὀριστικῇ, ὑποτακτικῇ, εὐκτικῇ καὶ προστακτικῇ, καὶ εἰς ἀπαρέμφατον, ἥτις δὲν ἐμφαίνει

(ΣΥΝΤ. ΤΗΣ ΕΛΛ. ΓΛ.)

οὔτε πρόσωπον οὔτε ἀριθμόν, ἀλλ' εἶνε ὀνοματικὸς τύπος τοῦ ῥήματος, ἐπομένως λαμβάνεται καὶ ὡς ῥῆμα καὶ ὡς ὄνομα.

Σημ. Ἄλλος τύπος ὀνοματικὸς τοῦ ῥήματος εἶνε ἡ μετοχὴ καὶ τὰ εἰς τὸς καὶ τέος ῥηματικά.

1. Ἡ ὀριστικὴ (§ 52).

Ἡ ὀριστικὴ ἐκφράζει τι ὠρισμένον καὶ πραγματικόν· τίθεται δὲ

α') ἐπὶ θετικῶν καὶ βεβαίων· π. χ. ὁ Θεὸς ἐστὶ δίκαιος· — τίς κόπτει τὴν θύραν ; — οὐκ ἔστι ταῦτα ἀληθῆ.

Σημ. Ἴνα δηλωθῆ ὅτι δὲν ἐπραγματοποιήθη τι, ἀλλ' ὅτι ἐπλησίασε νὰ πραγματοποιηθῆ, συνάπτονται μετὰ τῆς ὀριστικῆς αἱ γενικαὶ μικροῦ ἢ ὀλίγου μετὰ ἢ ἄνευ τοῦ δεῖν· π. χ. προσβαλόντες τῇ πόλει... ὀλίγου εἶλον· — τὸ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας ὑπομιμνήσκειν μικροῦ δεῖν ὁμοίον ἐστὶ τῷ ὄνειδίζειν.

β') ἐπὶ μὴ πραγματοποιουμένου ἢ μὴ πραγματοποιηθέντος κατὰ ἱστορικὸν χρόνον μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. εἰ μὴ εἶχομεν φῶς, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἂν ἦμεν.

Σημ. Ὁ παρατατικὸς καὶ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν σημαίνει ἐνίοτε ἐπανάληψιν ἐν τῷ παρελθόντι ἢ τὸ δυνατόν γενέσθαι· π. χ. Κῦρος ἐθήρευεν, ὅποτε βούλοιο γυμνάσαι ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἵππους· — τὴν πόλιν ἠγήσω ἂν ἐργαστήριον πολέμου εἶναι.

γ') ἐπὶ εὐχῆς, ἣτις δὲν ἐξεπληρώθη ἢ δὲν ἐκπληροῦται, κατὰ παρατατικὸν ἢ ἀόριστον μετὰ τοῦ εἶθε ἢ τοῦ εἰ γάρ· π. χ. εἶθε ἦσθα δυνατός δρᾶν· — εἶθε σοι τότε συνεγενόμην. Ἡ τοιαύτη εὐχὴ ἐκφέρεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ εἶθε ὄφελον, εἰ γὰρ ὄφελον, ὡς ὄφελον καὶ ἀπαρεμφάτου· π. χ. εἶθε ὄφελος ἀδάκρυτος, εἶναι· — εἰ γὰρ ὄφελον οἰοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι· — ὡς ὄφελος θάνατός μοι ἀδεῖν κακός· ἐπὶ ἀπευχῆς προτάσσεται τὸ μή· π. χ. εἶθε μὴ ἐγένετο· — μὴ ποτ' ὄφελον λιπεῖν τὴν Σκῦρον· — ὡς γε μὴ ποτ' ὄφελος λαβεῖν.

2. Ἡ ὑποτακτικὴ (§ 53).

Ἡ ὑποτακτικὴ ἐκφράζει ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος, καὶ τίθεται

α') ἐπὶ τῶν αὐθυποτάκτων, δι' ὧν δηλοῦται προτροπὴ περὶ τοῦ πρακτέου εἰς α' πληθυντικὸν πρόσωπον, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς α' ἐνικόν, προτασσομένου πολλάκις τοῦ ἄγε, φέρε, ἴθι· π. χ. ἄγωμεν· — ἴωμεν ἐντεῦθεν· — ἄγε σκοπῶμεν· — φέρε σκεψώμεθα· — ἴθι ἀναλογισώμεθα· — φέρε ἀναλάβω πρὸς ἑμαυτὸν ὃ λέγεις· — φέρε ἀναγνῶ τὰς μαρτυρίας.

β') ἐπὶ ἐρωτήσεων, δι' ὧν σημαίνεται ἀπορία ἢ ζητεῖται γνώμη περὶ τοῦ πρακτέου· π. χ. τί δρῶ; τί ἔρωμαι; (τί νὰ πράξω, τί νὰ ἐρωτήσω)· — εἶπω τι τῶν εἰωθότων (ἔχω τὴν ἄδειαν νὰ εἶπω τι); — φῶμεν οὕτως ἢ μὴ φῶμεν; — ποῖ τις οὖν φύγη; — τί ποιήσωσιν; Τούτων πολλάκις προτάσσονται τὰ βούλει, βούλεσθε, καὶ παρὰ ποιηταῖς τὰ θέλεις θέλετε, π.χ. βούλει σε θῶ φοβηθῆναι; — τί βούλεσθε εἶπω; — θέλεις σοι μαλθακὰ ψευδῆ λέγω;

γ') ἐπὶ ἀπαγορεύσεως μετὰ τοῦ μὴ κατ' ἀόριστον χρόνον· π. χ. μὴ εἶπης τι· — (μηδενὶ ὄνειδίσῃς συμφοράν).

δ') εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀρνήσεως τοῦ μέλλοντος μετὰ τοῦ οὐ μὴ κατ' ἀόριστον· π. χ. οὐ μὴ παύσωμαι φιλοσοφῶν (= οὐ παύσομαι).

3. Ἡ εὐκτικὴ (§ 54).

Ἡ εὐκτικὴ σημαίνει εὐχὴν καὶ τίθεται

α') ἐπὶ εὐχῆς, ἣτις δύναται νὰ ἐκπληρωθῇ ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι ἢ καὶ νὰ μὴ ἐκπληρωθῇ· π. χ. γένοιτο Κύριε τὸ θέλημά σου· — μὴ μοι γένοιθ' ἂ βούλομαι, ἀλλ' ἂ συμφέρει· — πολλάκις προτάσσεται τῆς εὐκτικῆς τὸ εἶθε, εἰ γάρ· π. χ. εἶθ' ὑμῖν ἀμφοῖν νοῦς γένοιτο σωφρονεῖν· — εἰ γὰρ γενοίμην, τέκνον, ἀντὶ σοῦ νεκρός· ἐνίοτε προτάσσεται τὸ εἶθε γάρ· π. χ. εἶθε γὰρ θεοὶ τοὺς δ' ὀλέσειαν.

β') εἰς δῆλωσιν τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν

τῷ μέλλοντι μετὰ τοῦ ἄν. π. χ. ἴσως ἂν τις ἐπιτιμήσειε τοῖς εἰρημένοις. — τί τις ἂν εἴποι περὶ τῆς τῶν ἐλευθέρων παιδων ἀγωγῆς.

Σημ. Πολλάκις ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἂν τίθεται πρὸς μετριωτέραν ἔκφρασιν 1) ἀντὶ τῆς προστακτικῆς. π. χ. νῦν δ' ἂν λέγοις ταῦτα (= λέγε). — χωροῖς ἂν εἴσω (= χώρει). 2) ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς. π. χ. οὐκ ἂν ἀπέλθοιμ', ἀλλὰ κόψω τὴν θύραν (= οὐκ ἀπελεύσομαι).

4. Ἡ προστακτική (§ 55).

Ἡ προστακτικὴ ἐκφράζει ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος καὶ τίθεται

α') ἐπὶ προσταγῆς. π. χ. ἄπτε, παῖ, λύχνον κάκφερε τὸ γραμματεῖον.

β') ἐπὶ προτροπῆς ἢ παραινέσεως. π. χ. θάρρει, φίλε. — τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ, τοὺς δὲ γονεῖς τίμα.

γ') ἐπὶ ἰκεσίας. π. χ. ἐπάκουσον ἡμῶν. — ταῦτα χάρισαί μοι.

δ') ἐπὶ εὐχῆς ἢ κατάρας. ὑγίαινε, πάτερ. — ἔρρ' εἰς κόρακας.

ε') ἐπὶ ἀπαγορεύσεως μετὰ τοῦ μὴ συνήθως κατ' ἐνεστῶτα. π. χ. μὴ λέγε ψεῦδος. — τὰ μὲν ποίει, τὰ δὲ μὴ ποίει.

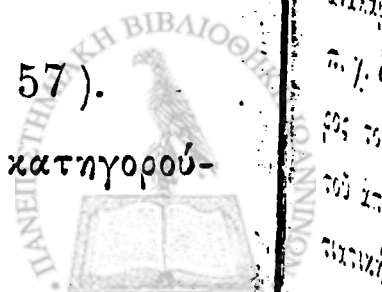
ς') ἐπὶ συγκαταθέσεως, ἥτοι εἰς δήλωσιν ὅτι στέργεταιί τι ὁ λέγων. π. χ. ἔστω = δέχομαι, οὐκ ἀντιλέγω. — τί ἀπήγγειλας; εἰ μὲν ἀληθῆ, σῶζου. εἰ δὲ ψευδῆ, δίκην δὸς = οὐκ ἀντιλέγω σωθῆναί σε.

5. Τὸ ἀπαρέμφατον (§ 56).

Τὸ ἀπαρέμφατον δὲν εἶνε κυρίως ἔγκλισις, ἀλλὰ ῥηματικὸν οὐσιαστικόν. διὸ λαμβάνεται καὶ ὡς ῥῆμα καὶ ὡς ὄνομα οὐσιαστικόν.

α') Τὸ ἀπαρέμφατον ὡς ῥῆμα (§ 57).

Ὡς ῥῆμα τὸ ἀπαρέμφατον δέχεται ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, προσδιορισμοὺς καὶ ἀντικείμενον.

1. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου (§ 58).

1. Ἐὰν ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου λαμβάνηται τὸ ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ τοῦτο ἐξαρτᾶται, λέγεται ταυτοπροσωπία, καὶ τότε τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου δὲν τίθεται, ἀλλ' ἐννοεῖται κατ' ὀνομαστικὴν· π. χ. *Κῦρος ὑπέσχετο ἀνδρὶ ἐκάστῳ δώσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς.*

Σημ. 1. Ὅταν εἶνε ἀνάγκη τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως, ὡς ἐπὶ τῶν ἀντιθέσεων, τότε ἐπὶ μὲν τοῦ α' καὶ β' προσώπου ἐπαναλαμβάνεται διὰ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας κατ' ὀνομαστικὴν ἢ αἰτιατικὴν, ἐπὶ δὲ τοῦ γ' προσώπου διὰ τῆς αὐτός· π. χ. *εἰ οἴεσθε Χαλκιδέας τὴν Ἑλλάδα σώσειν, ὑμεῖς δὲ ἀποδράσεσθαι, τὰ πράγματα οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε.* — *Ἀναξίβιος διεπράξατο ὥστε αὐτὸς ἐκπλεῦσαι ἀρμοστής.* — *ταῦτ' οὐκ οἴομαι οὕτως ἔχειν, ἀλλ' ἐμὲ φαῦλον εἶναι ζητητὴν.* — *φημὶ δεῖν ἐκείνους μὲν ἀπολέσθαι, ὅτι ἠσέβησαν, ἐμὲ δὲ σώζεσθαι, ὅτι οὐδὲν ἠμάρτηκα.*

Σημ. 2. Τὸ ἡγοῦμαι, οἴομαι καὶ φημὶ μετὰ τοῦ δεῖν ἢ τοῦ χρῆναι ἀποτελοῦσι τρόπον τινὰ ἓν ῥῆμα, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐκ τοῦ δεῖν ἢ χρῆναι ἐξαρτωμένου ἀπαρεμφάτου, ἂν εἶνε τὸ αὐτὸ μὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἡγοῦμαι, οἴομαι καὶ φημι, ἐννοεῖται κατ' ὀνομαστικὴν· π. χ. *πεποίηκα τοῦτο ἐγώ· διὸ φημὶ δεῖν αὐτὸς στεφανοῦσθαι.* — *Ἀλκιβιάδης ᾤετο ὑβριστὴς εἶναι δεῖν.*

2. Ὅταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε οὐχὶ τὸ τοῦ ῥήματος, ἀλλ' ἄλλη λέξις, τότε λέγεται ἑτεροπροσωπία καὶ τίθεται τοῦτο κατ' αἰτιατ. Καὶ ἂν μὲν ἡ λέξις αὕτη εἶνε ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ τὸ ἀπαρέμφατον ἐξαρτᾶται, δὲν ἐπαναλαμβάνεται ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀλλ' ἐννοεῖται· π. χ. *δέομαί σου παραμεῖναι.* ἂν δὲ ἄλλη λέξις ὅλως διάφορος τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ῥήματος χρησιμεύῃ ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου, τότε τίθεται αὕτη ἐν τῇ προτάσει κατ' αἰτιατικὴν· π. χ. *ἀξιῶ ὑμᾶς διδάσκειν ἀλλήλους.*

2. Τὸ κατηγορούμενον ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου (§ 59).

Τὸ κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται ἐπὶ μὲν ταυτοπροσωπίας κατ' ὀνομαστικὴν· π. χ. αἰτίαν ἔχω μισόδημος εἶναι· ἐπὶ δὲ ἑτεροπροσωπίας κατ' αἰτιατικὴν· π. χ. ἐγὼ φημι τοὺς Ἀθηναίους σοφοὺς εἶναι· ἀλλ' ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας, ἐὰν ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου χρησιμεύῃ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἢ ὁμοιοπτῶτως πρὸς ἐκεῖνο, ἢ κατ' αἰτιατικὴν· π. χ. οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐδέοντο Κύρου ὡς προθυμοτάτου πρὸς τὸν πόλεμον γενέσθαι· — ἐδέοντό μου προστάτην γενέσθαι· — παντὶ προσήκει ἄρχοντι φρονίμῳ εἶναι· — συμφέρει αὐτοῖς φίλους εἶναι μᾶλλον ἢ πολεμίους.

3. Τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου (§ 60).

Τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται καθ' ἣν πτώσιν ἤθελε τεθῆ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσι τοῦ συστοίχου ῥήματος· π. χ. λέγομεν ἀποτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ ὡς λέγομεν καὶ ἀποτυγχάνω τοῦ σκοποῦ· συμφωνεῖν σοι ὡς καὶ συμφωνῶ σοι κτλ.

4. Οἱ προσδιορισμοὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου (§ 61).

Καὶ οἱ προσδιορισμοὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου τίθενται ὡς ἤθελον τεθῆ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσι τοῦ συστοίχου ῥήματος· π. χ. ζῆν σωφρόνως· — καταβῆναι εἰς Πειραιᾶ· — μένειν ἐν τῷ ναῷ κτλ.

Σημ. Ὅταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ τὸ ἀπαρέμφατον ἐξαρτᾶται, ὁ μετοχικὸς αὐτοῦ προσδιορισμὸς τίθεται, ὡς καὶ τὸ κατηγορούμενον, δηλαδὴ ἢ κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἀντικειμένου ἢ κατ' αἰτιατικὴν· π. χ. παραγγέλλει τῷ Κλεάρχῳ λαβόντι τὸ στράτευμα ἦκειν· — συνέβη τῷ Χαβρία ἐκπλεῖν μίαν ναῦν ἔχοντι· — ἔξεστιν ὑμῖν λαβόντας ὄπλα ἐξελθεῖν· — καὶ Ξενία τῷ Ἀρκάδι ἦκειν παραγγέλλει λαβόντα τοὺς ἄνδρας.

β'. Τὸ ἀπαρέμφατον ὡς ὄνομα (§ 62).

1. Τὸ ἀπαρέμφατον ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ὄνομα τίθεται ὡς ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, προσδιορισμὸς καὶ ἀντικείμενον.

2. Ὡς ὑποκείμενον τίθεται τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ μὲν τοῦ οὐδετέρου ἄρθρου τὸ ἢ ἄνευ αὐτοῦ εἰς πᾶν ῥῆμα, ἄνευ δὲ τούτου εἰς τὰ ἀπρόσωπα· π. χ. τὸ μὴ ἄλλοθι διατρίβειν ἀλλ' ἐν τούτοις εὖ ἔχει· — τὸ ἄρχειν οὐδὲν ἀποκωλύει τοῦ φιλεῖσθαι· — οὐχ οὕτως ἡδύ ἐστι τὸ ἔχειν χρήματα, ὡς ἀνιαρὸν τὸ ἀποβάλλειν· — οὐ δεῖ ἀνταδικεῖν· — χρῆ τάληθῆ λέγειν.

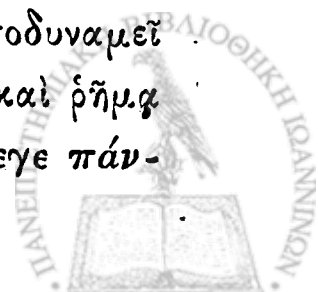
3. Τὸ ἀπαρέμφατον ὡς κατηγορούμενον τίθεται ἀνάρθρως· π. χ. τὸ Λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν· — τὸ αἰσθάνεθαι ἐπίστασθαι ἐστίν.

4. Ὡς προσδιορισμὸς τίθεται τὸ ἀπαρέμφατον ἐνάρθρως ἢ ἀνάρθρως μετὰ προθέσεων ἢ ἄνευ αὐτῶν· π. χ. ἀήθης τοῦ κατακούειν τινός· — Σωκράτης ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῷ εὐθύμως ζῆν· — ὁ Δημοσθένης ἦν δεινὸς λέγειν· — Κῦρος πάντων τῶν ἡλίκων διαφέρων ἐφαίνετο εἰς τὸ ταχὺ μανθάνειν ἂ δέοι.

Σημ. Τὸ ἀπαρέμφατον χρησιμεῖον ὡς ἐπεξήγησις οὐσιαστικοῦ ἢ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας τίθεται ἀνάρθρως· π. χ. εἰς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης· — τοῦτό ἐστι δίκαιον, τὸ προσῆκον ἐκάστω ἀποδιδόναι.

5. Ὡς ἀντικείμενον τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται ἐνάρθρως μὲν εἰς πᾶν ῥῆμα κατὰ γενικὴν, δοτικὴν ἢ αἰτιατικὴν· π. χ. ἀμελεῖς τοῦ διαλέγεσθαι· — πιστεύω τῷ κοσμίως ζῆν· — τὸ καλῶς ἀποθανεῖν ἴδιον τοῖς σπουδαίοις ἢ φύσις ἀπένειμεν· ἀνάρθρως δὲ εἰς τὰς ἐξῆς τάξεις ῥημάτων·

α) εἰς τὰ λεκτικὰ (λέγω, φημί, ἀγγέλλω, ὁμολογῶ κ.τ.τ.) καὶ τὰ δοξαστικά (νομίζω, δοκῶ, οἶμαι, ἠγοῦμαι, ὑπολαμβάνω, λογίζομαι, κρίνω, εικάζω, γιγνώσκω (ἐνίοτε) κ.τ.τ.)· τὸ δὲ τοιοῦτον ἀπαρέμφατον ὀνομάζεται εἰδικόν, καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς εἰδικὴν πρότασιν, τ. ε. τὸν σύνδεσμον ὅτι ἢ ὡς καὶ ῥῆμα ἐγκλίσεως ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς· π. χ. Πρωταγόρας ἔλεγε πάν-

των ἀνθρώπων μέτρον εἶναι ἄνθρωπον (= ὅτι μέτρον ἐστὶν ἄνθρωπος)· — ὅ τι ἂν ποιῆς νόμιζε ὄραν θεοὺς τινας (= ὅτι ὀρῶσι θεοὶ τινες).

Σημ. 1. Μετὰ τὰ λεκτικὰ ῥήματα τίθεται συνηθέστερον εἰδικὴ πρότασις, μετὰ δὲ τὰ δοξαστικά καὶ τὸ φάναι σχεδὸν πάντοτε ἀπαρέμφατον.

Σημ. 2. Τὸ ἀπαρέμφατον, μεθ' οὗ εἶνε συνημμένον τὸ ἂν, ἰσοδυναμεῖ πρὸς εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἂν ἢ πρὸς ἱστορικὸν χρόνον τῆς ὀριστικῆς μετὰ τοῦ ἂν· π. χ. οἱ Πέρσαι οἴονται τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἂν ἀμελῶς ἔχειν (= ὅτι οἱ ἀχαρίστοι ἀμελῶς ἂν ἔχοιεν. . .)· — Κῦρος, εἰ ἐβίω, ἄριστος ἂν δοκεῖ ἄρχων γενέσθαι (= ὅτι ἄριστος ἂν ἄρχων ἐγένετο).

β') εἰς τὰ σημαίνοντα θέλησιν ἢ ἐπιθυμίαν (βούλομαι, θέλω, ἐφίεμαι, ἐπιθυμῶ, ἀξιῶ, προτρέπω, τολμῶ, σπεύδω κττ. καὶ τὰ σημαίνοντα δύναμιν, ἰκανότητα, ἔθος πρὸς τι (δύναμαι, ἔχω, ἀναγκάζω, ἐθίζω κττ.) τὸ δὲ τοιοῦτον ἀπαρέμφατον ὀνομάζεται τελικὸν καὶ ἐξηγεῖται ἐν τῇ καθωμιλημένῃ διὰ τοῦ νὰ καὶ ὑποτακτικῆς· π. χ. καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ πλουτεῖν θέλει· — ἡ πόλις τοὺς νόμους ἀναγκάζει σε μανθάνειν.

Σημ. Τὸ πείθειν ὡς ἐφετικὸν συντάσσεται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου· π. χ. αὐτὸν ἔπειθεν ὁδοῦ λαβεῖν ἡγεμόνα τυφλόν (= νὰ λάβῃ)· ὡς δοξαστικὸν δὲ μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως διὰ τοῦ ὡς· π. χ. ἂν πείσωμεν ὑμᾶς, ὡς χρὴ ἡμᾶς ἀφεῖναι.

γ') Εἰς δῆλωσιν τοῦ σκοποῦ εἰς τὰ ῥήματα, ἅτινα σημαίνουσι δόσιν ἢ προσφορὰν καὶ ἐκλογὴν· π. χ. τοῖς Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν Θυρέαν οἰκεῖν καὶ τὴν γῆν νέμεσθαι (= ὅπως οἰκῶσι)· — πέντε ἡγεμόνας ἐποίησατο σημαίνειν (ὅπως σημαίνωσι).

δ. Καὶ ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως τίθεται τὸ ἀπαρέμφατον· α) εἰς φράσεις τινάς· π. χ. ὀλίγου ἢ μικροῦ δεῖν (= σχεδόν· — ὡς ἔπος εἰπεῖν (= ἵνα οὕτως εἴπω, σχεδόν)· — ὡς εἰ-

κάσαι (= ὡς δύναται τις νὰ εικάσῃ)· — (ὡς) συνελόντι εἰπεῖν, ἀπλῶς ἢ συντόμως εἰπεῖν (= ἵνα συντόμως εἶπω).

β') ἀντὶ προστακτικῆς εἰς δήλωσιν προσταγῆς, δεήσεως ἢ προτροπῆς· π. χ. ὦ ξεῖν' ἀγγέλλειν (= ἄγγελλε) Λακεδαιμονίοις ὅτι τῆδε κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

γ') εἰς δήλωσιν ἀπορίας, ἀγανακτήσεως καὶ θαυμασμ.οῦ, συνήθως μετὰ τοῦ ἄρθρου τό, ἀντὶ ὑποτακτικῆς· π.χ. ἐλαύνειν τὸν γέροντά με ἐκ πάτρας· — τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν! (= ὦ τῆς δυστυχίας)· — ἐμὲ παθεῖν τάδε; φεῦ!

6. Ἡ μετοχή (§ 65).

Ἡ μετοχή εἶνε ἐπιθετικὸς τύπος τοῦ ῥήματος, (ῥηματικὸν ἐπίθετον)· ἐπομένως εἶνε καὶ ῥῆμα καὶ ἐπίθετον.

β'. Ἡ μετοχή ὡς ῥῆμα (§ 64).

Ὡς ῥῆμα ἡ μετοχή δέχεται ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, προσδιορισμοὺς καὶ ἀντικείμενον. Καὶ τὸ μὲν ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον τίθενται καθ' ἣν πτώσιν, γένος καὶ ἀριθμὸν κεῖται καὶ αὕτη· π. χ. ἐκεῖνοι δὲ τρόπαιον στήσαντες ἀπῆλθον· — γενομένης ἰσχυρᾶς τῆς ναυμαχίας ἔφυγον· οἱ δὲ προσδιορισμοὶ καὶ τὸ ἀντικείμενον τίθενται ὡς ἤθελον τεθῆ καὶ ἐν τῇ ὀριστικῇ καὶ ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσι τοῦ συστοίχου ῥήματος.

β') Ἡ μετοχή ὡς ὄνομα (§ 65).

Ὡς ὄνομα ἡ μετοχή τίθεται κατὰ τρεῖς τρόπους, ἐπιθετικῶς, κατηγορηματικῶς καὶ παραθετικῶς, καὶ λέγεται ἐπιθετική, κατηγορηματικὴ καὶ παραθετικὴ μετοχή.

1. Ἡ μετοχή ἐπιθετικῶς (§ 66).

1. Ἡ μετοχή ἐπιθετικῶς τίθεται συνήθως ἐνάρθρως ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς οὐσιαστικοῦ τινος· π. χ. ἡ λάμπουσα ἀκτὶς (= ἥτις λάμπει, ἡ λαμπρά)· — ὁ θερμαίνων ἥλιος (= ὅστις θερμαίνει, ὁ θερμὸς).

2. Ὅπως δὲ τὰ ἐπίθετα κατ' ἔλλειψιν τῶν οὐσιαστικῶν λαμβάνονται ὡς οὐσιαστικά, οὕτω καὶ αἱ ἐπιθετικαὶ μετοχαί· π. χ. ὁ λέγων (= ὁ ῥήτωρ)· — ὁ ἐρῶν (= ὁ ἐραστής). Συνήθως δὲ τὸ οὐδέτερον μετοχῶν τινῶν λαμβάνεται ὡς ἀφηρημένον οὐσιαστικόν· π. χ. τὸ ποθοῦν (= ὁ πόθος)· — τὸ βουλόμενον (= ἡ βούλησις)· — τὸ δεδιὸς (= ὁ φόβος)· — τὸ θαρσοῦν (= τὸ θάρρος).

Σημ. Ἡ μετοχὴ οὐσιαστικῶς λαμβανομένη δέχεται ἐνίοτε τὴν σύνταξιν τῶν οὐσιαστικῶν· π. χ. ὁ ἐκείνου τεκῶν = ὁ τοκεὺς ἐκείνου (ἀντὶ ὁ τεκῶν ἐκείνον)· — βασιλέως πρόσήκοντες τινες καὶ συγγενεῖς.

2. Ἡ μετοχὴ κατηγορηματικῶς (§ 67).

Ἡ μετοχὴ τίθεται, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ἐπίθετον, ὡς κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου ἢ τοῦ ἀντικειμένου, συμφωνοῦσα πρὸς αὐτὸ κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν, εἰς τὰ ἐξῆς ῥήματα·

1. εἶναι καὶ τυγχάνειν, ὅπερ μετὰ τῆς μετοχῆς ἀποτελοῦσι περίφρασιν· π. χ. εἰμὶ τυράννῳ ἑοικῶς (= ἔοικα)· — νῦν εὐτυχοῦσα τυγχάνεις (= εὐτυχεῖς)·

2. οἴχεσθαι, ὅταν πρόκηται νὰ δηλωθῇ μετ' ἐμφάσεως ἢ ἕκτινος τόπου ἀπομάκρυνσις· π. χ. ὄχετο ἀπιῶν·

3. διαγίγνεσθαι, διατελεῖν, διάγειν, λανθάνειν καὶ φθάνειν· π. χ. διαγωνιζόμενοι οἱ ἔφηβοι διεγίγνοντο (= ἀδελείπτως διεγωνίζοντο)· — διατελεῖς παίζων (= πάντοτε, συνεχῶς παίζεις)· — πολεμοῦσα διάγει (πάντοτε πολεμεῖ)· — νυκτὸς ἔλαθεν ἀποδράς (= λάθρα, χωρὶς νὰ τὸν ἐννοήσωσιν ἀπέδρα τὴν νύκτα)· — οὐκ ἂν φθάνοις λέγων (= λέγε ταχέως)·

Σημ. Τὸ οὐ φθάνειν μετὰ μετοχῆς, ὅταν ἔπηται πρότασις διὰ τοῦ καὶ ἢ καὶ εὐθὺς συνδεδεμένη, σημαίνει μόλις· π. χ. οὐ γὰρ ἔφθασαν τῶν ἐχθρῶν κρατήσαντες, καὶ ἠνώχλουν ταῖς πόλεσι· — οὐ γὰρ ἔφθη Θεόπομπος τὴν ἐπιδικασίαν ποιησάμενος. . . . καὶ εὐθὺς ἐνεδείξατο ὅτι. . . .

4. τὰ ἐνάρξεως καὶ λήξεως σημαντικά· π. χ. ἀρχόμεθα ἀθροίζοντες· — οὐ ποτε λήγει κινούμενον· — ἐπαύσατο φοιτῶν·

5. τὰ καρτερίας, ἀνοχῆς καὶ ψυχικοῦ πάθους, οἷα τὰ καρτερεῖν, κάμνειν, ἀπαγορεύειν (ἀποκάμνειν), ἀνέχεσθαι, περιορᾶν, ἠδεσθαι, χαίρειν, αἰσχύνεσθαι, ἀγανακτεῖν, χαλεπῶς φέρειν, μεταμέλειν τινι κτλ. π. χ. καρτερεῖ, ἀναλίσκων τὸ ἀργύριον· — μὴ κάμης με εὐεργετῶν· — ἀπέιρηκα ἤδη βαδίζων· — ἠνέσχεσθε ἡμᾶς ἀδικουμένους· — οὐ περιόψομαί σε λαιδορούμενον· — ἠδομαι τὸ φῶς ὄρων· — χαίρω διαλεγόμενος τοῖς πρεσβύταις· — οὐκ αἰσχύνομαι μανθάνων ταῦτα· — ἀγανακτῶ ἀποθνήσκων· — χαλεπῶς ἔφερον τὰς οἰκίας καταλιπόντες· — οὐ μεταμέλει μοι οὕτως ἀπολογησαμένῳ.

Σημ. 1. Τὸ περιορᾶν συντάσσεται ἐνίοτε μετ' ἀπαρεμφάτου κατ' ἀναλογίαν τοῦ συγχωρεῖν, ἐάν· π. χ. ἀπὸ τῆς ὑμέτερας ἀρχῆς προσλαβεῖν (τοὺς Κορινθίους) περιόψεσθε.

Σημ. 2. Τὸ αἰσχύνεσθαι ὡς καὶ τὸ αἰδεῖσθαι συντάσσονται καὶ μετ' ἀπαρεμφάτου, ἀλλὰ τότε σημαίνει ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἔνεκα αἰσχύνῃς δὲν κάμνει τι, ἐνῶ μετὰ μετοχῆς σημαίνει ποιεῖ τι, διὰ τὸ ὁποῖον αἰσχύνεται· π. χ. αἰσχύνομαι ὑμῖν εἰπεῖν τάληθῆ· — αἰσχύνομαι κακὰ ποιῶν τὸν φίλον.

Σημ. 3. Ἡ μετοχὴ ἐπὶ τῶν ῥημάτων ψυχικοῦ πάθους δηλοῖ κυρίως τὸ αἷτιον· π. χ. αἰσχύνομαι κλέπτων (= ἐπὶ τῇ κλοπῇ), καὶ διὰ τοῦτο μετὰ τὰ τοιαῦτα ἔπεται πολλάκις πρότασις διὰ τοῦ ὅτι ἢ διὰ τοῦ εἰ· π. χ. χαίρω ὅτι εὐδοκιμεῖς· — ἀγανακτῶ εἰ μὴ οἶός τ' εἰμι εἰπεῖν.

6. τὰ αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικά (αἰσθάνεσθαι, ὁρᾶν, γιγνώσκειν, ἀκούειν, εἰδέναί, ἐπίστασθαι, μανθάνειν, πυνθάνεσθαι, εὐρίσκειν, συνειδέναί, συγγιγνώσκειν, μεμνήσθαι)· π. χ. ὁρῶ Λακεδαιμονίους ἤκοντας· — οὐκ ἀκούεις Θεμιστοκλέα ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα ; — κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους ὄιτας· — οὐδένα οἶδα μισοῦντα τοὺς ἐπαινοῦντας·

Σημ. 1. Τὸ γιγνώσκειν, ὅταν σημαίνει ἀποφασίζειν, συν-

τάσσεται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅταν δὲ σημαίνει κρίνειν, νομίζειν, μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου· π. χ. ἔγνωσαν Ἀριστόδημον ἔργα ἀποδέξασθαι μεγάλα — γινώσκω ἀγαθοὺς ὄντας τοῖς στρατιώταις τοὺς ἀγῶνας.

Σημ. 2. Τὸ ἀκούειν συντάσσεται μετὰ γεν. προσώπου καὶ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἐπὶ ἀμέσου ἀντιλήψεως, ἥτοι ἐπὶ αὐτηκοίας, μετ' αἰτιατικῆς δὲ προσώπου καὶ κατηγ. μετοχῆς ἢ ἀπαρ. ἢ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως ἐπὶ ἐμμέσου ἀντιλήψεως, ὅταν δηλ. τὸ ἀκούειν ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ παρ' ἄλλου μανθάνειν· π. χ. ἀκούω αὐτοῦ διαλεγομένου (δηλαδὴ διὰ τῶν ὠτων μου). — Καμβύσης ἤκουσε τὸν Κῦρον ἀνδρὸς ἤδη ἔργα διαχειριζόμενον. — ἰδεῖν ἐπεθύμει ὁ Ἀστυάγης τὸν Κῦρον, ὅτι ἤκουε καλὸν κἀγαθὸν αὐτὸν εἶναι.

Σημ. 3. Ἐπὶ τοῦ σύνοιδα καὶ γινώσκω ἐμαυτῶ δύναται ἢ κατηγορηματικὴ μετοχὴ νὰ κῆται ἢ κατ' ὀνομαστικὴν ἢ κατὰ δοτικὴν· π. χ. ξύνοιδα ἐμαυτῶ σοφὸς ὢν. — ἐμαυτῶ συνήδειν οὐδὲν ἐπισταμένῳ. — συνέγνωσαν αὐτοὶ σφίσιν ὡς ἡδίκηκότες. — συγγινώσκομεν ἡμῖν αὐτοῖς οὐ ποιήσασιν ὀρθῶς.

Σημ. 4. Τὰ αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικὰ ῥήματα συντάσσονται καὶ μετὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς καὶ ἐγκλίσεως ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς.

Σημ. 5. Τὸ εἰδέναι καὶ ἐπίστασθαι συντάσσονται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφ. ὅταν ἔχωσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ἱκανὸν ἢ ἐπιτήδειον εἶναι· ὡσαύτως καὶ τὸ μανθάνειν, ὅταν ἔχη τὴν ἔννοιαν τοῦ ἱκανὸν ἢ ἐπιτήδειον γίγνεσθαι· π. χ. οἶδα θεοὺς σεβόμενος. — εἴκειν δὲ οὐκ ἐπίσταται κακοῖς. — τοὺς προδότας γὰρ μισεῖν ἔμαθον.

Σημ. 6. Τὸ μεμνήσθαι συντάσσεται καὶ μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου· π. χ. μεμνήσθω ἀνὴρ ἀγαθὸς εἶναι.

7. τὰ δείξεως καὶ δηλώσεως· π. χ. δειχθήσεται πεποικηκῶς πούτο. — ἀποφαίνουσι τοὺς φεύγοντας πονηροὺς ὄντας. — τὸ γράμμα δηλοῖ τὴν διαθήκην ψευδῆ οὖσαν. — παρὰ τοὺς νό-

μους πράττων τις φωράται· ὡσαύτως καὶ τὰ λεκτικὰ ἐνίοτε·
π. χ. *Τισσαφέρην βασιλεῖ Κῦρον ἐπιστρατεύοντα ἤγγειλε·*

Σημ. 1. Τὰ ῥήματα ταῦτα συντάσσονται καὶ μετὰ εἰδικῆς
προτάσεως.

Σημ. 2. Τὸ φαίνομαι συντάσσεται καὶ μετὰ εἰδικοῦ ἀπα-
ρεμφάτου ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ δοκῶ· π. χ. *κλαίειν ἐφαίνετο*
(= ἐδόκει κλαίειν).

8. Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ καλῶς ποιεῖν ἢ τοῦ ἀδικεῖν,
τοῦ νικᾶν ἢ ἠττᾶσθαι· π. χ. *εὖ ἐποίησας ἀφικόμενος* (καλὰ
ἔκαμες νὰ ἔλθης)· — *οὐ δίκαια ποιεῖτε ἐς γῆν τῶν Πλαταιέων*
στρατεύοντες· — *πάντας πειρῶ νικᾶν εὖ ποιῶν*· — *οὐχ ἠττη-*
σόμεθα εὖ ποιῶντες.

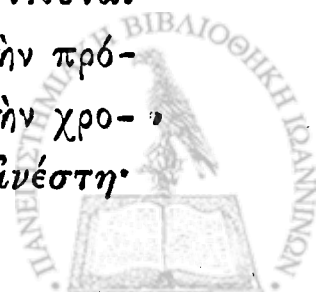
9. τὰ κινήσεως σημαντικά· π. χ. *ὁ Μαρδόnius πέμπει εἰς*
Σαλαμίνα Μουρυχίδην φέροντα τοὺς αὐτοῦ λόγους.

Σημ. Ἡ μετοχὴ τοῦ μέλλοντος ἐπὶ τῶν κινήσεως σημαν-
τικῶν δηλοῖ σκοπὸν καὶ λέγεται τελικὴ· π. χ. *τοῦτο ἔρχομαι*
λέξων· ἀλλὰ καὶ μετ' ἄλλων ῥημάτων τίθεται ἡ μετοχὴ τοῦ
μέλλοντος συνήθως μετὰ τοῦ ὡς καὶ δηλοῖ σκοπὸν· π. χ. *συλ-*
λαμβάνει Κῦρον ὡς ἀποκτενῶν.

5. Ἡ μετοχὴ παραθετικῶς (§ 68).

1. Παραθετικῶς τίθεται ἡ μετοχὴ πρὸς δήλωσιν χρόνου,
αἰτίας, ὑποθέσεως, ἀναφορᾶς, τρόπου καὶ ἐναντιώσεως, καὶ λέ-
γεται χρονικὴ, αἰτιολογικὴ, ὑποθετικὴ, ἀναφορικὴ, τροπικὴ
καὶ ἐναντιωματικὴ· π. χ. *ἂ παῖδες ὄντες ἔμαθον*· — *ἀριθμή-*
σαντες δὲ κατὰ ἔθνη διέτασσον· — *ἀδίκησαντες κολάζεσθε*
— *ταῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω* (= εἰ ταῦτα ἔχω)· — *δοῦλος ὢν*
ἔφασκες εἶναι δεσπότης (= σύ, ὅς . . .)· *ληϊζόμενοι ζῶσι*· —
πολλοὶ μὲν ὄντες εὐγενεῖς εἰσι κακοί.

2. Εἰς πολλάς τῶν εἰρημένων μετοχῶν ἐνίοτε προστίθεται
πρὸς ἀκριβέστερον διορισμὸν τῆς σχέσεως αὐτῶν πρὸς τὴν πρό-
τασιν, ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται, μόριά τινα· καὶ δὴ εἰς μὲν τὴν χρο-
νικὴν τὸ ἅμα, εὐθύς, μεταξύ· π. χ. *ἅμα ταῦτ' εἰπὼν ἀνέστη*

— οἱ Λακεδαιμόνιοι εὐθύς νέοι ὄντες τὸ ἀνδρεῖον μετέρχονται — τῷ νοσοῦντι μεταξὺ ἀσθενοῦντι οὐδὲν συμβουλεύει· εἰς δὲ τὴν αἰτιολογικὴν τὸ ἅτε (σπανίως οἷα δὴ), ὅταν σημαίνεται αἰτία πραγματικὴ (ἐξ ἀντικειμένου), καὶ τὸ ὡς, ὅταν σημαίνεται αἰτία κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου (ἐξ ὑποκειμένου)· π. χ. ὁ Κῦρος ἅτε παῖς ὢν ἤδετο τῇ στολῇ· — οἱ βιασθέντες ὡς ἀφαιρεθέντες μισοῦσιν· εἰς τὴν τελικὴν τὸ ὡς πρὸς δήλωσιν τοῦ σκοποῦ· π. χ. οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο ὡς πολεμήσουτες· εἰς τὴν ἐναντιωματικὴν τὸ καί, καίπερ· π. χ. αἱ συμφοραὶ καὶ βραχὺν ὄντα μακρὸν δοκεῖν εἶναι ποιοῦσι τὸν βίον· — συμβουλεύω σοι καίπερ νεώτερος ὢν.

Σημ. Ἡ μετοχὴ μετὰ τοῦ ἂν ἰσοδυναμεῖ εὐκτικῇ μετὰ τοῦ ἄν, ἢ ἱστορικῶ χρόνῳ ὀριστικῆς μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. σύ, εἰ ἐνορᾶς τινα πόρον καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἂν προσγενόμενον, λέγε (= σὺ εἰ ἐνορᾶς ὅτι πόρος τις ἂν προσγένοιτο)· — εὖ ἴσθι μηδὲν ἄν με τούτων ἐπιχειρήσαντα, εἰ ἐώρων. . . (= . . . ὅτι οὐδὲν ἂν τούτων ἐπεχείρησα. . .).

3. Ἐὰν ἡ παραθετικὴ μετοχὴ ἔχῃ ὡς ἀντικείμενόν της τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον ἢ ἄλλον τινὰ ὄρον τῆς προτάσεως, ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται, συμφωνεῖ ὡς ἐλέχθη πρὸς αὐτὸ κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν· ἐὰν ὅμως ὑποκείμενον αὐτῆς εἶνε λέξις μὴ ὑπάρχουσα ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει, λέγεται ἀπόλυτος, καὶ τίθεται

α) κατὰ γενικὴν, ἀπόλυτον γενικὴν ὀνομαζομένην, ἐπὶ τῶν προσωπικῶν ῥημάτων· π. χ. ἀναχωρησάντων τῶν Πελοποννησίων οἱ Σπαρτιᾶται ἐβοήθουν ἐπὶ τὴν Πύλον· — τούτων πραχθέντων ἀπῆει ὁ Κῦρος·

Σημ. Ἐνίοτε τίθεται ἀπόλυτος γενικὴ, ἐνῶ ὑποκείμενον αὐτῆς εἶνε τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται· π. χ. βοηθησάντων ὑμῶν προθύμως, πόλιν προσλήψεσθε· — οἱ ἔφοροι, ἤδη ἔξω αὐτοῦ, ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο.

β') κατ' αἰτιατικὴν πτώσιν, αἰτιατικὴν ἀπόλυτον ὀνομαζομένην, 1) ἐπὶ τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων· π. χ. πολλὰ πλεονεκτῆσαι ὑμῖν ἐξὸν οὐκ ἠθελήσατε· — οὐχ οὗτοι ἱκανοὶ εἰσιν ἀγωνισταί, οἵτινες ἀγρυπνήσαι δεόν ἠττώνται τούτου· 2) σπανίως ἐπὶ τῶν προσωπικῶν, ἀλλὰ μετὰ τῶν μορίων ὡς καὶ ὡσπερ· π. χ. τοὺς υἱεῖς οἱ πατέρες εἴργουσιν ἀπὸ τῶν πονηρῶν, ὡς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν ὁμιλίαν ἄσκησιν οὖσαν ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν κατάλυσιν· — πολλοὶ τῶν ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν, ὡσπερ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φίλους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγνομένους (οὕτως ὡς εἶ).

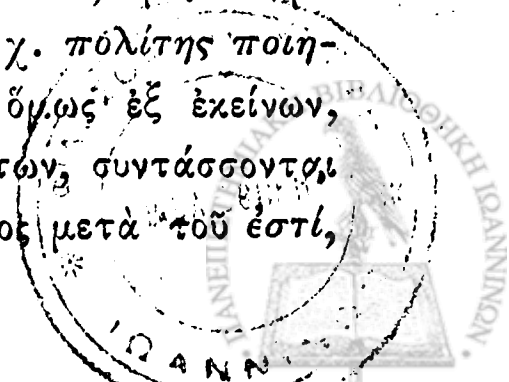
Σημ. Ἡ ἀπόλυτος μετοχὴ τυχὸν (= ἂν τύχη) ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ἐπίρρημα ἴσως· π. χ. τοῖς οἰκείοις τυχὸν ἂν χρῆσαιμην.

7. Τὰ εἰς τὸς καὶ τέος ἐπίθετα (§ 69).

1. Τὰ εἰς τὸς καὶ τέος ῥηματικὰ εἶνε ἐπιθετικοὶ τύποι τοῦ ῥήματος καὶ συντάσσονται καὶ ὡς ἐπίθετα καὶ ὡς ῥήματα. Σημαίνουσι δὲ τὰ μὲν εἰς τὸς α') ὅ,τι ἡ παθητικὴ μετοχὴ τοῦ παρακειμένου· π. χ. πλεκτός, κλειστός = πεπλεγμένος, κεκλεισμένος· β') τὸν δυνάμενον νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον· π. χ. ἄλωτός, τρωτός = ἀλώσιμος, τρώσιμος· τὰ δὲ εἰς τέος τὸν ὀφείλοντα νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον· π. χ. τιμητέος (ἐστὶν) ὁ ἀνὴρ = πρέπει νὰ τιμηθῇ ὁ ἀνὴρ· ἐπομένως ἔχουσι παθητικὴν σημασίαν.

Σημ. Τινὰ τῶν εἰς τὸς ἔχουσι καὶ ἐνεργητικὴν σημασίαν, μάλιστα τὰ μετὰ τοῦ στερητικοῦ α σύνθετα· π. χ. ἀπρακτος (μὴ πράξας).

2. Τὰ εἰς τὸς τίθενται ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ καὶ κατηγορούμενα οὐσιαστικῶν, πρὸς ἃ συμφωνοῦσι κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν· π. χ. πολίτης ποιητός· — ῥητὴ ἡμέρα· — ἔργον ψεκτόν· τινὰ ὁμῶς ἐξ ἐκείνων, ἅτινα σχηματίζονται ἐξ ἀμεταβάτων ῥημάτων, συντάσσονται καὶ ἀπροσώπως, τιθέμενα κατ' οὐδέτερον γένος μετὰ τοῦ ἐστί,

καὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὸ δυνατὸν ἢ ἄξιόν ἐστι· π. χ. οὐ βιω-
τόν μοι ἐστίν = οὐκ ἄξιόν ἐστὶ μοι ζῆν.

Σημ. Ὡσαύτως ἀπροσώπως συντάσσονται καὶ τὰ εἰς σιμος
ῥηματικά· π. χ. οὐκ ἔστιν οἱ βιώσιμον (= οὐκ ἔστιν αὐτῷ
δυνατὸν ζῆν).

3. Τὰ εἰς τέος τίθενται α') ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ἐπίθετον ὡς
κατηγορούμενα ἢ ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ οὐσιαστικῶν, πρὸς
ἃ συμφωνοῦσι κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν, καὶ ἀναλύονται
εἰς τὸ ἀπρόσωπον δεῖ καὶ σύστοιχον παθητικὸν ἀπαρέμφατον·
π. χ. λυτέος ὁ νόμος = δεῖ λυθῆναι τὸν νόμον· β') ἀπροσώ-
πως κατ' οὐδέτερον γένος μετὰ ἢ ἄνευ τοῦ ἐστί, ἀναλυόμενα
εἰς τὸ ἀπρόσωπον δεῖ καὶ ἀπαρέμφατον ἐνεργητικὸν σύστοιχον·
π. χ. ἀσκητέον τὴν ἀρετὴν (= δεῖ ἀσκεῖν τὴν ἀρετὴν· —
οἰστέον τὴν τύχην (= δεῖ φέρειν τὴν τύχην).

4. Ἐπὶ τῆς ἀπροσώπου συντάξεως τῶν εἰς τέος τὸ μὲν
πρόσωπον, ὅπερ ὀφείλει νὰ πράξῃ τὴν πράξιν, τίθεται ἢ κατὰ
δοτικὴν ἕνεκα τοῦ ἐμπεριεχομένου ἀπροσώπου, προσωπικὴν
δοτικὴν καλουμένην, ἢ κατ' αἰτιατικὴν λόγῳ ἑτεροπροσωπίας
τοῦ ἐμπεριεχομένου ἀπαρεμφάτου πρὸς τὸ ἀπρόσωπον· π. χ.
λεκτέον μοι ταῦτα· — οὐ δουλευτέον τοὺς νοῦν ἔχοντας τοῖς
κακῶς φρονοῦσι· τὸ δὲ πρόσωπον ἢ ζῶον ἢ πρᾶγμα, εἰς ὃ
μεταβαίνει ἢ ἐνέργεια, τίθεται καθ' ἣν πτώσιν ἀπαιτεῖ τὸ σύ-
στοιχον ῥῆμα· π. χ. ἀντιληπτέον μοι τῶν πραγμάτων· —
χρηστέον σοι τοῖς βιβλίοις.

Σημ. τὰ εἰς τέος ῥηματικά ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει εὐ-
ρηνται συχνὰ ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ· π. χ. ἐπιχειρητέα ἐδόκει
εἶναι πάσῃ προθυμίᾳ· — οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις.

Β'. Περὶ ἄρθρου.

α'. Σημασία τοῦ ἄρθρου (§ 70).

1. Τὸ ἄρθρον ἀρχαιότατα εἶχε σημασίαν δεικτικῆς ἀντωνυ-
μίας, ἐξ ἧς προέκυψεν ἡ ἀναφορικὴ. Ἐπομένως τὸ ἄρθρον ἔλαμ-

θάνετο ἀντὶ δεικτικῆς ἢ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας· π. χ. τοῦ αἵματος ἐμπίνει (= τούτου)· — ἠπειίλησε μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστὶν (= ὅς).

2. Τὴν δεικτικὴν σημασίαν ἐτήρησε τὸ ἄρθρον ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τῶν Ἀττικῶν ἐν τοῖς ἐξῆς·

α') ἐν τῷ ὁ μὲν — ὁ δέ (= οὗτος μὲν — ἐκεῖνος δέ, ἢ ἐκεῖνος μὲν — οὗτος δέ, ἢ ἄλλος μὲν — ἄλλος δέ) καθ' ὅλας τὰς πτώσεις· π. χ. ὁ μὲν γὰρ θνητός, ἢ δὲ ἀθάνατος (= οὗτος μὲν θνητός, ἐκεῖνη δὲ ἀθάνατος)· — οἱ μὲν αὐτῶν ἐτόξευον, οἱ δὲ ἐσφενδύων (= οὗτοι μὲν . . . ἐκεῖνοι δέ . . .)· — τῶν πόλεων αἱ μὲν τυραννοῦνται, αἱ δὲ δημοκρατοῦνται (= ἄλλαι μὲν . . . ἄλλαι δέ . . .).

Σημ. Τὸ τὸ μὲν — τὸ δέ ἢ τὰ μὲν — τὰ δέ λαμβάνεται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς καὶ ἐξηγεῖται διὰ τοῦ : ἀφ' ἐνός μὲν — ἀφ' ἐτέρου δέ, ἢ ἐν μέρει μὲν — ἐν μέρει δέ· π. χ. τὰ μὲν τι μαχόμενοι, τὰ δὲ καὶ ἀναπαυόμενοι.

β') ἐν τῷ ὁ δέ, ἢ δέ, τὸ δέ. (= οὗτος δέ, αὕτη δέ, τοῦτο δέ) καθ' ὅλας τὰς πτώσεις, ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ προηγούμενον· π. χ. πείθουσι τὸν Σάδοκον τοὺς ἄνδρας ἐγχειρίσαι σφίσιν· ὁ δὲ πεισθεὶς αὐτοὺς ξυλλαμβάνει (= οὗτος δέ . . .).

γ') ἐν τῷ καὶ τὸν ὡς ὑποκειμένῳ ἀπαρεμφάτου (ὡς ὀνομαστικῆ χρησιμεύει καὶ ὅς = καὶ οὗτος)· π. χ. ἐκ τούτου ἠγεῖσθαι ἐκέλευε τοὺς Ἴτρκανίους· καὶ οἱ ἠρώτων· τί δέ ; οὐ γὰρ ἀναμένεις τοὺς ὀμήρους ἕως ἂν ἀγάγωμεν ; καὶ τὸν (καὶ τοῦτον) ἀποκρίνασθαι λέγεται.

δ') ἐν τῷ τὸν καὶ τόν, τὸ καὶ τό, τὰ καὶ τά, ὅταν ὁ λέγων δὲν θέλῃ ἢ δὲν δύναται νὰ ὀνομάσῃ πρόσωπα ἢ πράγματα, ὡς καὶ ἐν τῇ καθωμιλημένῃ· π. χ. ἐξέρχομαι καὶ ἀφικνούμαι ὡς τὸν καὶ τόν (= τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα)· — ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι.

ε') ἐν τῷ πρὸ τοῦ ἢ προτοῦ (= πρὸ τούτου τοῦ χρόνου) ὡς καὶ ἐν τῇ καθωμιλημένῃ· π. χ. πρῶτος διέταξε χωρὶς ἐκάστους εἶναι· πρὸ τοῦ δὲ ἀναμιξ ἦν πάντα ὁμοίως ἀναπεφυρμένα.

β') Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν (§ 71).

1. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν τιθέμενον δηλοῖ α') ἄτομον ὠρισμένον καὶ γνωστὸν καὶ λέγεται ἀτομικὸν ἄρθρον· π. χ. ὁ ἄνθρωπος τέθνηκεν (ὁ γνωστὸς δηλ.)· β') τὸ ὅλον γένος, καὶ λέγεται γενικὸν ἄρθρον π. χ. πότερον καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῶν ζώων ἐστὶν ἢ οὐ; (= τὸ ἀνθρώπινον γένος).

2. Τὰ κύρια ὀνόματα, οἴκοθεν ὠρισμένα, δὲν δέχονται ἄρθρον, ἐκτὸς ἐὰν πρόκηται νὰ δηλωθῆ πρόσωπόν τι ὡς γνωστὸν ἢ ὡς πρότερον μνημονευθέν· π. χ. ἦν δὲ ἐν τῇ στρατιᾷ καὶ Ξενοφῶν — ἐαυτὸν δὲ ἐκέλευεν ἀποστέλλειν ὁ Θεμιστοκλῆς· ἐτέθη εἰς τὸ Θεμιστοκλῆς ἄρθρον, διότι ἀνωτέρω προηγήθη γνώμη τοῦ Θεμιστοκλέους· ἢ ὅταν ὄνομά τι χρησιμεύῃ ὡς παράθεσις· π. χ. ἦν δέ τις ἐν τῇ στρατιᾷ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος . . . ὁ μὲν τοι Ξενοφῶν ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν ἀνακοινοῦται Σωκράτει τῷ Ἀθηναίῳ.

Σημ. Τὰ κύρια ὀνόματα τῶν χωρῶν λαμβάνουσι συνήθως τὸ ἄρθρον· π. χ. ἡμεῖς γε οἱ Κρήτες τὴν Ἑλλάδα φαμὲν σῶσαι.

3. Τὸ ὄνομα βασιλεὺς λεγόμενον περὶ τῶν βασιλέων τῆς Περσίας δὲν λαμβάνει ἄρθρον· π. χ. Τιμόθεος ἀφίκετο οἴκαδε παρὰ βασιλέως· ὅταν ὅμως προτάσσεται τοῦ βασιλέως τὸ ἐπίθετον μέγας, τίθεται τὸ ἄρθρον συνήθως· π. χ. οὐδὲ τὸν μέγαν βασιλέα.

4. Τὰ ὀνόματα τῆς συγγενείας πατήρ, μήτηρ, γονεῖς, ἀνὴρ κτλ. καὶ τὰ οὐρανός, γῆ, σελήνη, θάλασσα, πατρίς δὲν λαμβάνουσιν ἄρθρον· π. χ. εἶδε πατέρα τε καὶ μητέρα καὶ ἀδελφοὺς καὶ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα αἰχμαλώτους γεγενημένους· — εἶναι τιμᾶς γονέων ἐκγόνοις καλὸς θησαυρός. — οὔτε κατὰ γῆν οὔτε διὰ θαλάσσης.

Σημ. Ὡσαύτως αἱ αἰτιατικαὶ ὄνομα, γένος, μέγεθος, πλῆθος, εὖρος ὡς προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τι δὲν λαμβάνουσιν ἄρθρον· π. χ. Κλέανδρος γένος ὦν Φιγαλεὺς ἀπ' Ἀρκαδίας.

5. Ἐπίσης δὲν λαμβάνουσιν ἐνίοτε ἄρθρον ἀφηρημένοι ἐννοιαὶ καὶ μάλιστα, ἀρετῶν, κακιῶν, τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν· π. χ. ἀρχὴ μὲν φιλίας ἔπαινος, ἔχθρας δὲ ψόγος.

6. Τὸ ἄρθρον παραλείπεται ἐπὶ ἐκφράσεων τινῶν τοῦ χρόνου καὶ τόπου· π. χ. ἅμ' ἡμέρα, ἅμ' ἔφ, ἅμ' ἡλίῳ ἀνίσχοντι, μέχρι δειλῆς, διὰ νυκτός, ἐν δεξιᾷ, ἐν ἀριστερᾷ, κατ' ἀγρούς, καὶ ἐν ταῖς φράσεσιν ἐπὶ δόρυ ἀναστρέφειν (= πρὸς τὰ δεξιὰ στρέφεσθαι), παρ' ἀσπίδα ἄγειν (= πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἄγειν).

Σημ. Πολλοὶ = οὐκ ὀλίγοι. Οἱ πολλοὶ = α) οἱ πλείονες, β') τὸ πλῆθος ἢ οἱ δημοκρατικοί. Ὀλίγοι = οὐ πολλοί. Οἱ ὀλίγοι = α) οἱ ὀλιγώτεροι, β') οἱ ὀλιγαρχικοί.

γ') Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἐπιθέτων (§ 72).

1. Τὸ κατηγορούμενον δὲν δέχεται ἄρθρον· π. χ. πολλοῖς ὁ χρόνος γίγνεται διδάσκαλος· — ὁ ἀνὴρ ἐστὶν ἔτοιμος· ὥστε ἐὰν ἐπίθετόν τι κῆται ἄναρθρον πρὸ ἐνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἢ μετὰ ἔναρθρον οὐσιαστικόν, εἶνε κατηγορούμενον· π. χ. μεγάλη ἢ νῆσός ἐστὶν, ἢ ἡ νῆσος μεγάλη ἐστί· — ἔχω ὄξυν τὸν πέλεκυν, ἢ ἔχω τὸν πέλεκυν ὄξυν.

Σημ. Τὸ κατηγορούμενον λαμβάνει ἄρθρον, ὅταν πρόκηται νὰ δηλωθῇ ὡς τι γνωστόν· π. χ. οὗτός ἐστὶν ὁ μαθητής μου· ἢ ὅταν δηλωθῇ ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑποκείμενον εἶνε ἀληθῶς ἢ τατ' ἐξοχὴν τὸ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου σημαινόμενον· π. χ. οὗτός ἐστὶν ὁ σῶφρων (= ἀληθῶς σῶφρων)· — οὗτός ἐστὶν ὁ προδότης (= ὁ κατ' ἐξοχὴν προδότης).

2. Τὸ ἐπίθετον, ὅπερ χρησιμεύει ὡς προσδιορισμὸς ἐνάρθρου οὐσιαστικοῦ, ἢ τίθεται μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἢ χάριν ἐμφάσεως κατόπιν τοῦ οὐσιαστικοῦ ἔναρθρον καὶ αὐτό· π. χ. ὁ χρηστὸς ἀνὴρ τέθνηκε, ἢ ὁ ἀνὴρ ὁ χρηστὸς τέθνηκε.

Σημ. Τὰ ἐπίθετα ἄκρος, μέσος, ἔσχατος, ὅταν πρόκηται, νὰ διακριθῇ τὸ οὐσιαστικὸν ἀπὸ ἄλλου ὁμοειδοῦς οὐσιαστικοῦ, τίθενται ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί· π. χ. ἡ μέση ἀγορά, ἢ ἡ ἀγορὰ ἢ μέση (= ἡ ἀγορά, ἣτις κεῖται ἐν τῷ μέσῳ ἄλλ-

λων ἀγορῶν), ὅταν δὲ πρόκηται νὰ ὀρισθῇ μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ ὅλον, τίθενται κατηγορηματικῶς· π. χ. ἡ ἀγορὰ μέση ἢ μέση ἀγορὰ (= τὸ μέσον τῆς ἀγορᾶς).

δ') Ἐπιθετοποιὸς καὶ οὐσιαστικοποιὸς δύναμις τοῦ ἄρθρου (§ 73).

1. Τὸ ἄρθρον προτασσόμενον τοῦ οὐσιαστικοῦ γενικῆς πτώσεως, ἢ καὶ ἄλλης τινὸς ἐμπροθέτου, ἢ ἐπιρρήματος μεταβάλλει ταῦτα εἰς ἐπίθετα· π. χ. ὁ τοῦ βασιλέως θρόνος (= ὁ βασιλείος)· — ἡ κατὰ νόμον τιμωρία (= ἡ νόμιμος)· οἱ πάλαι ἄνθρωποι (= οἱ παλαιοί).

2. Πᾶσα λέξις ἢ ὀλόκληρος πρότασις διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ ἢ τὰ λαμβάνει δύναμιν οὐσιαστικοῦ· π. χ. τὸ ἐννοεῖν τε καὶ προορᾶν ἄγαμαί σου· — ἐν ἔτι λείπεται, τὸ ἦν πείσωμεν ὑμᾶς, ὡς χρὴ ἡμᾶς ἀφεῖναι· — τὰ παρ' ἐμοὶ (= ἡ κατάστασις μου).

Γ'. Περὶ ἀντωνυμιῶν (§ 74).

Αἱ ἀντωνυμίαι τιθέμεναι ἐν τῇ προτάσει ἀντὶ ὀνομάτων, χρησιμεύουσιν ὡς ὑποκείμενα, κατηγορούμενα, προσδιορισμοὶ καὶ ἀντικείμενα.

α') Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 75).

1. Αἱ ὀνομαστικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν χρησιμεύουσαι ὡς ὑποκείμενα τίθενται ἐν τῇ προτάσει, ὅταν πρόκηται νὰ δηλωθῇ ἔμφασις ἢ ἀντίθεσις, ἄλλως παραλείπονται· π. χ. ἐγὼ ταῦτα ποιήσω· — καὶ σὺ ταῦτα ἔπραξας· — σὺ μὲν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφούντας ἐπανορθῶ· — ἀληθῆ λέγεις· — ὁρᾶς οὖν ;

Σημ. Τὴν ἐκλιποῦσαν ἀντωνυμίαν τοῦ τρίτου προσώπου ἐπὶ ἐμφάσεως ἀναπληροῖ ἢ αὐτὸς ἔν τε τῷ ἐνικῷ καὶ τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ· π. χ. πείσει γὰρ αὐτὸς Ἀθηναίους· — Ἐφασαν τοὺς μὲν ἡμαρτηκένοι, αὐτοὶ δὲ σώζειν τοὺς νόμους.

2. Ἐν ταῖς πλαγαῖς πτώσεων ἐπὶ ἐμφάσεως μὲν τίθενται αἱ πλήρεις ἐμοῦ, ἐμοί, ἐμέ καὶ αἱ ὀρθοτονοῦμεναι σοῦ, σοί, σέ· ὅταν δὲ πρόκηται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον ἄνευ ἐμφάσεως, τίθενται αἱ ἐγκλιτικαὶ μου, μοι, με, σου, σοι, σε· π. χ. ἐμέ ὁ πατήρ ἐπήνεσε· — νόμιζέ με ἀγαθὸν εἶναι· — ἐμοῦ μὲν κατεγέλασε, σέ δὲ ἐπήνεσε· — ξυνετά μοι δοκεῖς λέγειν· — οὐ δύναμαι ἀσπάσασθαί σε.

β') Ἡ ὀριστικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ ἀντωνυμία αὐτός (§ 76).

1. Μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἢ προσωπικῆς ἢ δεικτικῆς ἀντωνυμίας ἢ καθ' ἑαυτὴν τιθεμένη ἢ αὐτὸς παριστᾷ τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, εἰς ὃ ἀναφέρεται, μετ' ἐμφάσεως καὶ διαστέλλει αὐτὸ πᾶντὸς ἄλλου· π. χ. ὁ βασιλεὺς αὐτὸς (= ὁ ἴδιος ὁ βασιλεὺς δηλ. καὶ οὐχί τις ἐκ τῶν ἀνθρώπων του)· αὐτὸ τὸ δίκαιον· — αὐτὸς Σωκράτης ἐδάκρυσεν· — σὺ αὐτὸς παρεγένου τῇ συνουσίᾳ· — αὐτὸς ἔφα (ἔλεγον περὶ τοῦ διδασκάλου των οἱ τοῦ Πυθαγόρου μαθηταί)· — τὴν χώραν αὐτοὶ καίουσι (οὐχὶ δηλ. ξένοι).

Σημ. Ἡ αὐτὸς μετὰ τῶν ἀριθμητικῶν παριστᾷ τὸ πρόσωπον, εἰς ὃ ἀναφέρεται ὡς τὸ κυριώτατον· π. χ. Νικίας τρίτος αὐτὸς (δηλ. ἦσαν δύο ἄλλοι καὶ αὐτὸς τρίτος, ὅστις ὡς ἀξιολογώτερος ὀνομάζεται).

2. Αἱ πλάγαι πτώσεις τῆς αὐτὸς τίθενται πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεως προειρημένου προσώπου ἢ πράγματος· π. χ. Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὡς αὐτῷ ἐπιβουλεύει.

3. Μετὰ τοῦ ἄρθρου ἢ αὐτὸς σημαίνει ταυτότητα, καὶ συντάσσεται ὀριστικῇ· π. χ. τὴν Ἀττικὴν ἄνθρωποι κατόκου οἱ αὐτοί· — ὁ αὐτὸς τῷ λίθῳ ἦν.

γ') Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίας (§ 77).

1. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίας τίθενται ἐν τῇ προτάσει, ὅταν

ἀναφέρονται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται, ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἐπὶ ἀμέσου ἢ εὐθείας ἀντανακλάσεως· π. χ. ἔπεισα ἑμαυτόν· — σῶσον σεαυτήν· — ἐπαινοῦσιν ἑαυτούς· ἄλλως τίθενται αἱ προσωπικαί· π. χ. πείθω σέ· — δέδοικας ἐμέ κτλ.

Σημ. Ἐπὶ τοῦ δοκῶ ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς ἑμαυτῶ τίθεται ἐμοὶ ἢ μοί· π. χ. ἐγγὺς εἶναι τῶν θεῶν ἐμοὶ δοκῶ.

2. Ἐν ταῖς ἐξηρητημέναις προτάσεσιν, ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας δύναται νὰ τίθεται ἀντὶ τῆς προσωπικῆς, ἀναφερόμενον οὐχὶ εἰς τὸ ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει, ἀλλ' εἰς τὸ τῆς κυρίας προτάσεως (ἐπὶ ἐμέσου ἢ πλαγίας ἀντανακλάσεως)· π. χ. οἱ Θεσσαλοὶ ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ· — οἱ πολῖται οἴονται χρῆναι τοὺς ἄρχοντας ἑαυτοῖς (τοῖς πολίταις) πλείστα ἀγαθὰ πορίζειν. — οἱ μὲν (θεαταὶ) ὅταν ἴδωσι τοὺς ἀθλητὰς ἑαυτῶν (τῶν θεατῶν) πονοῦντας.

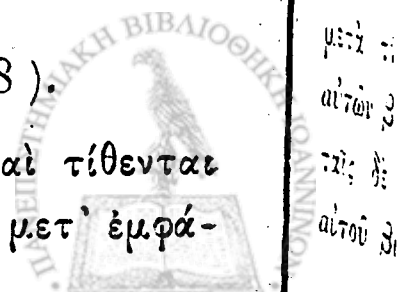
3. Ὡσαύτως τίθεται ἡ αὐτοπαθὴς καὶ ὅταν ἀναφέρηται εἰς τὸ ἀντικείμενον· π. χ. τὸν κωμάρχην ἤγεεν πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας.

Σημ. 1. Ἐνίοτε ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία κεῖται ἀντὶ ἀλληλοπαθοῦς· π. χ. παίζομεν ἑαυτοὺς (= ἀλλήλους).

Σημ. 2. Ἐνίοτε τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ α'. ἢ τοῦ β'. αὐτῆς ἐν τε τῷ πληθυντικῷ καὶ ἐν τῷ ἐνικῷ· π. χ. εἰ μὴ προεξανέστημεν, οὐδ' ἀναλαβεῖν ἑαυτοὺς ἂν ἠδυνήθημεν· — ἀποφαίνετε σκαιτέρους ἑαυτούς· — αὐτὸς αὐτὸν ἀπόλλυον· — δαίμων ἑαυτῷ πλουσίαν γήμας ἔσει.

δ') Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 78).

Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι σημαίνουσι κτήσιν καὶ τίθενται ὅταν πρόκηται νὰ ἐκφρασθῇ ἡ σχέσις τῆς κτήσεως μετ' ἐμφά-

σεως, ἄλλως τίθενται αἱ γενικαὶ τῶν προσωπικῶν· π. χ. ὁ ἐμὸς πατὴρ φιλεῖ σε· — ἡ μήτηρ σου τέθνηκε· ἂν δὲ ὁ κτήτωρ εἶνε τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος, ἀντὶ μὲν τῆς ἐμὸς καὶ σὸς δύναται νὰ τεθῆ ἡ γενικὴ τῶν αὐτοπαθῶν ἐμαυτοῦ, σαυτοῦ· π. χ. φροντίζω τῶν ἐμαυτοῦ κινδύνων· — τὴν ἐμὴν τύχην ἐξετάζω πρὸς τὴν σαυτοῦ (= σῆν) σκόπει καὶ εὐρήσεις τὴν ἐμὴν βελτίω τῆς σῆς (= σαυτοῦ)· ἀντὶ δὲ τῆς ἡμέτερος καὶ ὑμέτερος τίθεται ἡμέτερος αὐτῶν καὶ ὑμέτερος αὐτῶν· — τὰ ὑμέτερα αὐτῶν κομιεῖσθε.

Σημ. 1. Ἐκ τῶν κτητικῶν ἀντων. τοῦ γ' προσώπου ἡ μὲν ἐὸς εἶνε ἄχρηστος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ἡ δὲ σφέτερος σπανία· ἀντὶ τούτων ἐπὶ ἐμφάσεως τίθενται αἱ γενικαὶ ἐκείνου, ἐκείνων, ἄλλως τίθενται αἱ γενικαὶ αὐτοῦ, αὐτῶν. Ἐὰν δὲ ὁ κτήτωρ εἶνε τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, τίθενται αἱ γενικαὶ τῶν αὐτοπαθῶν ἑαυτοῦ, ἑαυτῶν· π. χ. φροντίζω τῆς ἐκείνου δόξης· — μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς· — τῶν νικῶντων ἐστὶ τὰ ἑαυτῶν σώζειν.

Σημ. 2. Ἐκ τοῦ τρίτου προσώπου τοῦ πληθυντικοῦ ἡ σφέτερος τίθεται ἐπὶ ἀντανακλάσεως, ἀναφέρεται δηλ. εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως· π. χ. οἱ Ἀχαρνεῖς οὐ περιόψεσθαι ἐδόκουν τὰ σφέτερα διαφθαρέντα.

Σημ. 3. Πρὸς ἐντονωτέραν ἔκφρασιν τῆς αὐτοπαθείας συνάπτεται ἐνίοτε μετὰ τῆς αὐτοπαθοῦς καὶ ἡ αὐτός· π. χ. οἱ καλοὶ κάγαθοὶ αὐτοῖς σύνεισι δι' ἑαυτῶν ἐν τοῖς ἑαυτῶν λόγοις πείραν ἀλλήλων λαμβάνοντες καὶ διδόντες.

Σημ. 4. Αἱ εὐχρηστότεραι κτητικαὶ ἀντωνυμίαι εἶνε αἱ ἐμὸς, σός, ἡμέτερος, ὑμέτερος ἰσοδυναμοῦσαι μὲ τὰς γενικὰς τῶν προσωπικῶν, καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις τίθεται ἡ γενικὴ αὐτῶν μετὰ τῆς ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος· π. χ. τὰ ἡμέτερα αὐτῶν βιβλία ἐκάη, ἀντὶ τὰ ἡμῶν αὐτῶν βιβλία· παρὰ ποιηταῖς δὲ καὶ ἡ αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐμὸς καὶ σός. π. χ. τὸν ἐμὸν αὐτοῦ βίον.

Σημ. 5. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι ἀναπληροῦνται ὑπὸ τῶν ἄρθρων, ἐὰν ἡ σχέσις τῆς κτήσεως εἶνε φανερά· π. χ. ὁ πατήρ (ἀντὶ ὁ ἐμὸς) ἐκέλευσέ μοι ποιεῖν ταῦτα.

έ) Ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία (§ 79).

Ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία ἀλλήλων δηλοῖ τὴν ἀμοιβαίαν σχέσιν ἐνὸς πρὸς ἄλλον· π. χ. οἱ πονηροὶ διέφθειραν ἀλλήλους· — οἱ πρόγονοι τὰς θρασύτητας τὰς ἀλλήλων οὐκ ἐζήλουν.

στ') Αἰ Δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 80).

1. Τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν ἡ μὲν οὗτος δηλοῖ τι, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγένετο πρότερον λόγος, ἡ δὲ ὅδε δεικνύει τι αἰσθητῶς ἢ νοερῶς παρόν, καὶ ἡ ἐκεῖνος δεικνύει τι τοπικῶς ἢ χρονικῶς μακρὰν κείμενον· π. χ. οὗτος δ' ἐμοὶ φίλος μέγιστος· — παυσώμεθα τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλασσαν ἐπιθυμοῦντες· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ τὴν δημοκρατίαν ἐκείνων καταλύσασα· — ποῖον ἄνδρα λέγεις; τόνδ' ὅς πάρεστι· — ἦν δ' ὅδε ὁ πλοῦς καλός· — ἄπεστιν ἐκεῖνος.

Σημ. 1. Καὶ ἡ οὗτος δεικνύει ἐνίοτέ τι παρόν· π. χ. ἐγώ τε καὶ Μελησίας ὅδε.

Σημ. 2. Τοῦτο μὲν — τοῦτο δὲ ἔχει σημασίαν ἐπιρρηματικὴν· = ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀφ' ἐτέρου, δέ.

Σημ. 3. Διὰ τῆς ἐκεῖνος δηλοῦται ἐνίοτε περίφημόν τι· π. χ. Καλλίστρατος ἐκεῖνος.

2. Ἡ οὗτος καὶ ἐκεῖνος συνήθως ἀναφέρονται εἰς τὰ ἡγούμενα, ἡ δὲ ὅδε εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. ταῦτα μὲν σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δ' ἀπάγγελλε τάδε.

Σημ. Πολλάκις καὶ ἡ οὗτος καὶ ἡ ἐκεῖνος κατ' οὐδέτερον μάλιστα γένος ἀναφέρονται εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. Πρόξενος ἐνδηλον καὶ τοῦτο εἶχεν, ὅτι οὐδὲν ἂν θέλοι κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας, ἐκεῖνο δὲ φανερόν, ὅτι κτλ.

3. Ὄταν ἡ οὗτος καὶ ἐκεῖνος ἀναφέρωνται εἰς δύο προηγούμενα, συνήθως ἡ μὲν οὗτος ἀναφέρεται εἰς τὸ πλησιέστερον, ἡ δὲ ἐκεῖνος εἰς τὸ ἀπωτέρω· π. χ. πρῶτον μὲν εὐσέβει τὰ

πρὸς τοὺς θεοὺς, μὴ μόνον θύων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένων· ἐκεῖνο μὲν γὰρ (τὸ θύειν) τῆς τῶν χρημάτων εὐπορίας σημείου, τοῦτο δὲ (τὸ ἐμμένειν) τῆς τῶν τρόπων καλοκαγαθίας τεκμήριον.

4. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι ἐπὶ τῶν ἐνάρθρων οὐσιαστικῶν εἶνε προσδιορισμοὶ αὐτῶν· τὰ ἀναρθρα οὐσιαστικὰ μετὰ τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν εἶνε κατηγορούμενα αὐτῶν· π. χ. ἡ πόλις αὕτη κατεκάη· — ταύτην ἐσχάτην δίκην οἴομεθα.

5. Διὰ τοῦ καὶ οὗτος (= καὶ μάλιστα) ἐκφέρεται ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς μετ' ἐμφάσεως· π. χ. ἀπόρων ἐστὶ καὶ ἀμηχάνων. . . καὶ τούτων πονηρῶν. . . Συνήθως δὲ διὰ τοῦ καὶ ταῦτα μετὰ μετοχῆς· π. χ. σὺ δέ μοι δοκεῖς οὐ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις, καὶ ταῦτα σοφὸς ὢν.

6. Διὰ τῆς τοιοῦτος ἢ τοίος καὶ τῆς τοιόσδε δεικνύεται ἡ ποιότης τοῦ προσώπου ἢ πράγματος, εἰς ὃ ἀναφέρονται, διὰ δὲ τῆς τοσοῦτος ἢ τόσος καὶ τῆς τοσόσδε τὸ πλῆθος ἢ τὸ μέγεθος, διὰ δὲ τῆς τηλικούτος καὶ τηλικόσδε ἡ ἡλικία ἢ τὸ μέγεθος· π. χ. ὁ Κῦρος ἀκούσας τοιαῦτα, τοιάδε πρὸς αὐτὸν ἔλεξεν· — εἰς ἣν τοσαύτην εὐνοίαν ἐμαυτῷ σύνοιδα, ὅσην παρ' ὑμῶν εὐχομαι τυχεῖν· — τηλικαύταις συμφοραῖς περιέπεσεν, ἡλίκας οὐδεὶς ἄλλος οἶδε γενομένης.

Σημ. Ἡ τοιοῦτος συνήθως ἀναφέρεται εἰς τὰ ἡγούμενα, ἡ δὲ τοιόσδε εἰς τὰ ἐπόμενα·

ζ') Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 81).

1. Τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν ἡ μὲν ὅς ἀναφέρεται εἰς ὠρισμένον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἡ δὲ ὅστις εἰς ἀόριστόν τι καὶ γενικόν, καὶ διὰ τοῦτο λαμβάνει ἐνίοτε καὶ τὸ πᾶς· π. χ. Ζεὺς, ὅς ἐφορᾷ πάντα· — μακάριος ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει· — ἀνελεύθερος πᾶς ὅστις εἰς δόξαν βλέπει.

Σημ. 1. Ἡ ὅς καὶ ὅστις, ὅταν προτάσσηται τὸ οὕτω, ἰσοδυναμοῦσι τῷ ὥστε· π. χ. οὐ γὰρ οὕτω γ' εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν οὐδεὶς, ὅς ὑπολαμβάνει· — τίς οὕτω μαίνεται, ὅστις οὐ σοὶ βούλεται φίλος εἶναι;

Σημ. 2. Ἡ ὃς μετὰ τοῦ ἂν ἢ ἄνευ αὐτοῦ λαμβάνεται ἐνίοτε ἀντὶ τῆς ὅστις, ὅταν σημαίνεται ἐννοια ὑποθετική· π.χ. φιλεῖ τὸ πλῆθος ἐν τούτοις τοῖς ἐπιτηδεύμασι τὸν βίον διάγειν, ἐν οἷς ἂν ὀρώσι. . . — ἂ μὴ οἶδα οὐδὲ οἶομαι εἰδέναί. Σπανίως δὲ καὶ ἡ ὅστις τίθεται ἀντὶ τῆς ὅς· π. χ. Χαλκιδεῖς Νάξου ᾤκισαν καὶ Ἀπόλλωνος ἀρχηγέτου βωμόν, ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεώς ἐστιν, ἰδρύσαντο.

2. Ἐκ τῶν συσχετικῶν ἀναφορικῶν ἡ μὲν οἶος ἀναφέρεται εἰς τὴν τοιοῦτος, ἡ δὲ ὅσος εἰς τὴν τοσοῦτος, ἡ δὲ ἡλικὸς εἰς τὴν τηλικούτος.

Σημ. 1. Τὸ οἶός εἰμι μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει 1) τοιοῦτός εἰμι ὥστε· π. χ. ἐγὼ εἰμι οἶος ἀείποτε μετὰβάλλεσθαι· 2) παραλειπομένης τῆς τοιοῦτος ἄνευ μὲν τοῦ τὲ σημαίνει ἕτοιμος, ἐπιτήδειός εἰμι, μετὰ δὲ τοῦ τὲ δυνατός· π. χ. οὐκ ἦν ἡ ὥρα οἶα τὸ πεδίου ἀρδεῖν· — οὐχ οἶος τ' ἦν φέρειν ὄπλα.

Σημ. 2. Ἐνίοτε ἡ οἶος ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ὅς· π. χ. ὅταν τοιαῦτα λέγῃς, ἂ οὐδεὶς ἂν φήσειεν ἀνθρώπων (= οἶα).

3. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι συμφωνοῦσι πρὸς τὴν λέξιν, εἰς ἣν ἀναφέρονται, μόνον κατὰ γένος καὶ ἀριθμόν, ὡς πρὸς δὲ τὴν πτώσιν τίθενται ὅπως ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα, εἰς ὃ ἀνήκουσι· π. χ. παρὰ μόνοις ἡμῖν ἐστὶ πολιτεία, οἶαν χρὴ εἶναι. Πολλάκις ὅμως συμφωνοῦσι καὶ κατὰ πτώσιν· π. χ. τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς ἔχω (ἀντὶ ἃ ἔχω)· — χειμῶνος ὄντος οἶου λέγεις ὑβρίζου (ἀντὶ οἶον λέγεις)· τὸ τοιοῦτον λέγεται ἔλξις, περὶ οὗ βλέπε ἐν τῷ παραρτήματι.

Σημ. 1. Ἡ ὃς, ὅταν ἀναφέρεται εἰς προηγουμένην γενικὴν ἐννοίαν, τίθεται πολλάκις κατ' οὐδέτερον γένος· π. χ. ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων, ὃ (δηλ. τὸ σταθῆναι ἔχοντα τὴν ἀσπίδα) δοκεῖ κηλὶς εἶναι τοῖς σπουδαίοις.

Σημ. 2. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον οὔσα, ὅταν ἔχῃ κατηγορούμενον οὐσιαστικόν, ἔλκεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμόν αὐτοῦ· π.χ. ὁ φόβος, ἦν αἰδῶ εἶπομεν· — τὸν οὐρανόν, οὓς πόλους καλοῦσι.

4. "Όταν ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει, ἐν ἣ κεῖται ἡ οἶος ὡς κατηγορούμενον, παραλείπεται τὸ εἶναι, τότε ἡ οἶος ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ ὑπονοούμενον δεικτικόν· π. χ. προσήκει μισεῖν τοὺς οἶους περ σὺ (= τοὺς τοιούτους, οἶός περ σὺ εἶ). "Όταν δὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως εἶνε τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ μὲ τὸ δεικτικόν, ἀφομοιοῦται καὶ αὐτὸ πρὸς τὸ δεικτικόν κατὰ πτώσιν· π. χ. οἶοις ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν χαλεπὴ πολιτεία ἐστὶ δημοκρατία (= τοῖς τοιούτοις, οἶοι ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς ἐσμέν).

Σημ. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς διὰ τοῦ ὥσπερ ἐκφερομένης προτάσεως· π. χ. ἔδει ροφούντα πίνειν ὥσπερ βοῦν (= ὥσπερ βοῦς).

5. Σπανίως καὶ τὸ δεικτικόν τίθεται καθ' ἔλξιν κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἀναφορικοῦ· π. χ. πολιτείαν οἶαν εἶναι χρὴ παρὰ μόνοις ἡμῖν ἐστι (ἀντί: πολιτεία, οἶαν εἶναι χρὴ). Ἡ τοιαύτη ἔλξις εἶνε συνήθως ἐπὶ τοῦ οὐδεὶς ἐστιν ὅστις οὐ (ὅτου οὐ, ὅτω οὐ, ὄντινα οὐ), δηλ. παραλείπεται τὸ ἐστὶ· τὸ δὲ οὐδεὶς ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ ὅστις ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό· π. χ. Γοργίας οὐδενὶ ὄτω ἀπεκρίνετο (ἀντί οὐδεὶς ἐστιν ὄτω οὐκ ἀπεκρίνετο).

6. Τὸ ἐστὶ μετὰ τῆς ὅς ἢ ὅστις, παραλειπομένης τῆς ἀορίστου ἀντωνυμίας τις, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν τις· π. χ. ἐστιν ὅς τέθνηκε (= τέθνηκέ τις)· — τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ᾧκισαν ἐστιν ἅ χωρία (= τινα)· — πλὴν Ἰώνων καὶ Ἀχαιῶν καὶ ἐστιν ὧν ἄλλων ἐθνῶν (= τινων).

Σημ. Κατὰ τοῦτο προέκυψαν καὶ τὰ ἐστιν ὅτε = ἐνίοτε, ἐστιν οὐ ἢ ὅπου, ἢ ἵνα = ἐνιαχοῦ, οὐκ ἐστιν ὅπως = οὐδαμῶς.

ή) Αἰ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 82).

1. Αἰ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι τίθενται ἐν ταῖς κυρίαις ἢ εὐθείαις ἐρωτημ. προτάσεσιν, ἔνθα βλέπε.

2. Ἡ τις λαμβάνεται καὶ ὡς οὐσιαστικὸν καὶ ὡς ἐπίθετον· π. χ. τίς κόπτει τὴν θύραν; — τίνα καιρὸν τοῦ παρόντος ζητεῖτε βελτίω; — τί γελᾷς ὦ Χάρων (= διὰ τί);

Σημ. Ἡ ἐρωτηματ. ἀντωνυμία τις, ὅταν συνάπτηται μετὰ δεικτικῆς, εἶνε κατηγορούμενον αὐτῆς· π. χ. τίνα τοῦτον ἄγεις (τις ἐστίν οὗτος, ὃν ἄγεις).

3. Ἡ πότερος σημαίνει τις ἐκ τῶν δύο· π. χ. πότερος (δεσμὸς) ἰσχυρότερός ἐστίν, ἀνάγκη ἢ ἐπιθυμία ; Πρὸ πάντων δὲ τίθεται τὸ οὐδέτερον πότερον, πότερα ἐν τῇ ἀρχῇ συνθέτου ἐρωτήσεως· π. χ. πότερον, μόνω βούλεσθε διαλεχθῆναι ἢ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ;

4. Ἡ ποῖος δηλοῖ ποιότητα· π. χ. ποῖαι φύσεις ἐπιτήδεια εἰς φυλακὴν πόλεως ;

5. διὰ τῆς πόσος ἐρωτῶμεν περὶ πλήθους ἢ μεγέθους· π. χ. πόση στρατιὰ ἦν ; — πόσης γέμει σωφροσύνης ;

6. Διὰ τῆς πηλίκος ἐρωτῶμεν περὶ ἡλικίας ἢ μεγέθους· π. χ. πηλίκος ἦσθα ἐπὶ τῶν Μηδικῶν ; — πηλίκου τί ἐστὶ τὸ χωρίον ;

7. Διὰ τῆς ποσταῖος ἐρωτῶμεν περὶ χρόνου· π. χ. ποσταῖος ἂν ἐκεῖσε ἀφικοίμην (= εἰς πόσας ἡμέρας . .).

8. Διὰ τῆς ποδαπὸς ἐρωτῶμεν περὶ τοῦ ἐκ τίνος χώρας ἢ πόλεως εἶνέ τις· π. χ. ποδαπὸς ἐστίν ; Πάριος.

θ') Αἱ ἀόριστοι ἀντωνυμῖαι (§ 83).

1. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τις ὡς οὐσιαστικὸν μὲν σημαίνει πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἀόριστον· π. χ. ἦλθέ τις ἐνταῦθα· ὡς ἐπίθετον δὲ συντασσομένη μετὰ οὐσιαστικοῦ παριστᾷ αὐτὸ ἀόριστον· π. χ. ἄνθρωπός τις εἶπε ταῦτα.

Σημ. Τὸ οὐδέτερον τί ἐνίοτε δηλοῖ τι λόγου ἄξιον, μέγα καὶ σημαντικόν· π. χ. ἦν τί σοι δοκῶ λέγειν· — οἴονται τι εἶναι. — Ὡσαύτως καὶ ἡ τις, ὅταν εἶνε κατηγορούμενον, εἴτε μόνη εἴτε μετὰ οὐσιαστικοῦ· π. χ. ἤρχεις τις εἶναι· — ἐντεῦθεν τις δύναμις παρεγένετο.

2. Ἡ τις ὅταν συνάπτηται μετ' ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν καὶ ἀριθμητικῶν, φανεώνει τὸ περίπου· π. χ. διέτριψε δ' ἐκεῖ ἡμέρας ἑβδομήκοντά τινας (= ἑβδομήκοντα περίπου)· — ποῖόν

τινα οἶει καρπὸν θερίζειν ; Τὸ αὐτὸ σημαίνει καὶ τὸ τί συν-
απτόμενον μετὰ τοῦ σχεδόν, πάνυ, μᾶλλον· π. χ. σχεδόν τι
ἔγωγε αὐτὸ τοῦτό φημι εἶναι σωφροσύνην (= σχεδόν πως).

Σημ. Ὅταν οὐδέτερον ἐνικὸν ἐπίθετον τίθεται ἀντικείμε-
νον ῥήματός τινος, συνήθως λαμβάνει τὸ τί· π. χ. ἄτοπόν τι
λέγεις.

3. Τὴν ἀόριστον ἀντωνυμίαν ὁ δεῖνα μεταχειρίζεται ὁ λα-
λῶν, ὅταν δὲν θέλη ἢ δὲν δύναται νὰ ὀνομάσῃ τινὰ ἢ τι, ὅπως
καὶ ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

ε') Αἱ ἐπιμεριστικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 84).

Τῶν ἐπιμεριστικῶν ἀντωνυμιῶν

1. ἡ ἕτερος μετὰ τοῦ ἄρθρου σημαίνει ὁ εἷς ἢ ὁ ἄλλος ἐκ
δύο γνωστῶν· π. χ. ἐξώρυξε τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν· ἀνάρ-
θρως δὲ σημ. ἄλλος καὶ οὐχὶ ὁ γνωστός, ἢ ἐν γένει διάφορος.

2. Ἡ ἕκαστος σημαίνει ἐκ πολλῶν καθεὶς χωριστά· π. χ.
ἕκαστος τῶν μαθητῶν ἐπηνέθη.

3. Ἡ ἐκάτερος δηλοῖ καθεὶς ἐκ τῶν δύο χωριστά· π. χ.
ἐκατέραν τὴν χεῖρα ἀπέκοψε.

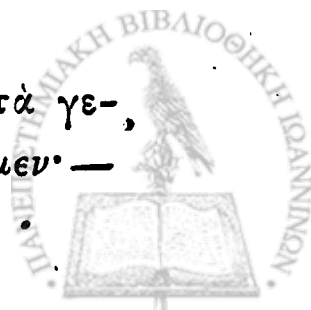
4. Ἡ ἄμφω καὶ ἀμφότερα σημαίνει καὶ οἱ δύο· π. χ.
ἄμφω τὰ πόλεε· — τὰ παῖδε ἀμφοτέρω· — ἀμφότερα τὰ ὦτα.

Δ') Περὶ ἐπιρρημάτων (§ 85).

1. Τὰ ἐπιρρήματα δηλοῦσι χρόνον, τόπον, τρόπον ἢ ποιό-
τητα καὶ ποσὸν (βλέπε τὰς §§ 17 — 22) καὶ προσδιορίζουσι
ῥήματα, ἐπίθετα, λέξεις ἐχούσας ἔννοιαν ἐπιθετικὴν καὶ ἄλλα
ἐπιρρήματα· π. χ. νῦν ἀφίκετο ὁ βασιλεύς· — ἐνταῦθα ἔμει-
νεν ὁ πατήρ· — λίαν ἀμελής μοι ὁ υἱὸς ἦν· — μάλα χειμῶν
ἐγένετο· — πάλαι ποτε Ἕλληνες ἐνταῦθα κατόκου.

2. Ἐπιρρήματά τινὰ συντάσσονται ἐνίοτε καὶ μετὰ πτώ-
σεως·

α') μετὰ γενικῆς· 1) τὰ παραγόμενα ἐξ ἐπιθέτων μετὰ γε-
νικῆς συντασσουμένων· π. χ. ἀξίως ἡμῶν αὐτῶν πολεμήσωμεν· —

τῶν μεγίστων παιδευμάτων ἀπειρώς ἔχουσι· 2) τὰ τοπικὰ καὶ χρονικά· π.χ. ποῦ γῆς κείται, — πηνίκ' ἐστὶν ἀρα τῆς ἡμέρας ; (= ποία τάχα ὥρα τῆς ἡμέρας εἶνε ;)· ἡ γενικὴ τούτων εἶνε διαιρετικὴ· ἐπίσης τὰ ἐντός, ἄνω, ἐγγύς, πέραν, κττ. 3) τὰ τοῦ τρόπου ἢ τῆς ποιότητος μάλιστα μετὰ τοῦ ἔχω καὶ ἤκω· π. χ. πῶς ἔχεις δόξης περὶ τοῦ τοιούτου· — οὗτος ἱκανῶς ἐπιστήμης ἔξει· — ἄνδρες χρημάτων εὖ ἤκουτες· — εὖ ἤκω φρενῶν· 4) τὰ ποσότητος σημαντικά· π. χ. δις τῆς ἡμέρας· — πολλάκις τοῦ ἔτους· — ἄλις ἔχω τοῦ δυστυχεῖν.

β') μετὰ δοτικῆς· 1) τὰ παραγόμενα ἐξ ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ δοτικῆς· π. χ. ὁμοίως τῷ πατρί· — ὁμολογουμένως τοῖς εἰρημένοις· — δυσμενῶς εἶχον αὐτοῖς· 2) τὸ ὁμοῦ καὶ τὸ ἅμα δυνάμει τῆς περιεχομένης σημασίας· π. χ. τὸ ὕδωρ ἐπίνετο ὁμοῦ τῷ πηλῷ· — ἤξει δωριακὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ. Πολλάκις δὲ καὶ τὸ ἐφεξῆς· π. χ. τὰ τούτοις ἐφεξῆς ἡμῖν λεκτέον.

γ') μετ' αἰτιατικῆς ὀνόματος θεοῦ τὸ νῆ καὶ τὸ μά· καὶ τὸ μὲν νῆ ἐπὶ καταφάσεως τιθέμενον λέγεται κατομοτικόν, τὸ δὲ μὰ ἐπὶ ἀποφάσεως τιθέμενον ὀνομάζεται ἀπομοτικόν· π. χ. π. χ. Νῆ Δί, εἶπον ταῦτα· — Μὰ Δία οὐκ ἔγωγε.

3. Τὰ ἀρνητικὰ ἢ ἀποφατικὰ μόρια οὐ καὶ μὴ σημαίνουσιν ἄρνησιν ἢ ἀπαγόρευσιν. Ἐκ τούτων τὸ μὲν οὐ τίθεται

α') εἰς τὰς ἀνεξαρτήτους προτάσεις τῆς κρίσεως· π. χ. ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἐστὶν ἀθάνατος· — οὐκ ἔχρημ σιγᾶν· — οὐκ ἂν ἐβουλόμην· — οὐκ ἂν γένοιτο ταῦτα.

β') εἰς τὰς ἐξηρητημένας πλὴν τῶν τελικῶν καὶ ὑποθετικῶν καὶ τῶν ἀπὸ ῥήματος φροντίδος ἢ φόβου σημαντικοῦ· π. χ. ὁ δ' εἶπεν ὅτι οὐκ ἀπιστήσῃ σοι· — οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ὅτι οὐ πολλοὶ ἐνίκων· — Κῦρος ἠρξε παμπόλλων ἐθνῶν, ὧν οὐδ' ἂν τὰ ὀνόματα ἔχοι τις εἰπεῖν· — ἐπεὶ οὐ νόμιμόν ἐστιν· — ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν.

γ') ἐπὶ ἐρωτήσεως, ὑποδεικνύοντος τοῦ ἐρωτῶντος ὅτι ἐπιθυμεῖ ἀπόκρισιν καταφατικὴν· π.χ. τὰ ἀγαθὰ οὐκ ἐστὶ καὶ καλὰ ;

δ') εἰς τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον π. χ. οὐκ ὥομην εἶναι τινὰ τούτων δειλόν.

ε') εἰς τὰς μετοχάς, τὰ ἐπίθετα καὶ τὰ οὐσιαστικά, ὅταν περιέχωσιν ἔννοιαν θετικὴν π. χ. φιλοσοφοῦσιν οἱ οὔτε ἀγαθοὶ οὔτε κακοὶ ὄντες. — φανερὸς γέγονεν οὐ τῶν σωμάτων συγγενῆς ὢν ἀλλὰ τῶν χρημάτων. — οὐ δίκαια δρᾶς. — οὐ φίλα ἐρῶ. — τὴν τῶν γεφυρῶν οὐ διάλυσιν.

Τὸ δὲ μὴ τίθεται

α') εἰς τὰς ἀνεξαρτήτους προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας π. χ. ἀκουτίσας ἤμαρτεν ὡς μήποτ' ὄφελεν. — μηδενὶ συμφορὰν ὄνειδίσης. — μὴ ἀμέλει τοῦ πατρός. — μὴ μοι γένοιθ' ἂ βούλομαι ἀλλ' ἂ συμφέρει.

Ἐκ δὲ τῶν ἐξηρητημένων

α') εἰς τὰς τελικὰς καὶ ὑποθετικὰς προτάσεις π. χ. ἵνα μὴ ἐξαπατηθῶμεν, τούτου ἔνεκα λέγω. — εἰ μὴ ἔχωμεν χρήματα, οὐχ ἔξομεν φίλους.

Σημ. Ἐνίοτε τίθεται ἐπὶ ὑποθέσεως οὐ ἀντὶ μὴ, εἰ μὴ ἢ ἄρνησις μετὰ τῶν λέξεων, μεθ' ὧν συνάπτεται, ἀποτελεῖ μίαν ἔννοιαν π. χ. εἰ μὴ οὐ φάσκη (= εἰ μὴ ἀρνῆται). — εἰ οὐκ εἶς (= εἰ κωλύεις).

β') εἰς τὰς ἐξηρητημένας ἐκ τῶν σκέψεων, ἐνεργείας, φροντίδος, ὑποψίας καὶ φόβου σημαντικῶν ῥημάτων π. χ. σκόπει ὅπως μὴ οἱ ἄλλοι ἀδικήσονται. — ὄρα μὴ οὐχ οὕτω ταῦτ' ἔχει. — φρόντιζε ὅπως μηδὲν ἀνάξιον τῆς βασιλείας ποιήσεις. — φοβοῦμαι μὴ θάνῃ ὁ πατήρ.

γ') εἰς τὰς ἀναφορικάς, αἵτινες σημαίνουσι σκοπὸν ἢ ὑπόθεσιν π. χ. ἐν τούτῳ κεκωλῦσθαι ἐδόκει ἕκαστος, ᾧ μὴ τις αὐτὸς παρέσται (= ἵνα μὴ τούτῳ). — ἂ μὴ οἶδα, οὐδὲ οἶομαι εἰδέναι (= εἰ μὴ οἶδά τι). — ἐπνίγετο ὅστις νεῖν μὴ ἐτύγχανεν ἐπιστάμενος (= εἰ τις μὴ ἐτύγχανε . . .)

δ') εἰς τὰς χρονικάς, αἵτινες σημαίνουσι ὑπόθεσιν π. χ. ὅταν μὴ τοὺς ἀδικοῦντας λάβητε, τοὺς ἐντυγχάνοντας κολάζετε (= εἰ μὴ . . .).

ε') ἐπὶ ἐρωτήσεως, ὑποδεικνύοντος τοῦ ἐρωτῶντος ὅτι ἐπιθυμεῖ ἀπόκρισιν ἀποφατικὴν· π. χ. μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις ;

ζ') ἐπὶ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, π. χ. κελεύει αὐτοὺς μὴ πέμψαι ἄνδρας. ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ εἰδικοῦ, καὶ μάλιστα τοῦ ἐλπίζειν, προσδοκᾶν, ὑπισχνεῖσθαι, ἀπαγγέλλεσθαι, ἀπειλεῖν, ὁμνῦναι· π.χ. ὑπισχνοῦντο μηδὲν χαλεπὸν αὐτοὺς πείσεσθαι.

ς') ἐπὶ ἀπαρεμφάτου συμπερασματικοῦ καὶ ἐπὶ ἀπαρεμφάτου χρησιμεύοντος ὡς ὑποκειμένου ἀπροσώπου· π. χ. τὰ παραδείγματα ἱκανὰ τοῖς σώφροσιν, ὥστε μὴ ἀμαρτάνειν· — μὴ ὀκνεῖν δεῖ.

η') ἐπὶ μετοχῶν, ἐπιθέτων καὶ οὐσιαστικῶν, ὅταν περιέχωσιν ὑποθετικὴν ἔννοιαν· π. χ. οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμῶν εὐδαιμονεῖν (= ἐὰν μὴ κάμῃς) = εἰς πύκτης δυοῖν μὴ πύκταιν οὐκ ἂν δοκεῖ σοι ῥαδίως μάχεσθαι ; (= εἰ μὴ εἴησαν πύκται)· τὸ μὴ δίκαιον ἔργον οὐ λήθει θεοῦς (= ἂν τι ἔργον μὴ ἦ δίκαιον).

4. Γὰρ περὶ τοῦ οὐ μὴ καὶ μὴ οὐ βλέπε ἐν ταῖς ἐξηρητημέναις ἐρωτηματικαῖς προτάσεσι.

Ε') Περὶ συνδέσμων (§ 86).

Οἱ σύνδεσμοι χρησιμεύουσιν εἰς σύνδεσιν τῶν προτάσεων ἢ τῶν μερῶν αὐτῶν. Πῶς δὲ συνδέουσι βλέπε ἐν τῷ περὶ λόγου κεφαλαίῳ.

ΣΤ') Περὶ ἐπιφωνημάτων (§ 87).

Ἐπιφωνήματα λέγονται λέξεις τινές, αἵτινες σημαίνουσι πάθος τι τῆς ψυχῆς, καὶ διαιροῦνται α') εἰς τὸ κλητικὸν ὧ καὶ β') εἰς τὰ παθηματικά.

α') τὸ κλητικὸν ὧ συντάσσεται κλητικῇ ἐπὶ τῶν ἀναφωνήσεων· π. χ. ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· παραλείπεται δὲ ἐπὶ προσταγῆς, παραινέσεως καὶ θαυμασμοῦ· π. χ. φέρε μοι, παῖ, ὕδωρ· — γύναι, μὴ κλαῖε· — ἄνθρωπε, τί ποιεῖς ;

β') τὰ παθηματικά εὐρηνται 1) καθ' ἑαυτά, ὀλοκλήρου λόγου ἐπομένου· π. χ. ὦ πόποι! ἦ μέγα πένθος. . . — οἶμοι μάλα! καὶ τόδ' ἀλγῶ· 2) συντάσσονται ὀνομαστικῇ, κλητικῇ ἢ δοτικῇ δηλούσῃ τὸ πάσχον πρόσωπον· π. χ. ὦ δυστυχῆς ἐγώ· — φεῦ, μήτηρ, ἀθλία· — οἶμοι τῷ ταλαιπώρῳ· 3) γενικῇ, ἣτις σημαίνει τὴν αἰτίαν τοῦ ψυχικοῦ πάθους· π. χ. ὦ τῆς μωρίας· — βαβαὶ τῆς κακίας·

Ζ') Περὶ προθέσεων (§ 88).

Αἱ προθέσεις τίθενται ἐν τῇ προτάσει ἢ ἐν συνθέσει, ὡς: ἐπιχέω, παρέχω, ἐπίγειος κτλ. ἢ ἐν συντάξει μετ' ὀνόματος, ὡς: υἱὸς μετὰ πατρός· — σὺν Θεῷ νικήσομεν· — εἰς Περσίαν πορεύεται. Συντάσσονται δὲ ἢ μετὰ μιᾶς πτώσεως καὶ λέγονται μονόπτωτοι, ἢ μετὰ δύο καὶ λέγονται δίπτωτοι, ἢ μετὰ τριῶν καὶ λέγονται τρίπτωτοι.

α) Προθέσεις μονόπτωτοι (§ 89).

Τούτων ἡ μὲν ἐκ (ἐξ), ἀπό, ἀντί, πρὸ συντάσσονται μετὰ γενικῆς, ἡ δὲ ἐν καὶ σὺν μετὰ δοτικῆς, καὶ ἡ ὡς, εἰς καὶ ἀνὰ μετ' αἰτιατικῆς.

Ἡ ἐκ (§ 90).

1. Ἐν συντάξει σημαίνει ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἔκ τινος

α) τοπικῶς· π. χ. ἐκ γῆς πολλὰ φύεται·

β) χρονικῶς· π. χ. ἐκ παίδων ἔμαθε ταῦτα·

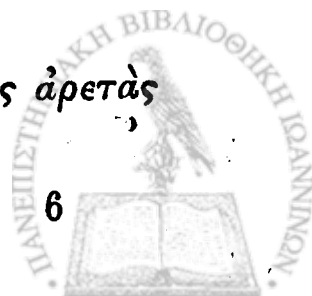
γ) μεταφορικῶς εἰς δήλωσιν

1) καταγωγῆς ἀμέσου· π. χ. οἱ ἐξ Ἡρακλέους (= οἱ παῖδες)·

2) αἰτίας· π. χ. ἡμῖν τί συμβουλεύεις ἐκ τούτων ποιεῖν (= ἐξ αἰτίας τούτων); — ἐκ τίνος φόβου; (= ἔνεκα τίνος)· — ἐξ ἔριδος μάχονται·

3) ὄργανον καὶ τρόπον· π. χ. ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶται· — ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς διακινδυνεύω·

(ΣΥΝΤ. ΤΗΣ ΕΛΛ. ΓΛ.)

4) ὕλην· π. χ. οὐκ ἐκ ξύλων ποιοῦνται τὰ πλοῖα·

5) ποιητ. αἴτιον· π. χ. τὰ λεχθέντα ἐξ Ἀλεξάνδρου — τὰ ἐντεταλμένα ἐκ τοῦ Μάγου·

6) συμφωνίαν· π.χ. ἐκ τῶν ὁμολογουμένων τοῦτο σκεπτέον.

2. Ἐν συνθέσει δὲ σημαίνει α) ἔξω· π. χ. ἐκβάλλω· β') ἐν-
τελῶς· π. χ. ἐκμανθάνω.

Ἡ ἀπὸ (§ 91).

1. Ἐν συντάξει σημαίνει

α) χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν· π. χ. ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν — ἀπὸ θαλάσσης (= μακρὰν) ᾠκίσθησαν — ἀπὸ σκοποῦ (= οὐχὶ ἐπιτυχῶς)·

β') ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἀπὸ τινος·

1) τοπικῶς· π. χ. Κῦρος ὠρμάτο ἀπὸ Σάρδεων·

2) χρονικῶς· π. χ. ἀπὸ δ' αὐτοῦ τοῦ δείπνου (= μετὰ)·

3) μεταφορικῶς εἰς δήλωσιν α) ἐμμέσου καταγωγῆς· π. χ. οἱ ἀφ' Ἡρακλέους (= οἱ ἀπόγονοι τοῦ. . .)· β') τοῦ ὀργάνου ἢ τρόπου· π. χ. ἀπὸ τῶν ὑμετέρων ὑμῖν πολεμεῖ (Φίλιππος) συμμαχῶν — ἀπὸ τοῦ προφανοῦς ἐμάχοντο· γ') αἰτίας· π.χ. ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος ἐπηνέβη — ἀπὸ στάσεων ἐκπίπτουτες τὰς πόλεις ἔκτιζον· δ') ὕλης· π.χ. εἴματα ἀπὸ ξύλων πεποιημένα· ε) συμφωνίας· π. χ. ἀπ' ὀλίγων συνθημάτων ῥαδίως καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν κοινῶν ὁμονοήσουσιν.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει

α) χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν· π. χ. ἀπέρχομαι, ἀπείργω· ἐκ ταύτης τῆς σημασίας προκύπτει ἢ τῆς ἀποβολῆς· π.χ. ἀπομανθάνω (= λησμονῶ)·

β') ὀπίσω· π. χ. ἀποδίδωμι, ἀπολαμβάνω, ἀπαιτῶ τ' ἀργύριον·

γ') ἐπίτασιν· π. χ. ἀπεργάζομαι τι.

Ἡ ἀντὶ (§ 92).

1. Ἐν συντάξει σημαίνει

1) ἀπέναντι· π. χ. (τὸ χωρίου ἐστὶ) δασὺ πίτυσι διαλειπούσαις μεγάλαις, ἀνθ' ὧν ἐστηκότες ἄνδρες τί ἂν πάσχοιεν;

2) ἀντικατάστασιν καὶ ἀνταλλαγὴν· π. χ. βουλευέται ὅπως βασιλεύσει αὐτ' ἐκείνου· — ἀντὶ τούτων Περιανδρος Κερκυραίους ἐτιμωρεῖτο· ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει α) ἢ τῆς συγκρίσεως· π. χ. Λυκούργος κατειργάσατο ἐν τῇ πόλει τὸν καλὸν θάνατον αἰρετώτερον εἶναι ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου· β') ἢ τῆς ἀμοιβῆς καὶ αἰτίας· π. χ. ἐρωτᾶς, ἀντὶ ποίας ἀρετῆς ἀξιῶ τιμᾶσθαι· — ἀνθ' ὧν ἔπραξεν ἔδωκε δίκην (= ἔνεκα ἐκείνων, ἃ ἔπραξε).

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει

α') ἀπέναντι· π. χ. ἀντιμέτωπος·

β') ἀντικατάστασιν· π. χ. ἀντιτίθημί τι·

γ') ἐναντίον· π. χ. ἀντιλέγειν τῇ ἀληθείᾳ·

δ') ἀμοιβαιότητα· π. χ. ἀντιφιλῶ, ἀντιτιμωρῶ, ἀντίδοσις.

Ἡ πρό (§ 93).

Ἐν συντάξει καὶ ἐν συνθέσει σημαίνει ἔμπροσθεν·

α) τοπικῶς καὶ χρονικῶς· π. χ. πρὸ τοῦ ναοῦ ἔστη· — πρόθυρον ἐτελεύτησε· — προαγορεύω· — πρὸ τῆς μάχης·

β) μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν ὑπερασπίσεως καὶ προτιμῆσεως· π. χ. πρὸ δεσποτῶν τοῖς γενναίοις δούλοις εὐκλεέστατον θανεῖν· — μὴ ποιῶ τοὺς παῖδας περὶ πλείονος πρὸ τοῦ δικαίου· — προαιροῦμαι.

Ἡ ἐν (§ 94).

1. Ἐν συντάξει σημαίνει

α') τὴν ἐν τόπῳ στάσιν· π. χ. ἐν Σπάρτῃ διατρίβει·

β') ἐνώπιον ἢ μεταξύ· π. χ. ἐν φίλοις ἔλεγε ταῦτα·

γ') χρόνον· π. χ. ἐν νυκτὶ βουλή τοῖς σοφοῖς γίγνεται·

δ) ὄργανον καὶ τρόπον· π. χ. ἐν λόγοις πείθει (= διὰ λόγων)· — ἐν δόλῳ ἄγει· — ἐν τῷ φανερῷ·

ε') συμφωνίαν· π. χ. ἐν τοῖς ὁμοίοις νόμοις τὰς κρίσεις ποιοῦσι.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει τὸ ἐντός· π.χ. ἐνοικῶ — ἐμμένω.

Σημ. 1. Τὸ ἔν τινι εἶναι σημαίνει πολλάκις κρέμασθαι ἔκ τινος· π. χ. ἐν σοὶ πάντα ἐστί.

Σημ. 2. Ἡ ἐν συντάσσεται γενικῇ κατ' ἔλλειψιν τοῦ οἴκω· π. χ. ἐν παιδοτρίβου. Συνηθέστατον δὲ τὸ ἐν Ἄδου.

Ἡ σὺν (§ 95).

Καὶ ἐν συντάξει καὶ ἐν συνθέσει σημαίνει τὸ ὁμοῦ· π. χ. σὺν τῷ πατρὶ ἀπήλθεν ἐντεῦθεν — συντρώγω σοι.

Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει

α') ἢ τῆς βοηθείας· π. χ. σὺν Θεῷ ἐνίκησε·

β') ἢ τῆς συμφωνίας· π. χ. σὺν τῷ νόμῳ κατέγνωσαν αὐτοῦ θάνατον·

γ') ἢ τοῦ τρόπου· π. χ. σὺν κραυγῇ προίεναι — σὺν γέλῳτι ἦλθον.

Ἡ ὡς (§ 96).

Τίθεται ἐπὶ προσώπων καὶ σημαίνει διεύθυνσιν· π. χ. ὡς βασιλέα πρέσβυν ἀνήγαγε·

Ἡ εἰς (§ 97).

1. Ἐν συντάξει σημαίνει

α') διεύθυνσιν πρὸς ἄψυχον· π.χ. εἰσβαλόντες εἰς Ἔφεσον·

β') τὸ ὄριον, μέχρι τοῦ ὁποίου ἐκτείνεται τι 1) τοπικῶς καὶ χρονικῶς· π. χ. ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν διῆκε τὸ τεῖχος — ἦκετε εἰς τὴν τριακοστὴν ἡμέραν· 2) μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν τρόπου· π. χ. εἰς ἀφθουίαν παρέξεν ἔφη καὶ σιτία καὶ ποτά — εἰς ὑπερβολὴν λυπούμαι· ἐπὶ δὲ τῶν ἀριθμητικῶν σημαίνει τὸ ὡς ἔγγιστα· π. χ. εἰς τριακοσίους ἀπέκτειναν (περίπου)·

γ') σκοπόν· π. χ. ἅπαντές ἐσμεν εἰς τὸ νουθετεῖν σοφοὶ (= ὅπως νουθετῶμεν)·

δ') ἀναφοράν· π. χ. οἱ ἄν εἰς τὰ τῆς πόλεως πράγματα φρόνιμοι ὄσιν (= εἰς τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ πράγματα. . .).

Σημ. Ἡ εἰς συντάσσεται μετὰ αἰτιατικῆς κατ' ἔλλειψιν

τοῦ οἴκου· π. χ. εἶμι εἰς Ἀγάθωνος. Συνηθέστερον δὲ λέγεται εἰς Ἄδου.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει εἴσω· π. χ. εἰσέρχομαι — εἰσπίπτω εἰς τὸ στρατόπεδον·

Ἡ ἀνά (§ 98).

1. Ἐν συντάξει σημαίνει

α') διεύθυνσιν πρὸς τὰ ἄνω· π.χ. ἀνά τὸν ποταμὸν ἔπλεον (πρὸς τὰς πηγὰς δηλ.)·

β') ἔκτασιν· π. χ. ἀνά τὰ ὄρη πλανῶμαι·

γ') διανομήν· π. χ. ἐπορεύθησαν ἀνά πέντε παρασάγγας τῆς ἡμέρας·

δ') χρόνου διάρκειαν· π. χ. ἀνά τὸν πόλεμον τοῦτον· — ἀν' ἕκαστον ἔτος·

ε') τρόπον· π. χ. φεύγομεν ἀνά κράτος· — ἀνά λόγον τὰ φυόμενα φύεσθαι.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει

α') ἄνω· π. χ. ἀναβαίνω τὸ ὄρος·

β') ὀπίσω· π. χ. τρόπαιον στησάμενοι ἀνεχώρησαν·

γ') πάλιν· π. χ. ἀναδιδάσκω τὰ δράματα (ἐκ νέου δηλ.)·

δ') ἐπίτασιν· π. χ. ἀναβοῶ.

β') Προθέσεις δίπτωτοι (§ 99).

Δίπτωτοι προθέσεις εἶνε ἢ διὰ, μετά, κατὰ καὶ ὑπὲρ ἄλλοτε μὲν μετὰ γενικῆς ἄλλοτε δὲ μετὰ αἰτιατικῆς συντασσόμεναι.

Ἡ διὰ (§ 100).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει τὸ διὰ μέσου καὶ μεταξὺ

α') τοπικῶς· π.χ. διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται· — διὰ χειρὸς ἔχω τὴν βίβλον·

β') χρονικῶς εἰς δήλωσιν διαστήματος, μετὰ παρέλευσιν ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου γίνεται τι· π. χ. διὰ χρόνου

(μετὰ χρόνον) ἦλθε· — διὰ παντὸς τοῦ χρόνου τοιαῦτα οὐκ ἐγένετο· — διὰ βίου εὐτυχῶ·

γ') μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν ὀργάνου καὶ τρόπου· π. χ. ἔλεγε δι' ἐρμηνέως· — διὰ φιλίας ἰέναι (= φιλικῶς).

2. Ἐν συντάξει μετὰ αἰτιατικῆς σημαίνει τὸ ἀναγκαστικὸν αἴτιον· π. χ. διὰ τὴν ἄμετρον ἔξιον· σπανίως καὶ τὸ τελικόν, ἔνθα ἤρμοζε τὸ ἔνεκα μετὰ γενικῆς· π. χ. Λακεδαιμόνιοι διὰ τὴν σφετέραν δόξαν ἄκουτας προσάγουσι τοὺς πολλοὺς εἰς τὸν κίνδυνον·

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) διὰ μέσου ἢ μεταξύ· π. χ. διέρχομαι· — διαλείπω· β') διάρκειαν· π. χ. διατελῶ· — διαβιῶ· γ') χωρισμὸν καὶ διανομήν· π. χ. διέχω· — διέστημι· — διανέμω· — διαδίδωμι· δ') ἐπίτασιν· π. χ. διαφθείρω (= ἐντελῶς φθείρω).

Ἡ κατὰ (§ 101).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') κίνησιν ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω· π. χ. ἐρρίπτουν ἑαυτοὺς κατὰ τοῦ τείχους· — καταχέομαι κατὰ χειρὸς ὕδωρ· Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει 1) ἡ τοῦ ἐναντίου· π. χ. κατ' ἐμοῦ λαλοῦσι· 2) ἡ τῆς ἀναφορᾶς· π. χ. ταῦτα κατὰ πάντων Περσῶν ἔχομεν λέγειν (= περὶ. . .).

β') ἡ τοῦ ὑποκάτω· π. χ. ὁ κατὰ γῆς χρυσὸς (= ὑποκάτω).

2. Ἐν συντάξει μετὰ αἰτιατικῆς

α') κίνησιν ἐπὶ ἐκτάσεως πρὸς τὰ κάτω ἢ διὰ μέσου· π. χ. τὸ ὕδωρ κατὰ τὰς τάφρους ἐχώρει· — αἱ ἔχιδναι κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν εἰσι· — κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν πορεύεται·

β') τὴν ἐν τόπῳ στάσιν· π. χ. κατὰ τὴν ἀγορὰν ἦσαν (= ἐν τῇ. . .).

γ') ἀπέναντι· π. χ. οἱ κατὰ τοὺς Ἕλληνας τεταγμένοι·

δ') συμφωνίαν· π. χ. κατὰ τὸν νόμον ἅπαντα γίγνεται· Ἐκ ταύτης προκύπτει 1) ἡ τοῦ τρόπου· π. χ. κατὰ τάχος (= ταχέως)· — κατὰ κράτος (βία)· 2) ἡ τῆς αἰτίας· π. χ. κατὰ φιλίαν αὐτοῦ οἱ πλεῖστοι ξυνέσποντο·

ε') χρόνον· π. χ. ὁ Λυκούργος κατὰ τοὺς Ἡρακλείδας λέγεται γενέσθαι· (= κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρ. . .)·

ς') σκοπόν· π. χ. κατ' ἐμπορίαν ἀπεδήμει·

ζ') ἀναφοράν· π. χ. κατὰ τὴν τροφήν τῶν παιδῶν τοσαῦτα ἔλεγον·

η') χωρισμὸν καὶ διανομήν· π. χ. τεταγμένοι κατ' ἴλας καὶ κατὰ τάξεις·

θ') τὸ περίπου· π. χ. ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ ἑξακισχιλίους·

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) κάτω· π. χ. καταβαίνω· β) ἐναντίον· π. χ. καταφρονῶ — καταγελῶ σου· γ) ἐντελῶς· π. χ. καταβιβρώσκω· δ) ὑπὲρ τὸ δέον, παρὰ τὸ πρέπον· π. χ. καταχρῶμαι — καταχαρίζομαι.

Ἡ μετὰ (§ 102).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ὅ,τι ἡ σὺν μετὰ δοτικῆς.

2. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α) ὕστερον· π. χ. μετὰ μεσημβρίαν ἀπέθανε· — μετὰ τὸν Καμβύσην ἐβασίλευσε·

β) μεταξύ· π. χ. μετὰ χειρας ἔχει (= μεταξὺ τῶν χειρῶν).

Σημ. Ἡ μετὰ παρὰ τοῖς ἐπικοῖς ποιηταῖς εὔρηται καὶ δοτικῆ συντασσομένη, καὶ δηλοῖ ὅ,τι παρὰ τοῖς πεζοῖς ἡ σὺν καὶ ἐν μετὰ δοτικῆς· π. χ. μετὰ στρατῶ (= μεταξύ) — μετὰ χερσίν· — μετὰ φρεσίν·

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') κοινωνίαν, συμμέθεξιν· π. χ. κἀγὼ μετέσχον τοῦ πλούτου· β') μεταβολήν· π. χ. μεθίστημι· — μετανοῶ· γ') κατόπιν· π. χ. μεταθέω — μεταδιώκω τινά.

Ἡ ὑπὲρ (§ 103).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') ὑπεράνω· π. χ. ὁ Θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς·

β') ὑπεράσπισιν· π. χ. ἀποθνήσκω ὑπὲρ τῶν δικαίων·

γ') ἀντικατάστασιν· π. χ. ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ ἀποκρινοῦμαι (= ἀντί)·

δ') αἰτίαν· π. χ. ὑπὲρ τῶν πραγμάτων φοβοῦμαι·

ε') ἀναφοράν· π. χ. ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας, ὑπὲρ ἧς ὑμᾶς ἐγὼ εὐδαιμονίζω

2. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει τὸ ὑπεράνω καὶ πέραν ὀρίου τινός, μέτρου ἢ ἀριθμοῦ· π.χ. ὑπὲρ Ἑλλάσποντου οἰκοῦσιν· — ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα· — τοὺς ὑπὲρ τὰ τριάκοντα ἔτη γεγονότας.

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ὑπεράνω, πέραν· π. χ. ὑπερβαίνω τὸ ὄρος· β') ὑπεροχὴν· π. χ. ὑπερέχω· γ') ὑπερβολήν· π. χ. ὑπερμισῶ· — ὑπέρπλουτος· δ') ὑπεράσπισιν· π.χ. ὑπερμαχῶ· ε) καταφρόνησιν· π. χ. ὑπερορῶ.

γ') Προθέσεις τρίπτωτοι (§ 104).

Προθέσεις τρίπτωτοι εἶνε ἡ ὑπό, παρά, περί, ἀμφί, πρὸς καὶ ἐπὶ μετὰ γενικῆς ἢ δοτικῆς ἢ αἰτιατικῆς συντασσόμεναι.

Ἡ ὑπό (§ 103).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ὑποκάτω· π. χ. ὁ ὑπὸ γῆς χρυσός. Ἐκ ταύτης τῆς σημασίας προκύπτει α') ἡ τοῦ ποιητικοῦ καὶ τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου· π. χ. ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἐπαιδεύθη· — ὑπὸ λύπης ὑβρίζει· β') τῆς συνοδίας μουσικῶν ὀργάνων· π. χ. τὰ τείχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητριδων· — ἐστρατεύοντο ὑπὸ σαλπίγγων· γ') τρόπον· π. χ. ὑπὸ σπουδῆς ἐποιεῖτο τὴν δίωξιν· — ἔζη ὑπὸ πολλῆς ἐπιμελείας.

2. Ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει ὑποκάτω (ἐπὶ στάσεως) π. χ. ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει βασιλεία ἦν. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει α') ἡ τῆς ὑποταγῆς· π.χ. τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ὑφ' ἡμῖν, οἱ δὲ ὑπὸ Λεκεδαιμονίοις ἦσαν· — ἐβούλοντο ὑπὸ βαρβάροις εἶναι Ἀθηναίους· β') ἡ τοῦ ποιητ. αἰτίου· π.χ. Λυδοὶ ὑπὸ Πέρσησι δεδούλωντο· — τεθραμμένος ὑπὸ τῷ πατρί.

3. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ὑποκάτω (ἐπὶ κι-

νήσεως)· π. χ. ἐπορευόμην ὑπ' αὐτὸ τὸ τεῖχος. Ἐκ ταύτης προκύπτει α') ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς· π. χ. Αἴγυπτος ὑπὸ βασιλέα ἐγένετο· — β') ἡ τοῦ χρόνου· π. χ. διέβησαν ὑπὸ νύκτα· — σφῶν εὐεργέται ἦσαν ὑπὸ τὸν σεισμὸν καὶ τῶν Εἰλώτων τὴν ἐπανάστασιν.

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') ὑποκάτω· π. χ. ὑπόγειος, ὑποχείριος· β') ἀνεπαισθήτως καὶ κρυφίως· π. χ. ὑποχωρῶ, ὑποδύομαι, ὑπάγω· γ') ὀλίγον· π. χ. ὑπόλευκος, ὑπόκωφος.

Ἡ παρὰ (§ 106).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἐκ μέρους τινός· π. χ. ἀγγελία ἦκει παρὰ βασιλέως· — οἱ ἄξιοι παρ' ὑμῶν τὸ δίκαιον ἔξουσι· — παρὰ σοῦ ἔμαθον ταῦτα.

2. Ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς προσώπου σημαίνει α') τὸ πλησίον· π. χ. παρ' ἡμῖν ἐτράφην· — ἔστη παρὰ τῷ βασιλεῖ· β') κρίσιν· π. χ. ἂν ἄποροι παρ' ὑμῖν εἶναι δόξωσι (κατὰ τὴν κρίσιν ὑμῶν).

Σημ. Ἡ παρὰ μετὰ δοτικῆς πράγματος εὔρηται παρὰ ποιηταῖς· π. χ. δεῖπνον ἔπειτα εἴλοντο παρ' ὄχθησι ποταμοῖο.

3. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') διεύθυνσιν πρὸς πρόσωπον· π. χ. ἔρχει παρὰ τὸν Πρωταγόραν (= πρὸς).

β') πλησίον ἢ παραλλήλως πλησίον· π. χ. παρὰ τὴν πόλιν ἦν πυραμῖς· — παρὰ τὴν θάλασσαν ἐπορεύετο.

γ') παράθεσιν ἢ σύγκρισιν· π. χ. ὥστε μετὰ τὸν Δαρείου (στόλον) τὸν ἐπὶ Σκύθας παρὰ τοῦτον μηδὲν φαίνεσθαι (= παραβαλλόμενον πρὸς τοῦτον)· — ἡλίου ἐκλείψεις πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα. — Τὸ παρ' ὀλίγον ἢ παρὰ μικρὸν ποιεῖσθαι ἢ τίθεσθαι ἢ ἡγεῖσθαι τι σημαίνει ὀλίγον τιμᾶν τι· τὸ δὲ παρ' ὀλίγον ἢ παρὰ μικρὸν μετὰ τοῦ ἦκειν ἢ ἔρχεσθαι καὶ τῶν τοιούτων καὶ ἀπαρεμφάτου σημαίνει ὀλίγον ἔλειψε.

δ') χρόνον· π. χ. τὸν δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὅλον τὸν βίον.

ε') τὸ ἐναντίον· π. χ. παρὰ τὸν νόμον ἔκρινε·

ς') αἰτίαν· π. χ. ἕκαστος οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν οἶεται βλάψειν.

4.) Ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἐκ μέρους· π. χ. παραλαμβάνω· β') πλησίον· π. χ. παρακάθημαί σοι· γ') ἐναντίον· π. χ. παρασπονδῶ (παρὰ τὰς σπονδὰς πράττω)· δ') οὐκ ὀρθῶς· π. χ. παρακούω, παρανοῶ τι.

Ἡ περὶ (§ 107).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀναφορὰν (ὡς πρὸς)· π. χ. συμφέρει τὴν τῶν βασιλέων γνώμην ἀκινήτως ἔχειν περὶ τῶν δικαίων.

Σημ. Ἐν ταῖς φράσεσι περὶ πολλοῦ ποιῶμαι, περὶ πλείονος ποιῶμαι, περὶ ὀλίγου ποιῶμαι, περὶ ἐλάττους ποιῶμαι τι, ἢ περὶ σημαίνει πολύ, πλέον, ὀλίγον, ὀλιγώτερον κτλ. τιμῶ τι.

2. Ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει περίξ· π. χ. περὶ τῇ χειρὶ χρυσοῦν δακτύλιον εἶχεν.

Σημ. Ἡ περὶ ἐπὶ τῶν φόβου σημαντικῶν ῥημάτων σημαίνει ὅ,τι καὶ μετὰ γενικῆς· π. χ. ἔδεισε περὶ τῷ γένει ἡμῶν (= ὡς πρὸς τὸ γένος).

3. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει περίξ· π. χ. ἕσταυτο περὶ τοίχον. Ἐκ ταύτης τῆς σημασίας προκύπτει α') ἢ τοῦ περιῖπου· π. χ. ἀπέθανον περὶ τοὺς εἴκοσι· β') ἢ τῆς ἀναφορᾶς (ὡς πρὸς)· π. χ. οἴονται τοὺς ἀχαρίστους ἀμελῶς ἔχειν καὶ περὶ θεοὺς καὶ περὶ γονέας.

Σημ. Τὸ εἰμί περὶ τι σημαίνει ἀσχολεῖσθαι εἰς τι π. χ. οἱ περὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὰς ἄλλας ἀγωνίας ὄντες ἐντιμότερους ἑαυτοὺς κατέστησαν. Τὸ περὶ τινα σημαίνει α') τοὺς περὶ τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον, ἥτοι τοὺς ὀπαδοὺς αὐτοῦ· π. χ. τίς κοσμῶν κάλλιον φαίνεται τοὺς περὶ αὐτὸν ἢ βασιλεύς; β') τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ· π. χ. οἱ περὶ Θρασύβουλον (= ὁ Θρασύβουλος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ· γ')

τὸ ὀνομαζόμενον μόνον πρόσωπον· π. χ. οἱ ἀμφὶ Ἀριστοτέλη καὶ Μελάνθιον καὶ Ἀρίσταρχον ἐβούλοντο ὑφ' ἑαυτοῖς τὴν πόλιν ποιήσασθαι.

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') περίξ π. χ. περιάγω· περίοικος· β') περισσῶς, ἐξ οὗ προκύπτει ἡ τῆς ὑπεροχῆς σημασία· π. χ. περιγίγνομαι· γ') λίαν π. χ. περιαλωῶ — περίβλεπτος — περίλυπος.

Σημ. Ἐν τῷ περιορᾶν ἡ περί σημαίνει καταφρόνησιν, ἀμέλειαν.

Ἡ ἀμφὶ (§ 108).

Ἐν συντάξει μὲν σημαίνει ὅ,τι καὶ ἡ περί· ἐν συνθέσει δὲ α') ἀμφοτέρωθεν· π. χ. ἀμφίστομος, ἀμφίβιος· β') περίξ· π. χ. ἀμφιέννυμι.

Ἡ πρὸς (§ 109).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει τὴν ἕκ τινος διεύθυνσιν ἢ τὸ ἐκ μέρους· π. χ. Χαλκὶς πρὸς τῆς Βοιωτίας κείται (= ἐκ τοῦ μέρους τῆς Βοιωτίας, πρὸς τὸ μέρος τῆς Β.). Ἐκ ταύτης τῆς σημασίας προκύπτει α') ἡ τοῦ ἴδιου ἢ ἀρμόζου· π. χ. χρηστοῦ πρὸς ἀνδρὸς μηδὲν ἐννοεῖν κακὸν (= ἴδιον χρηστοῦ ἀνδρὸς ἐστί· β') ἡ τοῦ πρὸς χάριν ἢ ὠφέλειαν τινος· π. χ. ἀκούσατέ μου πρὸς θεῶν (= χάριν ἢ ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν)· — σπονδὰς ἐποίησαντο πρὸς τῶν Θηβαίων (= πρὸς ὠφέλειαν τῶν Θηβαίων· γ') ἡ τῆς καταγωγῆς· π. χ. Ἀλκibiάδης λέγεται πρὸς μητρὸς Ἀλκμαιωνιδῶν εἶναι· δ') τοῦ κατὰ τὴν κρίσιν τινός· π. χ. δρῶμεν ἂν ἄδικον οὐδὲν οὔτε πρὸς θεῶν οὔτε πρὸς ἀνθρώπων· ε') ἡ τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου· π. χ. πρὸς πάντων ἀνθρώπων λέγεται (= ὑπό).

2. Ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει πλησίον· π. χ. οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσὶ. Ἐκ ταύτης τῆς σημασίας προκύπτει ἡ τῆς προσθήκης· π. χ. πρὸς τοῖς εἰρημένοισι ἔλεξε καὶ τάδε.

3. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει διεύθυνσιν πρὸς τι.
α') τοπικῶς καὶ χρονικῶς· π. χ. πρὸς βορρᾶν κείται — ἦν πρὸς ἑσπέραν ἤδη.

β') μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν· 1) διευθύνσεως φιλικῆς ἢ ἐχθρικῆς· π. χ. πρὸς ἀλλήλους ἐπολέμησαν· 2) ἀναφορᾶς· π. χ. πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς ἔχει· 3) παραθέσεως· π. χ. οἱ φαυλότεροι τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ξυνετωτέρους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄμεινον οἰκοῦσι τὰς πόλεις· 4) σκοποῦ· π. χ. πρὸς τί με ταῦτα ἐρωτᾶς· 5) συμφωνίας· π. χ. οἶδα τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὰς συμφορὰς καὶ τὰς γνώμας τρεπομένους· 6) τρόπου· π. χ. πρὸς φιλίαν (= φιλικῶς).

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') διεύθυνσιν· π. χ. προσέρχομαι, προσάγω· β') πλησίον· π. χ. προσοικῶ· γ') προσέτι· π. χ. προσαποβάλλω.

Ἡ ἐπὶ (§ 110).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α') ἐπάνω τοπικῶς καὶ χρονικῶς· π. χ. τὰ ἐπὶ γῆς ὑπὸ τῷ οὐρανῷ ἐστι· — ἐπὶ Θησέως ἢ Ἀττικῆ κατὰ κώμας ὠκεῖτο· β') χωρὶς (χωριστά)· π. χ. εἴ που ἐπὶ σφῶν αὐτῶν αὐτόνομοι οἰκήσειαν.

Σημ. Μετὰ γενικῆς ἐνίοτε ἢ ἐπὶ σημαίνει διεύθυνσιν εἰς τόπον τινά· π. χ. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, εὐθύς ἐπὶ Σάρδεων ἦγε· — ἔπλεεν ἐπὶ Σάμου.

2. Ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει ἐπάνω καὶ πλησίον.

α') τοπικῶς· π. χ. Ἀλωπεκίδας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι.

β') χρονικῶς εἰς δῆλωσιν τοῦ εὐθύς, κατόπιν· π. χ. ἀνέστη ἐπ' αὐτῷ Φεραύλας· — οἱ ἐπὶ πᾶσι (= οἱ ὀπισθεν τῶν ἄλλων τεταγμένοι).

γ') μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν 1) προσθήκης· π. χ. ἐπὶ τούτοις· — ἐσθίουσι πάντες ἐπὶ τῷ σίτῳ ὄψον. 2) ἐπιστασίας· π. χ. κατέλιπεν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν (ἄρχοντα) Ἀντίοχον· 3) αἰτίας· π. χ. χαίρειν ἐπ' αἰσχροῖς ἠδοναῖς οὐ δεῖ ποτε· 4) σκοποῦ· π. χ. ἐξαπατᾶ ἐπὶ πλεονεξίᾳ.

δ') τοῦ ὄρου ἢ τῆς συνθήκης· π. χ. δανείζεσθε ἐπὶ μεγάλοις τόκοις.

Σημ. Τὸ ἐπὶ τινι εἶναι, γίνεσθαι σημαίνει ἐξαρτᾶσθαι ἔκ τινος· π. χ. ἐφ' ὑμῖν ἐστι κολάζειν τούτους.

3. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α') ἐπάνω ἐπὶ κινήσεως· π.χ. ἀναβάντες ἐπὶ τοὺς ἵππους ἠγοῦντο· β') ἔκτασιν τοπικὴν ἢ χρονικὴν· π. χ. τὸ ὄμμα δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἐξικνεῖσθαι — τὴν γῆν ἀπεμίσθωσαν ἐπὶ δέκα ἔτη· γ') διεύθυνσιν ἐχθρικὴν ἢ ἀπλῶς· π.χ. οὐκ εἰκὸς ἀρχὴν ἐπὶ ἀρχὴν στρατεῦσαι — οὐ δεῖ τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς θύρας τῶν πλουσίων ἰέναι· δ') σκοπόν· π. χ. ἴτω τις ἐφ' ὕδωρ (ὕδρευσόμενος).

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἐπάνω· π. χ. ἐποικοδομῶ, ἐπίγειος· β') πλησίον· π. χ. ἐπιθαλάσσιος· γ') ἐναντίον· π. χ. ἐπιστρατεύω· δ') κατόπιν· π. χ. ἐπιτάξασθαι τῇ φάλαγγι λόχους φύλακας· ε') ὕστερον· π. χ. ἐπίγονος — ἐπιγίγνομαι· ε') ἐπίτασιν· π. χ. ἐπίψογος.

Προθέσεις καταχρηστικαὶ (§ 111).

Ὡς προθέσεις καταχρηστικαὶ λαμβάνονται καὶ πολλὰ ἐπιρρήματα, συντασσόμενα μετὰ γενικῆς. Τοιαῦτα εἶνε τὸ ἐγγύς, πλησίον, εἴσω ἢ ἔσω, ἔξω ἢ ἐκτός, ἐντός, ἔμπροσθεν, ὀπίσθεν, ἐναντίον (= ἀντικρῦ), καταντικρῦ, εὐθὺ (= κατ' εὐθειαν εἰς), μεταξύ, λάθρα, κρύφα, πέραν τοπικῶς καὶ πέρα μεταφορικῶς, σημαῖνον ὑπέρβασιν· π. χ. πέραν τῆς Ἀττικῆς, πέρα τοῦ δέοντος (= ὑπὲρ τὸ δέον), πλὴν (= ἐκτός), χάριν καὶ χωρὶς.

Παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τῶν προθέσεων (1).

Ἀρχαία σημασία τῶν προθέσεων (§ 112).

1. Ὅλαι αἱ προθέσεις ἦσαν τὸ πρῶτον ἐπιρρήματα τοπικά, τοὔτεστι ἐσήμαινον τόπον, ἔνθα πρᾶξις τις γίνεται. Παρ' Ὀμήρω

(1) Μὴ ἀπορήσης ἀναγνώστα ὅτι πολλαχοῦ τοῦ ἀνα χειρας Συντακτικοῦ ἢ τε λέξεις καὶ ἢ φράσεις εἶνε ἢ αὐτῇ τῇ τοῦ Συντακτικοῦ τοῦ κ. Καταβαίνει, διότι εἰς ἀμφοτέρων τὴν σύνταξιν ὡς βάσις ὑπῆρξεν ἢ μεγάλη γραμματικὴ τοῦ Γερμανοῦ Ῥ. Κυνέρου.

εὔρηνται σχεδὸν ὅλαι ὅτε μὲν ἔχουσαι ἐπιρρηματικὴν (τοπικὴν) σημασίαν, ὅτε δὲ προθετικὴν. Ἡ ἀρχαία αὕτη σημασία καὶ χρήσις τῶν προθέσεων εἶνε συχνὴ καὶ παρὰ τοῖς Ἴωσι, ὡς π. χ. παρ' Ἡροδότῳ, ἐν τῷ καλῷ Ἀττικῷ λόγῳ ὅμως μόνον ἢ πρὸς ἐν τῷ καὶ πρὸς καὶ πρὸς δὲ ἐνίοτε ἔχει ἐπιρρηματικὴν σημασίαν = προσέτι· π. χ. ἡγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον κατὰ πόλλ' ἀσύμφορον εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι, πρὸς δὲ καὶ οὐδὲ δίκαιον. — καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις εἶπεν. — ὄλωλα καὶ πρὸς γ' ἐξελαύνομαι χθονός. — τὸ δὲ τὲ πρὸς εἶνε μόνον ποιητικόν· π. χ. ἀμβλὺν ἤδη, προστετριμμένον τε πρὸς. — σοὶ δὲ τάδε λέγω δράσω τε πρὸς. Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ συνδέονται αἱ οὕτω ἐν χρήσει ἐπιρρηματικαὶ προθέσεις συνήθως διὰ τοῦ δὲ καὶ κατέχουσι τὴν πρώτην θέσιν τῆς προτάσεως, δι' οὗ γίνονται ἐμφατικώτεροι.

2. Οὕτως ὡς ἐπιρρήματα εὔρηνται,

α') Ἐκ· π. χ. περὶ δ' ἄντυγα βάλλε φαεινὴν . . . ἐκ δ' ἀργύριον τελαμῶνα (ἀντὶ ἐξ αὐτῆς).

β') Πρὸ = πρόσθεν π. χ. ὡς Τρῶες πρὸ μὲν ἄλλοι ἀρηρότες, αὐτὰρ ἐπ' ἄλλοι.

γ') Ἐν δὲ = ἐντός· π. χ. νῆσος . . . τετάνυσται ὑλήεσσ', ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν ἄγριαι.

δ') Σὺν = ὁμοῦ, ἅμα, π. χ. ἢ ὄρνις . . . αὐχέν' ἀπεκρέμασεν, σὺν δὲ πτερὰ πυκνὰ λίασθεν.

ε') Ἀνὰ = ἐπάνω· π. χ. μέλανες δ' ἀνὰ βότρυν ἦσαν.

ς') Ἀμφὶ = ἀμφοτέρωθεν, πέριξ· π. χ. ἀμφὶ δ' ἑταῖροι εὐδον. — ἀμφὶ δὲ τιμὴν ἔλλαχεν.

ζ') Περὶ = πέριξ· π. χ. περὶ δὲ Τρῶαι ἄλις ἦσαν· ἐνίοτε = εἰς μέγαν βαθμόν, πρὸ πάντων· π. χ. περὶ μὲν πολέμῳ ἐνὶ καρτερός ἐσσι· — τῷ γὰρ ῥα θεὸς περὶ δῶκεν ἀοιδίην.

η') Ἐπὶ = πρὸς τούτοις· π. χ. κτείνου δ' ἐπὶ μηλοβοτηρας· — ἐπὶ δὲ καὶ αὐτόμολοι ἦσαν.

θ') Μετὰ παρ' Ὀμήρῳ = α') ὁμοῦ, προσέτι· β') κατόπιν, ἔπειτα.

ι') Παρά = πλησίον.

ια') Πρὸς = προσέτι· π. χ. πρὸς δὲ καὶ γῆν δουλώσετε·

ιβ') Ὑπὸ = ὑποκάτω.

Σύνθεσις δύο προθέσεων (§ 113).

1. Ἐν τῇ ἐπικῇ γλώσσῃ συχνά, παρὰ δὲ τοῖς τραγικοῖς ἐν τοῖς λυρικοῖς μόνον συντίθενται ἐνίοτε δύο προθέσεις, ἐξ ὧν ἡ πρώτη ἔχει πάντοτε ἐπιρρηματικὴν σημασίαν, ἡ δὲ δευτέρα δύναται ὡς πρόθεσις νὰ συντάσσεται μετὰ τινος πτώσεως οὐσιαστικοῦ. Τὴν σύνθεσιν ταύτην δὲν πρέπει νὰ θεωρῆ τις ὡς πλεονασμὸν, ἀλλ' ὡς ποιητικὴν ζωγραφικὴν ἔκφρασιν.

Ἄμφιπερὶ μετὰ αἰτιατικῆς, τῆς περὶ ὀριζούσης ἀκριβέστερον τὴν ἔννοιαν τῆς ἀμφί· π. χ. ἀμφιπερὶ κρήνην. — Ὡσαύτως περὶ τ' ἀμφί τε· π. χ. περὶ τε ἀμφί τε τάφρον.

Παρέξ ἢ παρέκ μετὰ γενικῆς (= ἐξ) ἢ μετὰ αἰτιατικῆς (= παρά)· π. χ. παρέξ ὁδοῦ ἐν νεκύεσσιν κλιθήτην. — παρέξ τὴν νῆσον ἐλαύνετε νῆα. Ὁ Ἡρόδοτος μεταχειρίζεται πάρεξ ἐν τῇ σημασίᾳ χωρὶς (ἐκτός)· π. χ. πάρεξ τοῦ ἀργύρου χρυσὸν ἀπλετοῦν ἀνέθηκε.

Ὑπέκ (ὑπέξ) = κάτωθεν ἔξω· π. χ. λέγεται δὲ ὑπέκ τῶν γρυπῶν ἀρπάζειν Ἀριμασπούς.

Ὡσαύτως εὔρηται ἀπέκ, διέκ, ἀποπρό, διαπρό, περιπρό.

2. Προσέτι καὶ αἱ καταχρηστικαὶ προθέσεις ἔνεκα καὶ χάριν συντίθεται μετὰ κυρίων προθέσεων· π. χ. ἀπὸ βοῆς ἔνεκα — τίνος δὴ χάριν ἔνεκα.

Τμησὶς προθέσεων (§ 114).

1. Πολλάκις αἱ προθέσεις χωρίζονται τῶν ῥημάτων, καὶ τοῦτο λέγεται τμησὶς· π. χ. ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα. — παρὰ δ' ἔγχεα μακρὰ πέπηγεν.

Ὁμοίως τμησὶς λέγεται καὶ ὅταν μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τῆς συντακτικῆς αὐτῆς πτώσεως ὑπάρχει κυρία τομή· π. χ. ἐννήμαρ μὲν ἀνὰ | στρατὸν ὄχετο κῆλα θεοῖο.

Ὅμοιος χωρισμὸς γίνεται καὶ ὅταν μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τῆς συντακτικῆς αὐτῆς πτώσεως παρεμπίπτει μία ἢ πλείονες λέξεις ὡς π. χ. τὸ ὑποκείμενον, τὸ ἀντικείμενον, ἀντωνυμία ἢ τὸ ῥῆμα· π. χ. ἀμφὶ δὲ χαίται ὤμοις ἀΐσσονται· — ἐν γάρ Πάτροκλος φόβον ἤκεν ἅπασιν· — ὑπὸ ποσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.

Σημ. Λέξεις παρεμπίπτουσαι πρὸ πάντων εἶνε ἐγκλιτικάι, ὡς : μέν, δέ, τέ, ῥά, γάρ, πέρ, προσέτι δὲ μέν ἄρ, δ' ἄρα, γάρ δῆ, γάρ σφεας, δέ οἱ, ῥὰ οἱ, δ' ἄρα οἱ, οἱ μέν, μέν με, ἄρα μιν.

Προθέσεις συνδεόμεναι μετὰ ἐπιρρημάτων (§ 115).

1. Αἱ προθέσεις εὗρηται συχνὰ μετ' ἐπιρρημάτων συνδεόμεναι, ἅτινα τότε λαμβάνουσι σημασίαν οὐσιαστικοῦ· π. χ. ἔμπροσθεν (ἀλλὰ πάντοτε εὗρηται εἰς πρόσθεν) ὑποκάτω, ὑπεράνω, ἐξόπισθεν, ἐξοπίσω, εἰσοπίσω, μέχρι δεῦρο, μέχρις ἐνταῦθα, μέχρι ποῖ, μέχρι ὅποι, εἰς νῦν, προσέτι, εἰσέτι, εἰς τότε, ἐκ τότε, ἐς αἰεί, ἐς ἔπειτα, εἰς οὐ, εἰς ἅπαξ, καθάπαξ, ἐς τρίς, ἐπὶ μᾶλλον, εἰς μάτην κ.τ.τ.

Σύνταξις τῶν προθέσεων κατὰ πρόληψιν καὶ ἔλξιν (§ 116).

1. Πολλάκις οἱ Ἕλληνες καὶ ἰδίως ὁ Ὅμηρος συνάπτουσι μετὰ ῥημάτων κινήσεως σημαντικῶν προθέσεις μετὰ δοτικῆς, ἥτοι ἐμπροθέτους προσδιορισμοὺς δηλοῦντας στάσιν, διότι μετὰ τὴν κίνησιν ἐπέρχεται στάσις, καὶ τὰνάπαλιν μετὰ ῥημάτων δηλούντων στάσιν συνάπτουσι προθέσεις μετὰ αἰτιατικῆς, ἥτοι ἐμπροθέτους προσδιορισμοὺς, δηλοῦντας κίνησιν, διότι συγχρόνως ἐννοεῖται ἡ γενομένη κίνησις· π. χ. ἡ δ' ἐν γούνασι πίπτει Διώνης δι' Ἀφροδίτη· — ἐν Ἀμπρακίᾳ καὶ ἐν Λευκαδίᾳ ἀπήεσαν· — τὸ ἐλληνικὸν ἐν Πλαταιαῖς ἀθροίζεται συνέδριον· — παρήσαν εἰς Σάρδεις· — ὁ μὲν εἰς ὀλίγην κείται κόμην· — προηγόρευε στὰς ἐς μέσον.

2. Ὡσαύτως μετὰ ῥημάτων δηλούντων στάσιν συνάπτονται πολλάκις καὶ προθέσεις ἀπὸ ἢ ἐκ μετὰ γενικῆς δηλοῦσαι τὴν ἐκ τόπου κίνησιν ἢ ἀπομάκρυνσιν, π. χ. τὰ δ' αὐτ' ἐκ δίφρου γουναζέσθην. — Ἡρῆ δ' εἰσεῖδε χρυσόθρονος ὀφθαλμοῖσι στάσ' ἐξ Ὀλύμποιο ἀπὸ ῥίου. — τὼ μὲν ἀφ' ἵπποιον, ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὤρνυτο πεζός.

Ἑλξις ἐπὶ προθέσεων μετ' ἄρθρου (§ 117).

Πολλάκις εὔρηται ἐπὶ ῥημάτων δηλούντων στάσιν κατὰ βραχυλογίαν ἄρθρον μετὰ ἢ ἄνευ οὐσιαστικοῦ πρὸ ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ, ὅπερ λέγεται ἔλξις τῶν προθέσεων. τοῦτο δὲ γίνεται ἐπὶ τῶν προθέσεων ἀπὸ καὶ ἐξ ἀντὶ ἐν, εἰς ἀντὶ ἐν. π. χ. οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄνθρωποι ἢ ἀπλῶς οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀπέφυγον (= οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔφυγον ἐκ τῆς ἀγορᾶς). — Ἐρασινίδης ἐκέλευεν ἐπὶ τοὺς εἰς Μιτυλήνην πολεμίους πλεῖν (= πλεῖν εἰς Μιτυλήνην ἐπὶ τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ).

Σημ. Ἡ αὐτὴ ἔλξις καὶ βραχυλογία συμβαίνει καὶ ἐν τοῖς τοπικοῖς ἐπιρρήμασιν, ἐνθα τὸ ἐκεῖθεν καὶ ἐνδοθεν εὔρηται ἀντὶ τοῦ ἐκεῖ καὶ ἐνδον. π. χ. ὄδε φύλαξ τῶν ἐκεῖθεν ἄγγελος ἐσθεὶ πρὸς ἡμᾶς δεῦρο. — τοὺς ἐνδοθεν πάντα ἐξῆγε.

Ἐπανάληψις καὶ παράλειψις τῶν προθέσεων (§ 118).

1. Ἐν σειρᾷ παρατεταγμένων οὐσιαστικῶν ἢ πρόθεσις τίθεται α') πρὸ ἐκάστου οὐσιαστικοῦ, ὅταν ἐκφράζηται ἐκάστη ἔννοια χωριστὰ καὶ μετ' ἐμφάσεως. π. χ. καὶ διὰ τοῦ προσώπου καὶ διὰ τῶν σχημάτων διαφαίνει. — (νομίζω τὸ καλὸν εἶναι) καὶ ἐν ἵππῳ καὶ βοῦ καὶ ἐν ἀψύχοις πολλοῖς. β') πρὸ τοῦ πρώτου οὐσιαστικοῦ, ὅταν ὅλαι αἱ ἔννοιαι ὡς ἐν ὅλον ἐκφράζωνται. π. χ. προσήγαγον αὐτοὺς πρὸς τε τὴν ἐκκλησίαν καὶ τοὺς συμμάχους.

Σημ. Παρὰ ποιηταῖς ἐνίοτε ἢ πρόθεσις δὲν τίθεται πρὸ (ΣΥΝΤ. ΤΗΣ ΕΛΛ. ΓΛ.)

τοῦ πρώτου οὐσιαστικοῦ ἀλλὰ πρὸ τοῦ δευτέρου· π. χ. πέτασθαι ὄρη τε καὶ κατ' ἀγρούς· — ἡ Νεῖλον ἢ ἐπὶ Μέμφιν.

2. Ὄταν μετὰ οὐσιαστικὸν συνημμένον μετὰ προθέσεως ἔπεται ἀναφορικὴ πρότασις ἐν τῇ αὐτῇ σχέσει, συχνὰ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ἢ πρόθεσις ἐπαναλαμβάνεται πρὸ τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως, συχνότατα δὲ ἢ μᾶλλον πάντοτε ἐν τῷ πεζῷ Ἀττικῷ λόγῳ παραλείπεται· π. χ. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ οὗτοι ἀριθμὸν ἐποιεῦντο τῶν νεῶν· — ἐν ταῖς τεταγμέναις ἡμέραις, ἐν αἷς δεῖ αὐτοὺς παρεῖναι· — ἐν τῷ χρόνῳ, ᾧ ὑμῶν ἀκούω· — ἐπορεύετο διὰ τῶν αὐτῶν ἔθνῶν, ὧν περ ὁ Πέρσης.

3. Λίαν συχνὴ εἶνε ἡ παράλειψις τῆς προθέσεως ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι καὶ ἀποκρίσεσι τοῦ διαλόγου· π. χ. πῶς οὖν ἔχεις δόξης τοῦ τοιοῦδε πέρι; Τίνος δὴ; Τοῦ ὑπολαμβάνειν παρὰ σαυτῷ κ.τ.λ.

Θέσις τῶν προθέσεων (§ 119).

1. Αἱ προθέσεις ὡς καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ πρέπει νὰ τίθενται πρὸ τῶν οὐσιαστικῶν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν τηρεῖται ἐν τοῖς ἐξῆς·

α) ὅταν μετὰ τὸ οὐσιαστικὸν μία ἢ δύο λέξεις, πολλάκις δὲ καὶ πλείονες, οἷαι αἱ μέ, σέ, τοί, ποτέ, γέ, μέν, γάρ, δέ, οὖν, μὲν ἄρα, δέ γε, μὲν οὖν, αὖ, δ' αὖ, καί, τοίνυν, ἴσως καὶ τὸ ἐπιρρηματικῶς, οὕτως εἰπεῖν, τιθέμενον οἶμαι, κεῖνται μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ· π. χ. ἐν μὲν εἰρήνῃ· — ἐν μὲν γὰρ εἰρήνῃ — πρὸς μὲν ἄρα σοι τὸν πατέρα· — καὶ ὅλως ἐν οἶμαι πολλοῖς· β') συνηθέστατος εἶνε ὁ χωρισμὸς τῆς προθέσεως ἀπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ αὐτῆς διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ· π. χ. διὰ μέσου δὲ τοῦ παραδείσου· — ὑπὸ τῶν οἴκοι ἀντιστασιωτῶν· — εἰς Καῦστρου πεδίον.

2. Δύναται ἡ δισύλλαβος πρόθεσις νὰ τίθεται καὶ μετὰ τὸ οὐσιαστικόν· τότε δὲ ὁ τόνος ἀναβιβάζεται εἰς τὴν παραλήγουσαν, καὶ τοῦτο λέγεται ἀναστροφή προθέσεως· π. χ. τῶν φωνευσάντων πάρα· — τῆς δε γῆς ὑπερ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Περὶ λόγου (§ 120).

1. Λόγος λέγεται, καθ' ἃ καὶ ἐν ἀρχῇ ἐδηλώθη, ἡ τελεία ἔκφρασις ἐνὸς διανοήματος ἢ πλειόνων· ἐπομένως ὁ λόγος ἢ ἀποτελεῖται ἐκ μιᾶς προτάσεως ἢ σύγκειται ἐκ πλειοτέρων προτάσεων, αἵτινες ἔχουσαι σχέσιν πρὸς ἀλλήλας συνδέονται μεταξύ των, καὶ ὀνομάζεται περίοδος.

2. Αἱ προτάσεις συνδέονται μεταξύ των κατὰ δύο τρόπους, α') κατὰ παράταξιν καὶ β') καθ' ὑπόταξιν.

3. Κατὰ παράταξιν σύνδεσις τῶν προτάσεων λέγεται, ὅταν πρότασις τις τάσσηται μὲν πλησίον ἄλλης, μεθ' ἧς συνδέεται διὰ τινος συνδέσμου, ἀλλὰ δὲν ἐξαρτᾶται ἐξ αὐτῆς, καθόσον δύναται νὰ ὑπάρξῃ μόνη της, τ. ε. δὲν εἶνε συμπλήρωμα ἢ προσδιορισμὸς αὐτῆς, ἀλλ' αὐτοτελής ἢ αὐθυπόστατος· π. χ. τὸν ἐχθρὸν καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν· — ἐκεῖνος μὲν ὄχετο, ἐγὼ δὲ ἐκάθευδον.

Σημ. Κατὰ παράταξιν σύνδεσις γίνεται καὶ ἄνευ συνδέσμου, ὅταν ὁ λόγος ἐκφέρηται μετὰ σφοδρότητος· τοῦτο δὲ λέγεται σχῆμα ἀσύνδετον· π. χ. συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἔωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον.

4. Καθ' ὑπόταξιν σύνδεσις λέγεται, ὅταν πρότασις τις ὑποτάσσηται εἰς ἄλλην διὰ τινος συνδέσμου, χρησιμεύουσα ὡς συμπλήρωμα ἢ προσδιορισμὸς αὐτῆς καὶ μὴ δυναμένη νὰ ὑπάρξῃ μόνη· π. χ. ἐὰν ἦς φιλομαθῆς, ἔσει καὶ πολυμαθῆς.

5. Ἡ καθ' ὑπόταξιν συνδεομένη πρότασις λέγεται ἐξηρημένη ἢ ὑποτελής, ἢ δὲ πρότασις, μεθ' ἧς συνδέεται ἢ ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται, λέγεται κυρία ἢ ἀνεξάρτητος. Δύναται δὲ ὑποτελής νὰ ἐξαρτᾶται ἐξ ἄλλης ὑποτελοῦς, ἥτις τότε εἶνε κυρία ὡς πρὸς ἐκείνην· π.χ. ἐπειδὴ αἱ νῆες διεφθάρησαν αἱ ἡμέτεραι καὶ τὰ πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθενέστερα ἐγεγένητο. . . , ἀφικνουῦνται αἱ νῆες ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ· — τούτους ἐβούλουντο ἐκποδῶν ποιήσασθαι, ἵνα ῥαδίως ἂ βούλουντο διαπράττειντο.

6. Τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων αἱ μὲν τῆς κρίσεως ἐκφέρονται καθ' ὅλους τοὺς χρόνους τῆς ὀριστικῆς, κατὰ ἱστορικὸν χρόνον τῆς ὀριστικῆς μετὰ τοῦ ἄν καὶ κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν· αἱ δὲ τῆς ἐπιθυμίας ἐκφέρονται κατὰ ἱστορικὸν χρόνον τῆς ὀριστικῆς, καθ' ὑποτακτικὴν, κατ' εὐκτικὴν ἄνευ τοῦ ἄν καὶ κατὰ προστακτικὴν.

7. Κατὰ παράταξιν συνδέονται αἱ προτάσεις διὰ τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων, τῶν διαζευκτικῶν, τῶν ἀντιθετικῶν, τῶν συμπερασματικῶν (πλὴν τοῦ ὡς καὶ ὥστε) καὶ διὰ τοῦ αἰτιολογικοῦ γάρ·

8. Καθ' ὑπόταξιν συνδέονται διὰ τῶν εἰδικῶν συνδέσμων, τῶν τελικῶν, τῶν συμπερασματικῶν ὡς καὶ ὥστε, τῶν ὑποθετικῶν, τῶν αἰτιολογικῶν πλὴν τοῦ γάρ, καὶ τῶν χρονικῶν, τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἀναφορικῶν ἐπιρρημάτων. Οὕτω δὲ ὡς ἐκ τῶν συνδέσμων αἱ προτάσεις λέγονται συμπλεκτικαί, διαζευκτικαί, ἀντιθετικαί, συμπερασματικαί, αἰτιολογικαί, εἰδικαί, τελικαί, ὑποθετικαί, χρονικαί καὶ ἀναφορικαί.

Σημ. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω προτάσεων ὑπάρχουσιν ἔτι καὶ ἐρωτηματικά.

Α') Κατὰ παράταξιν σύνδεσις.

α) Συμπλεκτικαὶ προτάσεις (§ 121).

1. Αἱ συμπλεκτικαὶ προτάσεις εἶνε ἢ ὅμοιαι ἢ διάφοροι κατὰ τὴν ἔννοιαν, καὶ συνδέονται α) διὰ τῶν συνδέσμων καὶ, καὶ - καὶ, τέ, τὲ - τέ, τὲ - καὶ, καὶ λέγονται καταφατικά· π.χ. ἐγὼ καὶ σὺ πορευόμεθα. — Τεῦκρος ἐγὼ τε ἐκόμισα καὶ χρήματα καὶ ἄνδρας. — τοῦ σώματος αὐτός τε οὐκ ἠμέλει, τοὺς τε ἀμελοῦντας οὐκ ἐπήνει. — ὁδός τε οὐπω πολλὴ διήνυστο αὐτοῖς, καὶ ὁ Μῆδος ἦκε πάλιν.

2. Διὰ τοῦ καὶ συμπλέκονται ἔννοιαι ὅμοιαι ἢ διάφοροι· π. χ. τηλικαῦτα αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος

εἵργασται — μὴνύει ὁ Μενέστρατος καὶ προσαπογράφει ἐτέ-
ρους τῶν πολιτῶν.

3. Ὁ καὶ πολλάκις δὲν εἶνε συμπλεκτικός, ἀλλὰ ἐπιδοτι-
κός, ἰσοδυναμῶν τῷ ἀκόμη καί, ὅποτε εἰς ἔλαττον καὶ ἀσημό-
τερον προστίθεται μείζον τι καὶ ἐπισημότερον, ἢ τούναντίον
εἰς μείζον καὶ ἐπισημότερον προστίθεται ἔλαττον καὶ ἀσημότε-
ρον (ἐλαττωτικός)· π. χ. αὐτὰ ταῦτα καὶ οἱ σύμμαχοι πε-
πόνθασιν (= οὐ μόνον οἱ ἐχθροὶ ἀλλὰ καὶ οἱ σύμμαχοι) —
ιέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρῶσκοντα νοῆσαι (καὶ καπνὸν μόνον).

Σημ. 1. Ὁ ἐπιδοτικός καὶ μετὰ ἐρωτηματικὴν ἀντωνυμίαν
ἢ ἐρωτηματικὸν ἐπίρρημα δηλοῖ θαυμασμὸν τοῦ ἐρωτῶντος καὶ
δύναται νὰ ἐξηγηθῆται διὰ τοῦ μάλιστα· π. χ. τί καὶ βούλεσθε,
ὦ νεώτεροι; (= τί πρὸ πάντων θέλετε).

Σημ. 2. Ὁ ἐπιδοτικός καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων ση-
μαίνει τὴν συμφωνίαν τοῦ περιεχομένου τῆς ἀναφορικῆς προ-
τάσεως πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς δεικτικῆς· π. χ. ὑμεῖς δὲ
ὅπως γινώσκετε, οὕτω καὶ ποιεῖτε — καὶ ἡμῖν ταῦτα δοκεῖ,
ἅπερ καὶ βασιλεῖ· ὁμοίαν σημασίαν ἔχει ὁ καὶ ἐν τῷ εἶ τις
καὶ ἄλλος, εἶ ποτε καὶ ἄλλοτε.

4. Διὰ τοῦ καὶ - καὶ συνδέοντι ἔννοιαι ὅμοια ἢ διαφοροί
μετ' ἐμφάσεως· π. χ. καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν —
καὶ τὸν ἐχθρὸν καὶ τὸν φίλον τιμῶσι. . .

5. Διὰ τοῦ τὲ συνδέονται ἔννοιαι, στενὴν πρὸς ἀλλήλας
ἔχουσαι σχέσιν· π. χ. εἰκότως ὑπ' ἐμοῦ μισεῖται ὑπό τε ὑμῶν
δικαίως τιμωρήσεται· — Τισίαν Γοργίαν τε ἐάσωμεν εὔδειν.

6. Διὰ τοῦ τὲ - τὲ συνδέονται ὡσαύτως ἔννοιαι, στενὴν πρὸς
ἀλλήλας ἔχουσαι σχέσιν, ἀλλὰ μετ' ἐμφάσεως· π. χ. ὑμεῖς τε
τὴν ψῆφον ὅσιαν θήσετε, τοῖς δέ τε τὰ δίκαια γενήσεται —
τοῦ σώματος αὐτός τε οὐκ ἡμέλει, τούς τε ἀμελοῦντας οὐκ
ἐπῆνει

7. Διὰ τῶν οὔτε-οὔτε, μήτε-μήτε, οὐ-οὔδέ, μὴ-μηδὲ συν-
δέονται δύο ἔννοιαι ἀποφατικά, ὡς συνδέονται διὰ τοῦ καὶ-καὶ
ἢ τὲ-τὲ δύο ἔννοιαι καταφατικά· π. χ. οὔτε γράμματα οἶδεν

οὔτε νεῖν ἐπίσταται· — μήτε γέλωτα προπετῆ στέργε, μήτε λόγον μετὰ θράσους ἀποδέχου· — οὐ μέμψεως οὐδὲ τιμωρίας τετύχηκε·

Σημ. Ὅπως ὁ καὶ οὕτω καὶ ὁ οὐδὲ καὶ ὁ μηδὲ ἔχουσιν ἐπιδοτικὴν ἔννοιαν· π.χ. ἦν δὲ οὐδὲ ἀδύνατος (= πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἀδύνατος δὲν ἦτο· — μηδὲ βελόνης ἀλλοτρίας ἐπιθυμῆσης·

8. Διὰ τοῦ οὐδὲ ἢ μηδὲ συνδέεται ἔννοια ἀποφατικὴ μετ' ἔννοιᾶς ἀποφατικῆς· π. χ. οὐ παρελεύσεαι οὐδέ με πείσεις.

9. Διὰ τοῦ οὔτε-τέ, μήτε-τέ συνδέεται ἔννοια καταφατικὴ μετὰ ἀποφατικῆς, διὰ δὲ τοῦ καὶ οὐ, καὶ μὴ συνδέεται τὰνάπαλιν ἔννοια ἀποφατικὴ μετὰ θετικῆς· π. χ. οὔτε ἐπινεῦσαι ἠθέλησεν, ἐσίγα τε· = μήτε κινδύνευε, σωθῆτω τέ μοι τέκνα· ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ θαλάσσιοι· — ἀφίκου οἴκαδε καὶ μὴ ἄλλως ποιήσης.

10. Διὰ τοῦ οὐ μόνον-ἀλλὰ καί, οὐχ ὅτι-ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως-ἀλλὰ καί, οὐχ' ὅπως-ἀλλ' οὐδέ, μὴ ὅτι-ἀλλ' οὐδέ (σύνδεσις κλιμακωτή).

11. Καὶ διὰ μὲν τοῦ οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ ἢ οὐχ ὅτι-ἀλλὰ καὶ καταφάσκονται ἀμφότεραι αἱ συνδεόμεναι ἔννοιαι. π. χ. οὐ σοὶ μόνον λαιδορήσεται, ἀλλὰ καὶ ἐμοὶ (καὶ σοὶ καὶ ἐμοί)· οὐχ ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ· διὰ δὲ τοῦ οὐχ ὅπως ἀλλὰ καὶ ἢ καταφάσκονται ἀμφότεραι ἢ ἡ πρώτη ἀποφάσκειται καὶ ἡ δευτέρα καταφάσκειται, ὅπερ συνηθέστερον· π. χ. οὐχ ὅπως ἴσοι ἀλλὰ καὶ γενναιότεροι ἦσαν (= καὶ ἴσοι καὶ γενναιότεροι)· οὐχ ὅπως ἡμῖν τῶν αὐτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφήρηται (= οὐ μόνον οὐκ ἐπέδωκεν . . . ἀλλὰ καὶ ὑφήρηται)· διὰ δὲ τοῦ οὐχ ὅπως - ἀλλ' οὐδέ, ἢ μὴ ὅτι - ἀλλ' οὐδέ ἀμφότεραι ἀποφάσκονται· π. χ. οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας τυχεῖν ἠξιώθημεν (= οὐ μόνον τῆς . . . δὲν μετέχομεν, ἀλλ' οὐδέ . . .). Ἀπατούριος μὴ ὅτι δικάσασθαι, ἀλλ' οὐδὲ ἐγκαλέσαι μοι ἐτόλμησεν.

β'. Διαζευκτικαὶ προτάσεις (§ 122).

Αἱ διαζευκτικαὶ προτάσεις εἶνε διάφοροι κατὰ τὴν ἔννοιαν, τῆς μιᾶς ἀποκλειούσης τὴν ἄλλην, καὶ συνδέονται διὰ τῶν συνδέσμων.

1) ἢ, ἢ-ἢ, ἦτοι-ἦ· π. χ. χρηστὸς ἢ πονηρὸς ἐγένετο· — ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον, ἢ σιγὴν ἔχε· — ἦτοι τὸ πρότερον ἢ ὕστερον οὐκ ὀρθῶς λέγει.

Σημ. 1. Δυνατὸν τὰ διαζευγνύμενα μέρη νὰ εἶνε πλείονα τῶν δύο, καὶ τότε ὁ ἢ τίθεται ἀναλόγως αὐτῶν· π. χ. ἢ τέκνου, ἢ λέχος, ἢ χρέος ἢ θεός.

Σημ. 2. Ὁ ἢ ἐνίοτε ἰσοδυναμεῖ τῷ εἰ δὲ μή, ἄλλως· π. χ. ὅπως καὶ ὑμεῖς ἐμὲ ἐπαινέσετε, ἐμοὶ μελήσει ἢ μηκέτι με Κῦρον νομίζετε.

Σημ. 3. Ὁ ἢ μετὰ τὰ συγκριτικὰ καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν συγκριτικὴν ἄλλος, ἕτερος, διάφορος, διπλάσιος κ.τ.τ. εἶνε συγκριτικός· π. χ. ἀπέκτειναν τοξότας πλείους ἢ τετρακισμυρίους· — ἐκτήσαντο τριῆρεις διπλασίας ἢ σύμπαντες.

2) διὰ τοῦ εἴτε - εἴτε, εἴαν τε - εἴαν τε, ἦν τε - ἦν τε, ἂν τε - ἂν τε, ὅταν ὁ λέγων θέλῃ νὰ δηλώσῃ ὅτι εἶνε ἀδιάφορος ἢ παραδοχὴ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἐννοίας· π. χ. εἴτ' εὐγενῆ με νομίζει, εἴτε ἀγενῆ· — εἴαν τε βούλη, εἴαν τε μή· — ἦν τε πρὸς ἔω, ἦν τε πρὸς ἐσπέραν· — ἂν τε ἄρχων, ἂν τε ιδιώτης ὦν τυγχάνῃ.

γ'. Αἰτιολογικαὶ προτάσεις (§ 123).

1. Αἱ αἰτιολογικαὶ προτάσεις συνδέονται κατὰ παράταξιν μετὰ τῶν προηγουμένων διὰ τοῦ γάρ, ἐξηγοῦντος τὴν αἰτίαν αὐτῶν καὶ τιθεμένου μετὰ μίαν ἢ πλείονας λέξεις· π. χ. μηδενὶ συμφορὰν ὄνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἢ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον.

Σημ. 1. Ὁ γάρ πολλάκις διασαφεῖ τὰ ἠγούμενα, ἰσοδυναμῶν ἐν τῇ καθωμιλημένῃ πρὸς τὸ δηλαδή, καὶ λέγεται διασα-

φητικὸς ἢ ἐπεξηγηματικὸς· τίθεται δὲ συνήθως μετὰ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα, ἢ μετὰ τὰς λέξεις τεκμήριον δέ, σημεῖον δέ, τὸ δὲ μέγιστον, δῆλον δέ· π. χ. οὐδὲν ἐπίστευον ἐκεῖνοι· σημεῖον δέ· οὐ γὰρ ἂν δεῦρ' ἦκον ὡς ἡμᾶς.

Σημ. 2. Ἐν ἐρωτήσεσιν ὁ γὰρ ἐτήρησε τὴν πρώτην αὐτοῦ σημασίαν, τὴν βεβαιωτικὴν (γέ — ἄρα = ἀληθῶς, τῷ ὄντι)· π. χ. ὄλωλε γάρ; ἐκ τῆς τοιαύτης σημασίας προέκυψαν τὰ οὐ γάρ; ἢ γάρ; (= ἀληθῶς οὐχί; δὲν ἔχει οὕτω;) π. χ. δεῖ ἐκ τῶν ὁμολογημένων αὐτὸν ἑαυτὸν μάλιστα φυλάττειν ὅπως μὴ ἀδικήσῃ, οὐ γάρ; — φιλοσοφητέον ὁμολογήσαμεν τελευτῶντες· ἢ γάρ; Ὡσαύτως βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει ὁ γάρ καὶ ἐν ἀποκρίσεσι· π. χ. ὁμολογεῖς οὖν περὶ ἐμέ ἀδικος γεγενῆσθα; ἢ γὰρ ἀνάγκη, ἔφη Ὀρόντης· καὶ συναπτόμενος μετ' ἄλλων μορίων· π. χ. τοιγάρ = διὰ τοῦτο βεβαίως· ἀλλὰ γὰρ = ἀλλὰ βεβαίως.

Σημ. 3. Ἐν τῷ καὶ γὰρ ὁ μὲν γὰρ ἔχει αἰτιολογικὴν σημασίαν, ὁ δὲ καὶ ἢ ἀναφέρεται εἰς ὅλην τὴν πρότασιν, καὶ ἔχει σημασίαν ἐπιτατικὴν· π. χ. ἐξέλωμεν ἀλλήλων τὴν ἀπιστίαν· καὶ γὰρ οἶδα ἀνθρώπους, οἳ, φοβηθέντες. . . (διότι μάλιστα οἶδα καὶ ἀνθρώπους. . .) ἢ ἀναφέρεται εἰς μόνην τὴν μετὰ τὸ γὰρ λέξιν· π. χ. καὶ γὰρ πρὸς τούτους αὐτῷ ἐπεποιήτο συμμαχίη (= καὶ πρὸς τούτους γὰρ).

2. Ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ γὰρ τίθεται ὁ ὡς καὶ ἐπεὶ συνδέοντες προτάσεις κατὰ παράταξιν· π. χ. σοὶ δὲ προσήκει ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως ἄξιός ἔσει τοῦ πατρός· — ὡς ἅπασιν μὲν προσήκει περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὴν φρόνησιν, μάλιστα δὲ ὑμῖν (= ἅπασιν μὲν γὰρ. . .)· — ἣν ἐξετάζειν βουλευθῶμεν, εὐρήσομεν τὰς δημοκρατίας μᾶλλον ἢ τὰς ὀλιγαρχίας συμφερούσας· — ἐπεὶ καὶ τὴν ἡμετέραν πολιτείαν. . .

δ') Συμπερασματικαὶ προτάσεις (§ 124).

1. Αἱ συμπερασματικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν συν-

δέσμων ἄρα, οὖν, τοίνυν, τοιγάρτοι, τοιγαροῦν, δῆ, οὐκοῦν καὶ οὐκουν.

2. Καὶ διὰ μὲν τοῦ ἄρα, οὖν καὶ τοίνυν δηλοῦται συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων· π. χ. τί περὶ ψυχῆς ἐλέγομεν; ὄρατόν εἶναι ἢ οὐχ ὄρατόν; οὐχ ὄρατόν· ἀηδὲς ἄρα.— τὸ στρατεύμα ὁ σίτος ἐπέλιπε· κρέα οὖν ἐσθίουτες διεγίγνοντο.— πάσας τοίνυν τὰς ἀγέλας ταύτας.

Σημ. Ἡ πρώτη σημασία τοῦ οὖν ἦτο βεβαιωτικὴ (= τῷ ὄντι, βεβαίως), ἣν ἐτήρησεν ἐν τῷ δ' οὖν, ἀλλ' οὖν, γοῦν, γὰρ οὖν· π. χ. βούλει σκοπῶμεν ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς τροφῆς, ὥσπερ ἀπὸ τῶν στοιχείων; Καὶ ὁ Α. ἔφη· Δοκεῖ γ' οὖν μοι ἡ τροφή ἀρχὴ εἶναι.

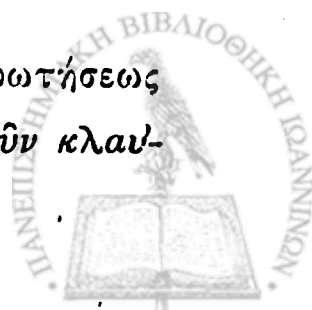
3. Διὰ τοῦ τοιγάρτοι καὶ τοιγαροῦν (= διὰ τοῦτο βεβαίως, διὰ τοῦτο λοιπὸν) δηλοῦται συμπέρασμα ὡς στερεὰ πεποιθήσεις τοῦ λέγοντος· π. χ. τοιγάρτοι νῦν, ἅτε μέγιστα ἡδικηκῶς τῶν ἐν Μακεδονίᾳ, ἀθλιώτατός ἐστι πάντων Μακεδόνων.— τοιγαροῦν αὐτῷ οἱ μὲν καλοὶ τε κάγαθοὶ τῶν συνόντων εὖνοι ἦσαν, οἱ δὲ ἄδικοι ἐπεβούλευον.

4. Διὰ τοῦ δῆ συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων πρότασις, ἣτις εἶνε φυσικὴ ἀκολουθία αὐτῶν· π. χ. ἔλεγόν τινες ὅτι κατίδοιεν στρατεύμα· ἐδόκει δῆ τοῖς στρατηγοῖς οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι διασκηνοῦν.

Σημ. Ἡ πρώτη σημασία τοῦ δῆ ἦτο χρονικὴ (= ἤδη)· π. χ. οἱ δ' Ἀσσύριοι καὶ δῆ ἠρισθηκότες ἐξήεσαν τε θρασέως καὶ παρετάσσοντο ἐρρωμένως.

5. Διὰ τοῦ οὐκοῦν τιθεμένου ἐπὶ ἐρωτήσεως ἐκφέρεται συμπέρασμα καταφατικὸν (ναὶ λοιπὸν)· π. χ. οὐκοῦν ὄρας καὶ οὐχ ὄρας ἅμα ταυτόν; — διὰ δὲ τοῦ οὐκουν ἐπὶ ἐρωτήσεως ἐκφέρεται συμπέρασμα ἀποφατικὸν (ὄχι λοιπὸν)· π. χ. οὐκουν ἐγὼ σοι ταῦτα προὔλεγον πάλαι;

Σημ. Τό τε οὐκοῦν καὶ τὸ οὐκουν καὶ ἐκτὸς ἐρωτήσεως σημαίνουσι τὰ αὐτά· π. χ. ἀλλ' οὐκ ἔχει δᾶδας· οὐκοῦν κλαί-

σεται· — ἐστὲ γὰρ ὑμεῖς. . . οὐκ οὐκ βούλεται τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς τὴν παρ' ἡμῖν ἐλευθερίαν ἐφεδρεύειν.

ε') Ἀντιθετικάι προτάσεις (§ 125).

1. Αἱ ἀντιθετικάι προτάσεις συνδέονται διὰ τῶν συνδέσμων μὲν — δέ, μὲν — ἀλλά, μὲν — δ' ὅμως (ἀλλ' ὅμως), μὲν — μέντοι, ἀλλά μὴν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ καίτοι.

2. Διὰ τοῦ μὲν — δέ, μὲν — ἀλλά, μὲν — δ' ὅμως (ἀλλ' ὅμως) συνδέονται ἔννοιαι ἀντίθετοι ἢ ἀπλῶς διάφοροι· π. χ. τὸ μὲν ἔψευγε, τὸ δὲ ἐπήνει· — ἐγὼ μὲν παίζω, σὺ δὲ σπουδάξεις· — μικρὸς μὲν δέμας, ἀλλὰ μαχητής· — πάνυ μὲν οὐκ ἤθελεν, ὅμως δ' ἠναγκάσθη εἰπεῖν.

Σημ. 1. Ἐνίοτε λείπει ὁ μὲν ἐκ τῆς προηγουμένης προτάσεως· π. χ. ἐδίδασκες, ἐγὼ δὲ ἐφοίτων· — ἀλγεῖ, τοτὲ δὲ χαίρει.

Σημ. 2. Πολλάκις ὁ δὲ χρησιμεύει εἰς σύνδεσιν τῶν ἐπομένων μετὰ τῶν προηγουμένων καὶ λέγεται μεταβατικός· π. χ. νύξ ἦν· Ἀδράστου δ' ἦλθον εἰς παραστάδας· — ἐπεὶ δὲ γῆ ἔκειτο τλήμων, δεινὰ δ' ἦν τάνθενδ' ὄρᾶν.

Σημ. 3. Πολλάκις κεῖται μόνη ἢ διὰ τοῦ μὲν ἐκφερομένη πρότασις· π. χ. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα· ἐνταῦθα παραλείπεται νοουμένη ἢ ἄλλη πρότασις τῆς ἀντιθέσεως, ἄλλος δὲ ἴσως οἶδε· καὶ τότε τὸ μὲν ἐξηγεῖται διὰ τοῦ τούλάχιστον.

Σημ. 4. Ὁ μὲν κατὰ συστολήν ἐκ τοῦ μὲν προελθὼν εἶχε σημασίαν βεβαιωτικὴν· π. χ. ἀλλ' αἴτιος μὲν ἔγωγε οὐκ εἰμι. Πάντοτε δὲ βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει ἐν τῷ πάνυ μὲν οὖν, κομιδῇ μὲν οὖν, ἀλλὰ μὲν δή, οὐ μὲν δή, μὲν οὖν, π. χ. ἀνθρώπους δὲ μὴ μὴ οὕτω φῶμεν βλαπτομένους εἰς τὴν ἀνθρωπείαν ἀρετὴν χεῖρους γίνεσθαι; Πάνυ μὲν οὖν (= βεβαιότατα).

3. Διὰ τοῦ ἀλλὰ συνδέεται μετὰ προηγουμένης ἐννοίας ἔννοια ἀντίθετος ἢ διάφορος· ὥστε ἐὰν ἡ μία ἔννοια εἶνε καταφατική, ἡ ἄλλη εἶνε ἀποφατική, καὶ ἀντιστρόφως, ἥτοι αἰρομέ-

νης τῆς μιᾶς τίθεται ἢ ἄλλη (σχῆμα ἄρσεως καὶ θέσεως)· π. χ. φιλοσόφους ἀλλ' οὐ φιλοδόξους κλητέον· — οὐκ αὐτῷ ἀλλὰ σοὶ εἶπε.

Σημ. Μετὰ ἀποφατικὴν πρότασιν τίθεται πολλάκις ἀλλ' ἢ ἀντὶ τοῦ εἰ μὴ, πλήν· π. χ. ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχω ἀλλ' ἢ μικρόν.

4. Διὰ τοῦ μὲν — μέντοι συνδέονται δύο ἔννοιαι, ὧν ἡ δευτέρα ἀντιτίθεται πρὸς τὴν πρώτην· π. χ. ἡ φύσις βούλεται μὲν, οὐ μέντοι δύναται.

Σημ. Τὸ μέντοι προελθὸν ἐκ τοῦ μὲν (= μὲν) καὶ τοῦ τοῖ εἶνε κυρίως βεβαιωτικὸν (= βεβαίως, ἀληθῶς), μάλιστα ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι καὶ ἀποκρίσεσι· π. χ. οὐ σὺ μέντοι Ὀμήρου ἐπαινέτης εἶ; — οἶσθα γάρ που τῶν γευναίων κυνῶν ὅτι τοῦτο φύσει αὐτῶν τὸ ἦθος; οἶδα μέντοι.

5. Τὸ ὅμως συνάπτεται συνήθως μετὰ τοῦ δὲ καὶ ἀλλὰ (δ' ὅμως, ἀλλ' ὅμως) πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθετικῆς σημασίας· π. χ. καγὼ τὰ μὲν κείνοι ἐτερπόμεν, ὅμως δ' ἔκνιζέ μ' αἰεὶ τοῦτο.

Σημ. Τὸ ὅμως τίθεται καὶ μετὰ μετοχὴν ἢ πρότασιν ἐναντιωματικὴν ἢ πρὸ τῆς ἐναντιωματικῆς μετοχῆς ἢ προτάσεως· π. χ. καὶ θνήσκουσα ὅμως πολλὴν πρόνοιαν εἶχεν εὐσχήμως πεσεῖν· — πείθου γυναιξίν, καίπερ οὐ στέργων ὅμως· — φοβεῖται μὴ ἢ ψυχὴ ὅμως καὶ θειότερον καὶ κάλλιον ὄν τοῦ σώματος προαπολλύηται· — μέμνησ' Ὀρέστου κει θυραῖος ἐσθ' ὅμως.

6. Διὰ τοῦ ἀλλὰ μὲν (= ἀλλ' ἀληθῶς, ἀλλ' ὅμως, πρὸς τούτοις) καὶ διὰ τοῦ καὶ μὲν (= καὶ ἀληθῶς, καὶ ὅμως, πρὸς τούτοις) γίνεται μετάβασις εἰς νέον τι καὶ ἰσχυρότερον· π. χ. ἀλλὰ μὲν ἀγαθοὶ ἐσμεν καὶ ἡμεῖς· — καὶ μὲν καὶ τοῦθ' ἡμᾶς δεῖ μαθεῖν.

7. Διὰ τοῦ οὐ μὲν ἀλλὰ (= ἀλλ' ὅμως), ὅπερ προήλθεν ἐξ ἐλλείψεως ἐννοίας, δυναμένης πολλάκις νὰ νοηθῇ ἐκ τῶν ἡγουμένων, ἐκφέρεται ἔννοια ἀντίθετος· π. χ. ὁ ἵππος πίπτει

εἰς γόνατα καὶ μικροῦ δεῖν κάκεινον ἐξετραχήλισεν· οὐ μὴν (ἐξετραχήλισεν) ἀλλὰ ἐπέμεινεν ὁ Κῦρος μόλις πῶς, καὶ ὁ ἵππος ἐξανέστη.

8. Διὰ τοῦ καίτοι (= καὶ τῷ ὄντι, καὶ ὁμῶς) συνδέεται μετὰ προηγουμένης προτάσεως ἀντιθετικὴ πρότασις· π. χ. καίτοι δέδοικα πολλά.

Σημ. Ὁ καίπερ προστίθεται ἐνίοτε εἰς τὴν ἐναντιωματικὴν μετοχὴν· π. χ. συμβουλεύω σοι καίπερ νεώτερος ὢν.

Β') Καθ' ὑπόταξιν σύνδεσις.

α') Εἰδικαὶ προτάσεις (§ 126).

1. Αἱ εἰδικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν εἰδικῶν συνδέσμων ὅτι ἢ ὡς καὶ τίθενται μετὰ λεκτικὸν ἢ γνωστικὸν ῥῆμα ὡς ἀντικείμενον αὐτοῦ, ἢ μετὰ τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἀντωνυμίας ὡς ἐπεξήγησις αὐτοῦ. Καὶ ἂν μὲν τὸ λεκτικὸν ἢ γνωστικὸν ῥῆμα εἴη χρόνου ἀρκτικοῦ, αἱ εἰδικαὶ προτάσεις τίθενται εἰς ἔγκλισιν ὀριστικὴν, ἂν δὲ χρόνου ἱστορικοῦ, τίθενται συνήθως εἰς εὐκτικὴν· π. χ. λέγω δὲ ὅτι οὐ δικαίως ἀπέκτεινας αὐτόν· — εὖ ἴσθι ὅτι ταῦτα ἀκούων χαίρω. — Κῦρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα· — ἔγνωσαν οἱ στρατιῶται ὅτι κενὸς ὁ φόβος εἶη.

Σημ. 1. Ἐνίοτε τίθεται ὀριστικὴ μετὰ ῥῆμα χρόνου ἱστορικοῦ· π. χ. ἐπελέλησθε παντάπασι σύ τε ὅτι βασιλεὺς ἦσθα, οἳ τε ἄλλοι ὅτι σὺ ἄρχων. Ὡσαύτως συμβαίνει καὶ τὸ ἐναντίον· δηλαδὴ ἐνίοτε τίθεται εὐκτικὴ μετὰ ῥῆμα χρόνου ἀρκτικοῦ· π. χ. καὶ ἄρτι ἀναμιμνήσκομαι ὅτι ὅμοιον ὁμοίῳ πολεμιάτατον εἶη.

Σημ. 2. Ὁ λόγος προσώπου τινὸς ὁ ἐξαρτώμενος ἐκ λεκτικοῦ ἢ γνωστικοῦ ῥήματος καὶ ἐκφερόμενος οὐχὶ αὐταῖς λέξεσιν, ἀλλὰ κατὰ τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ἔννοιαν, λαμβάνων τὸν τύπον τῆς ὑπὸ τοῦ συγγραφέως διηγήσεως, λέγεται λόγος πλάγιος· π. χ. ὁ Κλέανδρος εἶπεν ὅτι Δέξιππον οὐκ

ἐπαινοίη, εἰ ταῦτα πεποίηκε· — Περικλῆς προηγόρευεν ὅτι Ἄρχίδαμος ξένος μὲν οἱ εἶη· ὁ δὲ λόγος ὁ ἐκφερόμενος ἀνεξαρτήτως καὶ κατ' εὐθείαν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ λέγοντος λέγεται εὐθὺς ἢ ὀρθός· π. χ. ὁ Κλέανδρος εἶπεν: Δέξιππου οὐκ ἐπαινῶ, εἰ ταῦτα πεποίηκε· — Περικλῆς προηγόρευεν: Ἄρχίδαμος ξένος μὲν μοι ἐστὶ. Ἐκφέρεται δὲ ὁ πλάγιος λόγος, ἐὰν μὲν εἶνε πρότασις κρίσεως α') διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς καὶ ῥήματος ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς (ὅταν ἐξαρτᾶται ἐξ ιστορικοῦ χρόνου), ἥτις εὐκτικὴ πλαγία ἢ τοῦ πλαγίου λόγου ὀνομάζεται· π. χ. λέγει δὲ ὡς ὑβριστῆς εἰμι· — οἱ στρατηγοὶ διηγοῦντο ὅτι αὐτοὶ ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέοιεν· β') κατ' ἀπαρέμφατον· π. χ. Ἀλέξανδρος ἔφασκεν εἶναι Διὸς υἱός· ἐὰν δὲ εἶνε πρότασις ἐπιθυμίας, κατ' ἀπαρέμφατον· π. χ. ἀπηγόρευε μηδένα βαλεῖν (= τῷ εὐθεῖ λόγῳ: μηδεὶς βαλέτω).

Σημ. 3. Τὸ ὡς καὶ τὸ ὅτι, ὅταν ἔνεκα παρεμπιπτούσης προτάσεως ἀπομακρύνηται τοῦ ῥήματος, ἐπαναλαμβάνεται· π. χ. Ἔλεγεν ὅτι εἰ μὴ καταβήσονται καὶ πείσονται ὅτι κατακάψει τὰς κώμας·

Σημ. 4. Ἡ εἰδικὴ πρότασις ἐκφέρεται διὰ τοῦ ὡς συνήθως, ὅταν πρόκηται νὰ παρασταθῇ ὡς κρίσις τοῦ κυρίου ὑποκειμένου ἢ ὡς κρίσις ἀβεβαία· διὰ τοῦτο μετὰ τὸ ῥῆμα διαβάλλειν, πείθειν, καὶ μετὰ ἀρνητικὸν λεκτικὸν ῥῆμα τίθεται συνήθως ὡς· π. χ. Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ — ἦν πείσωμεν ὑμᾶς ὡς χρὴ ἡμᾶς ἀφεῖναι.

Σημ. 5. Μετὰ τὰ ῥήματα μέμνημαι, οἶδα, ἀκούω καὶ τῶν ὁμοίας σημασίας ἔπεται οὐχὶ σπανίως πρότασις διὰ τοῦ ὅτε (ἀντὶ ὅτι)· π. χ. ἢ οὐ μέμνη, ὅτε τ' ἐκρέμω ὑψόθεν· — οὐκ οἶσθ' ... ὅτε ... ἴκετο· — τούναντίον ἀκούομεν ἐν ἄλλοις ὅτε οὐδὲ βοὸς ἐτολμῶμεν γεύεσθαι.

Σημ. 6. Ὡς ἀρκτικοὶ χρόνοι λαμβάνονται πρὸς τῷ ἐνεστώτι, μέλλοντι καὶ παρακειμένῳ τῆς ὀριστικῆς καὶ α') ὁ γνωμικὸς ἀόριστος· β') πάντες οἱ χρόνοι τῆς ὑποτακτικῆς, εὐκτι-

κῆς, καὶ προστακτικῆς, ὅταν κῆνται ἐν ἀνεξαρτήτοις προτάσεσι· γ') πάντες οἱ χρόνοι τῆς ὑποτακτικῆς, εὐκτικῆς, τὰ ἀπαρέμφατα καὶ αἱ μετοχαί, ὅταν ἐξαρτῶνται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου· ὡς ἱστορικοὶ δὲ πρὸς τῷ παρατατικῷ, ἀορίστῳ καὶ ὑπερσυντελικῷ οἱ ἐξῆς· α') ὁ ἱστορικός ἐνεστῶς· β') οἱ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς χρόνοι, τὰ ἀπαρέμφατα καὶ αἱ μετοχαί, ὅταν ἐξαρτῶνται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου.

β') Τελικαὶ προτάσεις (§ 127).

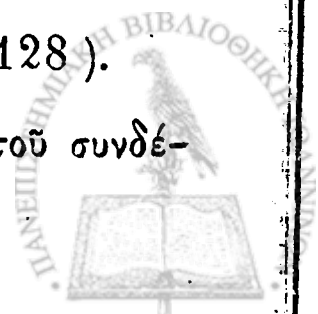
1. Αἱ τελικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν τελικῶν συνδέσμων, ἵνα, ὅπως καὶ ὡς. Καὶ ἂν μὲν ἐξαρτῶνται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου, τίθενται εἰς ὑποτακτικὴν, ἂν δὲ ἐξαρτῶνται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, συνήθως μὲν εἰς εὐκτικὴν, πολλάκις δὲ καὶ εἰς ὑποτακτικὴν· π. χ. βασιλεὺς αἰρεῖται, ἵνα οἱ ἐλόμενοι δι' αὐτὸν εὖ πράττωσιν· — διηγησόμεθα, ὅπως μᾶλλον δῆλον γένηται· — ἐπεθύμει ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνοι· — οἱ Ἕλληνες ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ· — παρήλθομεν, ὅπως μὴ χεῖρον βουλευσῆσθε.

Σημ. Τὸ ὅπως καὶ ὡς ὅταν φέρονται πρὸς ὑποτακτικὴν, λαμβάνουσιν ἐνίοτε τὸν ἂν· π. χ. τὰς ἀρετὰς ἐπιτηδεύομεν, ὅπως ἂν μετὰ πλείστων ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμεν· — τουτὶ λαβὼν μοι τὸ σκιάδειον ὑπέρεχε ἄνωθεν, ὡς ἂν μὴ μ' ὀρώσιν οἱ θεοί. Τὸ δὲ ἵνα λαμβάνει τὸν ἂν μόνον ὅταν εἶνε τοπικόν, ἰσοδυναμοῦν τῷ ὅπου· π. χ. ἵνα ἂν πράττη τις εὖ.

2. Ἐὰν ἡ κυρία πρότασις σημαίνῃ εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον, ἢ ὅτι ἔπρεπε νὰ γείνη τι, ὅπερ ὅμως δὲν ἔγεινε, τίθεται τὸ ῥῆμα τῆς τελικῆς προτάσεως εἰς ἱστορικὸν χρόνον τῆς ὀριστικῆς καὶ δηλοῖ σκοπὸν, ὅστις δὲν ἐξεπληρώθη, ἢ δὲν ἐκπληροῦται· π. χ. ἔδει ταῦτα ποιεῖν, ἵνα ἀπηλλάγημεν.

γ') Συμπερασματικαὶ προτάσεις (§ 128).

Αἱ συμπερασματικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τοῦ συνδέσμου ὥστε

1) εἰς ὀριστικὴν, ἂν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς πραγματικὸν ἐπακολούθημα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως· π. χ. Λακεδαιμόνιοι τοσοῦτον ἀπολελειμμένοι τῆς κοινῆς παιδείας καὶ φιλοσοφίας εἰσίν, ὥστ' οὐδὲ γράμματα μανθάνουσι.

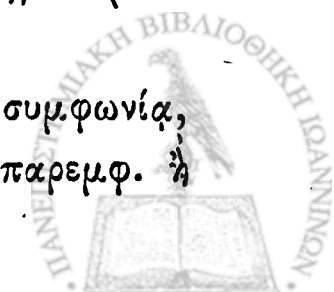
2) εἰς ὀριστικὴν κατὰ χρόνον ἱστορικὸν μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς ἐπακολούθημα, ὅπερ ἠδύνατο νὰ προκύψῃ, ἂν ἡ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξις ἐξεπληροῦτο· π. χ. ὥστ' εἰ φρονῶν ἔπρασσον, οὐδ' ἂν ᾧδ' ἐγιγνόμην κακός.

3) εἰς εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς ἐπακολούθημα, ὅπερ δύναται νὰ προκύψῃ μετὰ τὴν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξιν· π. χ. ἐπίστασθε, ὥστε καὶ ἄλλους εἰκότως ἂν διδάσکوιτε·

4) εἰς ἀπαρέμφατον, α) ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς δυνατὸν ἐπακολούθημα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως, χωρὶς ὅμως νὰ δηλωθῆται ἂν τοῦτο ἐπακολουθῆ ἢ μὴ· π. χ. καὶ κραυγὴν πολλὴν ἐποίουν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν· ἀντὶ τοῦ ὥστε τίθεται ἐνίοτε τὸ ὡς· π. χ. περὶ δὲ τῶν μισθοφόρων ἔχεις τι εἰπεῖν, ὡς μὴ μισεῖσθαι δι' αὐτούς. Ἐκ τούτου προκύπτει καὶ ἡ σημασία τοῦ ἐπὶ συμφωνία· π. χ. ἐξῆν αὐτοῖς τῶν λοιπῶν ἄρχειν Ἑλλήνων, ὥστ' αὐτοὺς ὑπακούειν βασιλεῖ· β) ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς ἐπιδιωκόμενος σκοπός· π. χ. τοιοῦτοι ἦσαν, ὥστε τοὺς ἡμαρτηκότας ἀργύριον λαμβάνοντες ἀφιέναι.

Σημ. 1. Πολλάκις τὸ ὥστε μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου λαμβάνει καὶ τὸν ἂν καὶ τότε ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἱστορικὸν χρόνον τῆς ὀριστικῆς μετὰ τοῦ ἄν, ἢ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. Σωκράτης οὕτως ἤδη τότε πόρρω τῆς ἡλικίας ἦν, ὥστε, εἰ καὶ μὴ τότε (ἐτελεύτησεν), οὐκ ἂν πολλῶ ὕστερον τελευτήσαι τὸν βίον (ὥστε οὐκ ἂν ἐτελεύτησε. . .). — ἔχει μὲν προφάσεις τὰ ἡμέτερα ἀμαρτήματα, ὥστ' ἂν ἀπιστεῖν ἡμῖν (= ὥστε ἀπιστοῖεν ἂν ἡμῖν. . .).

Σημ. 2. Ἀντὶ τοῦ ὥστε, σημαίνοντος ἐπὶ τῇ συμφωνία, τίθεται τὸ ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ᾧτε μετὰ ἐνεστ. ἢ ἀορ. ἀπαρεμφ. ἢ

μετὰ μέλλ. ὀριστ. π. χ. ἐποιοῦντο εἰρήνην, ἐφ' ᾧ Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι. — οἱ τριάκοντα ἠρέθησαν, ἐφ' ᾧ τε νόμους συγγράψαι. — ἐπὶ τούτῳ δὲ ὑπεξίσταται τῆς ἀρχῆς, ἐφ' ᾧ τε ὑπ' οὐδενὸς ὑμῶν ἄρξομαι.

Σημ. 3. Ἀντὶ τοῦ ὥστε μετ' ἀπαρεμφάτου εἴτε προηγουμένης τῆς τοσοῦτος ἢ τοιοῦτος εἴτε παραλειπομένης τίθεται πολλάκις ἢ ὅσος καὶ ἢ οἶος μετ' ἀπαρεμφ. π. χ. νεμόμενοι τὰ ἑαυτῶν, ὅσον ἀποζῆν. — δούλος τοιοῦτος, οἶος μὴ λυσιτελεῖν.

Σημ. 4. Σπανίως ἐκφέρεται συμπερασμ. πρότασις διὰ τοῦ ὡς μετ' ἀπαρεμφ. καὶ ὀριστ. π. χ. περὶ δὲ τῶν μισθοφόρων ἔχεις τι εἰπεῖν ὡς μὴ μισεῖσθαι δι' αὐτούς; — οὕτω πολλὰ ἔχω, ὡς μόλις αὐτὰ καὶ ἐγὼ αὐτὸς εὐρίσκω.

δ') Ὑποθετικά καὶ προτάσεις (§ 129).

Οἱ ὑποθετικοὶ λόγοι σύγκεινται ἐκ δύο μερῶν, ἐξ ὧν τὸ μὲν περιέχον τὴν ὑπόθεσιν λέγεται ἡγούμενον ἢ πρότασις, τὸ δὲ ἄλλο ἐπόμενον ἢ ἀπόδοσις. εἶνε δὲ τεσσάρων εἰδῶν καὶ ἐκφέρονται

α') τὸ μὲν ἡγούμενον καθ' ὀριστικὴν μετὰ τοῦ εἰ παντὸς χρόνου, ὅταν τὸ δι' αὐτοῦ ἐκφραζόμενον λαμβάνεται ὡς ἀληθές, ἵνα ἐξαχθῇ ἐξ αὐτοῦ συμπέρασμα τι, δὲν δηλοῦται ὅμως ἂν τῷ ὄντι εἶνε ἀληθές ἢ μή. τὸ δὲ ἐπόμενον 1) καθ' ὀριστικὴν παντὸς χρόνου, ὅταν ἡ συνέπεια εἶνε ἀναγκαία. π. χ. εἰ θεοὶ τι δρῶσιν αἰσχρόν, οὐκ εἰσι θεοί. — εἰ ἦσαν ἄνδρες ἀγαθοί, ἐξῆν αὐτοῖς δεικνύναι τὴν ἀρετὴν. 2) καθ' ὀριστικὴν μετὰ τοῦ ἂν, ὅταν ἡ συνέπεια εἶνε ἀμφίβολος. π. χ. εἰ ἦσαν ἄνδρες ἀγαθοί, οὐκ ἂν ποτε ταῦτα ἔπασχον. 3) κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἂν, ὅταν ἡ συνέπεια εἶνε δυνατή. π. χ. οὐ δεινὰ ἂν ἐγὼ πάθοιμι, εἰ μὴ ἐξέσται μοι ἀπιέναι καὶ μὴ ἀκούειν σου. 4) κατ' εὐκτικὴν ἄνευ τοῦ ἂν ἐπὶ εὐχῆς καὶ κατάρας. π. χ. ὄλοιμην, εἰ φρόνησιν τήνδε ἔχω. 5) κατὰ προστακτικὴν ἐπὶ προσταγῆς, παραινέσεως, προτροπῆς. π. χ. δίδασκε, εἴ τι ἔχεις σοφόν. — εἴ τι ἔχεις ἀντιλέγειν, ἀντίλεγε.

Σημ. Ἐν τῷ ζῳηρῷ λόγῳ ἐρωτηματικὴ πρότασις· π. χ. ἀδικεῖ τις ἐκῶν; ὀργὴ καὶ τιμωρία κατὰ τούτου (= εἴ τις ἀδικεῖ ἐκῶν, ὀργὴ καὶ τιμωρία κατὰ τούτου).

β') τὸ μὲν ἡγούμενον μετὰ τοῦ εἰ, ἄν, ἦν καθ' ὑποτακτικὴν

1) ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ὡς δυνατὴ καὶ προσδοκωμένη, τὸ δὲ ἐπόμενον τίθεται συνήθως κατὰ μέλλοντα ὀριστ. π. χ. εἰ ἔχωμεν χρήματα, ἔξομεν φίλους.

Σημ. 1. Ἐπειδὴ ὁ εἰ μεθ' ὑποτακτικῆς ὀλίγον διαφέρει τοῦ εἰ μετὰ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς, ἐναλλάσσονται ἐνίοτε ἀμφότεραι αἱ συντάξεις· π. χ. τοῦτο μὲν δὴ, εἰ νικήσεις, τί σφέας ἀπαιρήσεις, τοῖσί γε μὴ ἔστι μηδέν; τοῦτο δέ, ἦν νικηθῆς, μάθε, ὅσα ἀγαθὰ ἀποβαλέεις.

Σημ. 2. Τὸ εἰ μόνον μεθ' ὑποτακτικῆς ἰσοδυναμεῖ τῷ ἀρκεῖ μόνον νᾶ. . . π. χ. ἐπαίνου τεύξεται, εἰ μόνον τὸ ταχθὲν εὖ τολμᾷ τελεῖν. Τὸ αὐτὸ σημαίνει καὶ τὸ μόνον μετὰ προστακτικῆς· π. χ. ἀρχέτω μόνον ἀγαθόν τι ποιῶν ὑμᾶς φαινέσθω.

2. Ὅταν σημαίνεται γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος· ἐν τῷ ἐπομένῳ τίθεται συνήθως ἐνεστῶς τῆς ὀριστικῆς ἢ γνομ. ἀόριστος· π. χ. πάντα ἐστὶν ἐξευρεῖν, εἰ μὴ τὸν πόνον φεύγη τις. Ἐὰν δὲ ἡ ἀόριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, τίθεται ἐν μὲν τῷ ἡγουμένῳ εὐκτική, ἐν δὲ τῷ ἐπομένῳ παρατατικὸς (σπανίως παρατατικὸς ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν)· π. χ. εἰ τις ἀναιδῶς ἐγχειρῆ θεᾶσθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται. — Σωκράτης οὐκ ἔπινεν, εἰ μὴ διψῶ.

γ') Τὸ μὲν ἡγούμενον κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ εἰ, ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ὡς ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος, τὸ δὲ ἐπόμενον συνήθως κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. εἴ τις τοὺς κρατοῦντας τοῦ πλήθους ἐπ' ἀρετὴν προτρέψειεν, ἀμφοτέρους ἂν ὠφελήσειεν.

Σημ. Μετὰ τὸ τοιοῦτον εἶδος τῶν ὑποθετικῶν προτάσεων, (ΣΥΝΤ. ΤΗΣ ΕΛΛ. ΓΛ.)

εὔρηται ἐν τῷ ἐπομένῳ ἐνίοτε ὀριστικῇ μετὰ ἢ ἄνευ τοῦ ἄν· π. χ. εἰ εἰδεῖεν, ἔεντο ἂν ἐπὶ τοὺς πόνους· — δεύτερ' ἠγεῖται τὰ τῆς οἴκοι διαίτης, εἰ πατήρ τροφήν ἔχει.

δ') τὸ μὲν ἠγούμενον καθ' ὀριστικὴν τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ εἰ, ὅταν ἢ τε ὑπόθεσις καὶ ἢ ἀπόδοσις παρίσταται ὡς μὴ πραγματικῇ, τὸ δὲ ἐπόμενον ὡσαύτως καθ' ὀριστικὴν τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. εἰ ἦσαν ἄνδρες ἀγαθοί, οὐκ ἂν ταῦτα ἔπασχον.

Σημ. Τὸ ἐπόμενον τοῦ ὑποθετικοῦ τούτου εἴδους ἐνίοτε τίθεται καθ' ὀριστικὴν ἄνευ τοῦ ἄν καὶ κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. ἢ πόλις πᾶσα διεφθείρετο, εἰ ἄνεμος ἐπεγίγνετο· — εἰ μετὰ τέχνης ἐχρήτο, οὕτως ἂν ἠγήσαιτο.

ε') Αἰτιολογικαὶ προτάσεις (§ 130).

Αἱ αἰτιολογικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν συνδέσμων ὅτι, διότι, ὡς, ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὅτε

1) καθ' ὀριστικὴν καὶ κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. οὐχ ὄρα, ὅτι τυφλός ἐστι· — τὸ σίαλον ἐκ τοῦ στόματος ἀποπτύουσι, διότι οὐκ ὠφελεῖ μὲν αὐτοὺς ἐνόν, βλάπτει δὲ πολὺ μᾶλλον· — ἀλλ' ἐγὼ δηλώσω, ἐπεὶ ἠρξάμην· — περὶ τούτων ὁ ἀδελφὸς ὑμῖν αὐτοῦ μαρτυρήσει, ἐπειδὴ ἐκεῖνος τετελεύτηκεν· — ὅτε τοίνυν ταῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἀκούειν· — δέομαι οὖν σου παραμεῖναι, ὡς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἐνὸς ἡδίου ἀκούσαιμι ἢ σοῦ.

2) κατ' εὐκτικὴν τοῦ πλαγίου λόγου, ἐὰν προηγήται ῥῆμα χρόνου ἱστορικοῦ, ἀλλὰ τότε ἢ αἰτία παρίσταται ὡς γνώμη τοῦ κυρίου ὑποκειμένου· π. χ. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Περικλέα ἐκάκιζον, ὅτι στρατηγὸς ὢν οὐκ ἐπεξάγοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

Σημ. Μετὰ τὰ ψυχικοῦ πάθους σημαντικὰ ῥήματα (χαίρω, θαυμάζω, ἀγανακτῶ, αἰσχύνομαι) ἢ αἰτιολ. πρότασις ἐκφέρεται διὰ τοῦ ὅτι ἢ εἰ· π. χ. χαίρω ὅτι εὐδοκιμεῖς· — ἀγανακτῶ εἰ οὕτως ὁ νοῶ μὴ οἶός τ' εἰμὶ εἰπεῖν.

Γ') Χρονικαὶ προτάσεις (§ 131).

Αἱ χρονικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τοῦ ὅτε, ὁπότε, ἡνίκα, ἐπει, ἐπειδή, ὡς, ἕως, μέχρι, ἄχρι, πρὶν, ἐν ᾧ, ἢ ἀφ' οὗ, τιθέμενα.

1) καθ' ὀριστικὴν, ὅταν σημαίνωσί τι πραγματικόν, ἢ ἀναφέρωνται εἰς ὠρισμένου χρόνου σημεῖον· π. χ. ὅτε πλούσιος ἦν, ἐφοβούμην. — οἱ τριάκοντα ἠρέθησαν, ἐπεὶ τὰ μακρὰ τεῖχη καθηρέθη.

2) καθ' ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ ἄν, ὅστις ἢ τίθεται εὐθύς μετὰ τὸν χρονικὸν σύνδεσμον ἢ ἐνοῦται μετὰ τοῦ χρονικοῦ συνδέσμου (πρὶν ἄν, ἕως ἄν, ἐπὶ ἄν) α') ὅταν δηλωθῆται πράξις προσδοκωμένη· ἐν δὲ τῇ κυρίᾳ προτάσει εἶνε συνήθως μέλλον· π. χ. ἐπειδὴν διαπράξωμαι ἢ δέομαι, ἢ ἕξω· β') ὅταν δηλωθῆται γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως· ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει εἶνε συνήθως ἐνεστώς· π. χ. μαινόμεθα πάντες, ὁπότεν ὀργιζώμεθα. — οὐκ ἀκούει πρὶν ἄν αὐτὸν ἀποφαίνῃ· γ') κατ' εὐκτικὴν ἄνευ τοῦ ἄν, ὅταν ἢ ἀόριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, ἐν δὲ τῇ κυρίᾳ προτάσει εἶνε παρατατικὸς συνήθως ἄνευ τοῦ ἄν ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. Κύρος ἐθήρευεν, ὁπότε βούλοίτο γυμνάσαι ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἵππους.

3) κατ' εὐκτικὴν ὅταν παρίσταται τι ὡς ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος· ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. ὁπότε, ᾧ πάτερ, ἔχοιεν μὲν τὰ ἐπιτήδεια οἱ στρατιῶται . . . οὐκ ἄν τίς σοι σωφρονεῖν δοκοίη . . . ;)

Σημ. 1. Ὅταν ἢ κυρία πρότασις εἶνε ἀρνητικὴ, τὸ πρὶν συντάσσεται.

α') μεθ' ὀριστικῆς ἀορίστου, ὅταν δηλωθῆται πραγματικόν τι· π. χ. οἱ Λακεδαιμόνιοι Μεσσηνίους πολιορκοῦντες οὐ πρότερον ἐπαύσαντο, πρὶν ἐξέβαλον ἐκ τῆς χώρας (= εἰ μὴ ἀφοῦ ἐξέβαλον). — ὁ δὲ οὐκ ἤθελε Κύρῳ εἰς χεῖρας ἰέναι, πρὶν ἢ γυνὴ αὐτὸν ἔπεισε (= ἕως οὗ ἔπεισε).

β') μεθ' ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν, ἢ, ὅταν προηγῆται χρόνος ιστορικός, μετ' εὐκτικῆς, ἐάν δηλώται ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος· π. χ. οὐ χρὴ ἀρχῆς ἄλλης ὀρέγεσθαι, πρὶν ἢν ἔχομεν βεβαιωσώμεθα· — οὐδαμόθεν ἀφίεσαν, πρὶν παραθεῖεν αὐτοῖς ἄριστον.

Σημ. 2. Ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε καταφατική, τὸ πρὶν συντάσσεται πάντοτε μετ' ἀπαρεμφάτου· π. χ. πρὶν τὴν ἀρχὴν ὑποθέσθαι, μάταιον ἠγοῦμαι περὶ τῆς τελευτῆς ὄντινου λόγον ποιεῖσθαι· ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε ἀρνητική, συντάσσεται μετ' ἀπαρεμφάτου, ἀναφερόμενον εἰς τὸ παρελθόν· π. χ. τῶν ἐπισταμένων νῦν, πρὶν μαθεῖν, οὐδεὶς ἠπίστατο.

ζ') Ἀναφορικαὶ προτάσεις (§ 132).

Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῶν ἀναφορικῶν ἐπιρρημάτων, καὶ εἶνε

1) προσδιοριστικαί, προσδιορίζουσαι λέξιν τινὰ τῆς κυρίας προτάσεως κειμένην ἢ νοουμένην, καὶ τίθενται καθ' ὅλας τὰς ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων· π. χ. τὸ πάχος τοῦ τείχους, ὅπερ νῦν ἔτι δῆλόν ἐστι περὶ τὸν Πειραιᾶ· — ἠξίου τὴν αὐτὴν Πασίῳνι ψευδομένῳ γίγνεσθαι ζημίαν, ἥς περ ἂν αὐτὸς ἐτύγχανεν· — ἐάν ποτε συμβῆ τι πταῖσμα, ἃ πολλὰ γένοιτ' ἂν ἀνθρώποις· — οἱ ἄνθρωποι τούτοις μάλιστα ἐθέλουσι πείθεσθαι, οὓς ἂν ἠγῶνται βελτίστους εἶναι· — οἶμαι ἂν ἡμᾶς τοιαῦτα παθεῖν, οἷα τοὺς ἐχθροὺς οἱ θεοὶ ποιήσειαν·

2) αἰτιολογικαί, τιθέμεναι εἰς τὰς ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως· π. χ. θαυμαστὸν ποιεῖς ὅς (= ὅτι) ἡμῖν οὐδὲν δίδως· — Αἱ Ἀργεῖαι ἐμακάριζον τὴν μητέρα αὐτῶν, οἷων τέκνων ἐκύρησεν (= ὅτι τοιούτων τέκνων)·

3) τελικαί, τιθέμεναι κατὰ μέλλοντα τῆς ὀριστικῆς· π. χ. ἔδοξε τῷ δήμῳ τριάκοντα ἄνδρας ἐλέσθαι, οἳ τοὺς πατέρας νόμους συγγράψουσιν (ὅπως συγγράψωσιν)·

4) τῆς συνεπείας ἢ ἀκολουθίας τιθέμεναι εἰς τὰς ἐγκλίσεις

τῶν προτάσεων τῆς κρίσεως· π. χ. τίς οὕτω μαινεται, ὅστις οὐ σοι βούλεται φίλος εἶναι; (= ὥστε νὰ μὴ θέλῃ).

5) ὑποθετικά, αἵτινες τίθενται α') καθ' ὀριστικήν· π. χ. ἂ μὴ οἶδα (= εἴ τινα μὴ οἶδα)· β') καθ' ὑποτακτικήν μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν σημαίνωσι πρᾶξιν προσδοκωμένην, καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει εἶνε συνήθως μέλλων· π. χ. τῷ ἀνδρί, ὃν ἂν ἔλησθε, πείσομαι· γ') ὡσαύτως καθ' ὑποτακτικήν μὲν μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν σημαίνωσι γενικῶς ἀόριστον ἐπανάληψιν πράξεώς τινος, καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει εἶνε συνήθως ἐνεστώς· κατ' εὐκτικήν δὲ ἄνευ τοῦ ἄν, ὅταν ἡ ἀόριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, ἐν δὲ τῇ κυρίᾳ προτάσει εἶνε συνήθως παρατατικός· π. χ. οἱ Πέρσαι ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσιν ἰσχυρῶς.— Κῦρος οὐς τινας ὀρώη τὰ καλὰ διώκοντας, πάσαις τιμαῖς ἐγέραιρεν· δ') κατ' εὐκτικήν, ὅταν δηλῶταί τι ὡς ἀπλῆ σκέψις τοῦ λέγοντος· π. χ. ὀκνοίην ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, ἂ ἡμῖν δοίη (εἴ τινα ἡμῖν δοίη).

η.) Ἑρωτηματικαὶ προτάσεις (§ 133).

Αἱ ἐρωτηματικαὶ προτάσεις εἶνε δύο εἰδῶν, εὐθεῖαι ἢ ἀνεξάρτητοι καὶ πλάγιοι ἢ ἐξηρητημένοι.

I. Εὐθεῖαι ἐρωτηματικαὶ προτάσεις (§ 134).

1. Εὐθεῖα ἢ ἀπόλυτος λέγεται ἡ ἐρώτησις, ὅταν γίνηται κατ' εὐθείαν καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος· ἐκφέρεται δὲ ἢ ἄνευ ἐρωτηματικῆς τινος λέξεως, ἐμφαινομένη διὰ τῆς ἀπαγγελίας, ἢ διὰ τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας τίς, τί καὶ τῶν ἀπὸ π ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων ποῖος, πόσος, πῶς, ποῦ κτλ. ὅταν εἶνε ἀπλῆ, τουτέστι ἐρωτᾶται περὶ ἐνὸς μόνον προσώπου ἢ πράγματος· διὰ δὲ τοῦ πρότερον — ἢ, πότερα — ἢ, ἢ ἄνευ ἐρωτηματικοῦ μορίου, ὅταν εἶνε σύνθετος, τουτέστι ὅταν ἐρωτῶμεν περὶ δύο ἢ πλειόνων προσώπων ἢ πραγμάτων ἢ διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν μορίων ἄρα (ἄρά

γε). ἦ (= ἀληθῶς), μὴ (= μήπως) καὶ μῶν (= μὴ οὖν)·
 π. χ. οὐκ εἶ κακὸς σύ; — Ἕλληνες ὄντες βαρβάροις δουλεύ-
 σομεν; — τίς σε ἀπέστειλε βροτῶν; — πόσου τιμᾶται τὸ
 βιβλίον; — πότε ἔσει οἴκοι; — ἦν ἄρχων τις τύχη σοι καὶ
 ἀμάρτη, πότερον ἑᾶς ἄρχειν ἢ ἄλλον καθίστης αὐτ' αὐτοῦ;
 ἄρτι, ὦ Τερψίων, ἦ πάλαι ἐξ ἀγροῦ; — ἄρ' ἔχει καλῶς; —
 ἦ μενεῖς; — μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις; — ἀλλὰ μῶν καὶ δι-
 δάσκαλοι ἀγαθοὶ γεγόνασι τῆς αὐτῶν ἀρετῆς;

2. Εἰς τὰς εὐθείας ἢ ἀπολύτους ἐρωτήσεις τίθενται α) αἱ
 ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως· π. χ. τίς
 κόπτει τὴν θύραν; — εἰ ταῦτά ἀπήγγειλέ τις, τί ἂν ἐποιή-
 σατε; — πόσα ἂν μοι χρήματα δοίης; β') ἢ ὑποτακτικῆ,
 ὅταν ἐκφράζη ὁ ἐρωτῶν ἀπορίαν ἢ ζητῆ γνώμην περὶ τοῦ πρα-
 κτέου· π. χ. τί φῶ; — τί δρῶ; — εἶπω τι τῶν εἰωθότων;

II. Ἐξηρητημένα ἐρωτηματικαὶ προτάσεις (§ 135).

1. Ἐξηρητημένη ἢ πλαγία λέγεται ἡ ἐρωτηματικὴ πρότα-
 σις, ὅταν δὲν ἐκφέρηται κατ' εὐθείαν, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἔκ τινος
 ῥήματος, ὡς ἐρωτῶ, πυθάνομαι καὶ τῶν περιεχόντων ἔννοιαν
 ἐρωτήσεως ἢ ἀπορίαν, ὡς σκοπῶ, ἀπορῶ, οὐκ οἶδα· ἐκφέρεται
 δὲ α) διὰ τῆς ὅστις καὶ τῶν ἀπὸ ὅπ ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν
 ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ὅποιος, ὅπόσος κτλ. ὅπου,
 ὅπως, ὅποτε κτλ.)· π. χ. ἐρωτᾶς ὅστις εἰμί· — οὐκ οἶδα
 ὅποια τόλμη χρώμενος ἐρῶ· β') διὰ τοῦ εἰ· π. χ. ἠρώτων
 τοὺς Πλαταιέας εἰ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀγαθόν τι ἐξεργα-
 σμένοι εἰσὶ.

Σημ. Ἐνίοτε εἰς τὴν ἐξηρητημένην ἐρώτησιν τίθεται ἢ τίς,
 τί καὶ αἱ ἀπὸ π ἀρχόμεναι ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ ἐπιρ-
 ρήματα, ὡς καὶ ἐν τῇ εὐθείᾳ, διὰ τὴν γαίην ἢ ἐρώτησις ἐντονω-
 τέρα· π. χ. ἐρωτᾶ τίς ἐστι καὶ πόθεν πάρεισι· — ἠρώτα
 πόθεν ἔλθοι.

2. Εἰς τὴν ἐξηρητημένην ἐρώτησιν, εἴτε ἀπλῆ εἴτε σύνθετος
 εἶνε, τίθεται τὸ ῥῆμα α') ὅπως καὶ ἐν τῇ εὐθείᾳ ἐρωτήσει, ἐὰν

ἐξαρτᾶται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου· π. χ. οἶσθα Εὐθύδημον ὅπο-
σους ὀδόντας ἔχει; — οὐκ ἔχω ὅτι ἀποκρίνωμαί σοι· —
ἠδέως ἂν ὑμῶν πυθοίμην τίνα ἂν γνώμην περὶ ἐμοῦ εἴχετε·
— οὐδ' ἔχω τίς ἂν γενοίμην· β') κατ' εὐκτικὴν ἢ καθ' ἣν καὶ
ἢ εὐθεῖα ἐρώτησις, ὅταν ἐξαρτᾶται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου· π. χ.
ἠρώτα Ἀλέξανδρον ὁ Πρωτεύς τίς εἶη καὶ ὀπόθεν πλέοι· —
ἠρώτων αὐτοὺς τί χρὴ ποιεῖν· — ἐξ ἀρχῆς σε ἠρόμην ὀπότε-
τερος τούτοις τοῖν ἀνδροῖν ἀμείνων πεποιήται τῷ Ὀμήρῳ· —
ἠρώτησε ποῦ ἂν ἴδοι Πρόξενον.

3. Πλάγιοι ἐρωτήσεις εἶνε καὶ αἱ ἐξαρτώμεναι ἐκ προτάσεων,
αἵτινες περιέχουσι τὴν ἔννοιαν τῆς ἀποδείρας· ἐν ταῖς τοιαύ-
ταις ἐρωτήσεσι μετὰ ἀρκτικὸν μὲν χρόνον τίθεται ὁ ἔάν, ἂν,
ἦν μεθ' ὑποτακτικῆς, μετὰ ἱστορικὸν δὲ ὁ εἰ μετ' εὐκτικῆς·
π. χ. ἐπιβουλεύουσιν ὑπερβῆναι τὰ τείχη τῶν πολεμίων, ἦν
δύνωνται βιάσασθαι (= πειρώμενοι ἦν δύνωνται)· — πρό-
πειραν ἐποιούντο εἰ σφίσι δυνατὰ εἶη τὰ ἐν Σικελίᾳ πράγ-
ματα ὑποχείρια γενέσθαι.

4. Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα σκέψιν ἢ φροντίδα ἐκ-
φέρεται ἐξηρητημένη ἐρώτησις διὰ τοῦ ὅπως καὶ μέλλοντος ὀρι-
στικῆς, σπανίως δὲ καὶ μέλλοντος εὐκτικῆς, ἔάν ἐν τῇ κυρίᾳ
προτάσει εἶνε ῥῆμα ἱστορικοῦ χρόνου· π. χ. καλῶς δημαγωγῆ-
σει, ἔάν σκοπῆ ὅπως οἱ βέλτιστοι μὲν τὰς τιμὰς ἔξουσιν,
οἱ δ' ἄλλοι μηδὲν ἀδικήσονται· — φρόντιζε ὅπως μηδὲν ἀνά-
ξιον τῆς βασιλείας ποιήσεις· — ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται,
αὐτὸς ἐσκόπει.

Σημ. 1. Ἀντὶ τοῦ ὅπως τίθεται ἐνίοτε τὸ ὅπη, πῶς, τίνα
τρόπον, ὅτῳ τρόπῳ, ἐξ ὅτου τρόπου καὶ τὸ ἀναφορικόν ὡς·
π. χ. ἔπρασεν ὅπη ὠφελία τις γενήσεται.

Σημ. 2. Ἐνίοτε τὸ ὅπως φέρεται πρὸς μέλλοντα τῆς ὀριστι-
κῆς κατὰ παράλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος (ὄρα, ὄρατε, σκόπει,
σκοπεῖτε) καὶ σημαίνει προτροπὴν, καὶ μετὰ τοῦ μὴ ἀποτρο-
πῆν· π. χ. ὅπως οὖν ἔσεσθε ἄνδρες ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας· —
ὅπως μὴ διδάξεις μηδένα.

Σημ. 3. Ἐνίοτε καὶ μετὰ τὰ τοιαῦτα ῥήματα τὸ ὅπως φέρεται πρὸς ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν, ἀναλόγως τοῦ ἐν τῇ κυρία προτάσει χρόνου τοῦ ῥήματος· π. χ. τοῦτό μοι δοκεῖν σκεπτέον εἶναι, ὅπως ὡς ἐλάχιστα τραύματα λάβωμεν. — ὁ πατήρ, ὅπως ἀνὴρ ἀγαθὸς γενοίμην, ἠνάγκασέ με πάντα τὰ Ὀμήρου ἔπη μαθεῖν.

5. Μετὰ ῥῆμα φόβου ἢ μερίμνης σημαντικὸν τίθεται πλαγία ἐρώτησις διὰ τοῦ μὴ (= μήπως) καὶ μὴ οὐ (= μήπως δέν)

α') καθ' ὀριστικὴν, ὅταν φοβῆται τις μήπως συμβαίνη ἢ δὲν συμβαίνη, συνέβη ἢ δὲν συνέβη τι· π. χ. φοβοῦμαι μὴ λόγοις ψευδέσιν ἐντετυχήκαμεν.

β') καθ' ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν, ὅταν φοβῆται τις μήπως, γείνη ἢ δὲν γείνη τι· καὶ καθ' ὑποτακτικὴν μέν, ὅταν τὸ ἐν τῇ κυρία προτάσει ῥῆμα εἶνε χρόνου ἀρκτικοῦ, κατ' εὐκτικὴν δέ, ὅταν εἶνε χρόνου ἱστορικοῦ· π. χ. φοβεῖται μὴ τὰ ἔσχατα πάθῃ. — δέδοικα μὴ οὐκ ἔχω ἐγὼ τοσαύτην σοφίαν. — ἐφοβεῖτο μὴ οὐ δύναίτο ἐκ τῆς χώρας ἐξελθεῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Α') Περὶ σχημάτων (§ 136).

Σχῆμα ἐν τῇ συντάξει καλεῖται ἰδίωμα τι τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου ἐκτρέπεται τοῦ κανονικοῦ τύπου κατὰ συγχωρητὴν παράβασιν τῶν συνήθων κανόνων τῆς συντάξεως, ἀλλὰ διαφέρει τοῦ σολοικισμοῦ, καθόσον ἐκείνη μὲν γίνεται ἐκουσίως καὶ πρὸς καλλωπισμὸν ἢ ἄλλον τινὰ λόγον, αὕτη δὲ ἀκουσίως καὶ δι' ἀμάθειαν. Εἶδη δὲ τῶν σχημάτων εἶνε κυρίως δέκα, ὑφ' ἃ ὑπάγονται ἄλλα εἰδικώτερα.

α') Σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον (§ 137).

Σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον λέγεται τὸ

ιδίωμα ἐκεῖνο, καθ' ὃ ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου δὲν γίνεται κατὰ τὸν τύπον τῶν λέξεων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν, ἦτοι

α') Ὄνομα περιληπτικὸν ἀριθμοῦ ἐνικοῦ συντάσσεται πολ-
λάκις μετὰ ῥήματος ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ· π. χ. τὸ στρατόπε-
δον ἀνεχώρουν· — ἡ πόλις τὸν Περικλέα ἐν ὀργῇ εἶχον·

β') δεικτικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἢ με-
τοχικὸς προσδιορισμὸς τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, μό-
λον ὅτι ἀναφέρεται εἰς περιληπτικὸν ὄνομα, ἢ εἰς ὄνομα πόλεως
ἢ χώρας ἐνικοῦ ἀριθμοῦ· π. χ. συγκαλέσας πᾶν τὸ στρατιωτι-
κὸν ἔλεξε πρὸς αὐτοὺς (ὁπλ. τοὺς στρατιώτας) τοιάδε· —
ἐάν τις φανερὸς γένηται κλέπτων, τούτοις θάνατός ἐστιν ἡ
ζημία· — μελέτω σοι περὶ τοῦ πλήθους, καὶ περὶ παντὸς
ποιοῦ κεχωρισμένως αὐτοῖς ἄρχειν· — Θεμιστοκλῆς φεύγει ἐς
Κέρκυραν, ὧν αὐτῶν (τῶν Κερκυραίων) εὐεργέτης· — Γοργίας
ὁ Λεοντῖνος διέτριψε περὶ Θετταλίαν, ὅτ' εὐδαιμονέστατοι
(οἱ Θεσσαλοὶ) τῶν Ἑλλήνων ἦσαν· — τὸ στράτευμα ἐπορί-
ζετο σίτου, κόπτοντες τοὺς βοῦς καὶ ὄνους· — ὁ ὄχλος ἠθροί-
σθη θαυμάζοντες καὶ ἰδεῖν βουλόμενοι·

γ') εἰς ὄνομα ἐνικὸν δύναται ν' ἀναφέρηται ἀντωνυμία ἀριθ-
μοῦ πληθ. διότι ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐννοεῖται καὶ τὸ πλῆθος, εἰς ὃ
αὐτὸ ἀνήκει· π. χ. ὁ Τελευτίας. . . ἐβοήθει τοῖς τὰ αὐτῶν
φρονούσι·

δ') ἐνίοτε τίθεται παράθεσις κατὰ γενικὴν ἀναφερομένη εἰς
ἐπίθετον, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ γενικὴν οὐσιαστικοῦ· π. χ. Γορ-
γείη κεφαλῇ, δεινοῖο πελώρου (= Γοργοῦς κεφαλῇ. . .).

ε') τίθεται ἐπίθετον ἢ μετοχὴ ἢ ἀντωνυμία, συμφωνοῦσα
οὐχὶ πρὸς αὐτὸ τὸ οὐσιαστικόν, ὅπερ προσδιορίζει ἢ εἰς ὃ ἀνα-
φέρεται, ἀλλὰ πρὸς τὸ συνώνυμον ἢ ἰσοδύναμον μὲ αὐτό· διὸ
καὶ σχῆμα κατὰ τὸ συνώνυμον λέγεται· π.χ. μειράκιον καλὸς
(= νεανίσκος)· — τέκνον φίλε (= φίλε παῖ ἢ υἱέ)·

β') Σχῆμα Ἀττικὸν (§ 138).

Σχῆμα Ἀττικὸν λέγεται τὸ ἰδίωμα τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου,

καθ' ὃ συντάσσεται οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον ἄψυχον μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ· π.χ. κακοῦ γὰρ ἀνδρὸς δῶρ' ὄνησιν οὐκ ἔχει· — τά τοι καλῶς εὐρημέν' ἔργα τῷ λόγῳ μνηύεται.

Σημ. Ὄταν πρόκηται νὰ παρασταθῶσι τὰ πράγματα κεχωρισμένα καὶ νὰ ἐξαρθῇ ἡ ἔννοια τοῦ πλήθους, τότε τίθεται τὸ ῥῆμα ἐν τῷ πληθυντικῷ· π.χ. φανερὰ ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἴχνη πολλά. Προσέτι τὸ ῥῆμα τίθεται ἐνίοτε ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, ὅταν τὸ οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον σημαίνῃ πρόσωπα (σχῆμα κατὰ τὸ συνώνυμον)· π.χ. τὰ μειράκια κατεφρόνου ὑμῶν· ὡσαύτως καὶ ὅταν ἐξαίρηται ἡ πληθὺς τῶν ἐκ πολλῶν μερῶν συνισταμένων· π.χ. ἐνταῦθα ἦσαν τὰ Συεννέσεως βασιλεία· ἐπίσης καὶ ὅταν τὸ πληθυντικὸν οὐδέτερον προσδιορίζηται δι' ἀριθμοῦ· π.χ. ἦσαν δὲ ταῦτα δύο τείχη.

γ') Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος (§ 139).

Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος λέγεται τὸ ἰδίωμα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ τὸ ὅλον ἀντὶ νὰ τεθῇ κατὰ γενικὴν διαιρετικὴν, τίθεται παραθετικῶς ὁμοιοπτῶτως τῷ μέρει· γίνεται δὲ τοῦτο

α') ὅταν δύο ἀντικείμενα τίθενται κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον σημαίνει τὸ ὅλον, τὸ δὲ δεύτερον τὸ μέρος, ἐφ' ὃ καθ' αὐτὸ ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος πίπτει. π.χ. Ἔκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἀμφιμελαίνας·

β') ὅταν μετὰ οὐσιαστικὸν σημαῖνον ὅλον τι τίθεται κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν παραθετικῶς ἐν ἡ πλείονα μέρη αὐτοῦ, ἐνῷ ὄφειλε νὰ τεθῇ κατὰ γενικὴν διαιρετικὴν τὸ οὐσιαστικόν, ὅπερ σημαίνει τὸ ὅλον· π.χ. οἱ ἄνθρωποι οἱ μὲν εἰσὶν ἀγαθοί, εἰ δὲ κακοὶ (ἀντὶ τῶν ἀνθρώπων. . .) — οἱ γὰρ ψилоὶ οἱ μὲν ἀπώλλυντο, οἱ δὲ ἐσώθησαν.

δ') Σχῆμα ἐλλείψεως (§ 140).

1. Σχῆμα ἐλλείψεως λέγεται τὸ ἰδίωμα ἐκεῖνο τῆς ἐλλη-

νικῆς γλώσσης, καθ' ἣ παραλείπεται τι ἐν τῇ κυρία προτάσει, ὅπερ εὐκόλως νοεῖται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῆς χρήσεως· τοιουτοτρόπως ἐλλείπει πολλάκις τὸ ὑποκείμενον, τὸ κατηγορούμενον, τὸ συνδετικόν, τὸ ῥῆμα, τὸ οὐσιαστικόν, εἰς δ' ἀναφέρεται ἐπίθετόν τι· π. χ. οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· — κοιμᾶσθαι βαθὺν (ὕπνον) κτλ.

2. Εἶδη ἐλλείψεως εἶνε

α') ἡ ἀποσιώπησις, ἣτις συνίσταται ἐν τούτῳ ὅτι ὁ ῥήτωρ ἔνεκα αἰτίας τινός, καὶ δὴ πάθους, διακόπτει ὃν ἤρξατο λόγον αἰφνιδίως καὶ οὕτως ὁ λόγος μένει ἀτελής· π. χ. ἐμοὶ μὲν . . . οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου. Εἶδος ἀποσιωπήσεως εἶνε καὶ ἡ παράλειψις τῆς ἀποδόσεως ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς λόγοις· π. χ. ἐὰν μὲν ἐκὼν πείθηται (εὔχει), εἰ δὲ μή, εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς· τοῦτο δὲ λέγεται σχῆμα ἀνανταπόδοτον.

Σημ. Ἀντίθετον τοῦ ἀνανταπόδοτου εἶνε ὁ δυνητικὸς λόγος, ἀπόδοσις ὧν ὑποθετικῆς εὐκόλως νοουμένης προτάσεως· π. χ. ἠδέως ἂν ἤκουσα (εἰ ἐξῆν).

β') Ἡ βραχυλογία, ἣτοι ἡ διὰ βραχέων ἔκφρασις, καθ' ἣ φαίνεται μὲν ὅτι ἐλλείπει τι, νοεῖται ὅμως ἐκ τῶν ἠγουμένων ἢ ἐπομένων·

1) λέξις τις ἐν τοῖς ἠγουμένοις νοεῖται καὶ ἐν ἐπομένοις, καὶ τανάπαλιν, ὅπερ λέγεται σχῆμα ἀπὸ κοινοῦ· π. χ. ἐγὼ μὲν ἰατρός εἰμι, σὺ δὲ οὐκ εἶ (ἰατρός)· — ἅπαν θεοῦ μοι δῶμ' (= ἅπαν θεοῦ δῶμ' ἐστὶ μοι δῶμ')· — σύ τε Ἕλληνας εἶ καὶ ἡμεῖς (ἐσμέν)·

2) τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον νοεῖται ἐνίοτε καὶ συμπληροῦται ἐκ τινος λέξεως τῆς προηγουμένης προτάσεως, ὅπερ λέγεται σχῆμα ἐξ ἀναλόγου· π. χ. τοῖς βοηθοῦσιν ἡ πόλις παρεχέτω μέχρι τριάκοντα ἡμερῶν σίτου, ἐπὴν ἔλθῃ (δηλ. ἡ βοήθεια)·

3) πολλάκις εἰς τινὰς φράσεις παραλείπεται τὸ ἀπαρέμφατον ἵέναι· π. χ. παραγγέλλει εἰς τὰ ὄπλα.

4) Λέξεις τις, ἥτις ἀπαξ κεῖται, πρέπει νὰ νοηθῆ δις· π. χ. ἴσθι γὰρ ἐξ ἐμέο τὰ ποιούμενα ὑπὸ Μήδων (= ἴσθι γὰρ ἐξ ἐμέο ποιούμενα τὰ ὑπὸ Μήδων ποιούμενα).

5) Ἐνίοτε νοεῖται ἐνεργητικὸν ῥῆμα ἐκ τινος παθητικοῦ καὶ τὰνάπαλιν· π. χ. ὅπως ὑμεῖς ἐκείνων (ἄρχητε) μὴ ὑμεῖς ὑπ' ἐκείνων ἄρχησθε· — καὶ τοῖς γε Ἀθηναῖοις βοηθεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων (δηλ. ἀδικῶνται). Πολλάκις ἐκ ῥήματος ἢ ἀπαρεμφάτου νοεῖται ἀπαρέμφατον ἢ μετοχή· π. χ. ἀφείς τὸ εἰς τὴν Χίον (δηλ. πλεῖν) ἔπλει εἰς τὴν Καῦνον· — ὥσπερ οἱ τὰ πεινῶντα θρέμματα (δηλ. ἄγοντες) θαλλὸν ἢ τινα καρπὸν προσείοντες ἄγουσι. Συνήθως, καὶ δὴ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ, νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἀπαρέμφατον μετὰ τὴ οἶμαι δὲ καὶ μέλλω· π. χ. ταῦτα ἐγὼ σοι οὐ πείθομαι, ὦ Μέλιτε, οἶμαι δὲ οὐδὲ ἄλλων ἀνθρώπων οὐδένα (δηλ. πείσεσθαι σοι)· — τὰς μὲν ἐπόρθουν, τὰς δὲ ἔμελλον (δηλ. πορθεῖν), ταῖς δὲ ἠπέιλον τῶν πόλεων (πορθεῖν).

6) Πολλάκις ἐν ἀντιθέσει μετὰ τὸ ἀλλὰ δὲ νοεῖται ἐκ τινος προηγουμένης ἀποφατικῆς λέξεως ἢ ἀντίθετος καταφατική. Οὕτω μετὰ τὸ οὐδεὶς νοεῖται ὡς ὑποκείμενον τὸ πᾶς τις, ἢ πάντες, ἐκ τοῦ ἀπαγορεύειν καὶ τοῦ οὐκ εἶναι τὸ κελεύειν· π. χ. μηδεὶς φθόνῳ τὸ μέλλον ἀκούσῃ, ἀλλ' ἂν ἀληθὲς ἦ σκοπεῖτω.

7) Ἐπὶ τῶν φράσεων οὐδὲν ἄλλο ἢ, ἄλλο τι ἢ νοεῖται τὸ ῥῆμα ποιεῖν, ἐργάζεσθαι, εἶναι, συμβαίνειν· π. χ. μόνος ἐκεῖνος οὐδὲν ἄλλο (δηλ. ἐποίησεν) ἢ τοὺς πεπτωκότας περιελαύνων ἐθεάτο.

8) Τὰ μετὰ προθέσεων καὶ μάλιστα τῆς μετὰ καὶ ἐξ σύνθετα ῥήματα λαμβάνονται ἐνίοτε προληπτικῶς· ὥστε πρὸς τῆ σημασίᾳ τοῦ συνθέτου ῥήματος νοεῖται καὶ ἡ σημασία τοῦ ἀπλοῦ· π. χ. οἱ Ἀθηναῖοι μετέγνωσαν Κερκυραίοις ξυμμαχίαν μὴ ποιήσασθαι (= μεταγνόντες ἔγνωσαν).

9) Συντάσσονται δύο ἀντικείμενα μεθ' ἑνὸς ῥήματος, εἰς ὕπερ ἓν μόνον ἀντικείμενον ἀρμόζει, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου νοεῖται ἄλλο κατάλληλον ῥῆμα, ἢ τὸ αὐτὸ ἐπ' ἄλλης σημασίας· τοῦτο

λέγεται ζεύγμα· π. χ. οὔτε φωνήν (δηλ. ἀκούσει) οὔτε τὴν μορφήν ὄψει· — Πλάτων καὶ Κρίτων κελεύουσί με τριάκοντα μυνῶν τιμήσασθαι, αὐτοὶ δ' ἐγγυᾶσθαι (δηλ. φασί).

γ') Τὸ ἀσύνδετον σχῆμα, καθ' ὃ ἔννοιαι παρατάσσονται ἀλλήλαις ἄνευ συνδέσμου, ὅταν ὁ λόγος γίνεται μετὰ σφοδρότητος καὶ πάθους· π. χ. συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθούντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον.

ε') Σχῆμα πλεονασμῶς (§ 141).

1. Πλεονασμὸς λέγεται ἢ ἐν τῷ λόγῳ χρήσις λέξεων, ὧν ἡ ἔννοια περιέχεται ἐν ἄλλῃ τινὶ λέξει τῆς προτάσεως, ὡς πάλιν αὐθις. Αἱ τοιαῦται λέξεις φαίνονται μὲν ὅτι πλεονάζουσι, πράγματι ὅμως χρησιμεύουσι πρὸς ἀκριβεστέραν ἢ ἐντονωτέραν ἢ γραφικωτέραν παράστασιν τῶν ἐννοιῶν· π. χ. εὐθέως παραχρήμα ἀποθνήσκει· — ἐκ τῆς οἰκίας ἐξήγαγον τ' ἀνδράποδα· — νῦν ἐν τῷ παρόντι.

2. Ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα ἀγαπᾷ πρὸς μείζονα ἀκρίβειαν καὶ ἔμφασιν ἐννοίας τινὸς νὰ συνάπτῃ σύστοιχον λέξιν α') μετὰ ῥηματός τινος σύστοιχον ἀφηρημένον οὐσιαστικὸν κατ' αἰτιατικήν· π. χ. μάχην μάχεσθαι· — πόλεμον πολεμεῖν· καὶ κατὰ δοτικήν· π. χ. φεύγειν φυγῆ· — παιδεία τινὶ παιδεύεσθαι· β') μετὰ ῥήματος μετοχήν· π. χ. ἕνα ἕκαστον ἀναβιβάζουσιν ἐπὶ τὸν ἵππον, ὧδε ἀναβιβάζοντες· γ') ἐπίθετον μετὰ ἀφηρημένου οὐσιαστικοῦ κατὰ δοτικήν· π. χ. ἡ γένει γενναία σοφιστικῆ· δ') ἐπίθετον ἢ ἐπίρρημα μετὰ ἐπιρρήματος (ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παρὰ ποιηταῖς)· π. χ. κρατῆρας δύο μεγάθει μεγάλους.

3. Συχνὰ συνάπτεται ῥῆμα μετὰ προθέσεως σύνθετον μετὰ ἐπιρρήματος ὁμοίας πρὸς τὴν πρόθεσιν σημασίας· π. χ. τὰς αἰτίας προέγραψε πρῶτον· — προπέμψαντες κήρυκα πρότερον πόλεμον προερούντα Κορινθίους.

4. Συνώνυμα ἐπιρρήματα ἢ ἐπιρρηματικαὶ ἐκφράσεις συχνὰ συνάπτονται μετ' ἀλλήλων· π. χ. ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι· — ἀληθῶς ὄντως.

5. Πολὺ συχνὰ συνάπτεται μετὰ τοῦ ὅλου τὸ μέρος διὰ τοῦ καί, τέ· π. χ. "Εκτορι μὲν καὶ Τρωσί· — ξὺν θεοῖσι καὶ Γῆ καὶ Δίκη.

στ') Σχῆμα ἔλξεως (§ 142).

"Ελξίς λέγεται τὸ ἰδίωμα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ λέξις τις ἐλκομένη ὑπ' ἄλλης τινος λέξεως ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτήν.

1. Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο

α') τὸ ἀναφορικὸν ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ δεικτικοῦ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό· σπάνίως γίνεται καὶ τὸ ἐναντίον· π. χ. *Τίς ἢ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς τυγχάνει οὔσα ἀπὸ τῶν δῶρων, ὧν παρ' ἡμῶν λαμβάνουσιν*; (ἀντὶ ἧ παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι. . . .) — *ἀπολαύω τῶν ἀγαθῶν ὧν ἔχω* (ἀντὶ ἧ ἔχω).

β') τὸ ῥῆμα ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ὅταν τοῦτο εἶνε οὐσιαστικόν, τίθεται κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ· π. χ. τὸ μῆκος τοῦ ὀρύγματος ἑπτὰ στάδιοί εἰσι. Καθ' ὁμοίαν ἔλξιν συμφωνεῖ ἢ μετοχὴ πολλάκις μὲ τὸ κατηγορούμενον· π. χ. *τὴν ἡδονὴν διώκετε ὡς ἀγαθὸν ὄν*.

γ') τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον, ὅταν εἶνε δεικτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ἂν τοῦτο εἶνε οὐσιαστικόν, τίθεται συνήθως κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ· π. χ. *παρὰ τῶν προγεγενημένων μανθάνετε αὕτη* (ἀντὶ τοῦτο) *γὰρ ἀρίστη διδασκαλία*.

δ') Ἐνίοτε ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ γένος τοῦ οὐσιαστικοῦ, εἰς ὃ ἀναφέρεται, ἀλλὰ καθ' ἔλξιν συμφωνεῖ πρὸς τὸ γένος τοῦ κατηγορουμένου τοῦ οὐσιαστικοῦ τούτου· π. χ. *οὐδέποτ' ἂν εἶη ἢ ῥητορικὴ ἄδικον πράγμα, ὃ γ' αἰεὶ περὶ δικαιοσύνης τοὺς λόγους ποιεῖται*.

ε') Πολλάκις πρότασις ὑποτελῆς στενωῶς συνημμένη μετὰ τῆς κυρίας ἢ ἄλλης ὑποτελοῦς προτάσεως λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα τῆς προτάσεως ταύτης καὶ ἐκφέρεται κατὰ τὴν αὐτὴν ἔγκλισιν· π. χ. *εἶη δ' ὅστις ἐταῖρος ἀπαγγεῖλειε τάχιιστα Πηλείδῃ*.

ς') Πολλάκις λέξις τις, ἥτις ὄφειλε νὰ κῆται ὡς ὑποκείμενον ἢ ὡς ἀντικείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ τῆς μετοχῆς, τίθεται ὡς ἀντικείμενον ἢ προσδιορισμὸς τοῦ κυρίου ῥήματος ἢ ἄλλης τινὸς λέξεως τῆς προτάσεως· π. χ. ἔδεε γὰρ συμμαχίης τινὸς οἱ μεγάλης ἐξευρεθῆναι (ἀντὶ ἔδεε συμμαχίαν τινὰ. . .)· — τί ἡμῶν δεήσεσθε χρήσασθαι) ;

2. Εἰς τὴν ἔλξιν ὑπάγεται

α) ἡ πρόληψις· τὸ ὑποκείμενον δηλ. τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας γίνεται ἀντικείμενον αὐτοῦ. Γίνεται δὲ τοῦτο πρὸ πάντων ἐπὶ λεκτικῶν, γνωστικῶν καὶ φόβου σημαντικῶν ῥημάτων. Πολλάκις τὸ ὑποκείμενον τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως κεῖται προληπτικῶς ἐν τῇ κυρία προτάσει ὡς γενικὴ ἀντικειμενικὴ οὐσιαστικοῦ τινος· π.χ. ἦλθε δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἡ ἀγγελία τῶν πόλεων ὅτι ἀφεστᾶσι (= ἡ ἀγγελία ὅτι αἱ πόλεις ἀφεστᾶσι).

β) ἡ ὑπαλλαγή, καθ' ἣν τὸ ἐπίθετον ἀντὶ νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ οὐσιαστικόν, εἰς ὃ φυσικῶς ἀνήκει, συμφωνεῖ πρὸς ἄλλο· π. χ. Θέτιδος εἰνάλιον γόνου (ἀντὶ Θέτιδος εἰναλίας γόνος).

γ) Τὸ ὑπερβατόν, καθ' ὃ λέξις τις ἀποχωρίζεται ἀπὸ τῆς λέξεως, μεθ' ἧς εἶνε συντεταγμένη δι' ἄλλων λέξεων μεταξὺ κειμένων· π. χ. πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πλουτοῦσι πονηροὶ (ἀντὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πονηροὶ πλουτοῦσι).

ζ') Σχῆμα χιαστὸν (§ 143).

Χιαστὸν σχῆμα λέγεται ἐκείνη ἡ σύνταξις, καθ' ἣν δύο λέξεις ἢ προτάσεις ἀναφέρονται εἰς δύο προηγουμένας λέξεις ἢ προτάσεις κατ' ἀντίστροφον τάξιν· π. χ. οἰμωγὴ τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, τοῦ μὲν ὀλλυμένων ἀναφερομένου εἰς τὸ οἰμωγὴ, τὸ δὲ ὀλλύντων εἰς τὸ εὐχωλὴ, ὡς

οἰμωγὴ **X** εὐχωλὴ
ὀλλύντων **X** ὀλλυμένων.

η') Σχῆμα πρωθύστερον (§ 144).

Σχῆμα ὑστερον πρότερον ἢ πρωθύστερον λέγεται ἡ πλοκὴ ἐκείνη τοῦ λόγου, καθ' ἣν προτάσσεται τὸ φύσει ὑστερον καὶ ἐπιτάσσεται τὸ φύσει πρότερον· π. χ. θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ (ἀντὶ τεκοῦσα καὶ θρέψασα).

θ') Σχῆμα ἀνακόλουθον (§ 145).

Σχῆμα ἀνακόλουθον λέγεται ἐκείνη τῶν λέξεων ἢ προτάσεων σύνταξις, καθ' ἣν ὁ λόγος δὲν βαίνει μέχρι τέλους ὡς ἤρξατο, ἀλλὰ μεταβάλλεται οὕτως, ὥστε τὸ τέλος δὲν συμφωνεῖ συντακτικῶς πρὸς τὴν ἀρχὴν. Γίνεται δὲ κατὰ πολλοὺς τρόπους, ὧν σημειοῦμεν τοὺς κυριωτάτους:

α') Ὀνομαστικὴ μετοχῆς ἀναφέρεται εἰς τινὰ λέξιν τῆς προτάσεως κειμένην κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν ἢ αἰτιατικὴν· π. χ. ἔδοξεν αὐτοῖς (ἐψηφίσαντο αὐτοὶ) οὐ τοὺς παρόντας μόνους ἀποκτείνει, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἅπαντας Μιτυληναίους ἐπικαλοῦντες (ἀντὶ ἐπικαλοῦσι)· — ἀποβλέψας πρὸς τοῦτον τὸν στόλον ἔδοξέ μοι πάγκαλος εἶναι (ἀντὶ ἀποβλέψαντι. . . παγκάλῳ εἶναι).

β') Ἐνίοτε προτάσσεται ὀνομαστικὴ οὐσιαστικοῦ μετὰ μετοχῆς καὶ ἀντὶ ν' ἀκολουθήσῃ ῥῆμα ἔχον ὑποκείμενον τὸ οὐσιαστικὸν τοῦτο, μεταβάλλεται ὁ λόγος οὕτως, ὥστε ἤρμοζεν ἀντὶ τῆς ὀνομαστικῆς γενικὴ ἀπόλυτος· π. χ. ἐκεῖνοι εἰσελθόντες εἶπεν ὁ Κριτίας.

γ') Πολλάκις ἄρχεται ὁ λόγος δι' αἰτιατικῆς, εἶτα δὲ μεταβάλλεται οὕτως, ὥστε ἡ αἰτιατικὴ μένει ἀνανταπόδοτος· π. χ. τὸν ὄρμον, ὃν ἐπεσκεύασας, ὄρχουμένης μου τῆς γυναικός, ἡ βάλανος ἐκπέπτωκεν ἐκ τοῦ τμήματος· — τὸ μὲν οὖν σύνταγμα καὶ τὸν χρόνον. . . ἀρκούντως δεδήλωται. Ἡ τοιαύτη αἰτιατικὴ συνήθως ἐξηγεῖται διὰ τοῦ ὡς πρὸς· π. χ. τὸν δὲ πόνον, τὸν κατὰ τὸν πόλεμον. . . ἀρκείτω ἡμῖν καὶ ἐκεῖνα (= ὡς πρὸς δὲ τὸν πόνον. . . ἀρκείτω).

δ') Συνηθέστατα γίνεται ανακολουθία, όταν παρεμπίπτωσι δευτερεύουσαι προτάσεις· π. χ. ἀλλὰ μὴν, ἐρῶ γὰρ καὶ ταῦτα, ἐξ ὧν ἔχω ἐλπίδας καὶ σὲ βουλήσεσθαι φίλον ἡμῖν εἶναι· οἶδα μὲν γὰρ κ.τ.λ. Οὕτω συμβαίνει πολλάκις νὰ ἐλλείπη ἡ ἀπόδοσις· π. χ. ἐπεὶ δὲ αὐτὸς μὲν προπετῆς ἦν ἐπὶ τὸ πολλοὺς ἀποκτείνειν ἅτε καὶ φυγῶν ὑπὸ τοῦ δήμου, ὁ δὲ Θηραμένης ἀντέκοπτε λέγων ὅτι οὐκ εἰκὸς εἶη θανατοῦν εἴ τις ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ δήμου, τοὺς δὲ καλοὺς καγαθοὺς μηδὲν κακὸν εἰργάζετο· ἐπεὶ καὶ ἐγώ, ἔφη, καὶ σὺ πολλὰ δὲ τοῦ ἀρέσκειν ἔνεκα τῇ πόλει καὶ εἵπομεν καὶ ἐπράξαμεν· ὁ δέ, ἐτι γὰρ οἰκείως ἐχρήτο τῷ Θηραμένει, ἀντέλεγεν ὅτι οὐκ ἐγχωροίη τοῖς πλεονεκτεῖν βουλομένοις μὴ οὐκ ἐκποδῶν ποιεῖσθαι τοὺς ἱκανωτάτους διακωλύειν.

ε') Σχῆμα Βοιωτίον ἢ Πινδαρικὸν (§ 146).

Σχῆμα Βοιωτίον ἢ Πινδαρικὸν λέγεται ἡ σύνταξις ἐκείνη, καθ' ἣν τίθεται ὑποκείμενον ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ γένους καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ ἀριθμοῦ· τὸ σχῆμα τοῦτο ἀπαντᾷ συνήθως παρὰ ποιηταῖς καὶ δὴ παρὰ Πινδάρῳ· π. χ. ὕμνοι τέλεται — ἔστιν ἔμοι γε καὶ βωμοί.

Β') Περὶ λεκτικῶν τρόπων (§ 147).

Πλὴν τῶν σχημάτων ὑπάρχουσιν ἐτι καὶ λεκτικοὶ τινες τρόποι τῆς ῥητορικῆς, καθ' οὓς ἡ κυρία σημασία τρέπεται εἰς ἄλλην τινὰ ἀνάλογον, ἢ ἐναντίαν, ἢ συγγενῆ· τούτων σημειοῦμεν τούσδε μόνον·

α') Ἐπαναφορά, ὅταν τὰ κῶλα ἢ αἱ προτάσεις ἀρχίζωσιν ἀπὸ τὴν αὐτὴν λέξιν· π. χ. μέχρι τοῦδε Δασθένης φίλος ὠνομάζετο Φιλίππου, ἕως προύδωκεν Ὀλυνθον· μέχρι τοῦδε Τιμόλαος, ἕως ἀπώλεσε Θήβας· μέχρι τούτου Εὐδίκος καὶ Σίμος, οἱ Λαρισσαῖοι, ἕως Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐποίησαν.

Β') Συνωνυμία, ὅταν μετὰ πάθους τοῦ λέγοντος ἐπαναλαμ-

βάνηται τὸ αὐτὸ μὲ διάφορα ταυτόσημα ὀνόματα· π. χ. ὡς δ' ἐπληρώθη τὸ θέατρον, καὶ τὸν ὄχλον συνειλεγμένον εἶδον ἐπὶ ἀγῶνα, ὠκνησαν, εἶσαν, οὐδεὶς ἤψατο.

γ') Ἀντιπαράθεσις, ὅταν ἐναντία ἐννοιαὶ συγκρίνονται πρὸς ἀλλήλας, καὶ δὴ ὅταν τίθενται λέξεις ἀντίθετοι· π. χ. ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δὲ ἐφοίτων· — ἐχόρευες, ἐγὼ δὲ ἐχορήγουν.

δ') Εἰρωνεία, ὅταν λέγονται μετὰ πικρίας τὰ ἐναντία τοῦ ἀληθοῦς· π. χ. ὁ καλὸς οὗτος, ὁ τοὺς νόμους διατηρῶν καὶ τὴν πολιτείαν συνιστῶν (ἀντὶ ὁ κακὸς οὗτος καὶ παράνομος καὶ φθορεὺς τῆς πολιτείας).

ε') Μεταφορά, ἥτοι ὁ λεκτικὸς ἐκεῖνος τρόπος, καθ' ὃν αἱ λέξεις μεταφέρονται ἀπὸ τῆς κυρίας σημασίας εἰς ἄλλην ἔχουσαν ὁμοιότητα πρὸς αὐτήν· π. χ. ποιμὴν λαῶν (ἀντὶ ἄρχων)· — σιδήρειον στῆθος· — ἀδαμάντινον τεῖχος.

1) Συνεκδοχή, ἥτοι ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν τίθεται
 α) ἡ ὕλη ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς ὕλης κατασκευασμένου πράγματος· π. χ. ἔρρει τὰ κᾶλα (= τὰ πλοῖα)· 2) τὰ πολλὰ ἀντὶ τοῦ ἐνός· π. χ. στήθη (ἀντὶ στῆθος)· 3) τὸ ἐν ἀντὶ τῶν πολλῶν· π. χ. Χαλκιδεὺς (= οἱ Χαλκιδεῖς)· 4) τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου, καὶ τὰνάπαλιν· π. χ. ἴθι στέγης ἔσω (= οἴκου)· — κολεὸν νεοπρίστου ἐλέφαντος (ἀντὶ ἐλεφαντίνου ὀστοῦ).

ζ') Μετωνυμία, ἥτις εἶνε συγγενῆς τῇ συνεκδοχῇ καὶ καθ' ἣν τίθεται 1) τὸ ὄνομα τοῦ ἐφευρετοῦ ἢ κυρίου ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐφευρεθέντος ἢ ὑποτεταγμένου πράγματος· π. χ. σπλάγχνα ὑπείρεχον Ἡφαίστοιο (= τοῦ πυρός)· 2) τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἀντὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ· π. χ. ὁ Ὅμηρος (ἀντὶ τὰ Ὅμηρου ἔπη)· 3) ἡ αἰτία ἀντὶ τοῦ ἀποτελέσματος· π. χ. Βάκχος (ἀντὶ οἶνος)· — Ποσειδῶν (ἀντὶ θάλασσα)· 4) τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου π. χ. πόλις (ἀντὶ πολῖται)· 5) τὸ ἀφηρημένον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου· π. χ. πλοῦτος (ἀντὶ πλούσιοι)· — θεραπεία (ἀντὶ θεράποντες)· 6) τὸ σημεῖον ἀντὶ τοῦ σημεινομένου· π. χ. ἐλαία (ἀντὶ

εἰρήνη·— δάφνη (ἀντὶ νίκη)·— συμμαχία (ἀντὶ σύμμαχοι)·
— πρεσβεία (ἀντὶ πρέσβεις).

η') Ἀυτονομασία, ἥτοι ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν τίθεται τὸ πατρωνυμικὸν ἀντὶ τοῦ κυρίου· π. χ. Πηλείδης (ἀντὶ Ἀχιλλεύς)·— Ἀτρεΐδαι (ἀντὶ ὁ Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος).

θ') Ὀνοματοποιία, ὅταν τὸ ὄνομα πλάττηται ἐκ τοῦ ἤχου τοῦ σημαινομένου· π. χ. φλοῖσβος (ἡ κίνησις τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης)·— βόμβος (τῶν μελισσῶν ἢ φωνή).

ι') Κατάχρησις, ὅταν ἀναγκάζεται τις νὰ δώσῃ εἰς τι πρᾶγμα ὄνομα κατ' ἀναλογίαν ἄλλου πράγματος· π. χ. ὀφθαλμὸς ἀμπέλου·— χεῖλος ποτηρίου.

ια') Περίφρασις, ἥτοι ἡ διὰ πλειόνων λέξεων ἔκφρασις ἐννοίας, ἥτις ἦτο δυνατόν νὰ ἐκφρασθῇ δι' ὀλιγωτέρων· π. χ. μάθησιν ποιῶμαι (ἀντὶ μανθάνω)·— δι' ὀργῆς ἔχω (ἀντὶ ὀργίζομαι)·— Δήμητρος καρπὸς (ἀντὶ σῖτος)·— ὄνομα ἔχω (ἀντὶ ὀνομάζομαι).

ιβ') Διτότης, ὅταν ἐννοία καταφατικὴ ἐκφράζεται δι' ἀντιθέτων λέξεων ἀποφατικῶς· π. χ. οὐκ ἄγνωστα (= γνωστά)·— οὐ πολλοὶ (= ὀλίγοι)·— οὐχ ἤκιστα (= μάλιστα).

ιγ') Ὁξύμωρον, ὅταν δύο ἀντιφατικαὶ (ἀντίθετοι) λέξεις συμπαρατίθενται οὕτως, ὥστε νὰ φαίνηται ἀντίφασίς τις τῶν ἐννοιῶν· π. χ. σπεῦδε βραδέως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α') Περὶ τινῶν μορίων (§ 148).

Ἄκμῃν, εἶνε ἐπίρρημα αἰτιατικοφανές καὶ σημαίνει ἀκόμη τῶρα, ἀδιακόπως π. χ. σὺ μὲν ἄκμῃν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ.

Ἄμα λαμβάνεται ὅτε μὲν ὡς πρόθεσις, συντασσόμενον μετὰ δοτικῆς, π.χ. ἄμα τῇ ἡμέρᾳ, ὅτε δὲ ὡς ἐπίρρημα συντασσόμενον α) μετὰ μετοχῆς χρονικῆς π. χ. ἄμα ταῦτ' εἰπὼν ἀνέστη β') μετὰ ῥήματος, ἐπιφερομένης ἄλλης προτάσεως συνδεομένης διὰ τοῦ καί π. χ. ἄμα διαλλάττονται καὶ τῆς ἔχθρας τῆς προσγεγενημένης ἐπιλανθάνονται.

Ἄμέλει, κυρίως εἶνε β' πρόσ. τῆς προστακτικῆς τοῦ ἀμελῶ (= μή σε μέλη) λαμβάνεται δὲ καὶ 1) ἀντὶ ἐπιρρήματος βεβαιωτικοῦ ἢ διασαφητικοῦ βεβαίως, τῷ ὄντι, δηλαδή 2) ἀντὶ συνδέσμου αἰτιολογικοῦ ἢ συλλογιστικοῦ.

Γὲ εἶνε μόριον α) βεβαιωτικὸν = βεβαίως, μάλιστα π. χ. εἴ γε οὕτως ἐγίγνωσκε β') ἐπιτατικὸν = μάλιστα π. χ. παρῆσάν τινες καὶ πολλοὶ γε = καὶ πολλοὶ μάλιστα γ') ἐλαττωτικὸν = τοῦλάχιστον π. χ. ταῦτ' ἔγωγε οὐχ ὀρῶ — εἰ μὴ ὄλον, μέρος γε δ') αἰτιολογικόν, ὅταν συνάπτηται μετ' ἀναφορικῶν ἢ συνδέσμων π. χ. ἄτοπα λέγεις, ὅς γε κελεύεις ἐμὲ νεώτερον ὄντα καθηγεῖσθαι — καὶ γε αἰ τοιαῦται ὁμοιαὶ μοι δοκοῦσι τοῖς Αἰγυπτίοις ἱεροῖς.

Γοῦν σύνδ. ἰσχυρότερος τοῦ γέ α) ἐλαττωτικός π. χ. Ἕλληνες ἀπὸ γοῦν τοῦ σχήματος β') συμπερασματικός ἢ συλλογιστικός π.χ. ἔδοξε γοῦν γ') αἰτιολογικός π.χ. οὐδέποτε γοῦν ἐσιωπάτε δ') ἐπεξηγηματικός = δῆλα δὴ, π.χ. δοκεῖς τὰναντία τῆς φιλοσοφίας ἀπολελαυκέναι — ζῆς γοῦν οὕτως, ὡς...

Δῆθεν μόριον σημαῖνον μετὰ ἢ ἄνευ εἰρωνείας ὅτι τὸ λεγόμενον εἶνε ψευδές καὶ φαινομένη αἰτία (πρόφασις) π. χ. οἱ μὲν αὐτὸν ἐλαύνοντα εἰς ἀγρὸν ἠθέλησαν ἀπολέσαι δῆθεν (ἠθέλησαν τάχα νὰ φονεύσωσι).

Δήπου, σύνθετον ἐκ τοῦ δῆ (=βεβαίως) καὶ τοῦ πού = ἴσως· π. χ. οὐ δήπου τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων πονηρότερον προσήκει εἶναι (=βεβαίως ἴσως, ἢ βεβαίως, ἂν δὲν ἀπατῶμαι).

Δήπουθεν = δήπου.

Δῆτα = δῆ, σύνηθες ἐν τοῖς διαλόγοις· π.χ. ἢ νομίζεις κακόνουν τὴν μητέρα σοι εἶναι; οὐ δῆτα.

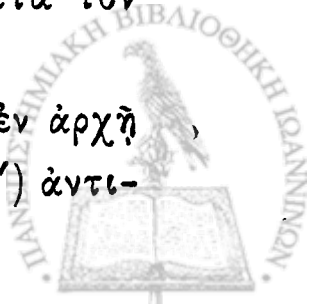
Ἐκποδῶν ἐπίρρημα τόπου (=μακρὰν) συντασσόμενον μετὰ γενικῆς· π. χ. ἐκποδῶν. . . τοῦδ' ἔχειν μιάσματος· — ὅπου χθονὸς τῆσδ' ἐκποδῶν μάλιστ' ἔσει. Μετὰ συνδετικῶ δὲ ῥήματος τιθέμενον συντάσσεται δοτικῆ· π.χ. ἐκποδῶν εἶναι νέοις· — ἐκποδῶν ἐκεῖνος αὐτοῖς ἐγένετο.

Ἐξῆς συντασσόμενον μετὰ γενικῆς ἢ δοτικῆς· π. χ. τοῦ Πλούτωνος ἐξῆς· — (γωνίαν) τῆς ἀμβλυτάτης. . . ἐφεξῆς γεγонуῖαν· — ἐξῆς τοῖς ἄλλοις.

Ἡ ἐπίρρημα βεβαιωτικὸν = ἀληθῶς, βεβαίως, τιθέμενον ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως· π. χ. ἢ καλῶς λέγεις. Συνήθως συνάπτεται μετὰ τοῦ μὴν, μέν, εἰς δήλωσιν ἰσχυρᾶς βεβαιώσεως καὶ δὴ ἐπὶ ὄρκου καὶ ὑποσχέσεως· π. χ. ἢ μὴν ἐμοὶ δοκεῖ Κῦρος. . . φιλεῖν οὐδὲν ἦττον ἑαυτοῦ· — νῆ τὸν κύνα. . . ἢ μὲν ἐγὼ ἔπαθόν τι τοιοῦτον· — ἢ μὲν τοι τάδε πάντα τελείωται, ὡς ἀγορεύω. Ὡσαύτως μετὰ τοῦ ἄρα καὶ γάρ· π. χ. ἢ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν· — ὦ γενναῖος, εἴθε γράψειεν, ὡς χρῆ κτλ. . . ἢ γὰρ ἂν ἀστείοι εἶεν οἱ λόγοι. Μετὰ τοῦ ἢ τίθεται τὸ πού, ἵνα κολάσῃ τὴν σημασίαν αὐτοῦ (= ἴσως, νομίζω· π. χ. ἢ που ταχέως ἂν ἠνέσχετό τις ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τοιοῦτον ἔργον.

Καὶ γὰρ σύνδεσμοι, ὧν ὁ μὲν καὶ εἶνε ἐπιδοτικός, ὁ δὲ γὰρ αἰτιολογικός· π. χ. καὶ γὰρ αὐτὸς Μένων ἐβούλετο (=διότι καὶ αὐτός)· ὡσαύτως καὶ ὅταν ἐπαναλαμβάνηται μετὰ τὸν γάρ· π. χ. καὶ γὰρ καὶ καπνὸς ἐφαίνετο ἐν κώμαις.

Μὴν μόριον α') βεβαιωτικόν, οὐδέποτε τιθέμενον ἐν ἀρχῇ προτάσεως· π. χ. ἴστε μὴν Αἴαντος ἀλκὴν φρόνιμον· β') ἀντι-

θετικὸν πρὸς προηγουμένην πρότασιν διὰ τοῦ μὲν ἐκφερομένην· π. χ. καλὸν μὲν ἢ ἀλήθεια καὶ μόνιμον, ἔοικε μὴν οὐ ράδιον εἶναι πείθειν· γ') μετὰ προστακτικῆς σημαίνει ἐπιθυμίαν πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ποθουμένου· π. χ. ὄρα γε μὴν· — εἰ δ' ἄγε μὴν, πείρησαι.

Ὅσον οὐ ἢ ὅσονοῦ λέγεται ἐπὶ χρόνου, οὐ πολὺ ἀπέχοντος τοῦ ἐνεστῶτος = σχεδόν· π. χ. χρῆ πρὸς τὸν μέλλοντα καὶ ὅσον οὐ παρόντα πόλεμον χωρίου προσλαβεῖν. Τὸ δὲ ὅσον οὕπω (οὐδέπω) σημαίνει εὐθύς μετ' ὀλίγον· π. χ. ἐλέγετο, ὅτι. . . Πῶλος ὅσον οὕπω παρείη ἤδη.

Οὐδέποτε συντάσσεται μετὰ παντὸς χρόνου τῆς ὀριστικ. πλήν τοῦ παρκειμένου· ἐπομένως ἀναφέρεται εἰς χρόνον παρελθόντα, ἐνεστῶτα καὶ μέλλοντα· ἔτι δὲ καὶ μετ' εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν.

Οὐδέπω λέγεται ἐπὶ πραγμάτων παρελθόντων ἢ ἐνεστῶτων, ἅπερ δὲν ἐγένοντο ἀκόμη (= ὄχι ἀκόμη, ὄχι ἕως τώρα), καὶ συντάσσεται μετὰ παρωχημένου ἢ ἐνεστῶτος τῆς ὀριστικῆς· π. χ. παρήσαν δὲ οὐδέπω· — οὐδέπω τρία ἔτη ἐστί.

Οὐδεπώποτε λέγεται ἐπὶ πραγμάτων παρελθόντων, ἅτινα δὲν ἐγένοντο ἀκόμη (= ποτὲ ἀκόμη ἕως τώρα) καὶ συντάσσεται μετὰ παρωχημένου τῆς ὀριστικῆς.

Οὐκέτι (καὶ μηκέτι) λέγεται ἐπὶ πραγμάτων, ἅτινα δὲν ἐγένοντο, οὐδὲ δύνανται πλέον νὰ γείνωσι, διότι παρήλθεν ὁ κατάλληλος καιρὸς· π. χ. οὐκέτι ἔσται καιρὸς.

Οὕπω (καὶ μήπω) λέγεται ἐπὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια δὲν ἐγένοντο ἀκόμη, δυνατὸν ὅμως νὰ γείνωσιν ἐν τῷ μέλλοντι· π. χ. οὕπω καιρὸς ἐστί (ἢ οὕπω ἐγένετο).

Πὲρ μόριον βεβαιωτικὸν (= ἀκριβῶς, ἴσα-ἴσα), ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τίθεται μετὰ τῶν ἀναφορικῶν καὶ τοῦ εἰ· π. χ. οἶός περ αὐτὸς ἦν· — εἴ περ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός. Μετὰ μετοχῆς συντασσόμενον ἔχει σημασίαν ἐναντιωματικὴν· π. χ. τάφον γὰρ αὐτῷ... γυνή περ οὔσα· — ἀγαθός περ ὦν.

Πῶ μόριον ἐγκλιτικὸν α) χρονικὸν συνήθως μετὰ ἀποφατικῶν λέξεων τιθέμενον· π. χ. οὐδεὶς πω ἦλθεν (οὐδεὶς ἀκόμη)· β) ἀπορηματικὸν τιθέμενον ἐν ἐρωτήσεσι· π. χ. τίς πω;

Πώποτε ἐπίρρημα χρονικόν, συντασσόμενον μετὰ παντὸς χρόνου τῆς ὀριστικῆς = καμμίαν φοράν ἕως τώρα· π. χ. ὅσοι πώποτε ἀκηκόατε. Μετὰ ἀρνήσεως δὲ ἰσοδυναμεῖ τῷ ποτὲ ἀκόμη ἕως τώρα· π. χ. οὐκ ἔφαγον πώποτε.

Τάχα ἐπίρρημα α) χρονικόν (= ταχέως)· β) εἰκαστικόν (= ἴσως) συντασσόμενον μετὰ ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ δυνητικοῦ ἄν· π. χ. τάχ' εἶπε· — τάχ' ἂν εἶποι.

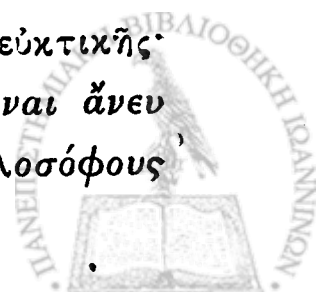
Τοὶ (ἀρχαία δοτικὴ = τῷ) μόριον ἐγκλιτικόν α) βεβαιωτικόν, σημαῖνον βεβαίωσιν μετὰ τινος ἀμφιβολίας· π. χ. ἔφη, ταχύ τοι ὑμῖν ἀποκρινοῦμαι· — ἐπ' αὐτὸ γέ τοι τοῦτο πάρεσμεν· β) συμπερασματικόν· π.χ. ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὐχομαι εἶναι· γ) περιοριστικόν (= γε) συνήθως μετὰ ἀντωνυμιῶν· π. χ. ἐγὼ τοι, ἡμεῖς τοι, οὗτός τοι, οὗτοί τοι, ταῦτά τοι, ὅποσα τοι.

Ὡσπερ ἂν εἰ ὁμοιωματικὸς ὑποθετικὸς σύνδεσμος, λεγόμενος συνήθως κατ' ἔλλειψιν τοῦ ῥήματος, εἰς ὃ ἀποδίδεται ὁ ἄν· π. χ. ὁμοίως διεφθάρησαν ὥσπερ ἂν (διεφθάρησαν) εἰ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπολέμησαν.

Β') Φράσεις τινές (§ 149).

'Αλλ' ἢ. Μετὰ προηγουμένην ἀρνησιν ἢ μετὰ ἐρώτησιν ἀρνητικῆς ἐννοίας καὶ δὴ μετὰ τοῦ ἄλλος ἢ ἕτερος συνάπτεται ὁ ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἢ καὶ ἔχει σημασίαν ἐξαιρετικὴν = πλήν· π.χ. ἄνδρες δ' οὐδαμοῦ φυλάττοντες ἡμᾶς φανεροί εἰσιν ἀλλ' ἢ κατ' αὐτὴν τὴν ὁδόν· — οἱ Θηβαῖοι ἐστρατοπεδεύσαντο οὐδένας ἔχοντες συμμάχους ἀλλ' ἢ τοὺς Βοιωτούς.

"Ἄλλως τε καί, ἄλλως τε κἂν, ἄλλως τε καὶ εἰ = καὶ μάλιστα, καὶ πρὸ πάντων, καὶ ἰδίως, τιθέμεναι πρὸ ὑποθετικῶν ἢ χρονικῶν προτάσεων ἐξαίρουσι τὰ ἐπιφερόμενα· συντάσσονται δὲ τὸ ἄλλως τε καὶ μεθ' ὀριστικῆς ἢ μετοχῆς, τὸ δὲ ἄλλως τε κἂν μεθ' ὑποτακτικῆς, τὸ δὲ ἄλλως τε καὶ εἰ μετ' εὐκτικῆς· π. χ. τὴν Θεσσαλίαν ἄλλως τε οὐκ εὐπορον ἦν διέναι ἄνευ ἀγωγοῦ, καὶ μετὰ ὀπλων γε δὴ· — ἄλλως τε καὶ φιλοσόφους

ὄντας· — πάντων ἀποστερεῖσθαι λυπηρόν ἐστι καὶ χαλεπόν, ἄλλως τε καὶ ὑπ' ἐχθροῦ τῷ τούτῳ συμβαίνει· — ἄλλως τε καὶ εἰ λαμβάνοιμι.

Σημ. Ἐνίοτε λείπει ὁ καί, ἢ χωρίζεται δι' ἄλλης λέξεως· π.χ. ἔφη δεῖν τοὺς μήτε λόγῳ μήτ' ἔργῳ ὠφελίμους ὄντας..., ἄλλως τ' εἰς πρὸς τούτῳ καὶ θρασεῖς ὄσι· — ἄλλως τε πάντως καὶ κασιγνήταις πατρός.

Ἄμ' ἔπος καὶ ἄμ' ἔργον ἢ ἄμ' ἔπος ἄμ' ἔργον, λέγονται παροιμιακῶς, ὅταν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῇ, ὅτι σὺν τῷ λόγῳ γίνεται εὐθύς καὶ ἡ πρᾶξις.

Εἰ καὶ τις ἄλλος, εἴ τις καὶ ἄλλος, εἴπερ τις καὶ ἄλλος λέγονται κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἀνωτέρω ἢ κατωτέρω ῥήματος· σημαίνουνσι δὲ ὑπεροχὴν καὶ ἰσοδυναμοῦσι τῷ μᾶλλον ἢ ἄλλος τις· π.χ. εἴ τις καὶ ἄλλος ἀνὴρ, καὶ Κῦρος ἀξίός ἐστι θαυμάζεσθαι· — ἐγὼ δ', εἴπερ τινὶ τούτῳ καὶ ἄλλῳ προσηκόντως εἴρηται, νομίζω κάμοι νῦν ἀρμόττειν εἰπεῖν· ὁμοίως εἴπερ ποτέ, εἴπερ που, εἴ (περ) που καὶ ἄλλοθι καὶ ἰσοδυναμοῦσι τῷ μᾶλλον ἢ ἄλλοτέ ποτε, μᾶλλον ἢ ἄλλοθί που κτλ.

Ἐὼ χαίρειν λέγεται ἐπὶ περιφρονήσεως ἢ ἀδιαφορίας· π.χ. τὴν τοιαύτην φιλίαν ἐὼ χαίρειν.

Καὶ ταῦτα φράσις ἐλλειπτικὴ τοῦ ποιεῖν ἢ γίγνεσθαι = καὶ μάλιστα· π.χ. παρόψει οὖν με, καὶ ταῦτα φίλος ὢν.

Μόνον οὐ ἢ μονουὸν φράσις κολαστικὴ τῆς ἐννοίας = σχεδόν· π.χ. σὺ μόνον οὐ προσκυνεῖς = τοῦτο μόνον λείπει, ὅτι δὲν προσκυνεῖς, πάντα δὲ τὰ ἄλλα πράττεις = σχεδὸν προσκυνεῖς.

Οὐκ ἔστιν ὅπως λέγεται ἐπὶ ἀποφάσεως καὶ ἰσοδυναμεῖ τῷ οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον· π.χ. οὐκ ἔστιν ὅπως ἡσυχίαν σχήσει = δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἡσυχάσῃ· οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ λέγεται ἐπὶ καταφάσεως καὶ ἰσοδυναμεῖ τῷ πάντως· π.χ. οὐκ ἔστιν ὅπως οὐχ ὁμονοήσομεν = πάντως ὁμονοήσομεν.

Πῶς γάρ; πῶς γάρ οὐ; πῶς δ' οὐ; μόρια βεβαιωτικὰ χρησιμεύοντα εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἢ εἰς τὰς ἐρωτηματικὰς ἀπο-

κρίσεις· π. χ. ὁ δέ γε μηδὲν κακὸν ποιεῖ οὐδ' ἄν τινος εἴη
κακοῦ αἴτιον; πῶς γάρ; (= ὄχι βεβαίως). — ὁρᾶς οὖν ἡμᾶς
ὄσοι ἐσμέν; πῶς γὰρ οὐ; (= βεβαίως, μάλιστα). — ὁ θεός τε
καὶ τὰ τοῦ θεοῦ πάντα ἄριστα ἔχει; πῶς δ' οὐ; (= βε-
βαίως).

Τί παθών, τί μαθών λέγονται ἐπὶ ἐπιπλήξεως καὶ ἰσοδου-
ναμοῦσι τῷ τί; (= διὰ τί;).

Τ Ε Λ Ο Σ

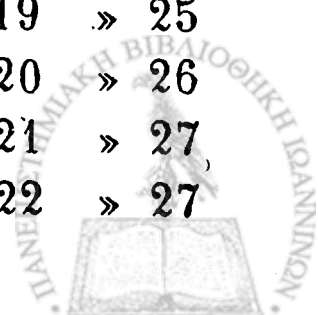
ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ὅρισμὸς συντακτικοῦ, προτάσεως καὶ λόγου § 1 σελ. 3

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Εἶδη προτάσεως.	» 2	» 4
Α') Ἀπλή πρότασις.	» 3	» 4
ἀ) Ὑποκείμενον.	» 4	» 4
β') Κατηγορήμα.	» 5	» 6
1. Ῥηματικὸν κατηγορούμενον ἢ ῥή- μα	» 6	» 6
2. Τὸ συνδετικόν	» 7	» 8
3. Τὸ κατηγορούμενον	» 8	» 10
Β') Σύνθετος πρότασις	» 9	» 12
ἀ) Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς πλείονα τοῦ ἐνὸς ὑποκείμενα	» 10	» 31
β') Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς πλείονα τοῦ ἐνὸς κατηγορούμενα. . .	» 11	» 14
Γ') Ἐπηυξημένη ἢ συμπεπληρωμένη πρό- τασις	» 12	» 15
I. Προσδιορισμοί.	» 13	» 16
Α') Ὀνοματικοὶ προσδιορισμοί	» 14	» 16
ἀ) Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί	» 15	» 16
β') Οὐσιαστικοὶ προσδιορισμοί	» 16	» 17
Β') Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοί	» 17	» 24
ἀ) Προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου	» 18	» 24
β') Προσδιορισμὸς τοῦ τόπου.	» 19	» 25
γ') Προσδιορισμὸς τοῦ τρόπου	» 20	» 26
δ') Προσδιορισμὸς τοῦ ὄργάνου	» 21	» 27
ε) Προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ	» 22	» 27

ς')	Προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τι. . .	§	23	σελ.	28
ζ')	Προσδιορισμὸς τοῦ αἰτίου. . .	»	24	»	28
II.	Ἀντικείμενον	»	25	»	30
α')	Ἀντικείμενον κατὰ γενικὴν	»	26	»	31
β')	Ἀντικείμενον κατὰ δοτικὴν	»	27	»	33
γ')	Ἀντικείμενον κατὰ αἰτιατικὴν . . .	»	28	»	34
δ')	Ἀντικείμενον κατὰ αἰτιατικὴν καὶ γενικὴν	»	29	»	34
ε')	Ἀντικείμενον κατὰ γενικ. καὶ δοτικ.	»	30	»	35
ς')	Ἀντικείμενον κατ' αἰτιατ. καὶ δοτικ.	»	31	»	36
ζ')	Ἀντικείμενον κατὰ αἰτιατ. διπλῆν .	»	32	»	37

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Τὰ διάφορα μέρη τοῦ λόγου ἐν τῇ συντάξει	§	33	σελ.	38	
A') Περὶ τοῦ ῥήματος					
I. Εἶδη τοῦ ῥήματος.	»	34	»	38	
α')	Ἐνεργητικά	»	35	»	39
β')	Παθητικά	»	36	»	40
γ')	Μέσα.	»	37	»	41
1.	Μέσα αὐτοπαθῆ	»	38	»	42
2.	Μέσα ἀλληλοπαθῆ.	»	39	»	43
3.	Μέσα διάμεσα.	»	40	»	43
δ')	Ἀπρόσωπα ῥήματα.	»	41	»	43
II. Τύποι τοῦ ῥήματος					
α')	Περὶ τῶν χρόνων τοῦ ῥήματος . . .	»	42	»	44
1.	Ἡ σημασία τῶν χρόνων ἐν τῇ ὀριστικῇ				
α')	Ὁ Ἐνεστῶς	»	43	»	45
β')	Ὁ Παρατατικὸς	»	44	»	46
γ')	Ὁ Ἀόριστος	»	45	»	47
δ')	Ὁ Μέλλων.	»	46	»	47
ε')	Ὁ Παρακείμενος	»	47	»	48
ς')	Ὁ Ὑπερσυντέλικος	»	48	»	48
ζ')	Ὁ Τετελεσμένος μέλλων	»	49	»	49

28	2. Ἡ σημασία τῶν χρόνων ἐν ταῖς			
28	λοιπαῖς ἐγκλίσεσι	§	50	σελ. 49
30	β') Περὶ τῶν ἐγκλίσεων τοῦ ῥήματος	»	51	» 49
31	1. Ἡ ὀριστικὴ	»	52	» 50
33	2. Ἡ ὑποτακτικὴ	»	53	» 51
34	3. Ἡ εὐκτικὴ	»	54	» 51
	4. Ἡ προστακτικὴ	»	55	» 52
34	5. Τὸ ἀπαρέμφατον	»	56	» 52
35	α') Τὸ ἀπαρέμφατον ὡς ῥῆμα .	»	57	» 52
36	1. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπα-			
37	ρεμφάτου	»	58	» 53
	2. Τὸ κατηγορούμενον ἐπὶ			
38	τοῦ ἀπαρεμφάτου	»	59	» 54
	3. Τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀπα-			
38	ρεμφάτου	»	60	» 54
39	4. Οἱ προσδιορισμοὶ τοῦ ἀ-			
40	παρεμφάτου	»	61	» 54
41	β') Τὸ ἀπαρέμφατον ὡς ὄνομα	»	62	» 55
42	6. Ἡ μετοχὴ	»	63	» 57
43	α') Ἡ μετοχὴ ὡς ῥῆμα	»	64	» 57
43	β') Ἡ μετοχὴ ὡς ὄνομα	»	65	» 57
43	1. Ἡ μετοχὴ ἐπιθετικῶς	»	66	» 57
44	2. Ἡ μετοχὴ κατηγορηματι-			
	κῶς	»	67	» 58
	3. Ἡ μετοχὴ παραθετικῶς	»	68	» 61
45	7. Τὰς εἰς τὸς καὶ τέος ἐπίθετα .	»	69	» 63
46	Β') Περὶ ἄρθρου			
47	α') Σημασία τοῦ ἄρθρου	»	70	» 64
47	β') Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν	»	71	» 67
48	γ') Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἐπιθέτων . .	»	72	» 67
48	δ') Ἐπιθετοποιὸς καὶ οὐσιαστικο-			
49	ποιὸς δύναμις τοῦ ἄρθρου	»	73	» 68

Γ')	Περὶ ἀντωνυμιῶν	§ 74	σελ. 68
α')	Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι	» 75	» 68
β')	Ἡ ὀριστικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ ἀντωνυμία αὐτὸς	» 76	» 69
γ')	Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι	» 77	» 69
δ')	Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι	» 78	» 70
ε')	Ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία	» 79	» 72
ς')	Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι	» 80	» 72
ζ')	Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι	» 81	» 73
η')	Αἱ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι	» 82	» 75
θ')	Αἱ ἀόριστοι ἀντωνυμίαι	» 83	» 76
ι')	Αἱ ἐπιμεριστικαὶ ἀντωνυμίαι	» 84	» 77
Δ')	Περὶ ἐπιρρημάτων	» 85	» 77
Ε')	Περὶ συνδέσμων	» 86	» 80
ς')	Περὶ ἐπιφωνημάτων	» 87	» 80
Ζ')	Περὶ προθέσεων	» 88	» 81
α')	Προθέσεις μονόπτωτοι	» 89	» 81
	Ἡ ἐκ	» 90	» 81
	Ἡ ἀπὸ	» 91	» 82
	Ἡ ἀντὶ	» 92	» 82
	Ἡ πρὸ	» 93	» 83
	Ἡ ἐν	» 94	» 83
	Ἡ σὺν	» 95	» 84
	Ἡ ὡς	» 96	» 84
	Ἡ εἰς	» 97	» 84
	Ἡ ἀνά	» 98	» 85
β')	Προθέσεις δίπτωτοι	» 99	» 85
	Ἡ διὰ	» 100	» 85
	Ἡ κατὰ	» 101	» 86
	Ἡ μετὰ	» 102	» 87
	Ἡ ὑπὲρ	» 103	» 87
γ')	Προθέσεις τρίπτωτοι	» 104	» 88
	Ἡ ὑπὸ	» 105	» 88

